

تهنهڪاڻپو ۽ پنهنجي مٿن سان روڻو ٻڌائي چڱي طرح ڪيو
 وڃي ۽ ٿياري ڪري مٿي ئي رکي پيري اُڪاڙي ٻڌي پيئي
 ۽ ڊاسيون ڊر پٺيائينس هليون - ڏڪيون ڏ ٻيون ڊر
 ڪهڙي هون ڊر سڀني کي مدح ڪري پٺ تي موڙيا -
 جيعو ٿيڪ ٻڌو ۽ چڻ ڪري ڪهڙون ڏاڪڙو ٿيس ۽ مٿو ڏاڍو
 ڏ ڪيس ٿي جنهنجي ڪنڪر ڪڍيو هوا ڊر چٽ جي انشاءَ ڪري
 ڪچر ڊر ڊر ليکيا - ۽ سڪن جي بهه (جن ڏاڪڙي ڪورڊ جي
 شيوا ڪئي آهي) ويجهاري چوڻ لڳي ڊر ڏن جڏهن آهي هڏن
 ڊر شن جو ۽ ڏڪڻي ڊر جڳت ڊر آفرين لائق آهن ۽ ڪهڙي
 و ست هڏن کي ڊر لڏپ ڊر ڊي جا هو ٿي ڏيئي سگهن -
 اهي ڳالهون ڪندي ماما ڪنڪا وڃي ڏاڍي ڏي صاحب جي
 پيڙ ڊر پيئي - پائي صاحب ڊر انجي اڳئين رات ڊو چن ڪون
 ڪاڏو هو ۽ ان وقت ڏاڍو بکايو ويٺو هو ۽ انجي ڊر ڪهڙي لڳي
 هيس سو ماما کي ڊر بيان ايندو ۽ ڏسي هڪ ڊر پريت سان
 اٿيو ۽ چوڻ لڳو ته ماما تون ڏن آهين ۽ سچر ڊر تون ڪور
 گهر جي لائق آهين جو پنهنجي لاءِ مٿي پيري ٻڌي ڪري آئي
 آهين ۽ تهنهڪاڻسواءِ تون ڏولي ۽ ٻاڪي جي چڙهڻ لائق، مٿي
 ٿي بار ڪڍي آئي آهين - پوءِ چوڻ ڏهنجي آس ڊو ري ٿي
 جو تون سڀني کان وڌي ۽ مدح آئي آهين - ماما ڪنڪا
 ڪو ڊر اکر اهنڪار جو ڊر ڊوليو ۽ من جي ڏڦڙت ۽ ڊرير سان
 چوڻ ڊي آئي ڊر سا ڏي ٻانهي آهيان، آڏو ڏولي آهيان ۽ آڏو
 اوهان سندن جي داسي آهيان - ايتري ڊر پائي صاحب ڊر اچي

ٻاٻل ۾ ڄاڻائي پيرن جي خاڪ ٿي رهيو آهي. - ائين ڏسڻ
 ٿيون ۾ نهڻائي جون مٿيون ٻڌي مائو گنگا ڪهڙو ڀڄڻ
 ڪيو ۽ چوڻ لڳي ۾ بدا ويچار ڪم ڪيم نهڻاڻو ٿل ۾
 ڊڪر ٻاهر. - هو ۾ ويٺي ويٺي اچي روئڻ ۾ چٽڪي - روئي
 روئي ڪهڙي ۽ ڊر تاء ڪهڙيون ٻوڙي آخر ڏير چ ڌاري نهڻا
 سان چوڻ لڳي ۾ سائينڊن چڱو ڪورو سدا - روڪيو ۽ بهان
 شڪيوان آهن. - هي ٻوڙو جيڪي ٽوهين ڄاميو سو بدا ڊر
 ڪري سگهو ٿا. - ۽ سڄي ڏينهن ۾ جتي ڪٿي حاضران
 حضور آهيو. - ٽوهين سکن جا ڪارچ ڪرڻا آهيو. اها وارڻا اوهان
 جي عام خاص چوند و ۽ آڻ انهن ڪوڙ ڪون ٿي ڪريان. -
 ٻاٻي ٻڌي صاحب ۾ اوهانجي تعريف ٿي. ڪٿي ۾ نهڻو
 چڱو ڪورو جو ڀاڳ آهي ۽ ٽوهين ٿي فطرت ڏيهار آهيو. - جيئو ٿيڪ
 ٽوهين صاحب هر طرح پنهنجي - سمرت آهيو ٽوهين هوندي
 ۾ هوندي پائين صاحب ڏانهن وڃڻ جي آڳيا ڏٺيو ته انکان
 وڃي پٺ جي ٻاچا ڪر جو ڪم مونڪارن ٿي ۾ سگهيو. -
 هر وري ۾ بگڙي ڪي اوهين ٿي ستاريده ۽ آڻ هر حال
 اوهانجي آڳيا اڏسار آهيان مهاڻا ڀرڻ جي سيرا ڪرڻ
 ۾ پٺ ۾ وڌي ڪپي سا مون ۾ ڪانهي نهڻاڻي ڏيا
 ٻاٻي اهڙي مٺ سيڪاريوم جهڻاڻي سوري جي سمان
 ۽ وٽس جو مٿيو پٺ ٿيڻ ۾ هاڻي مان اولهين ڪري
 سرشت وروڻان جهڻاڻي جهڻاڻي - ۽
 پنهنجي هاڻي ڄاڻي مٿي ٻل بخش ڪريو ۽ خوشي

۱۰
در سب سکر، ۱ چو ه لنگیر فی ۱۰ سچین، خیر پداه کستن
آئی بکار کیری آیا آهیدو۔ مانا اکین ر هائی آئی۔ کدکا
پری چو در بوهان صاحبن حی آکيا موجب اسین اوقه اسین
و یاسون۔ چو من پائی صاحب حی۔ اسقان کی ویچو
پهاسون کد من سوار یون چو کی اکیان داس لیا پوه آو
داسین سان کد حی وچی لکسکار کیدو سون در پت در
پت حی ماکر اقلو چئی کد۔ کور پوری ر کد پچر
پیشی مئی یا کد آهید اهی سوری مئی۔ آو در اهی وچن
پدی؟ حی ویس ۱ اقلو چددا اهی ورقر ۱ کد پدی کهر مئی
آئی آهیدان چو بطرح کو کلپ و رچ وک وچی کچر بر
حاصلات در کیری اقلو پهمچو موری وچائی اهی پهل و حال
مدهمچو لیدو آهی۔ مهاران پچو در اوقه اسین کدو۔ مای پاش
سان لیدو هوو، کدو پادری وییون دیون ۱ پیتا کدوی
کشتی هیو۔ مانا کفکا چو در وک لی چو مئی ویشی ویس ۱
پیون کدو کدی بیل کاذن ر دیون ۱ داس در اسان سان
کطان علیا هوا۔ پراس در مدهو ۱ کولکرو لاهی ویا هوا۔ سون
سو وچی اکیان رکیدو۔ ویس ۱ مدورت مدهمچو سچو داسی
چئی پدایس پر آن کاله کی مک داسی وکی اقلو سراب
کدیشی۔ پچی کی حیرانی ر وچی فکرمدهد کیری کدی یا۔
سوامین سچی حقیقت پدی وسعار پور بک سکيا کدیشی فرمایو
در هو دن پور که وک وچل ر لک بالکل در کدو آهی ۱ دین
فی امدکار نواری پهمچو مکر سان ویسعی کچی آهی ۱

۴ رحم فرمائي ۽ ڀال ٿي وڌان بخشي لھال ڪريو۔ اھائي
ياچدا آھي جھڙا ماڻا دين من ٿي اوهانجي قد من
پيتي آھي۔ ٻائي صاحب۔ سچي حقيقت ٻڌي جواب ڏنو
تہ ابا مونون پت ڪٿان آيا، آءٌ نہ ڪور ڪور جو ڪامي
آهيان، بدد جي رڪواري ڪندو آهيان، مون ۾ اڙي
شڪي ڪٿان آئي، باقي پنهنجي ڪم (گاه پئي) جي خبر
سا اٿم۔ سڪورو ڀاڻ پورن آهن ۽ هزارين داسن جون ڪامڻائون
پورين ڪٿا جي فقط سندن ڦالو ٿا وٺن۔ ۽ سون ڪون
پنڌ تي ڪو ڇڏي سڏ ٿو ڪرين تہ ڪدم اٿي پهچي هن
جي سمائتا ڪندا ۽ وڏين وڏين آفدن کان ڇڏائين ٿا۔
ندڪي هي ڳالهه ڪهڙي وڏي آھي۔ مانا ڪنڪا ٻائي صاحب جي
ورندي ٻڌي بلڪل فراس ٿي ۽ اداس چت تمام ڏکي
ٿي مالڙي ڪري پيري پئي آئي ۽ ٻيون داسيون ۽ داس
پڻ دل شڪست ٿي نمسڪار ڪري آيا پنهنجي خوشي ڪ
دفع جي جواب سان ئي ميسجي ويئي۔ ۽ پيتي چڏي
وڃن ئي ڇڙهي موٽي انجمنس آيا ۽ پئي ائين سمجهيو
تہ ٻڙڻي جو وڃن سچو ٿيندو ۽ ڪنڪي پت ڪون چهندو
پنهنجي سڳو مڃن، ويڙهي غم آلودو پنهنجي پنهنجي
جاء تي هليو وڌو۔ ۽ مانا ڪنڪا به ساري ٿان لهي ڪور آئي
تہ سڪورو دين ڀال اڳيئي آئي ويٺا هئا ۽ اچي چڙوڻ ٿان
ڪيا۔ صاحبن پنهنجو ڪڍل ۽ ٿو ڪوئل مڪر ڪو ماڻل
ڏسي پڇيو تہ پهر ڪامڻا ٻائي چڏي مٽائي آئي، پيو آھي

ٻڌهن ۽ امان سڃاڻي ڇڏيو ۽ ڪورو جي طرف جا ماڻهو هيڏانهن
 پيا اچن. ماڻهون امان ڪهڙان ۽ وقت ۽ ٻالڪيون به ٻاڻ
 سان اٿن سو اٿهڻجي ڏيکڻ جو اهو شور آهي. ٺههجي
 ٻاڻي صاحب فرمايو ته راندان به ڏر ۽ ڪا ٻي به ٻيڻي آهي
 ۽ ڇو هيترا ماڻهون ٻاڻ سان وٺي شو ۽ مڇاڻي لڪندا آهن
 ۽ وڃن ڪيڏانهن ٿا. ائين چئي ٻيو هنن ڏانهن ٻاڻ لڳا ۽
 ايتري ۾ هو به ويجهو آيا ۽ سڌاريون ڇڏي دامن اڳيان
 ڪري ڏاڍيون مالا گنگا ڪي ٻاڻ سان وٺي ٻاڻي صاحب وقت
 آيون ۽ ڀڪوان اڳيان رکي سڀيئي وٺوئي ڪي وينديون.
 ٻاڻي ٻڌي صاحب سمجهه ٽپا ڇڏيو ۽ مالا ڪنهن اچڻ ٿيو
 آهي ۽ ڇو ۽ ڪان پيئي هئي ۽ هو ايتري خلق کڻي ڪاهي
 آيو. مالا ٻاڻي صاحب جا وڃن ٻڌي هڪدم ٿڪي ويئي ۽
 ٻاڻي صاحب طرفان ڪيل جي وٺ کي ڪيرائي ڇڏي ڏندو آهي
 ته ٻاڻي صاحب منهن سڳو ٻس ۽ ٻاڻي جي ڪري ڪجهه چئي
 نه سگهي. مگر انوقت مالا گنگا جي داسي هٿ جوڙي
 ڇڏيو ته سري سڪورون حڪم ٿيئي. توهان ڏانهن موڪليو
 آهي ۽ مالا آئي آهي هٿ جي لاءِ توهان کان وٺي وٺي.
 توهين سڀيئي ڪن به مکيه آهيو ۽ سڪورو ٽالڪ صاحب
 جو توهان روشن ڪيو هو. ۽ توهين توهان کڻوان آهيو ۽
 توهانجي برابر ٻيو ڪو ڪونهي. توهان وڏي ڪمائي ڪئي
 آهي ۽ عمر به توهين وڏا آهيو. ۽ هي سڀيئي به وڏو
 آهي سو ڏيا ڪري پنهجي ڪرڻا هڻي سان ڪٽيو.

من جي ڇڏيا مٿائي ڇڏيس - هو جڏهنڪري ٿرسن ٿيندو
 آهي تڏهنڪري مدورن اوس ٿورن ڪندو آهي ۽ سرن
 آئي جي لڇر رکندو ۽ من ٻانڀڻ ڦل ٿيندو آهي - هنجي
 ڇت جي ورقي ٽسچل ۽ ڪنڀير آهي - هنجي ٿل ٻاڪل
 ڦن ڊاڪ آهي ۽ هنجو وڃن اٿل آهي -

ڇڏ ٿر، سڪورن ٻڌندڙي داس جي ايتري قدر سارا
 ڪري ٻڌائي ٿڌن مانا ڪڍا من ۾ ٻٽ جي آسا ڌاري صاحب
 جي وڃڻ تي وڏا آڱري رات ڪڍاري صبح جو - ويرو پائين صاحب
 ڏانهن وڃڻ جي ٺياري ڪئي - داسين ڪم موجب سونين
 ٻڌڻ سڏجڻ سان ڪهوڙا ۽ جهانن ۽ ڪهڪڙن ۽ ڪهڪڙين
 سان ڏاند ٺيار ڪرايا - ڪيترن سڪڙيون ۽ داسيون ڏاندن
 تي چڙهي مانا ڪڍا سان مڪاب ٿيون ۽ مٿن ڪوئل ۽
 سواڊي ٻڪوانن جو ڪڙو بار - ٻانڀڻ ڪنڀا اڏي طرح
 آندو ۽ اُنساه سان ڪهڪڙون ٻڌڻ لڌاري ڇڏ ٿر، ٻائي صاحب
 جي اسٿان جي ويجهو آيا ٿڌن وقتن کي ٽڪو ڪيا ڇڏڻ
 ڪري بيلن جي ڪهڪڙين ۽ ڪهڪڙن جا آواز ڪڙا ٿيا ۽
 ٻڌڙي ۾ رهيلن ڳڻن کي جو وٺي ڊوڙيا ٻڌڻ ڪري رستي جي
 ڌوڙ آسمان ڏانهن چڙهندڙي ويٺي - ۽ وقتن جي ڊڪ ڊوڙ
 ڪهڪڙين جي ڪڙڪي ۽ شور جي ڪري آسمان جا ٻڪي لڪي
 ويا ۽ ڊپ جا ماريل هرڻ چال ماري پڇي ٽڪا - تڏهنڪري
 پائين صاحب ڪڙي ڪڙي کان (جو اٿي ويندو هو) پڇيو ٿر
 هي ڪير ٿا اچن جو سڀ جيو ڊپ ۾ ويا ڪل، ٿي رهيا آهن

چٽي ڀٽي اڪيون هيٺ ڪري ويجهجي ويئي ۽ اندر
 لڇر ٿيس ۽ وري ڪنڌ هيٺ ڪري چيا ته توهين هر طرح
 لائق آهيو اهڙو ڪم ڪريو جن شرڪ ڪلون نه ڪن ۽ نه
 اسانکي هن حال ۾ ڏسي ٻاٺ خوش ٿين. ۽ ٻاٺي جو
 ٻٽ ڪون ٿيو آهي ته ٻه ڪري مولڪي اٺا ٻاٺ ڇاڻي ڀرڻ
 پيا ٿين. هي ٺاٺ توهين سڀ ڀرڪار سهرت آهيو ۽
 سڀڪجهه توهانجي هٿ ۾ آهي ڪرڻا ڪري سگهڙو ۽
 سرشت پٿر سڌان لاءِ پڏهجي مڪار بعد سان وڃن فرمايو ۽
 پڏهجو گهر روشن ڪري مون ٻاٺي کي ڪرڻا ڏيڻ ڪريو
 ۽ ڏاسي جو هي ٻاري سڌڪ مڃيو. ايترو چئي ماما ڪنڪا
 اڪين ۾ جل آهي اڙڪ و هائڻ لڳي. سري سڪورن هن
 ڏاڏا ٻاري ڏيا آهي فرمايو ته جيڪڏهن توکي ٻٽ وڻڻ
 جي ڪاميا آهي ته ٻار جي گڏو ڇو ڍاڪو جو هميشه ٻاهر
 کيت ۾ رهي ۽ ٻٽي ٻاسي نه ويجهي ۽ آهي ته پڏهجو وڃي درشن
 ڪر ته مڌڪي وڌي ٻٽ جي شڪعي آهي. پڏهجو ٺالو ٻاٺو ٻڌو
 صاحب آهي هو سڀني ڪٽن جو مڌو ۽ مها ڪيادوان ۽ موهڙ
 آڌڪ مڙن جي ٺاس ڪرڻ لاءِ شينهن وانگر آهي ته مڌڪي
 ڀرڻ ڪرڻ ان کان وڌيڪ ڪرڻا ڏيڻ ٻروڻ مڙهڻي
 جو ڪاهاڻي ڇڏي ويجهي سان چٽجالس. هن سڀني سڪورن
 جا ڀرن سيوي عمر گذاري آهي ۽ ڪور گهر جي ڪار ٻٽ
 اهڙي سڏيائيندو هو. هو مهان سهرت آهي ۽ جيڪڏهن
 ڪنهنجي مڙي تي هٿ ڏري ته جيڪر سڀ ڏک وڌو ڪري

ڪنهن کي ملڻون ڪونهي. صاحبن جي داسي هجڻي ڳالهه ٻڌي
 اکين ۾ جل آڻي ڇوڻ لڳي ٿو. ٻيهر ميسر سري - هڪو رو کي
 لعل ڏيڻ ۽ ٻيو ڪوڙ ڏا هجڻي ڪنهن ٿيڻدي ٿيڻدي هڪاٿو
 هجڻو ڪوڙو ۽ ٻيو ڇوڻ ڪون ٿيو آهي اڃان پئي هوائي ۾
 آهن. ٻيهر حسد جي باهه ڏاڙهي ٻري آهي اهي اولهين ڪوڙا
 وڃن پئي اهر سڙي پيا مرن. شال ڪوڙو جو ڪوڙو ۽
 هي اڇو ٿي ويڌا - سو سڄو جگر ڏيڻ ۽ ٻيو ٻيو
 ٿيڻ ۾ جهن کان ڏهن ڏهن لکندا - اهو طرح ٻيو
 ڏهن ٻيو هجڻي ٻيو هجڻي پڪي ٻيو ڳالهه ٻيو ڪيون ۽ ٻيو
 پئي ٻيو ٻيو ڪوڙو ٻيو هجڻي ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو -
 سري ڪوڙو ٻيو ٻيو ٻيو داسي ڪوڙو ٻيو مانا ڪوڙا ڪي
 ڳالهه ٻڌائي ٿو هٿ ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 آهي ٿو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو

مانا ڪوڙا داسي کان خبر ٻڌي هڪدم ڪٽي ۽ هجڻي
 ويهي ۽ هڪ ٿي ٿڌا ساهه ڪٽي ۽ هڪدم ڪٽي - ۽ من ۾
 ڇوڻ لڳي ٿو تحقيق آهي ٻيهر ائين ٿو ٻيو سان ٿي ڪٽي
 ۽ آهه ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 آهه ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو
 ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو ٻيو

ٲو راڻي ٲيڏهن سهار ٲي اڻيئي ٲههڪري اٽڪي ٲسي ايعرو
 ارمان ۾ ڪر چاڪا ۾ ڇڏهن وٽ يائي جي ٲڇاڙي ڪانهي
 سا وٽ يائي جهڙي آهي تهڙي ٺاهي ۽ ٲون ماڻي اٽي هوشيار اڻيئي
 ۽ ڪو غم ۾ ڪر - ۽ ڪڏ ريل وار ٿا جو ارمان ڪرڻ اجايو
 آهي ۽ اٽڪي ارمان ڪرڻ مان هٿ ڪين ايندو - ۽ ٲوءِ
 جيڪي ٻر زير وٽ ڪي ٲاڻطان هجن سي ٲاڻيڏهن ي اڻيئي حال
 ۽ ٲوشاڪون ٻر جيڪي ٲهراڻيئون هجن سي ٲهههجي سڏڪت
 مان ٲن ايندو سو ڪٽي وڃي ٲهراڻجو - اهڙي طرح ٲهههجي
 استري ڪي ٲڻن انجو اندر ٲاري پئي ڇڻان گڏ جي اٽل ٽيٽي
 ٲالهر ٽي ڪهر ڪشي ويٺا - سچر آهي ۾ جيڪو پئي جو ٻرو
 چاهي ٲهههجو ٲلو ڪهر پئي ۾ ٻرو انجي سولي نٿو ڪري -
 ٻر ٽيٽي جي داسي ڇڏهن ٲهههجي ٲٽي ۽ ٲاڻي جي
 ساڃي ڪٺڪو ويٺي ٲٽي سا من ۾ گهڻون ٲرسن ٿي ۽ رات
 ٲيڏهن اٽڪي خيال ۾ رهي سري ڪورو ارڃن صاحب جي
 داسي سان ساڃو ٲرسنڪ هڻن مليو ۽ ٲورو ٽيو ٲڻن ڪيا
 ۾ ٻر ٽيٽي ٲهههجي استري هي روڊو ڪورو ارڃن صاحب
 ٽي ڪوپ ٿي اٽڪي سراپ ٲٽو آهي ۾ هڪي ٲٽ ڪون
 ٿيڏو - (اها ٲالهر دل ۾ رکجي) ۽ جڏهن ڪورو موندو
 ٲڏهن سڀ ٲدارين اسانڪي ملندو ۽ ڪور يائي اسانجي گهر
 ۾ ايندي ۽ ٲون ڪا ٲهههه ڪر - ادي هو وٽهاري ٻر پٽين
 سان اهڙيائي ٿي ٲاڻجي جو جوڪيٽرا سال ڪڏي ويا آهن
 ۾ هههجي گهر ۾ اولاه ڪون ٲو ٿي - هههڪري چاهجي ٲو ۾
 ٲس پيش ڪور ٿا ۽ ڪهر ٻار جو مالڪ ٲر ٽيٽي آهي ۽ پئي

مٿي ٺاهڻي بلڪ سڄي جهڪت ۾ جڇي ڪٿي خبر آهي -
 جهڪڻ هن اوهين پٽا جي سڀوا ڪريو هاڻ ڇو نه هي ٻڌ ٻاريو
 ها ۽ ڪو رٿا وٺي ڪو وڌايو ها. افسوس، اوهين وڏا ڀائر سي
 هٿين خالي ڪر ويٺا آهيو ۽ - و غيڏ و سو وڌن جي ٻوڪي
 ويڙهي - هڪڪي بيشمار ڌن ٻيو ملي ۽ سڄي سڪن ۽ شيوڪن
 جي من ڪي ٻيا وڻن - هو الڳ ٻيو مونجهون ٻيا ڪن ۽ اسين
 ڏين ٿي رهندا ٿا رهون - وڏو ڦاٽ ٿيو آهي، ڪنهن کان
 نه اهو وڌيڪ جهڪو سهارو نه وڃي ۽ آڏو اڏي ايت ٿيل
 ڪري سڪ ٿي سومان - پر ٿيجهند ٻڌهجي اسڙي ڪي
 شوڪ ۾ وڌاڪل ڏسي اٿجي پرسدا لاءِ ڇو نه ڏڪر ڇو ٿي
 ڪرين، ڪهڙو ڪم ايتري قدر اومان ڪرڻ جو. مان سمجه
 ٿو ڇوان ۽ ٿون مڏهجي ڳالهه يقين ڪري ڄاڻ، نه ٻه ٽانئون
 نه هي ٿي سڃاڻ ٿا ٻانين ڇو سڃاڻ اوهن جيئرو آهي ڇههجي
 عمر باقي ٿو را سال آهي ۽ جان اٿي پاسو ڪوڙيو نه اولاد
 اولهڻي ڪون اٿس پوءِ ٻاڻ ٿي سڄي راج جا مالڪ آهيون
 ۽ اها اوچي ٻڌوي نه اسانکي ئي ملڻي آهي - ۽ هڪڪي ڇهن
 صدي وٽ ۾ ٻي سمن ڪانهي ٿين صدي وٽ ۾ هي سڀ مال
 ملڪيئون ۽ ڌن ٻڌاڻ بلڪ سڄو ئي ڪر ٿون ٻڌهجي
 ڪري ڄاڻ - ۽ ٻڌون ڪو مالڪ بڻجي ڪون اهي وهندو
 آخر اسانکي ئي هي سڀ ڪار ڇڏا سڃاڻا ٿو ٿا - ٻڌ ڪانسواءِ
 سڀ ٻڌاڻ اڪياري ٿا آهن ۽ اسانکي ئي - ڪياري ٿا ٿيندا.
 اها ٻڪ ڪري ڄاڻ - ۽ ڇهن نه هڪڪي وڏي ٻڌي ڪي

[illegible]

ريشمي و ڪو - وڪڙي چارو ٻيٽ هو جو هو ڪڏهن ڪڏهن
ٻائيندي هئي ؛ ڏينهن پائي وري لاهي ڇڏيندي هئي جو
دا-يون ڇڏي ٿي ڪري سڄيالي رکندڙون هيون -
ڪڙي دفعي اولهاري ڪڍو ٻيٽ بعد ٻن سائين بعد ٻيٽ کان

پرو نثر جي سخيال اهل لاءِ داسين سميتي پشمي ڪٺاڙي
واٽڪا ڪيا : آهڙو زردار محمد وڳو پڻ ٻاهر ڪڍيائون جو مانا ڪٽڪا

پوری گھر پر میٹھا اہن ہوتا اہن کڑا ہی سارا کڑا لگی۔
گھر ہی محلی وادی کہتی مان جیہکی زاون لکھن۔

ٲي آءمان چن آهو وکو ٲلوي ٲي سي ساراھ ڪڍون پئي
ويئون ۽ هي پوشاڪ به ڪنهن وقت يا کي سگهه ناهي ٿئي

هوڏي جا ڪورو ڪهر جي ڀرڻ ۾ آهي ٿو - انهي طرح ڪهڙي مان
لڪهه ۾ ڀرڻ ڪندڙ جي ڏاڍي ڀر آهي ۽ اهو وڪڙ ڏٺو جا حسه سڄيون

ہماری ہے۔ سکھوں، جو چی پدمہجی کے باطنی (ماتا کے رومی) کی ہندو ہے۔ پدمہجی کے باطنی، کی کہو زردھار وگو آيو

آءى جو ٿسى سڀ زالون مـ وحت ٿي ويئون آهن
ڪنهن دور ديش کان ڪوڙو ملهه ٿي ڪهرايو اٿن -

مون پنهنجي عمر ۾ اهڙي عهدي جو شاڪ ڪونهي ۽ ڪا
نه ٿي بلڪ ڪنهن راجا جي گهر ۾ ٿي سان ڪي هجي -

ڪنڊي جو ڀرت ۽ اهڙي ڪاڙڪري سارن ٿيل اٿس جو چٽڪ
ڪنهن ڪرڪي رهي ڇڏيو آهي ۽ ٻه رڻ سان ٻيڪو ٺڄاڻو

۳ سچیتو۔ تہہ سچو بیان چوٹ کان پھر بلک ڈسٹ سان تعلق
آہی۔ تہہ سچو شریکٹ ہی سوڈیا من ہر سو چاری ۳۔ لکھیس

ٲږ سري ګورو ار ځن صاحب ځن سندن سوډياوان ، مهان
سشيل ، سخا جا صاحب ، کښن جا مندن ، مګند وروپ و
ډګټ مکت جا دانا آهن .

هيڅانهن سکر اس سري ګورو مهاراجه در ډار مان اټي پښه
جو مندن در آيا جتي ماڼا ګڼګا مڼګي ايدو ٲسي خوش
ټي اټي پښي و اټي زيور ډاډت ډډټ لږي نه کښان
آيو آهي . ٲاډو قيمتي ٲو ٲساجي و عجب جهزو عمدو ګهاټ
کښن ولایت جو ګهڙيال آهي و هکڙي سرٲاوان اټي سائين
جديجي ٲد من ئي ٲاڙهيو آهي ، مو ٲکي بلکل ځسندو ٲو
اهي . مهاراجن فرمايو ٲه هي سپ ستګورو ٲانک صاحب جو
ډر ٲاپ آهي جښه کلاچکږ جو ډاري سمو ځاټي سپښي
د ښن ر سکر ٲورم ٲٲرو کري . سمنار جو و ستار ګيو
آهي . جښه کري دور دور ملکن جا لوک طرحين طرحين
ډيٲا کټي پښهجي مڼوروت ډورن کرځ لاء ګور در ډار
اچښا و اټن صاحبن جي ئي ٲالي کري پښهجي ګهڙن
مان عمدا عمدا کٲڙا ، ٲن و موئي مطيا اټي ٲاډن . ماڼا
کڼکا ستګورو ٲانک صاحب جي وٲي مهما ٲٲي هٲ جوڙي
کټي ډر ښ سان ٲمسکار کيو .

اهڙي طرح راندهاس ډوري ر سپښي سکر جو و ٲت
ګډار ښدا رهيا و سکر سڼکت سري ستګورن جو در ښن
کري من ډانچٲ ٲل ډاښدي دهی .

ماڼا کڼکا وٲ اټي هار کانسوا هکڙو عمدو زريدار

چون - کور و ما سیکه طرچین طرچین پداوت ۵۴ ن سري
 کور و مهاران ۵۴ اکيان ۵۴ ري درشن پائي، سیکه سبکت
 کی سیکه بخشش ۵۴ عرض اولاض مار سري کور و ارچن صاحب
 چی حضور و ویجیون کري و پائي خوش لیددا و یا -
 آلهن و مکارو سکر سرتا رکی اند و لکھی آیو . ۵۴ ن کی
 مت و مکارو سرتو زیو و هو - ۵۴ ن اهو سري کور و مهاران ۵۴
 اکيان رکی پئی پائون پئی ویجی کئی سکورو سکا
 پاشا ۵۴ ن سیدی ۵۴ ن کی آند ۵۴ ن پها ۵۴ ن سدا بی اروا
 آمیو مدهی ارواس آهی ۵۴ ن پتا مدهی سائیدن
 مدهی مدد و ۵۴ ن موکلین ۵۴ ن مدهی پاولا ۵۴ ن کن
 صاحب مدهی ویجی قبول کئی ۵۴ ن مهل مکاری دام
 کی حکم ۵۴ ن اهو مطیو گهر ۵۴ ن ۵۴ ن یاری موکلیو -
 گنکا اهو زیو و ۵۴ ن گهلی مله وارو ۵۴ ن عمد و هو
 پدهی گهی و پائی بلکل خوش لی ۵۴ ن و ویا
 لکھی ۵۴ ن و ۵۴ ن سب کور و ۵۴ ن آلهن .
 ۵۴ ن سکر و ۵۴ ن سب سکھیون پتا یو کر سورو ۵۴ ن
 ودام کیون - کیعرون سکن لی ۵۴ ن ۵۴ ن پتن ۵۴ ن
 کیا ۵۴ ن اهو مدورت ۵۴ ن ۵۴ ن کیعرون کی
 فرمایو و سکورو الت ویلی او مان ۵۴ ن سها ۵۴ ن
 کیعرون کی ست نام بخشیا ۵۴ ن کیعرون کی کيان
 اور بطرح الیک پالعين جا مدورت سکن جا ۵۴ ن
 ۵۴ ن ۵۴ ن ۵۴ ن موکلیا ۵۴ ن سارا ۵۴ ن

د ډار راښودا هوا ؟ پيټا چاڙهي پښه خجوسر صاحبين جي قد من
 ئي ٿي سکر ٿيڻدا هوا - ؟ هر هٿت تعريفون ڪندا ويندا هوا
 نه سکرور و ٺاڙڪ صاحب جي گادي ئي هاڻي ويٺل سري
 کورو ارچن صاحب ڪرامات جا ٿي ۽ ساکيات پر ميسر
 روپ آهن - جيڪو جهڙي منشا رکي وڌن وڃي ٿو ٽنهن
 جي ٿيڙي ڀورن ٿا ڪن - مانو جڳت جي ڏکڻ ڪٽل ۽
 آندڻ ٿيڻ لاءِ ئي سري ٿاڙيو اٿن - ۽ پښهجي داسن ئي
 ڪهڙي قدر ڪرپا ڪن ٿا - سندن شرطن ۾ رهڻ ڪري ڄم
 جي ٿو کان چٽي ٿو وڃي ۽ - ريشٽ ڪٽن جي پراڻي ۽
 ميه جي ٿو ٿي ٿي ٿي .

هاڻي ٿورو ڌيان ڀري ڇڏو ۽ مهاڏيو ڏانهن ٿيو جي
 سري سکرورن سان ٺهراءُ ڪري اٿي رهندا هوا - منهنجي
 فطرت آجيوڪا مائٽن ملندو هو ۽ وقت پيو ٺهندو هو -
 سڄي ڀائرن ۾ ڪرامات جا صاحب صرف سري کورو
 ارچن صاحب جن هوا . پر هو (پر ٿيو ۽ مهاڏيو) هن (گورو
 ارچن صاحب) کي نه ڀڃاڻي ساڻس وڃر ڪندا هوا - سکرورن
 وقت چٽي طرفن کان بيشمار ڌن ۽ انيڪ طرحن جا ڀڌارن
 پيا ايندا هوا ۽ لٽبا هوا جي ٿي سڀ هنن کان اهو ڏک سڏو نه
 ٿيندو هو سڙي ڪامي ويندا هوا ته هي آهي ڀر اسان کان
 نڍو ۽ سندن ايشورج اسان کان وڏو ڇو ٿيڻ ڪپي -

ڪڙو ٿيندو هين ٻيڪر شدڪرات جي مهل جو ٿيون جڏهن
 وقت ئي هو رانهن ديشن جون سڏڪيون اچي اٿي ڪٿيون

سجکورو کانسوا بهی کهن و کان اهو ڊو جو نه ملندو
 کهن ڪري آهي پر هن وقت پاڻي ڇڏجن، جيڪي ڪورسيوا
 ملائي ۽ پٺ ڏن آهن آهي جي اهڙي سڀوا بچا آئين -
 در حقيقت پرميشر جي پوسعا جي انتها اهائي آهي جو
 سجکورو ملائي ڏن پاڻ ڪري - ۽ جيڪي سڀوا ڪري
 ڪورو کي پوسن ٿا ڪنهن ڪري سجکورو پرميشر سان ملائي
 اهو روپ ڪري ٿا ڇڏين -

انهي ريت ٻاڻي ٻڌي صاحب سري ڪرو ارڃن صاحب
 جي حضور ۾ سجکورو ٿاڻڪ صاحب جون، سکن لاءِ سکيائون
 ڇڏي ٻڌائون ۽ پٺ ظاهر ڪيو ته انهي ڀر ڪورو جي - سڀوا
 ڪجي ته پر پاڻ نه ڄاڻائجي - اهو پر - سکر ٻڌي احمدڪاري
 سکن جو احمدڪار ٿئي ويو ۽ هن ۾ ڪهڙو پشيمان ٿيا. ۽ سجکورو
 ارڃن صاحب سري انهرتسر جي مهما ڪندي آخر ۾ فرمايو
 ته سڄي ۾ هن لاءِ جو ٿالو اڪواڪ سر هو ۽ ٿريفا جڳ ۾ هن
 کي سڌار ڪوٺيندا هئا ۽ ڊو ٻوڙ جڳ ۾ رار سر ڇوٽا هونئس
 ۽ هن جڳ ۾ هي ٿيڙت سري انهرتسر ٿالي سان مشهور
 ٿيندو ۽ انهي طرح هي آڏو ۽ جکان جڳ ٿيڙت آهي سو
 جيڪو پرميشر ۽ ٿيڙت جي من الڳ ٿيل مادو و .

- سجکورو سڄا پالشا اهڙي طرح انهرتسر ۾ گذاري سکر
 سڄيڪت وٺائيندا ۽ انهي جا ڪلياڻ ڪندا رهيا جنهن ڪري
 جيڏانهن ڪيڏانهن سکر ڏور ڪهڙو پسيو ۽ جتي ڪٿي ان
 جا پٽ سارا ٿيڻ لڳي - ڊيس ۽ پيسا ٻن جا ماڻهو سکر کي

جڳت ۾ ٿو جهڙو ٻيو ڪو ٿي وڃي ۽ منهنجي من ۾ ٿو کان
 مشو ٻيو ڪو ٿي آهي. اهڙي طرح ٻيون ٻي انيڪ ٻڌڪارن
 جون ڳالهون چئي ٿيڙج ٿيڙي ٿي وڃي ۽ منهنجي صاحبن ٻارن ۾
 ملي وڃن وارن ڪٿي ۽ ٻين ٻين جا واسين چئي بلڪل
 آندو ٿي ۽ ٻارن ٿي.

منهنجي ٻيو ۽ سڪورو ٿاڻا صاحب ڪرڻ ٻوڙا ٿاڻن
 موٽڻ لاءِ تيار ٿيا ۽ سري ڪورو انڪد صاحب سندن اڳيان
 آئي بيٺا جن ٻن موٽن ۽ هڪڙي جوت جي ٿي ٿي کان
 ڪهڙون آندو ۽ هلاس ٿي ٿي وڃي. سري انڪد صاحب عرض
 ڪيو ڪورو جي موٽي منهنجي حاضري ۾ قبوليو ۽ آڳيا
 ٿي ٿي ٿو هائسان ڪٿي جي هلائڻ جو ٿي موٽي کان ٿو هان صاحبن
 جي جدائي ساري ٿي وڃي ۽ ٿو هان جي ٿي ٿي اڳيان
 موٽڻ ڪري سڪالائي سان روشن ڪندو رهندس. سڪورو
 ٿي ٿي ٿو هان منهنجي من ۾ آهين ۽ ٻارن ۽ مون ۾ ڪو
 به ٿي ٿي ۽ اسين هائي ڪرڻ ٻوڙا وڃون ٿا ۽ ٿو هين
 سدا ٿي سڪيا و سندا رهو.

ايترو چئي سڪورو بابا آڏان هليا ويا ۽ سري انڪد
 صاحب ان هڪ آسٽ ليکائي ڪورو جوت جي، ٿي ٿي ٿي
 رهيا. ڪيترا ٿيڙهن ڪڏري ويا ٿي اڪيون ڪوليا ۽ ٿي
 سري جي ڪا ست هين ۽ جتي ويٺا هئا تنهنجي چوڌاري ٿي
 چوي ويا ۽ ڪي عضوا ٻي آهين سان چڪجي وين. جا ڳالهه
 آڏان لڪندڙن ماڻهن اچي ظاهر ڪئي.

هئي. هو ڪاڏي پيئي ٻيڙي جي صوبو ۾ شام ڇڏي ٻيڙي ۾ سڏي،
 ڪندي هئي ۽ هر دم هٿ جوڙي پئي ۽ آڳيا مڃيندي
 هئي ۽ ڪهڙي ٻيڙي سان سندن شيوا ڪندي هئي. هو لغاري
 ٻيڙي ۾ ٻيڙي لاءِ اٽار ۽ هڏي هئي. ۽ روشن ڪرڻ لاءِ
 ڪم وٺي ٻيڙي ۾ ايندي هئي. وقت ٻاڪڙي مان ڪيوي سري ڪور
 انڪه صاحب پڏي پئي ڪي ٻيڙي ۾ ڪري چاڻدي هئي
 ۽ ڏهن ڇڪيا. و پڏي ڇڪي اٿت جي مورت جو اڀياس ڪندو
 آهي ڏهن هو سڌا پڏي پئي جو ڏيان ڏاريندي هئي.
 جڏهن انهي طرح ڪيترائي ڏينهن گذريا ته من پڏي صاحب
 کي ڪهڙي جي ڏسڻ جي ڪهڙي قد و پڀاس ٿي ڇڏي ڪري
 سڪو رو ٽالڪ صاحب سري ڪور و انڪه صاحب سان گڏ ٻيڙي
 جي اڀلا ڪا رکي ڪندو و صاحب ڏانهن هليا. انهي ڪل ۽ ٻيڙي
 وڃي ڪل ۽ وڃي جو اڀڻ ٻيڙي هڏي پيشوا ٿيڻ لاءِ
 ٻاهر نڪتا ۽ شمس روپ ڪورن کي ڏسي ڪل و انڪه ٿوي
 ٻيا ۽ پڏي ڪور من پڏو و ٻيڙي مهاراجن جي ڪڍول روپ
 ڇڏن ۽ ويا.

۽ من ڏي ڪور و ٽالڪ صاحب اڻوقت کين پاڪر
 ٻائي ڪڏي ۽ ڳوٺ جي مهاراجن ڪور و ٽالڪ ڏسي اٿي
 ويا. مانا ڪيوي وقت ٻيڙي ۾ مهاراجن جي ڪشريف آڏو پڏي
 ۽ روشن لاءِ آئي ۽ صاحب کي ڏسي سر ٽپايو. سڪو وڻ
 سري ڪور و انڪه صاحب کي چيو ته هر ڪا ٻيڙي ڏن آهين جو
 مو نڪتي ڪهڙي قد و پڀاس ڪري پڏي پئي ۽ ڪيوي اٿي.

سمجھائيس ته هاڻي ٿيندڙو معي و هڻ ڇڏيو ٿو ٿيندو و بهر
 آهي ته پندهندڙي ڪوٺ ڪندو و ر يا جعي ٿيندڙا سمجھڻي
 هجن اٿي سڀني سان ڪٿي و چي آئندو و ر - سوامين
 آگيا ته ٿينس هر هنجي دل و ڇڙڻ ته پئي چاهيو جو صاحب
 سان هڪدم ڪهڙو ن اشد، دوس ليڪن لاچار پيوس ٿي
 ڪورن جي چرن ڪملن تي مٿو ٿيڪي ٻڙهه وڍاڪل قدم
 ڪڍڻ لڳو - سڄو ڪورن انوقت فرمايو ته اڄ کانپوءِ اسانجو
 شڪهاسن مانا پرائي جي ڪهره آهي ۽ تون اٿي و چي
 ڪورن ٿا تخت هلاء -

سري ڪور و انڪه صاحب ايترو ٻڌي ڪهڙو ن پاڻ ۽ ڀڳتي
 هردي به ٿاري ست ڏام جو بيهڪه خزانو (جو چئن خرچاڻي
 ٿيڻ و ٿيندو و رهي ۽ ڪوٽان ڪوٽ جيو منجهائيندس و سون
 اٿو اٿي وچن) هاڻسان ڪٿي ڪندو و ر ٿاين پخت پيا هليدي
 وقت وري ڪنهن سعي اچڻ لاءِ سڄو ڪورن کان آگيا ڪهره پاڻ
 جدهندي صاحب فرمايو ته ٿو هين ته اچجو ۽ ائين ٿو ماڻوڻ
 اينداسون - آخر سري ڪور و انڪه صاحب آهستي سان
 رڌي ٿرڻدي اچي ڪندو و ر مانا پرائي و ٿ پها - مانا
 ٿي آڪير ۽ سڪ مان پندهندڙي ٻڌ سان ملي ۽ هڪدي
 رشت آسڻ تي وهاريائ - ۽ سڄو ڪور و انڪه صاحب ۽ پندهندڙي
 ت هر ڪو پيو ته چاٿ ۽ پندهندڙي ٿو هين (مانا ڪيو و) ڪي
 ط سڌيائ جا هڪدم اچي حاضر ٿي ۽ سري ٿرڻن جي سڀوا
 ڪرڻ لڳي جو هنجي پوروت ٿو ر سان هڪي ٿرڻ

آئي جي ڪاليجون کڻي ٿيون پيڙهيون هيون ؛ مڪري چڪيا
 هڻ رکي هئي - سڪورون آئي پيڙهي فرمايو ؛ سڪر جيڪي
 ٿن جا لوهي هوا سي هليا ويا باقي اوهين هر ٻي وڃي رهيا
 آهيو سي جيڪي ۽ مهندجو حڪم مڃيو ته کڻي جي من مڙدي
 کي کائي ڪهايو - مان توڙي پيا شيوڪ اهڙي آڪيا ٻڌي
 عجب ۾ پئجي ويئون ؛ مون هٿ جوڙي ڇڏو ته گورو
 جي مثل ماڻهون کي آدم زاد نه ڪو نه کائي سگهندو و
 اسانکي ا. مڙدي جي ٿلي تي پڙهيو ٿيئي - صاحبن ٿن هن
 اسانکي ڪالي ڪڍيو جي وطن جي پٺيان وڃي اڪاسون
 هر سري الڪه صاحب اڃان به سندن سڪر نه ڇڏيو
 مهندگري ان ٿانن ڪور سان نهاري ڪور وڃن ڇڏي
 تون وري ڇو پيو آهين مڪر مڃي وڃ نه هن مڙدي
 کي وڃي ڪا - سري الڪه صاحب وڃن مڃي جان مڙدي
 جي چاڊ لائي نه ڪٿا پر ساه ٿي پيو جو اسان سڀني
 ٿار ؛ سچر ڪول آئي ڪم ٿي پيو ؛ وڃي ڪل ڏيڻ
 ڪهڙو هر سن ٿي ٿي ڪل ڇو ڪل کي پيڙهي ڪلي لڳايو
 ؛ چاڻي سان لائي ، ٻاڻ ۾ ملائي ، پيڙهي روپ ڪري
 ڇڏيائونس ؛ مهندس ڪور ٿا ڀاء رکي ، سچي جڳهه
 گور ڀائي بخش پيڙهي جوت هٿر هليايا - انهن آزمودن
 وٺڻ کانسواءِ ٻيون به گهڻي پريڪيائون - سري ڪورو الڪه
 صاحب مون ، سڪورو ٿاڪ صاحب جن ڪيون هي اڃان
 مون نه پڙهيون آهن - ؛ ڪور ٿا ٺخت ٿيڻ ڪالهي مهنداڃر

- سمين جو ٻالها ٻهريعد و آهي (ڪها ٻالھسان وٺي ڀالو ڪٽي
 (ر د ر جو روپ ڌاري) ٻاهر نڪري پيا - جڏهن حالت کي ڏسي
 سڀ ماڻھون ڊڄي ٻري پڳا - فقط سري انڪڻ صاحب در
 ڊڄو ۽ ساڻن ڪڏو رھيو آيو - ٿي دفع وري واٽ ۾ ۽ ڏو و
 پيل ڏسي حڪم ڪيا ته هڻڪي کاڌو جا وارا هيٺ ٻڌائيندڙ
 ڏندھڪان اڳي هي عجيب ڏٺوسون جو هڪڙي ڏندھن سھڪورن
 سان کڻ ڪيترا سکر درياھ جو ڪڍارو ٿي ڪنارو وٺيو پيا وڃون
 ته واٽ ۾ پھچن جا ڏير لڳا پيا آهن - صاحبن فرمايو ته
 جڏھنڪي جيئرو وٺي سو اوڻو ڪڍيو گھر هليو وڃي - جڏھنڪي
 ڪن سکن پھچن جون ڀريون ٻڌي تيار ڪيون جي اٽھڪي
 ڪٽائي روانو ڪيا - ڏورو اڳيرو ڏيا-ون ته وٽين جا پٽ ڀريا
 پيا آهن - حڪم ڪيا ته جڏھنڪي جيئرا کڻن اوڻا ڀري ٻڌي
 ڪٽي وڃي ٿڌ ڪيترن سکن اٿي ڀريون ٻڌيون ۽ سڀ
 ڪٽي گھر ڏانھن موٽيا پر ڪي ڪي ڀريسي ۽ جن ڌن پيارو ته
 ڪيو سي سيوا مين سان اڳي وڌيا، کڻ ٻڌي هڻي ويا ته
 واٽ ۾ اڪيچار بهروان پھچن ڏٺا ۽ همارا جن آگيا ڏٺي ته
 جڏھنڪي جيئريون کڻن سو اوڻ ڀريون ڪڍيون هليو وڃي ۽ هي
 اسان اوڻاڻجي لاء پيدا ڪيون آهن ٻو جڏھنڪي اوڻ ٻڌو
 لڳو سو آهي ڪٽي هليو ويو - اهڙي طرح سڀ سکر هليا ويا
 باقي اسين چار هڪڙو سري انڪڻ صاحب ٻيو پاڳيرت ٽيون
 سڌارڻ ۽ چوڏون مان وڃي رهيا-ون جڏھن ڪهڙون پٽ
 نڪري پري وياسون ته هڪجهڙي ۽ صاف زمين ڏسڻ ۾

پٽائي ٻڌي ڪي فرمايو ته ڇڏ هن سڪورو ڏاڪ صاحب
 سڪي هر ڪي ٿي جهڙو تو هين ۽ پيار ڪيڪرا سڪه ورا ۽ آخر
 ڪر وٽا سري ڪورو ڏاڪ صاحب ڪي بخشياڪ اهو هر سڪه
 اٽاڪي ڇڏي ٻڌايو - ڪورو مهاراجن هو فرمان ٻڌي
 پانيسا صاحب ڇڏو ته تو هين سدا سرويڪير ۽ سپڪڇر ڇڏي
 آهيو ليڪن ٻڌن ڪي ٻڌائڻ هي اچا ٿا ڪو سو جهڙو طرح
 مون اهو ڪو ڪڍو هو ته ٻڌو طرح عرض ٿو ڪريان ته مڪري
 ٿي ٻڌن اسين ٿيئي سري ڏاڪ صاحب ۽ ڏاڪڙو ۽ مان سڪورو
 ڏاڪ صاحب سان ڪڍي ڏي وٺي وٺا سون، جي سواهي
 اچي ۽ پيو ٿي ڪرڻ لڳا ۽ اسين ٻاهر وٺا ڏاڪ سون
 اچي ۽ اوردن ۽ ميهن وسط لڳو - ويڏو مالڪهر جو ٿڌ
 اچي ڪميا سون - آخر ڏاڪڙو ۽ ان اٿي مليا وٺا سون ۽ گهر
 اچي ٻاهه سيڪي سون ٿڌن ٿڌي لڏي سون ۽ سري ڏاڪ
 صاحب ڪي سري جو غلو ٿي پيو ٿي مڪري ويئي ويئي
 ٻي سڌ ٿي ويو ۽ سروي جي خور ڪان رهيس - اهو حال ٿي
 سڪه وٽو مهاراج ڏو ٻاهه مان لڪري ٻاهر آيا ۽ مڃو هر ٻي ٿي
 اٿس ڪهڙون رسن ٿيا - ٻي پيري چاڪيا ڇو شڪاري جو ٻيڪر
 ٿاري مڃي بيٺا - ٻاڳو واط ۽ ٿڌل لڏا ڪڍي مڃي ٿي ٻڌا -
 ٿڌ ۽ ٿڌو ڪڍي سروي ڪي مڪيا ڇو مڪري سڄو ٻڌن مڪين
 اچي وٺاين ۽ مڃو هي مضبوط ۽ ٿڌي لڏو ٿي ٻڌي - مٿ
 ۾ ٿڌو ٿڌو ڪڍي ڇڏي سان اڪهاريون ۽ لڪيون ڪاٺيون
 ٻڌي - مٿن جي وٽي مالاها ٻيڪري ۽ وڃي (مڃن شو مهاراج

سواء انهن ٻڌي ٿي ڏينهن تي انست ٿيرون معي اچي اشدان
 ڪندا ۽ ڪلهيڪر جامدس جي ڪهڙان ٻاپ ڪري ٻه ٻڌيڪر
 ٿا ڪن ۽ مٿ ملين ٿي رهي اٿن سي جن ڏينهن ۾ ٿيرون
 استان آهي اتي وڃي اشدان ڪري ٻڌندڙ ٻاپ لاهي ٿا
 اچن۔ انهن ٻانهن جو ٻار ڄڻ هن ٿيرون سهي ٻه سگهندا ۽
 وياڪل ٿيندا ٿڌ هن ڪهڪا کان آه وٺي سڀ ٿيرون معي
 انٿيرون سر ۾ ايندا ۽ ڄڻ هن معي ٿاير جو مهائرن واراڻي آهي
 ٿيندڙ ڪري هو معي اشدان ڪري سڀ ٻاپ ٿا وٺي ويندا۔
 اهڙي طرح ڊيپ مالا ۽ ويساڪي ٿي ڏينهن يعني ڇهين ڇهين
 مهيني سڀ ٿيرون انٿيرون سر ۾ اچي رهندا ۽ جيڪو ماڻهو
 انهن ٿي ڏينهن ۽ وقتن تي معي اشدان ڪندو سو ڪوڙا سڀني
 ٿيرون جو ڪو وقت اشدان ڪري چڪو ۽ اهيڪري سري
 انٿيرون سر جو مهائرن پيڻي ٿيرون کان واراڻي آهي ۽ نه فقط
 اشدان ڪندڙ جا ٻاپ ٿا ٿين پر پوءِ ۽ ٿن آه ڪن
 ٻانڇي ٿل ٿل ٿي ٿي ملندا۔ اهي طرح سري ستڪورن سڌا سر
 جي ڪهڙي قدر مهما ورتن ڪئي آهي۔

ڪري ٿي ڏينهن ستڪور و سڄا ٻاڻشاڻهه معد رهي اڳيان
 سڀا لڳائي ٻراجمان هوا ٿي ڪيترا اهڙاڪاري سکر اٿي
 اچي ويٺا جڏهن اهو فخر هو ٿي سري انٿيرون سر جي سڀوا
 ڪندي اسانجا اٿي پهر ڪڍري ٿي ويا پر اسانڪي جو
 ڪنهن ٿي ڪون ٿي ٿيندڙي اسانجو ٿا وٺي ڪون
 ٿيو۔ انٿي رامي ستڪورن ٿيندڙي اندر جي وار ٿا سڄي

آهي ڪندا هئا. عمر شاهه، ڀائي ڪلياڻ، ڀائي چينو
گور، مک، پراڻو، ٻيا ڪيترائي سڌا، صاحبن جي حاضري
۾ رهندا هئا. جيڪي پٺن مٿن ۾ رهندا هئا سي پٺ
ڪٽڻ ڪٽڻ ۾ روشن لاءِ اتي ايندا هئا. جيڪڏهن
ڪيڏانهن سري سڪورن جي سڪي وڌيڪ لڳي، استعمال جو
ڇاپ ڇاپ سان سڪن جا ڀرڻ ڏوڏيا.

سري گورو مهاراج سندن ڀروڙي سري انهرتسر
جي تعريف ڪيئن ڪرڻ لڳا، سو رڻ راڳ، هر شهر ٻڌائڻ انهر
وڌو مهاراج ٿيڪاڙيا، پٺ سوڙي راڳ جي چندن ۾ تيرت
جي مهما ڪندي هر مدد وڌو وڌو مهاراج ڇيو اٿن، انهر و
فرمايو اٿن ته انهنجي ڀرڻ ۾ روشن ڪرڻ سان انهر ڀرڻ
ڏوڏي، اتي هڪ ڏينهن ڀر ڇيو اٿن ته

انهرتسر جن مڃن ڪيئا. ڪوٽ ڄمڻ ڪي اڪه ڪر ڇيئا
ته ڇڏين انهرتسر راشدان ڪيو آهي ته ڇڏجان ڇڏين
جا ڇاپ ٺاس ٿيندا. هر مدد ۾ نسبت سواهن جو
فرمودو آهي ته جيڪو سري هر مدد ۾ ٺهڪار ڪري انهن
سان سر ڌاري رهيو، ٻيئي ڪلهيائن کان پڇهڻي ۾
ڪي روڪي سڪور وڌو جو شهر ڪيترن ڏي ڏوڏيا پٺن ڪي
ڏيئي ڏوڏو اتر ڏي ڦل ٻائيندو، سڪر جيڪي ڏوڏي پٺن
ٿي رهندا سي هر سال ڏيپ مالا ۽ وڏاڪي ڏينهن معي
اچي اشدان ڪن ته انهن کي سڄي سال جي اشدان ڪرڻ
جو ڦاٽ انهن ٻن ڏينهن جي ڦاٽ ڪري ملندو. ۽ انهن کان

سڀ ست ڀون حاضر بيٺيون رهند ڀون ڀون ۽ جيڪي چاهيندا
 هوا سو بدا ڏير ڪري سگهندا هوا آڪاش ۾ اڏامڻ، جبل
 کڻي وڃڻ، هزارين ڪوٽن پٽ تي ٻاڪ ۾ پهچڻ، ٻيڙي ڪپ
 ڪرڻ، سمند وڌائڻ، دهل۽ ۽ لاهور جهڙا شهر هٿن ۾ جهلي
 ڊڪڻ، پنهنجو سرور وڌائي آسمان روڪي ڇڏڻ، اڻ
 ٿيڻ وارن ٿاڻن ڪري ٿيڪاڻ، جتي دل چاهي اُتي اڏامي
 وڃڻ، پنهنجو سرور سو ڪير بڻائڻ ۽ جهڙو وڻي جهڙو روپ
 ڦاڙڻ مطلب ٿي اهڙي ڪا سهر ٿي ڪانهي جا ممدون ٿي
 تڏهن هوندي ٻي جتن ڪو رو جو ڪو نعر ٿا سان ڀريل هو جتن
 شڪستيون سکر ٻي اجر هن ۽ مهان ڪڍين ٿيا - پر اتفاقن
 جڏهن ڪڏهن سکر سکر دن جي ڪم لاءِ ڪڍي ٿو ۽ پاڻ چاهي
 ٿي ۽ سري ڪو رو مهاراجن کي اها ڳالهه ٿي وڻي ٿي هڪڙي
 اها شڪستي ڪواري ڪسي وري ٻي سمجهائي ٿي ٿاڻو ٿي -
 اهڙي طرح هن وقت ڀاڳين سري مهر ممد ۽ ٿي
 خڏ ممدون ڪيون ٿي سڀني کي سڪورن چڱي ڏن پنهنجيون
 ٿي ڀون ۽ انيڪ سکر نهال ٿي ويا جهڙي طرح سري راجپوت
 مهاراج ممد مان آڏو ڪن کي نوازيو آهي - انهي ريت سري
 انهي ريت جي ٿي جي - جي ڪٿا ٻي ٿي ۽ ٿي جتن
 سڪورن پنهنجي سڪن کي ڪر ٿي ڪيو آهي سي
 وار ٿاڻن ٻي ٿي چڱي ٿي سرون ڪيون -

انهي ڪاٺو ۽ درٻار صاحب جو ڪم ڪار ٻائي سالو آڏو
 مسود سڀا ٿي رهيا ۽ سڀ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۱- انکی پندھجی سون و رکو۔ اچری و ہائی بہار و منکی
 پکار لاء جتن من چوٹی کھنڈ کئی و۔ ہی مئی کئی و
 مہار ان منکی مدح کئی و فرماؤ و تیشی کھنڈون ہدی
 ملیو وچ و ایشی پندھجی کھٹی قدر سیوا کھنڈا جمن
 موہب تھی کھنڈون چوغائب عالم منجی فرمان و رہیو و
 تھنکائی۔ ہر سکھون منجی خد معن ڈالھن تھی (۱۔)
 من و شہاد وئی کو را پچایا ہوا و انھن ڈاکون کھدی کیمرن
 مہمان ہون و من کلون لہی پھونکس و رات تھن
 لاء کو قیل و مشغول و مدد و ہو و نامہ گورا ڈالھن مئی جا
 مئی تو و تھنکائی و (۲) منکی ورتاؤ و جمن سکر پندھجی کامبا
 ہر دی لیل لاء کورو جو کھام ہر ساد کرائیہا آہن انھن
 سکت پندھجی ہلی لاء پندھجی تھری کھدی۔ ہائی
 اکو۔ من و ہائی کایاں کی ط و تو و تو و پخشیا و مطلب
 و جمن جمن جیتری قدر ورتاؤ وکی۔ سیوا کئی مئی
 پندھجی پندھجی قل گیان و پراہت گہو۔

و ڈالی کڈت و او اسی عہد شاہ۔ جہنچو ہرود یوان
 لند جند۔ تھن ہاشم و ہی وقت و گہو آہی پندھجی
 سک۔ رن سچی۔ حکمت و ہر سجد مہر و کورو۔ و تھنکائی
 و جمن ہائی ہر اٹھ ہائی ہر و ہائی مالو و ہائی انکے آدک
 کسک۔ من سری المورس و ہلی ہر کار۔ سیوا کئی
 و۔ سب سکھون جی کھنڈا سان و تھی عظمت جا
 مہر لیا و ط اد و ہر ہر گیان پیدا لہن۔ منجی اکیان

لوڪ جي جهنگل ۾ رهن ٿا سي سڀ هداجي آڳيا اٿن
ورندا ۽ ٻڌل هداجي پٿرن پوڻن جي مڃتا ۾ رهندا ٿين
ڪاٺيو ۽ پاڻي بهارو کي چيائو ته جيڪي ته هداجي ڇڏي ورتي
سا ڪاٺيا ته هداجي ٻڌل ٻوڙن ٿيندي جڏهن ته هداڪي
هڪدم ٻيهر ڪيان جي ٻيهر ٿي ۽ هر دو شانت ٿيس ۽
ٻڌل مهاراجن هڪدم فرمايو ته ته هداجي ڪٿو وڃاء ته جيڪي اسين
انهن وجهو ٿا سو ڪڍي ٻڌي ڪٽي هليو وڃن هن ڪٿو وڃاڻو سو اسين
فرمايو ته ٻوڙ، ٻيهر، ٻيهر، ٻيهر، ٻيهر ۽ ٻيو غائب عالم ڇڏي
ڪهڙي شڪي آهي سي سڀ ته هداجي آڳيا انوار رهندا ۽
جيڪي ته هداجي ڇڏي ورتي سو ڪم آڻيندڙن وٽان ڪرڻا
پنجار سري ڪورو امر داس ساڻ اول اما بخشش پاڻي لعلو
ٿي ڪئي هئي ته جنات عالم جيترو ڪه ڏيس وڌيس سڀئي
ٻيهر، ٻيهر ۽ ٻيهر ۾ رهيو ويندي سمير جبل ٿاء سو
سڀ ٿو ڪي ٿا سو ٻيهر ۽ جيڪو هڪدم ٿو ڪي ڪندي
سو هو هر طرح به ڪا آڻيندا هو سڀ سماج هاڻي اسين
ٿو ڪي بخششون ٿا ڇڪي ڪڍي ٻڌي جي ته هداجي پٿرن پوڻن
ٿاء او هداجي تابع رهندا ۽ ٻيو جڏهن اسين ٿو ڪي ڄامون
ٿا رهنداسون ته هن هداڪي ٿو ڪن ٿا آزاد ڪنداسون -
پاڻي بهارو جان ڪڍي ٿي ٻڌي ته اتر طرف وارا ته هداجي
ٻارو ڇڏائي ته ڪال اچي سري سڪورن جي چرڻن ۾ پيا
هي ڪورو جي اسانکي ڏيا هالي بخش ڪريو ۽ پيا ٿيئي
ٻاسا ٻڌي هداجي حوالي ۾ ٿيو ۽ اسين ٿو ڪن ٿا داس آهيون

وڃيا. اُن ڀاڱي ۾ ڪٿي ڪٿي ٿلاڙ جو، ٻاهر ڀڄڻ چاڻا ٿي. -
 ڄڻ هڪ ٻڌي - حڪمت واداري سرڻا رکي ايترو سان ٿلاڙ ۾
 اڻڄاڻ ڪندي ۽ هر معد ۾ ۽ ٻيو ٿيڪي ڪندي هئي. -
 سري سڪورون ٿيڪا ٿيو، اُنهن وقت ڀاڳين کي ڀاءُ فرمائي
 پنهنجي روڊرو ڪهرايو جن ٿلاڙ جي ڪم ۾ بلڪل ڪهڻي محنت
 ڪئي هئي ۽ ڀڄڻ هر معد ۾ ٿيڪا ڪيا هئا. ڄڻ هڪ -
 ٿيڪا ڪندي آيا. - صاحبن هڪڙي ٺهال ڪرڻ جي ارادي
 سان بخشيش ٿيڻ لاءِ هٿ طرح فرمايو. ٿيڪا ٺاهڻ
 ڪا به شڪار آڻي ورتو ۽ جيڪي ڪهڻو - ورتو ڪهڻو مان
 ڪهڙي وڏو هو توهان ساوڏان ٿي ڪورو جي سڀوا ڪمائي آهي
 ۽ هاڻي اسين اُنهي لاءِ توهان کي وڏي ٿيڪا ٺاهڻ لاءِ چاهيون
 ڄڻ هڪ سڀي هٿ جوڙي ڇڏيو. ڪورو جي امانتي اوهان
 جي ڪرڻ سان ڪا به اڻڀلا ڪا به رهي آهي. - فقط توهانجي ايتري
 ڏاڍا ڪهڻي ٿي توهانجا ڇڏڻ ڪنول امانتي هڏي ۾ وڃن ۽
 ست هٿ آڻندو سڀو هو امانتي هٿ ۾ ڀرڪاڻ ٿئي. -
 ائين ڪرڻ هٿي ڇڏيو ڪي به ٿي آهي جو اسين توهان کان ڪهڙو -
 سڪن جو سوال ٻڌي - ڪورو نهايت ڀرڻ ٿيا ۽ سڀي کي
 آڻا آڻي ٻڌي بخش ڪيا. - اول ٻڌي ٻڌي صاحب کي
 ڇڏڻ مڪت اوستا بخش، سڪر سڪت جو همدار ٺهرايو
 جو جيڪو ٿيڪا اڳي هٿي هٿ طرح لائق هو تهن هڏي ۾ واداري
 وڏو ڪيائونس ۽ ائين ٿيو ٻڌي ڀڳتو ڪي. - هٿ ٿلاڙ جو ڀڄڻ
 ڇڏڻ مڪت ٻڌي ڇڏيو ۽ وڃڻ فرمايو ته پير وڌيش جا

چڻهي ٻاڳي ٻاڳي تي نظر پئشي ٻوڏي هتي ۽ ميهن جو
 ٻاڳي (بنا هتي) تلاءُ ٻر يدد و هو - ۽ جڳت ۾ اڏو انسان
 ڪو ٻر ڪو نه رهيو جهڙڪي هي مڇر ڦٽي آندو آيو -
 جهڙڪي چڻهي ٻاڳي سڌر سون جي ڇڙت چارئي طرف
 روڻ ٿي ڪيا - ۽ صاحب فرمايو ته هي هر مڇر جي
 چارئي ورن (ٻر هٻ - چٽري - وٽس - سوڌر) ٿار جو
 اُچار ٿا ڪن سو چڻهي ٻڌار ٿن (ڌرم ارت ڪار جو ۽ سو ڪير)
 جي ڦيٽ وارو ٿيندو - جن (مڇر) ڪي چارئي ورن وڌلن
 ڪندا ۽ چارئي ورن آفڪان سو ٻيا پائيندا ۽ ٻي فرمايو
 ته هي ٻاڳي چڻهي ڪڍن مشهور ڪڇي ٿي ته چارئي
 شڪعيون سالوڪ (انهي) ايشور جي (لوڪ ۾ رهڻ)
 سارو پ (انهي جو روپ ٿيڻ) ساميپ اُٿجي و پڇو
 رهڻ (ساڄي) اُن سان هڪ ٿي وڃڻ) هن هر مڇر جي
 روازي تي حاضر بيٺيون آهن - ۽ چڻهي آسرين (گرمي)
 وان پڙست - ٻر هٻ چڻ (هاڻا هٻون هتي ڦٽن
 ايندا - چڻهي وڌن (رڪوڻ - پڇو وڌ - سام وڌ اڏو وڌ) جو
 سار هتي اُچار ٻو - ۽ جهڙڪي چڻهي ڦٽن ۾ چار روازا آهن
 جوان چارئي ساڌن (سروپ) (سطر) - مڇن (اعتقاد ڪرڻ)
 ڏٺو ڦاسن (استقامت يا پيروي ڪرڻ) - ٽو ٽو ڪيان (آتم
 - روپ جو ڪيان) ٻوڏ ٿي سگهندا - اڏي مڪتي مڇر هر سري
 ڪورو ارڃن صاحب ٻراجمان ٿي ڪهڙن آندو ڪندا رهيا - ۽
 اُٺي جهڙڪي ٻاڳي ٻڌائي سري ڪوٽار جي صفت اُچاريندا

۱. هیون کمر سب مک مارئی و یو ټڅن وړی آن ئی بېگلو
 لامل چی نیاری کیا ځمکه له ټماز سدهون څن ټپه
 اهر کهڅان مصالحه ملائی مئی ئی کار یکن کئی نور
 مده و چی وړئی ئی و چیو په چائییدا وړه ۱۰ ټپه هاسی
 سرون کهړی نیار کیدا و کیدا ویدا وړه آخر ټڅن
 کار یکن چارئی ټپا کئی مئی کیا ۱ وکر ورائی
 چارئی وروا څن سان چارئی ټڅن یا ټپه کئی وړه
 مټان کیدا نیار ئیو ځمکه چی ټپه کیدا ئی چار کلس
 په مار یاوون ۱ ټپه چی چو قاری لیدا لیدا کلس سون
 چا ټپه کلس لیکه ۱ وچ وارو کلس سپی کان وټه و لیدو ځو
 ټپه هاسی کپیری ټپه نان ټپه وړی آید ۱ اول بطرح
 سړی و مده و لپی واس لیدو ځمکه و مده و چکټ و په
 کون ولیدو و چی ټپه هاسن په مټان مده وړه یون
 ټپه و لیدو چی ټپه و تین (بست دت) (پهاری موسر) کړیکر
 دت (پهاری موسر) و وکا دت (پرسات چی موسر) سرد
 دت (سرو چی موسر) هر دت (پاری چی موسر) شسر
 دت (ټپه چی موسر) و سکر ټپه وړه یون هیون ځمکه او ټپه
 ۱ اول چی وړه لیکدی مئی ځمکه کړی لکی کړیکر دت
 وړی وړه سان په کړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه
 لیکد و وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه
 الهن وړه ۱ و وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه وړه
 کمر څن ۱ مصالحه چو لیل وړه ۱ وړی الی وړه سان

سبکت و لڳا ٺن - چڻي کي - سسار ساگر کان ٻار ڪيا ۽
 آهي سري گورو ناناڪ صاحب و سمنائجي جدم مرڻ جو
 پڻ مقامي هليا ويا۔

هاڻي وري گورو ڌيان سري و مدد و ڏاند ڪر جو جدمي
 هميشه وانگر ڪار ڀر ڪم ڪندا رهيا ۽ سڄو رو ار جن صاحب
 سکن - سميت آڏانهن بهاري مردم خوش پئي ٿيا۔ هر مدد و
 جي چوڌاري ڪو ردار ڪٽهڙو ٺهيو ۽ مهران مدد و در شدي
 دروازو بڻيو۔ نلاء جي اندر وڌي ٻل تيار ٿي، جدمهنگان
 ماڻهن جو عام لنگه ٿيو ۽ چڻي پاشن کان سڄي ٻل کي
 مضبوط ڪري انجي ڪري نلاء کان مٿي اوساريا ۽
 چارئي ڪندون انجي پلي پر ڪار بڻائي ٺههڪالپوءِ
 اڀرندي طرف در جون پوڙيون تيار ڪيا۔ ۽ هر مدد و
 کي پر ڪر ما ڏيڻ لاء ٿلهو سڌاريا۔ مطلب در چڻي پاسي
 در مدد و ڪ جهڙو بڻجي راس ٿيو ۽ چڻي دروازن جي
 مٿان ڪڪ ڪڪ چٽ ٺهرائي هر جي پوڙين مٿان پل ان
 وانگر چٽ ڪيا ۽ پوءِ وري جڏهن پي چٽ جو اوساري
 ڪيا ٿڌن در مدد و جو اسٿان سڄو وچر اهي ويا۔ اهڙي
 طرح چڻي طرفين ۾ ٻه چعيون بڻجي ويئون ۽ وري هاڻي
 کڏي ڪڪ ڪري چٽ ٿي يعني مٿان کڏي ڪڪ سمان
 ڪري بيهاري ٿي جدمهنگي ڪڪي چٽ - ان ۾ چعيون
 ملي ويئون ۽ هر جي پوڙين تي ان وانگر ٻه چعي ٺهي
 آيا۔ پل مٿان ملائي ڪڪ ڪري چٽ ٿي۔ جيئن

تو مانڊو ڪا اياڻ ٿيندو. پوءِ ٻن سڪورن جا وچن ٻڌي
 سڪن جي من ۾ وڌو آندو پيدا ٿيو. ۽ سري انهر ٿسڙ جي
 مٿي جا سري سڪورن پڌهجي مڪ ڪڍول، مان فرمائي
 سا سڻي ٿيئي سڪ ڏن سري سڪورو ڏن سري سڪورو
 اڇاري ڇوڙ لڳا ۽ اڇ ڪورو مهارجن اسانجو جهر سڻاو ڪيو.
 پوءِ ڪيترا ڏينهن هو سوا مين وٽ رهڻ ڇڏي هٿس
 سان لاء جي ٿيل ڪندا رهيا ۽ ڪو وڻاڻي سان ٻرڻ رکيا
 ۽ سڪن جي سڀوا ٻڻ ڪهڻي قدر ڪيا. ۽ پڌهجي جهر سڻاو
 مڃو ٻاڻي ٻاڻي ٻاڻو وارو ڇاڻا ۽ آخر صاحبن جي آڪيا ٻائي
 پڌهجي ۵ من ڏانهن ويا جي پڌهجي ڪهرن ۾ وڃي سري
 سڪورن جو ٿر ٿر ٻاڻ ٻاڻ لڳا ۽ پڌهجي معرن ۽
 سڄي ٻن کي ٻڻ ٻڻا يوڪر اهو ٻڻ ڏاڏ ۽ سري انهر ٿسڙ
 جي ڪهڻي تعريف ٻڌايا ۽ ٻڻاڻ جو اٿي اشان ٻاڻي ڪري
 ڪو رو جو ڏيان ڌاري چپ صاحب ٻڌندا هئا. انهيڪالو
 ڌرم جي ڪرت ۾ لڳندا هئا ۽ سڪن ۽ سڪن جي سڀوا ٻڻ
 ڇڏي طرح ڪندا هئا. ۽ جيڏانهن ڪيڏانهن سڪي مارڪ
 وسار ڪرڻ لڳا ۽ سڪورن جو ڏيان اهڙي طرح ڪندا هئا
 جئن چڪو رڇڻ ۾ ڪندو آهي. انهي ريت پڌهجي خيالي
 گذاري ٻائي ٻڌو ۽ ڪندو وڃي ڪو ٻائي سري سڪورن جي
 ڇرڻ ۾ ٿسڻو وڃي ٿڌو ۾ سڄو ٻڻ ٻڻ رهيا ۽ جيڪي
 انهن جا ست سڪي هئا تن ٻڻ ٻڻ ڪر ۽ موڪر ٻڻ ٻڻ ٻڻا
 مطلب ته جي ٻڻ ٻڻ سڙي ڪو رو ٻڻ ٻڻ صاحب جي

[illegible]

سري مڪه واڪ

نيري آدم ڪريدها من فرمل هئا.

نيري مارگر چلستان ڀرم سڪلا کوٽيا

نام اڏان سڪو و دروازا مٽ گئي سڪلي رو گاهي.

ارڪ - ندهجي آدم ڪرڻ وارن جو من ڀوڻر ٿي ٿو ؟

ندهجي طرف منظورن جا سڀ سسپا ڏاس ٿي وڃن ٿا.

سڪو رو اسانکي نام رو ڀي خزانو بڻايو آهي جهڙڪري

اسانجا سڀ روڪر (ڦاٽڻا) مٽجي ويٺي آهي.

اڻياد ڪ مصراعون سڪو رو بڻائيندا هوا جي سٽي

۽ ڀرل ڪم ڪندڙن جي دل ڀر سڻ ٿيندي هئي ؟ هو

ڀني چڙهي ڇالو ۽ لالو سري ڪورو مهارجن وٽ سيوا

ڪري سگهونئي مڪت روپ ٿيا.

عجب - عجائز - عمر - شاهو ۽ سڪو آهي ڀڄائجي

صاحبن وٽ مسند هوا جي سري اڏهرائس جي ڪار ڪندا

هوا ۽ سڪت وٽان ڪورو جي ڀڄا ڀر وٺي آئي ڀڄائيندا

هوا ۽ چيڪي ڀڄائجي لاء سڪن کان ملندو هون ندهمان

گذارو ڪندا هوا - ڪڙي ڦهڻن - سوامين حڪمان ڀڄيو

ڦ ڪورو جو ڦڻ جو ٽوهين سڪت کان وٺي ايندا آهيو

نڌيڪن ٽوهين ڪئن چاٽندا آهيو - هڻن ڇيو ٽر اسين آهو

و ڪرسمان اٿرا ڀاري وانگر ڪري چاٽندا آهيو - مهارجن فرمايو

ڦ چيڪڙن مان ائين ڪندا ٽر ٽوهانجو آڌار ٿيندو -

ڦ ڀڙو ڦالي سڪڙاٽ جو چڇيل ۽ ڪندو - سڪر ذات

صاحب وقت آيا ۽ سڀني هٿ جوڙي ويندي ڪئي. سر
 سائيندڙن سڀني کي ڏيکوارا آهن اسانجو هي عرض آهي
 ته ڪيترا وڻجارا هر طرح جو سودو خريد ڪري روزگار
 جي اڇا سان هتي دڪان کولي اچي رهيا آهن. سڀيئي
 ڪندوب دار آهن ۽ سڀني کي آجيوڪا ڪپي ۽ جڏهه ڪر
 اسان هتي اچي دڪان کوليا آهن ته ڪين واسطي
 بهاريندا ٿا. مون نه خريد ڪرڻ اچي ڪون ٿو. خير
 ڪڏهن ڪو ٿورو ڪهڙون وڪامي ٿو تب به ڀار جي ڪڏهن
 ڇيڙو ڦاٽي وڃي ٿو ٿئي، پر ڏکيو نه ٿو ٿي. ڪين
 آهي عيالدار ماڻهون ڪپڙو لٽو ڪپي وهائڻ وڃان ڇڏيون
 منسل سڀ اتان هي ٽنڀان آهن سو ايترو وڻج هتي هائي
 ڪون ٿو ٿئي ۽ نه ڪو اسانجي آجيوڪا جو ٻيو ڪو ٻاءُ
 آهي ۽ نه اسان کان ڪو پڇهندو. ٺوهين انٽريامي سڀ
 ڪجهه ڄاڻهار آهيون. جڏهن اسانکي واريو اڏڻ ٿين ڪرڻ
 ڪري اسانجي هالا به ڪريو. اسانجو ٻيو ڪو مالڪ
 ڪونهي ٺوهانجي آسري هتي اچي ويٺا آهيون. ٺوهين
 سڄي جڳهه ۽ ڄاڻهار آهيون ٺوهانجي وڃڻ نه برڪت آهي
 جيئن چوند ۽ تنهن ٿيندو و.....

سري ڪورو ۽ هاراج منهنجي ويندي ٻڌي ۽ شڪي فرمايو
 لڳا ته اها ڇڏي ڇڏي ڏيو. اڄ کان وٺي هي لٽيڻ ڏيو
 نه اوهانجو واپار واڌاري ٿئي. هر ڏات جو آڻي سوچ اسان
 ڪري ڪور هائي جو ڏين ڪريو ۽ نه هر بندر ۾ وڃي

سان ملند و جو خريد ڪري گهڻان ڏٺوان هئي. اهي
 رهندا. ۽ ڪيڪرون لوڪن جو رزق اسين هئي آئي
 ۽ رهنداسون سي جڏو ڪاڏي واسطي هي هئا نه هائيندا ٿڌو
 هائين هئي هليا ايندا. ۽ ڪو رو جو لنگر رو زمرو وڌندو
 رهندو ۽ هڪڙا رهائڪو سڌو سڪالو گذران ڪندا. ۽
 جيسواء جيوت هوندين ايساء هر مدي وڃي ڪفا ٿي ڪو بعد جو
 شهرين ڪندا. ۽ پنهنجي آجيو ڪا ڪو ر ٻڌي ر ٻڌا
 ڪري اندر ره سڪورو جو شهد آڇاريندا رهندا. جڏهن ڪري
 انت هئي انهنجي سڪين کي ٿيندي ۽ هئي لوڪ سڌو ڏين
 هشت ۽ لڌ ڪ لوڪ هي کي سڪيو نه سهندا آهن ۽ هي کي
 سڪي ٿي ٿي ڪر پر ها آهن. سي جڏو ڪاهي پوري ٿيڪا
 ٿڌو ۽ اهي ڪورو واپار جي سرن وٺندا. ۽ هائي نه اهي ره
 ڪري پوء پڇهائيندا ۽ هئي گهڻان سڪو ٿي سيني سان
 ڪاهيون ٻيا ڪندا. سڪورون جا شيوڪ اهي وڃن پڌي
 گهڻون هر من ليا ۽ ڌن سري سڪورو ڌن سري سڪورو
 اڇو ره لڪيا. نه هڪائيو ٿينهان ٿينهان ماڻهون واڌاري
 اڇو لڪيا ۽ ڪيڪرائي ڪهر ڪندمين سميت لڏي آيا. آخر
 سري واپار ڪرڻ لاء بازار کلي جن سيني جي سڪورو
 رهندا هئا. جڏو انهن طرح ڪيڪرا ههيا گذريا ۽ سيني
 رهندا ڪري آئي اندر وڌو نه هائون خريدار اچي
 نه شهر جو ٿورو واپار هلي نت سڪر. جڏهن ڪري
 نه گڏ جي ڪري ٿينهن سري ڪورو ارڃن

لاهور جا رهاڪو ڪور ڊور واسين تي ڪلون ڪندا هئا ۽
 جڏهن هاڻي ملڪ هئا هئا ته ڇو ٿا هئا ته انهي شهر ڪيئن
 حالن سان وسندو هجي ڇڏي هاسي ڀوڌي ٿي ويندي آهي
 ۽ چار مهينا سڄا هاڻي بيٺو رهندو آهي ۽ هاڻي کان ڪور
 ڪيئن بچندا - جيڪو وڃي رهندو ۽ ٺهه ٺهه وري حال
 ڪٿي ٿي سڄو ته ٿورن ٿي ٿيڏهن ۾ پائڻ ٿي وهندو -
 هور ڪن سڪورن جي ڀر ٽاپ ڪي ٿي ڇڏو - ۽ ڪور
 جا سڪر جيڪو ٿيڪ هڏجي چوڻ تي ٿي لڳا ۽ ٿي هڏجو
 ڇت ڀر ميو ٿي مڪر ٿي ڪهڙو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪورو مهاراجن وٽ آيا ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ته ڪورو غريب نواز نو مهن صاحب هتي وڃي شهر آباد
 ڪرڻ جو ويچار ٿي ڪريو ۽ ٿي فرمايو ٿا ته هتي ٿي
 وسندي ٿيڏي ۽ لڪشمي هتي نواس ڪندي ڀر ٿي
 شهرن جا واپاري لوڪ ڪلون پيا ڪن ۽ چوندا ته جڏهن
 ڪوٽ ڪي چوڌاري هاڻي اچيو ٿو ڪهڙي سو وسندو ڪهڙي
 طرح هاڻي جي سيلاب ڪري جڏهن ماڻهن جا ڪور ڪري ٿا
 ٿي ويچارا ڪٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿيڪندا رهندا - سڪن کان ايترو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 وڃن فرمايو ته جيئن طرح هن شهر ڪي ڇڏي هاسن کان
 هاڻي ايندو ته سڌا هئا ٿي طرح ڇڏي طرفن کان ماڻهن
 ڪوٽ ڪري هتي رهڻ لاء ايندا - ۽ ڪو سمجهو ٿيڏو
 جو هن شهر ۾ رهڻ واسطي ڪور لاء زمين ٿي ٿي ٿي ٿي

[illegible]

پاڻي بيٺو ٿيو ته منجهو بمائڻ ٿي اڃا به چئبو. ۽ ڪيڪرا ٺلا
 اڏا ۽ ٿا اڏون جي پاڻي ۾ هو ٺٺ ڪري سگهي ٿي ٿا
 وڃن. ٺلائڻ ۾ اهو هڪڙو وقت وڌو ۽ ڪنهن آهي جو سائينجن جي
 ٺلا سان ٺٺ ٺٺ ۾ آيو. ڇا انجي بمائڻ جو ڪو اهڙو
 ڪو نه ۽ جهڙو پاڻي هميشه بيٺو رهي. ٽوئين صاحب
 هر طرح - هر ڏي آيو ۽ چڪر جو سر چٽ ۽ ڀڄڻ ٽو هالجي
 هٿ ۾ آهي ته هي ڳالهه ٽو هالجي ڪهڙي ڳوري آهي.
 ٻوڏن سڳو رو سڳن جي وٽي ٻڌي فرمايو ته جيئن ڪو ڪهڙو
 بکيل هجي ۽ انکي ڇڏ نه ٿي ٿي ٿي ٺٺ ٺٺ جي ٽو هٿي
 ٺٺي ڪانهي ته هڪڙي سنڌو ڪر سر جهڙو اسٽان ٻوڏ
 آهي ته هڪڙي مٽي ڪٽي آهي هن ٺلا ۾ وجهو ته شانت
 اچي وڃي ۽ ٽرندا جو عيب منجهان ٽس ٽڪري وڃي. ٻڌي
 ٻڌي آه ڪ سڀ سڳر اچن ۽ سڳي ٺلا جي مٽي هڪڙي ٿي
 هڪ ڪٽي آهي سري انهن سڳر ۾ وجهن ته اها مٽي هڪڙي
 سنڌو ڪر ٿي ٿي پاڻي بههاري ٿي. سري سڳورن جا سڳاڻڪ
 وڃن ٻڌي - پيئي سڳر هڪ هڪ ڪٽا ٿيا ۽ سڀ ڪٽ جي
 سنڌو ڪر سري ويا ۽ انهن مٽي ڪٽي آيا ۽ سڳي ٺلا ۾ هڪ هڪ
 جي ٽري ٿا ڇوڌاري لپو ٿي ويا. جنهنڪري ڪٽ هن ۾
 انهن سڳر مان پاڻي نه سڪو ۽ سڳاڻڪ ٺٺ سان ٻوڏ رهيو.
 جهڙو ڪري سڳر سڳر ڪهڙو ٻوڏ ٿي ۽ اشدان ڪري
 ڪلو ڪال جا ٻاپ ٽس ڪندا رهيا.

ڪار بکر ۽ روازن جا چونڪ ٽڪاڻي هر منهنجي اوساري

گهڻان آدمي وڃي لڳا. ڪي سرون مٿي ئي ڇوڻي ڪاريڪن
 کي پهچائيندا هئا ۽ ڪي ڪچر آڻي هر مٿي کي لڳائيندا هئا.
 اهڙي طرح سڀني جي سڀوا ٿوري اڏوا ڪهڻي، نسڪاڻا اڏوا
 ڪامدا سميت، گهٽ ٻه ٽي سان اڏوا وڌاري ٻه ٽي سان، سڪورو
 اندر ڀامي ڏنڊا هئا. ۽ انهيءَ جو سڪن جا ڪشيل ڪپڙا، جڏهن
 هر طرف جي ٿوري ۽ ٻاڏن جو ڦاس ڪندا هئا، ۽ جيڪي وڌي
 گهال ڪهائيندا هئا تنهن کي نظر سان نهال ڪري ڇڏيندا هئا.
 اني ٽلا ۽ جي چڻدي ڪڍڻ جون ٻه ٽيون چڻجي ٺيار ٿيون
 ۽ هر مٿي جو ٿلهو ٻڌ ٺهي ويو ته ٻه ٽي جي مو سڙ ڇڙ هي
 مٿي آڻي چڻڪ سري سڪورن جو ٽلا ٺيار ٿيل ڏسي بدل
 انهن کي ٻڌل لاءِ ڪو ٿو ڪري آيا. آسمان ۾ ڇوڻاري جهڙو
 چائينجي رهيو، ڪنهن مهل ڪارڻ ڪنهن مهل اڇاڻ نظر اچڻ
 لڳو، ڪوئا ميهڪر ٻڌل جل سان ٽلا ۽ ڪي ٻڌل لاءِ گورو جي
 رخ ڏانهن ٺهاري رهيا هئا. ۽ ڪڪر ايتري قدر انهي هيٺ
 آيا هئا جو چڻڪ زمين سان ٿي لڳا ۽ مو سڙ موافق تمام
 آهستي سان ڪرچا ڪيا. ۽ آخر ورکا ٿي ۽ سڄو ٽلا سڪور
 جل سان ٻڌو. هر مٿي روپ سري سڪورو سڪر سڪر
 سميت ٽلا ٻڌل ڏسي گهڻون خوش ٿيا ۽ چڻدي طرفين
 ان جي سو ڀيا ۽ جل جي صفائي ڇاڇي ٽلا ته مٿي
 مٿي بلڪل کان هٽي. ٻه ٽي ٻڌن ٿي ويئي ۽ سڪورين
 سري انهيءَ سر ۾ اشدان ڪرڻ لاءِ اچڻ لڳيون ۽ جڏهن
 جڏهن انهن جا ڪڏا ٿيل ٻاڏن اشدان ڪرڻ سان ڦاس ڪري

۱. همیشه قائم رهط لاء بدياه جي هڪ ٽڪائي رکي جا اُوقت
 مڌن رهط واري ڪار پڪر ٿي، هاڻي هو شور ڇاڻاڻڻ لاءِ
 پنهجي مٿ سان ڪيڍي وري ٿيڙي ڪهري آئي ٿي ڏکي.
 سري ڪورو مهاراجن فرمايو ته هي ٿو ڇا ڪيو. اسان
 سڪورن کي ياد ڪري چئڻي ويا ٿي. هميشه قائم رهط لاءِ
 سر لڳائي ساڻو ڪيڍي ورتي. هاڻي اڄ ڪلهه اوساري ڪرڻ
 وارو هر ڪو ڪار پڪر ٿي جي چئڻي ڏکيل سر ٿي ٿيڙي
 پنهجي مٿن سان ٽڪائيندو ۽ اهو عيب ڪار پڪورن ۾ مليو
 ايندو. اهو طرح سر پٽي ٿي. سوامين فرمايو ته اهي ڪرڻي
 مان اسين ڄاڻون ٿا ته جيئن اسان مسندن جي لاءِ اڳي ڇيو
 آهي ته هو ڪي ڪاري جو ڪم لڳا ڪرائين ۽ ڪوٽ ٿا ڪن ته
 هو ڪوٽ جو ٺهيو ٺاهيندا ۽ سندن ڪوٽ ٺهڻ وري
 ٿي سر لهندو ۽ جيئن پنهجي ڪوٽ مان به ڄاڻجي ٿو ته هي
 سندن رهڻي وري پڇندو ۽ پوءِ پنهجي سکر ڪڍي اوساري
 ڪندا ۽ چئڻي طرفن جو ٿن خرچي لاءِ سميت ٿي سر
 ٺهرائيندا جو پوءِ هميشه قائم مليو ايندو ۽ صاحبن ڪڏهن
 پرساد ٿانهن ٺهاري ٻاڻي پڇي صاحب کي چئي سيارو وٺاڻيو.
 سکن جي جي شيد آڇاريو ۽ ڪهڻي ٻيهر ان لاءِ جي ڪار
 ٻه لڳا. ڪي ڇن سندن پنهجي ڪڍو ڪندا ويا ۽ ڪي اُٺ
 مصالحو وڃي ٺاهيندا ٿيندا رهيا ۽ سکر ڪهڻي ٻيهر
 سان ڪرڻ لڳا ۽ ڪي ته رات جو به ڪرڻ ڪندا هئا.
 سکر ۾ اهو ڏيڻ خرچ ٿي سڀ ڪورن پنهجي ڪرڻ جي ڪرڻ به

جي ٺڪر ما ٺاهڻجو - ۽ بدياد جي ڀت مضبوط رکڻجو - هر بندر
 جي مٿان ۵۰ وڃي بٽائڻجو پر پاسن سان - جڏهن وچ خالي
 رهي ۽ پاسا چارئي پاسن کان ڪٽي وڃن پر ڪرما وانگر - ۽
 ڪڙو بند ڪندو ٻيل مٿان ٺهي جو چٽي پاسي سون سان ٻيو
 جهلي - انهي طرح ڪاريگرن کي - سڄي ڳالهه سهڻائي
 آيو صاحبن ٻنهي ٻڌي ڪي ٻيو نه ماڻي توهين سڀني ڪراس
 سري سڪورن کي ياد ڪري آڻي ارداس ڪريو ته
 سڪورو ٺاڻڪ صاحب هن بندر جو ٺڪو ٻيو جهلي ۽ رڻن
 ڇڏت بندر ٿئي - سواءِ ٻين جو ڪم ٻڌي ٻائي صاحب
 ٿئي هت جوڙي چٽي سڪورن جا ٺاڻولي ارداس
 اُچاري ته سري سڪورو جي هتي ڪڙو هر بندر ٺهي
 جنهنڪان سڀني کي سکر بهت ٿئي - ڪارو ڪال ۽ اهو
 هر بندر اسٽر رهي ۽ جيڪو انجو ٻرو چٽوي سو پاسر ٿي
 وڃي - سڪورو انڪر سڪر سهاڻا ڪري ۽ هي بندر ۵ شهن
 جي سر تي چاهيو رهي - ۽ جيڪو هندي هجي ٺهڻجو بندر
 ٻوڙن ٿئي ۽ جيڪو هندي اڳيان - رڻوائي مٿو ٿيڪي
 ٺهڻجو انيڪ وڌيڪ ۵ رڻن - هندي سوڍيا روزمره پيٽي
 چوڻي ٿيندي رهي جڏهن ٻيو ٺهڻجو ٺهڻجو ۵ رڻن آهي -
 هن هر بندر ۾ هميشه سڪورو رونق افروز ٿئي ۽ چٽي
 طرفن جا اوڪ اهي اُنکي ٺهن - جڏهن ٻائي صاحب انهي
 طرح ارداس پوري ڪئي ٿي ته سري گورو ارڃن صاحب
 ڪڙي سرڪي پنهجي دست مبارڪ سان هر بندر جي

دنيا ۽ پيشمار سکر ۽ مزدور ڪم ۾ مشغول رهيا ۽ سڪورن جي
حاضري ۾ هڪاري ڪهڙون ڪم ٿيندو هو۔ سڪورن ۾
ڪورون پيئون ايندو يون هيون ته پيون پيئون ويندو يون
هيون ۽ سدا ۽ هندا آهستي هوا جيڪي لاءِ تي ڪمائيندا
هئا۔ انهن ٽيڏهن ۾ لاءِ تي پوزين پڌر جو عهدو ڪم هئي
ٿيو جنهن وهر سري ڪو رو مهاراجن ٻاڻي پڌي صاحب آڌ ڪ
سڪن سان صلاح ڪري هيش. قاتر رهڻواري هڪي ۾ مدد ۽
لهرائڻ جو ارادو ڪيو۔

ٻئي ڪو داس ٻئي پڪو پائي بهارو آڌ ڪ سکر اها خبر
سڻي ڪهڙون خوش ٿيا ته هن ڏيال سڪورو لاءِ جي وهر
اهڙو ۾ مدد ۽ ٿا لهرائين جڏهنجي برابر راجا اندر هو
آڌ ڪارو ۾ ڪري نه سگهندو۔

سڪن اها سڏ پڌي ڪهڙون آڌ ڪيو ۽ ڪجهه جهڙو ڪٽاه
پوساه ڪرايو۔ سڪورو سڄا پاتشاهه هيس لاءِ جي اندر ويا ۽
ٻي ٻي سکر سڌڪت سائين ڪهڙي هئي۔ اول ڪار پڪون ڪي ڪهڙي
مدد ۽ ٿا لاءِ مدد ۽ سڄا پاتشاهه هئي ڪو ۽ مدد ۽ چڻي
طرفين چڻ ۽ روازن سان تيار ڪيو ۽ ان مدد ۽ کان شهر جي
طرف هڪري ٻل آڌ مين جي لڪه. لاءِ ٿا لاءِ ۽ لاءِ جي
ڪڍاري ٻي ٻل جي پڪاري ۽ دشن ۽ رازو بڻائجو۔ ۽
۾ مدد ۽ ٿا لاءِ جي مٿن آسار جو چڻ ۽ ٻي جي جاءِ ٻاڻي کان
ڪجهه چيو ۽ مٿي ٿي۔ انجي هيٺان سرڪ ۽ وار ۽ ڪجو ۽
اهڙي ۾ جون پوزيون چڻجو۔ مدد ۽ ڪي چڻي طرفين

ر هت ٿي معي مڏهندجو ڪير ٿن ڳائيندا آهي ٿو سڄي مون
 سان اچي ملندا ۽ آندندجو جنم ۽ رڻ ڪٽنجي ويندو. اڌو ڀاڄ
 سڀ ٿندو ٻڙون ٿي ڪاري ۽ ڀڳتي جو پرقات واقاري ڄاڻائي
 ٻڙ ٿوي ذات فرماڻ لڳا ٿو ڄاڻي جتن ٿي سگهي ٿن سگهي
 ٿرم جو وسار ڪريو ۽ ٿر ڪي ٻوڙ کان لوڪن کي ٻڄائي
 وٺو. ۽ آخر ٿو اوهان کي ٿر ڪن سان اڙائي ڪرڻي ٻوڙي
 ۽ ٻوڙ ڇڏي ٿو مون ڄامون ٿاري خالص جو ۽ ٿو ٻڌت جاري
 ڪندا ٿن ٿو ٻوڙ ٿي ٿن ٿاڻ جي سنڀال ڪندا. ۽ ٿن
 مڏند ر ٿر ٿي ڪير ٿن جو دستور ۽ ٻيون سرشت ريتيون
 جاري رکندو. ۽ تڏهن کانپوءِ اچي مڏهندجي ۽ روپ ر لين
 ٿندو. سڀ ڪم ٻوڙ ڪري، جڏهن لاءِ سرير ٿاريو اٿو. ايترو
 چڻي سري ڪملا پئي اٿر ٿان ٿي ويا ٻوڙ ۽ ديوتائن گهڻي
 ٻوڙي سان سڳورو ۽ ارڄن صاحب کي نهسڪار ڪيو ۽ ٻوڙ
 ٿاري آستمي ڪندو ۽ هر ڪو ٿو لڳ ٿان ٿن روانو ٿيو ۽
 ٻوڙ ٻڌ ڪهڻي سان ملي سارا ٿن ڪندا رهيا. ٿاڻ جو
 ڪم وري ٻڌ اڳئين وانگر سڳت ڪندي آئي ۽ اڌا اچر ٻڌ
 ٿي عجب ڪائيندي رهي ٿو اهي ٿوان ماڻهو ٿن
 ڄاڻجي ٿو ڪير هوا ٻن سان سري گورو ٿو ٻار ٻن گهڻي
 خوشي مان ڳالهايو ٿي خبر ڪانهي ڪٿان آيا هوا ۽ وري
 ڪيڏانهن هليا ويا. هتي ٻڌ اچي ٿاڻ جو ڪم سو ڪيا ٿو
 سندن ٻيٽ جي ست ڪڏهن ٻڌ ڪان ٻيٽي. سڳورو مهاراج
 هميشه وانگر ٻڌندجي سر ٻيٽي ٿاڻ جو ڪم ڪرائيندا

[illegible]

ساقن جو سکر نصيب ٿو ٿئي - ۽ خاص ڪري جڏهن
 صورت ۾ ٽوهان صاحبن هنن ملا جي ڪم ۾ آهر ڪيو آهي
 هن صورت ۾ ٽوهانجي آهيا هو ٽڪان بلڪل چٽي ٿئي
 جي ۽ ڪيترن ڪڙوئي بهان سعد ۽ ٽرمل ٿيرون الهه
 برٿن جي پنهنجي ڦل ٽيڙ وارو ٿي چڪو - پٽ پاون ٽوهان
 باجن هو ٻه آهي ۽ مون (ٺاڪ) کي ٻه ٽوهانجي شهيد
 وئي آڌار آهي -

هي منهنجي مالڪ ڪرن ڪارن سري رام ٽوهين ڪٿن
 جي ڪاٺ آهيو - مان ٽوهانجي واکاڻ ڪڙي ڪري ڪڙي
 ڪريان - اسان ساقن جي اها ويندي آهي ٿر اسان کي
 پنهنجي نام جو اميرت رس بخش ڪريو - پنهنجي نام
 جو دان ٽياريو ۽ ٽيڙ ديا ڪريو ٿر ڪڙي ڪٺ ٻه
 ان کان ٿر ٻه ٻه ٻه ۽ سڌا منهنجي زبان ٽوهان پڙهيون
 پڙين جا ڪٺ اُچاريندي ۽ انهي پهر سارا هيون ڪندي رهي -
 ٺاڪ ويندي ٿو ڪري ٿر جنهنجي ٻه ٽوهانجي نام
 سان لڳي آهي ۽ من ۽ تن سان ٽوهانجي عشق ۾ ٻه رهيا
 شال آڏو منهنجو درشن ڪري پيو هيان - اهاڻي آهي منهنجي
 اڃا جا ڪرڻ ڪري ٽوهين صاحب پورن ڪريو -

جڏهن اهڙي طرح سري گورو مهاراجن وشن پڳوان جي
 سامهون ٻيهي مڻيون شهيد ڳائي ٻڌايو ٿڌ ۽ ٻيهي طرفين
 ڪهڙون ٻه ٻه ۽ ٻيهي جي اکين ۾ جل ٻه ٻه آيو -
 سڪورون ٻه ٻه ٻه جا ڪٺ ۽ ڪير ٿي ڳائي منهنجي ٻه

آهن - تحقيق من نلاء جو چال انصورت جي ٿاڻن سان ڀريل
 آهي جهڙي توهان پنهنجي مڃين ٿا ڀر ڏيو آهي -
 هاڻي اسانجيون سڀ آسائون، پڇيئون، جيڪي ۾ ٿو هالڻجو
 جهڙو ڪار ٿيو ۽ اسانجا سڀ ڏڪرا ٿيا - هي ٻارن ڀر ڪر هي
 اڀاسي ۾ ميسر جهڙو جنس توهانجو وڃي ۽ ٻارن کانين ٿا
 ٿيڙائي اوچين آهيون، هو مون (ٿاڪ) کان ٿاڪ ڇڏي
 پنهنجي ڀر ۾ جي هالڻ ٿا ڪريو -

هي راءِ ۾ ڪرڻ ٿو ڏک توهان اسانجي ٿو ٿيڙون رٿيون
 ۽ سڏيون بخش ڪيون آهن جهڙي اسانجي ڪڏهن ڀر
 ڀارت جي ڪمي ڪاهي جهڙي اسان اسين ٿا ٿيڙا ڇڏي
 ٿيڙا ۽ سڏو ٿا ڏهن ٿو ٿيڙي بخش ٿيڙون
 ٿيڙن سوان ٿيڙي ٿي ۽ جي - ٿو ٿيڙي ٿا ٿيڙي سڏي
 ٿي ۽ ٿو ٿيڙي ٿي آهي ۽ ٿيڙي آهيان ۽ ٿو ٿيڙي
 انڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿو ٿيڙي ٿيڙي ٿو ٿيڙي ٿيڙي
 ڪري ڪريڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي
 اڇي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي
 بڪر (ٿيڙي) ٿيڙي ٿيڙي - آڏو (ٿيڙي) توهان صاحبان جا
 ڪيڙا ڪڍي بيان ڪريان توهانجي وٽ ٿيڙي اڇي ٿيڙي آهي -
 هي راءِ ۾ ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي
 آهي ڪر ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي
 ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي
 ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي ٿيڙي

۴ ڏيڍ رو ڦيرايو اٿس - ڪٿو جيارِي اٿس ۽ پهاڻ جو روپ
 ڌاري مليو آهي - سين پڳت جو روپ ڌاري لائي بطحې
 راجا جي - پيو ڪٿي اٿس - مدجا ڪٿو ڪٿو ڪم شمار
 ڪجن مطلب ۾ هي سدا پڳن جي وس آهي - ڪڙي
 مٿ ۾ ڪوڏر ۽ هي مٿ ۾ ٿو ڪڙي ڪٿي پڳت وٺس ڏاڪر
 جتي ۾ مدد رهي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ۵ ڏوٿون جن مٿان بيٺي ڏوٿي سڀ پندھنجو پندھنجو
 سڙو ڏوٿي اچي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڏوٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪڙي پندھنجو سڀ مٿي وٺي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 جان نظر ڦيرائي ڪٿي ڏسن ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 بيٺا آهن ۽ ويچار ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 جڏهن ڪڏهن پاسي ماڻھون نوان پيا ڏسجن مدجا ويسر
 ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 جو پيا ڪن ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 خيال سان سڙي سڙي سڙي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪڙو ڏاڪو جو ان آهي جڏھنجون اڪيون اڙيون سڌر
 آهن جڏھجي ڏسڻ کان گولدر آهي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 سڙي ڪي ڪم ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ادب ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 پيو ڪير هو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 مدھ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۴ مسلمانن کي ماري مڃايل ۽ ٽن ٽلاء جي اڳي پيو
 ٿي صفا ڪرائي هاڻوڪيون ٻوڙيون ۽ سونو مندر ٿي سر
 لهيو. جنهنجي تفصيلوار ڪٿا هن ڪرٽ جي سورمين
 پاڻي ۾ لکيل آهي.

هاڻي وري ٽلاء لهڻ ۽ سري ڪورو ارڃن صاحب جي
 اهڪارن ٿانهن ٿيان ڪريو جي پنهنجي سرانمهرت سر جي
 ڪڍاري ٿي بيهي ڪم ڪرائيندا رهيا ۽ چئني ٻاسي اليڪ
 وڌيڪي سکر کي ٻوڙين چٽل جو ڪم ۽ ڪي ٽلاء ڪوٽڻ
 جو ڪم ڪرڻ لڳا.

سري لڪشي پٽ ايڪڪار جو ساڄي جهٽ جي
 پيدا ڪرڻ هاڻي ۽ سڏڪهار ڪرڻ وارو آهي ۽ ٽهي لوڪن
 جو ذات آهي ۽ پنهنجي دياڪري پڳهن جي آڏن رهي
 ٿو منهن جاڳي هاڻي ڪري د فري ساڄي ڪنڊ ۾ پنهنجي
 سمپ رهن وارن کي ٻڌايو ته مون مروت لوڪ ۾ رهن وارن
 کي ٺوڪن کان چٽائڻ لاءِ سري ٺاڻڪ ٺالي وڃي اوتار ٿاريو
 هو جنهنجو پنهنجون ڄامون سري ارڃن جنهنجي جهٽ جي
 ڪلياڻ سان ٿاڙي دل آهي ۽ جهٽ پيڪر ٿاڙي لڪو رهي
 ٿو ۽ خواهش اٿس ته پڳتي بهت هميشه بڻيو آهي ۽ هن
 اهڙو خيال اٿس ته شال سڌا ماڻهن جو ڪلياڻ ٿيندو ته رهي
 جنهنڪري ڪرو اتمهرت ٽلاء پيدا ڪيو اٿس ۽ انجو وڏو
 مهاڻو رکيو اٿس ۽ هن ان ٽلاء جي ڇوهر مندر لهرائڻ ٿو
 چاهي سو به اهڙو سڌو رجنهن جهڙو ساڄي ٻوڙي ٿي نه

وهن ٻڌي ڪٿي جي چيو ته سڪن کي پيد جي خبر کان ٿي
 ٻڌي. اهو سو چاڻن ٿا جو سائينجن وقت اچيو ٿا ٻڌائين ته
 مسعد ٿلا ٿي ٿن ٿا خرچين. جيڪڏهن ڪو ٿن جي
 آمد ٿي ڪي ٿسي ته اهڙيون ٻالهيون جيڪر ڪري ٿي ڪين.
 معي هزارن جو خرچ ٿي هاري پيو ٿي اهو چيو ته ڪهڙو سڪر
 ٿو ٿسي. ڇهڙو ٿو هان صاحبن جو حڪم آهي ته ڪاريگرن کي
 چئي ٻڪو ڪم ٿا ڪرايون. ايعرو چئي مسعد صاحب هليا
 ويا. هڪڙو ٻه ٿينهن ڇهڙي ريت ڪم ڪرايائون ۽ ٻن
 خرچ ڪيا. ۽ ٻه ٻه ڪور و جي طرف جو پو ڪري ڪچه
 ٿينهن ٿو رو ڪهڙون ڪچه جو ڪم ڪرايا ٻه وري آمد ٿي ڪهڙي
 ٿسي اڳي طرح ڪچه ڪم ڪرائڻ لڳا ۽ منهن به هڪڙي
 سرچهي سان هٿائيندا رهيا.

سڪر اها حالت سهاري ته سڪهيا. ڀاڱي ڇوڻ لڳا ته وري
 سڪو رن جو حڪم ٻڪي بنيا جو آهي ۽ مسعد رکو ٿيڪي جو
 ڪم ٿا ڪرائين جو ٻه ٿينهن ٻڪو ڪم لهرائي وري به ڪچه
 ٿا ڪن ٿيندي ڪري هو ڀاڱي ڪٿي جي ايڪائيت جي وقت صاحبن
 وٽ آيا. ۽ چيئي ته ڪهڙي ڪهڙي ڇوڻ لڳا ته وري سڪو رو
 جي هماراج ٻه ٿيون وري به مٽي سان پيئون ٿن. پلا هو
 ڪٿي هن ٿو هائجي ڇوڻ ٿي سڀ ڪم ٻڪي ڪرڻ وارا آهن
 ڇا سا ڪي طرح ڪڙي سر منهن واري ٻڪي ڪچه سان ۽ پيو
 انهن ٻن ڪم سڀ ڪچه ڪرائين ٿا. سري ڪور و ارڃن
 صاحب ٿي دهعا مسعدن جي کوٽائي ٿي سي رنجه ٿيا ۽ فرمايو

١٠٠
 ١٠١
 ١٠٢
 ١٠٣
 ١٠٤
 ١٠٥
 ١٠٦
 ١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠

مسعدن چيو سري گورو جي ڌن تمام گهڻون ڏو اکي ۽ ٻيا
 پٽ سڀ وهندوار جهڙو ۽ اٽڪر جو خرچ سو ڏي روز مره وقت ڏندو ڏو
 وڃي - پٽسي کانسواءِ هو راڻو ڏنو ڏئي - ۴ اکي بهراڙي جي
 ڳوٺن مان جيڪو ان درٻار ۾ ايندو هو سو به هاڻي خريدار
 اُنان ڦاٽي ٿي وئي وڃي ۽ ڇڏي هڪاري خريداري
 ڏو ڏئي - ۴ سکن کي سڙو ٿي ڇو ڪم به هتي هميشه ٻيو
 هلي اهو به اٽڪي ڳوٺون آهي - ۴ اهي سڀ ڪم جتن ڏنن
 ڪري هو را پيا ڪجن ۽ جڏهن ڪڏهن ڪهرج ٿي ڏئي ته
 هتي ڌو ٿي هو راڻو ڏو ڪجي پر توهين جڏهن نهوئي ڏلا
 ٿي ڏاڇا ڇاهيو اُٿلا نه ڏيهاڙي ڏن جو خرچ ڪپي - هتي
 چڱي جو ڪاڻو اڳيئي گهڻون بيٺو آهي جو ڪيڏن جڏهن سان
 بڻائي جيڪي مصالح ڪاريڪر چون ٿا سي منجهس وڃي
 ڌن خرچي ڪيڏا ماڻهون لائي تيار ڏو ڪجي - اهي کان
 وڌيڪ ٻيو ڇا ڪبو - مهاراجن مسعدن جي هل سوڙهي
 ڇاڻي وڃن فرمايو ته گورو جو کيسو ۽ ٽو هائجو هت - بلاشڪ
 ڪشادي هل سان خرچ ڪريو - هڏيون نه اوڙهيو - سڙا
 وکو - گورو جا خزانو سڌا ڏي ڏن ۽ من ۾ ڪا سڌا
 نه ڪريو - ايمان رکو - ڪڏهن به ڪوٽ نه ٿيندي -
 جڏهن اهڙي طرح سڪورن مسعدن کي چڱي
 ريت سمجهايو ته ٻن سڙا نه آڏي ۽ چيائين ته ڏو ڏو
 اهو خيال اڏو ته ٻلا جتن جتن ڌن ايندو ۽ رهندو ڏن
 ڏن ڏلا جي ڪار ڪرائيندا ايندا آهن -

اشدان ڪندو ۽ ٽنهنجي پاپ ناس ٿيندو. ۽ جيڪو جهڙي
ڇاڙو ٿا رکندو ۽ ٽنهنجي ٿڌي ڀورن ٿيندي جڏهن مهاتر ڪي
آهي سکر سخت ٿي ڄاڻو جڏهن سڀڙڙا رکي ڇڏيا ٿي.
ڪيئي ۽ ڀوءِ جڏهن ڪيترين ڀورين ٿي تيار ٿيون
جڏهن سڀڀي سکن کڻي سوامين وٽ اڏاس ڪئي ۽
سري ڪورو جي مهاراج توڙي ڄاڻو ڄڻ آهن ته انهن سڀڀي
مهاتر هزارين ورهيه هلندو سو ست آهي ڀر ٿي ڇڏائي
۽ ڪم ڪندو ٿو ٿئي ۽ ڇن ڇن ڏکيو ڏکيو ٿا ڪن.
ڇڪڙي سر ٻڪي ڪاري سان هڻي ڀوءِ ڪڇو ڪارو ٿا وڃن
اڏو ڪم ٿوري ئي وقت ۾ آڱري ڀري ڏنو ۽ اها ڏيکي
مسند ٿا ڪن جڏهن مت لوڻ ۾ مار جي ويٺي آهي ۽
ڇڏي جو صرفو ڀر ٿي ڪري ٿا ڪن ته ڪهت خرچ ٿي
مگر جڏهن اسٽرلا واسطي اوهين شيد ٿا ٻڌو ۽ ڀڄ
مگر ڪڍول مان فرمايو ٿا ته هي ٿيڻ سڄا ڦٽر رهندو
ٿي اوهين - ٿيڻ آهي ڪم ڀر آيس اڏو ڪرايو ۽ ڦٽن جي
ٿي ڏيکي ڀرواه ڪائي، ٿيڻي لوڪن جي مڃاڻا ٿيڻي مت
ڀر آهي - ٿيڻ آهي سڄو ڏن سکن جي وارڻا ٿيڻي مسندن
ڪي ٻاڏو ڪهاريو ۽ فرمايو ته ٿيڻ جي ڇڏائي ڪري
ڄاڻو ٿا ڪرايو ۽ ڇاڪاڻ ته ٿيڻي مت لوڻي ٿي آهي -
ٿيڻي جو صرفو ٿا ڪريو - خرچ جو ساڳيو ٿي ڪونهي، ٿيڻ
وارا نه ٿيڻ آهي اوهين ٻڪائي ڇا ٿا ڪريو - ۽ جيڪو
سامان ڪاري ڪر ڪهڙين آهي اوهين ٿيڻي ٻڪائي ٿيڻي -

حوالی ڪئي - ۽ اُهي سڀ خرچ پنهنجي نظرتي ڪندا هئا -
هو سڪن جي گهران ڪورو جي ڪا آڳاٽي آڻي ڪم ۾ لائيندا
هئا - ۽ ٽنهنڪانسواءِ ويساڪي آڏو ميلن جي پنڌائش ۽
ڪورو ۽ رڳو جي روزمره جي آمدني جهملي مسندن جي هٿ
۾ رهندي هئي ۽ ضرورت سارو - پيئڻي پاسي خرچ پهچائيندا
هئا - ۽ ڪاريگرن ۽ مزدورن کي روزي ۾ اُهي ڏيندا هئا ۽
هڪ جو خرچ به پاڻ هلائيندا هئا ۽ فلاح ٺڳي بلڪ هر طرح
جون پيٽائون ڀڄي مسده ڪندا هئا ۽ انهنجي سخيال ۽ ڏيڻ
وٺڻ به مسندن هٿ وس هون - ۽ سکر کي چٽائي جو ڪم
ڪندا هئا ڪي سرون گهڙيندا هئا ۽ ڪي ڪار پڪرن کي چٽي
سرون ڪپنديون هيون اُهي ڪٽي پهچائيندا هئا - ڀائي بهلو
آڏو ڪو سکر ڪورن پهچائڻ جو ڪم سنڀاليندا هئا - مطلب ته
جنهن جنهن ڀرپور ڪي ڪم ٿي ڪيو تنهنجو هر دور مل ٿي
ٿيو ۽ جنهن جهڙي ڪامدار ڪي پورهيو ٿي ڪيو تنهنجو ٿوري
ڏينهن ۾ آهه - و محدود ٿي پورو ٿي ٿيو - ۽ جهڙي طرح سڪا
ڀرڻ - من ٻاڙچت ٿي پيا ٿي ، سڪا ڀرڻ - ڀرڻ -
انهي وانگر اندر ست ٿي ٿيو - سو ڳالهين جي هڪڙي
ڳالهه چئجي ته لوڪ ڀرلو ڪ بهي جي سڪن لاءِ - ري
سڪورن چٽڪ سادرت ڪٽي کوليو هو - سڌا سر جي ڪا
جو نه رڳو بهانو هو نه ڀرڻ ڪڍيئون ئي سڪن جون
ڪامڌائون هيون ۽ سڪورو اڃا به صاحب سري انصاف -
جي مهمان بنڪل چڱي طرح ظاهر ڪئي ته جيڪو هن

چو ڇوڪرو ۽ ڇوڪرين جو، جڏهن جڏهن ماڻهون هنڪي ٿو ٿي تڏهن
 کي اهرج ٿي لڳو ۽ هرڪنهن ادب سان هنڪي ٿو ٿي
 ڪيو. ڇوڪر جي جنم ٿيڻ شرط سڌو ڇوڪرو ڄاڻي ڪندڙ ڪارام
 وٽ آيو ۽ ٿو ٿي وڌائي ٿو ٿيڻس. ڇوڪرو ڇوڪرو
 ڄاڻي ٿو ٿي ۽ خوش ٿي ٿيڻو ٿو ٿيڻو ٿو ٿيڻو. ڇوڪرو ڇوڪرو
 آڻين ٿو ٿي وارا ٿو ٿي ڪڍن ڪڍن ڪڍن ڪڍن ڪڍن ڪڍن ڪڍن ڪڍن
 بس آهي ٿو ٿي مشهور ٿيڻو آهي ۽ ڪرامات وارا ٿو ٿيڻو
 هنڪي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ٿيڻو آهي ۽ آما ٿو ٿي مصر ڪندڙ ڪارام ڄاڻي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ڇوڪرو ڪارام وٽ آئي. ٿو ٿي ڪندو آهي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 سڌو ٿيڻو آهي.

ٿو ٿي ڪندڙ ڪارام ڇوڪرو ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ۽ ڪندڙ ڪارام ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ايتري قدر مان ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ڪندڙ ڪارام ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 جهان جا سڄا ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ماڻهي وري سري ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 جيتوڻيڪ سڄا ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 سرون ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 سرون ۽ ٿو ٿي سان ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي

جڏهن سري ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
 ٿو ٿي سري ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي

ست ییچند مهاراج گدکارام جا اڙا و چن ٻڌي کھڙون سرھو ٿي
 ۽ اڳيان ھٿ جوڙي چوڻ لڳو نہ جيڪڏھن سائيندڙن جو
 موندو ٻوڙن ۾ سدعا آھي تہ مھنجي گھر ۾ پھر سدعان پيد
 ٿئي ٿئي جھنھن مان گھڻان اڀاء ڪري رھيو آھيان نہ
 ڪرڻا ڪري موندڪي ڪو سڀاڻو ۽ ست ٻوڙن ۾ ٻڌڻ
 ڪريو۔ نوھانجي وچن ۾ وڏي سکر آھي ۽ اھا ڳالھ نوھانجي
 اڳيان ڳوڙي ڪانھي۔ سري گورو مهاراجن جي ٻوڙي سکر
 گدکارام پھنجي داس جي گھر ۾ سدعان نہ ھوڻ ۽ مھڪي
 پھنجي سرن آيل ٿي وچن ڪيو تہ سري گورو ارجن
 صاحب جي ڪرڻا سان توکي ھڪڙو ٻڌوان ۽ وڏو ست ٻڌ
 جھندو جو چڱت ۾ بلڪل مشھور ٿيڻدو۔ ھوچھندي ئي اڇر
 ٿيڪاريڻدو ۽ جيڪو مھڪي ٿيڪا ايدو سو اڳياندس سر
 ٺھائيندو۔ ھنجي سر جا وار چمڻ سان ئي سڀيٽ ھوندا ۽
 سوا ھٿ چوڙي ۽ گھي ھونديس۔ اھو سرشت سڌت وڏو
 ٻر آڻڪاري ۽ اوھانجي وٽس جو مڙيو ٿيندو۔ جيڪو ٿيڪ
 مھڪي ساڇر ديش مڃيندو ٽپ ھو داس پاڻ ۾ رھندو۔ ھو
 وڏو شڪھيو ان ٿيندو ۽ جيڪو مھنجي ھيوا ڪندو سو
 چڱو ڦل ٻائيندو۔ ست يچند سڌت جو وچن (انھرت سمان)
 ٻڌي مھنجي پيرن تي ڪري پيو ۽ اندر ۾ گھڙو آندو
 ٿيو۔ ڪڇر ڪال گڏ ريو تہ مھنجي اسفري کي سدھار ٿي
 جھمڪري ھندو بلڪل گھڙي ڇوڙي ٿي ۽ ٿھين مھدي
 مھڪي ٻڌ ڇاڻو جھنجي چوڙي سوا ھٿ ۽ گھي وار اڇا ۽

شهر کان پام و چي رهيو ۽ جيڪو وڃڻ مان ڪڍندو
هو سو سنڌ ٿيندو هو. هن پنهنجو ڀروڻ هٿ ڀڙو ٿي ڀر هٿ
کي لنگي ڏنو ۽ پنهنجي پٺن کي هٿ ورت کان ڇڏايو ۽
فلاط ست نام سان لدو لائڻ رهيو.

اهي شهر ۾ ڀڙو چوري وڌي جا وڏا ڌڻيان رهندا
هئا ڪري جو نالو پڻ ڀڙو هوندو ۽ هي لنگي ڀڙو نالو هو
سڌ ڀڙو. سڌ ڀڙو هن سنڌ جي هر طرح سڀوا ڪندو
هو. هندڪي ڪاڏي ڀڙي ۽ سار لهندو هو ۽ سڀ آڳيا
هندڪي ڀڙو هوندو. ۽ هميشه هٿ جوڙي هندڪي حاضري ۾
رهندو هو. ۽ ڇڏو هو سڌ ڀڙو وڃڻ ڪڍندو هو ته سڌ ڀڙو
لنگال الڳو ڀڙو نڪندو هو ۽ بنا آلس هندڪي ڀڙو
ساوڙان رهندو هو. هو عمدا عمدا وڙعو ڀڙو لاءِ ڪٽي
آڱي هن سنڌ کي اوڀر ڀڙو ۽ ڪاٺ لاءِ سواهي ڀڙو
آڱي حاضر ڪندو هو. ۽ هاڻي پنهنجي هٿن سان ڀڙي
اڀندو هو. ۽ هن کي ڀڙو ڪرڻ لاءِ ڀڙو ڀڙو ۽ پنهنجي
هٿن سان هو. سڌ ڀڙو کي اهڙي طرح سڀوا ڪندي ۽ اٿس
ڀڙو اڏو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو
خيال ڇڏي بلڪل ڇڏي طرح هندڪي سڀوا ڪيا ۽ ڏٺو
ڪڍڪار ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو
ڏون پنهنجي سڀوا ڏو ڪرين. وڪرو ۽ ڏوڙ ڏٺو ڀڙو ڀڙو
جيڪو ڀڙو سو ڪري هٿ ۽ ڏو ڏٺو سڌو ڏو ڏو ڏو
هو لنگي ڀڙو سڀوا ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو ڀڙو

آهي ۽ سڄي ڪنڊهه جي آس، ٻلي ويڙو آهيان. ۽ هي ذات
 هي ڪنڊهه سان به مان هاڻي ڀريت نه ڪندس ۽ ڀريت ڪرڻ
 جو لائق نه ڪو ۽ ڏوهانگي ئي کولي لڏو اٿم. بهرحال جو اهڙو ٻڪو
 ويساهه ڏسي - ري کورو مهاراجن هڪڙي ڏيال، ٿي ڀرتو هل
 سان پنهجڻا چرن ڏوڻي هڪڙي ڀال ڏني ۽ سڀ سڃا
 هجڻا ڏرت ڪري ڇڏيا - هڪڙي پنهجڻي - سڀوا به لڳو ۽
 مڪت ڪرڻ لاءِ هڪڙي پنهجڻو سکر بڻايو. بهرحال انهن به
 آڏن ٿي کورو جي سڀوا به لڳو ڇڏو ڀرتو پنهجڻا اچي آڏو
 ٿيس. ۽ چئن چئن هورو زور ٿيل ڪندو رهيو نئن نئن
 هجڻو اندر وڌو صاف ٿيندو ۽ ڇڏن اهڙي طرح ڪجهه مدت
 هن خذ مت ڪئي ٿڌن هڪڙي ڏينهن صاحبن ڪرڻا ڪري
 هڪڙي کورو شهن بخشيو هجڻا ڪري هجڻا - همدار سان
 لڏو لڳي رهي ۽ سڀ ست يون هٿ ٻڌي اچي هن جي
 اکيان بيٺيون ۽ سڄو رو جي ڏيا سان هو ست ٿي پيو.
 جيعو ٿيڪ هو وڌي سکر جو صاحب ٿيو ٺه - ري انهن ڀرتو
 سر جي سڀوا هميشه وانگر ڪندو رهيو. آخر ڪار سڄو رو
 هڪڙي رخصت ڏني ۽ هو حڪم مڃي مهاراجن جي چرن
 ڪملن ٿي - رڳو موڪلائي پنهجڻا وڌي آيو. ۽ چئن نه
 هجڻي هن جا سڀ ڀرتو وڌي ويا هئا هجڻا ڪري به ڀرتو
 گذارڻ لڳو - جڳت جو ڪچو رڻڪر لهي ويس ۽ ست ٿام

ڪونهي ۽ ارادو اگر نه باقي حياتي ست سڪو ۽ رهي گذارڻان -
 ۽ نوان کان واقاري چنگو هند ٻيو ڪڙو هوندو ۽ جي من
 جيئو جو ڪلياڻ لهندو - آڏو اوهانجو ڏور نه ڇڏي هند من ۽ نوان
 صاحبن جي نالي جوئي ڌيان ڌاريندس - سري سڪورن
 فرمايو ته اول پنهنجا پٽا وٺي هٿ ڪريو ٻيو وٺيو نه
 ڪڍهسان مولڪي ڏيو وٺيو ڀاڻ ڪهه ڏيئي اچو ۽ ٻيو ايڪه
 ئي اچي ٿاڙي سڀوا ڪڇو نه سڪورو نوانڪي من ڀالڻت
 ڦل بخشيندو - ۽ اسانڪي برهمن کان وٺڻ جو ضرور ڪونهي
 اسان جا سڪر ئي اسانڪي ڏيندا آهن - ۽ ٿڪو ڪورو جي ڪهه
 ۽ گهاٽو آهي ۽ اهي آمدليون ۽ خرچ سڌا اهل ٻارح لهندا
 ايا آهن - ڪنڪارام نهار ڌاري ڇيو غريب نواز مان به مليون
 جليون سائينجن جو سڪر ٿيو آهيان ۽ ان مون اوهانڪي اڀڻ
 ڪيو آهي ۽ اهي ڀڻ جيڪا ٿاڙي سائينجن جي لهندا
 ڪندس - ۽ مولڪي ڪهه ڌاڻن وٺڻ جي خواهش ڪانهي ۽
 اڪو ٻيو ضرورت من ۽ اگر ڪهه ڪري مولڪي پنهنجو
 سڪر ڪري ۽ اڏو ڇا ٻيڙ موٽ سڀ ٺاهڻ ڪري ڇڏي ٻيو ۽ مان
 نوانجي سرن اچي ٻيو آهيان سو دين چاڻي مولڪي
 پنهنجو سڄي سڄي ۽ نوانجو ٺاڻو دين ڏيڻ ۽ مال مشهور
 آهي ۽ سڪن سان ٻيڙ ڪرڻ نوانجو ٻيو آهي ٺاهڻ ڪري
 آڏو سائينجن جو آسرو بلڪل نه ڇڏي هند من ۽ ٻيو به جيڪو
 هوش حواس ۽ هوندو سو نه اوهانجو آڏو ڇڏي ٻي پاسي نه
 ويندو ۽ نهندو ۽ مون نه يقين خان نوانجي ئي دامن ورتي

مڻ ان ڏيئي چڪو - ۽ تهنڪاڻهو ۽ ڊڙ ڏسندو و رهيو ۽ ڏاڏا
 جو ڪم هميشه وانگر پيو هلي - سکر ڏاڏيڙ، مڻ ان آڻي ادا
 پيا ڪن ۽ وري ڏاڏا جي - پيو اڀر پيا ڪن - ڏاڏا ان ڀرڻ ڏن
 پيتا آڻيو ڏين ۽ تهنڪاڻهو ۽ ڊڙ پنهنجي مٿ سان ڏاڏا جي
 ٿيل پيا ڪن - اهڙي سڪن جي ريت ڏسي ڊڙ مڻ کي ڇت
 ۾ جيڪيسو ڀرڻ جاڳي ۽ آخر ڀرڻ جي وس ٿي سيني سان
 ملاي ڏاڏا جي ڪار ڪرڻ لڳو ۽ ڏينهن ڏينهن - رڌا واڌاري
 ليددي ويٺس - پلا جهڙو ڀاڳر اچي جاڳن تهنڪي سڀڪاري
 ڪيو ۽ روز ۽ رات ڪم جي ڇوڪا ٿيا ڳڻندو ۽ ڏاڏا جي سڀو ڀرڻ
 وڌائيندو رهيو - اول طرح ڇڏي ڪيترا ڏينهن سڪو ڏن وٺ
 گذاري هن سرڌا سان ڏاڏا جي سڀو اڪڻي ڊڙ ويسا ڪي ڀرڻ
 ڊڙ اچي پهتو - وڏو ميلو ڀرڻو چئسي طرفن جا لوڪ اچي ڪٺا
 ٿيا - سڪو ڏن وٺ خلق جي ڏاڏي ڀرڻ هئي ۽ هر ڪو پيتا
 ڏري وڌا ڪندو و هڻندو آيو - اٺيڪ ڀر ڪارن جا سڪو ۽
 وسر آڻيو ڏين ۽ ڪي ننڍي ننڍا وائو ڏين - ۽ تهنڪاڻهو
 سڀڪو مٿس سرڌا رکي ڏاڏا جي ڪار ڀر پيو ڪري - ۽ جيڪو
 اهڙي ڪام ۾ ڀرڻ اچي تهنڪي ٿاڙي ڀرڻ پيشي ٿئي -
 ڀرڻو سري سڪو ڏن جي حضور ڀر اڏاس ڪري سڪن ڀرڻ
 آڻون چئي پيو ٻڌائي ۽ هو ڪورو مهاراجن جو روشن ٿاڻي
 ٺال ٻڌا ٿين - آخر ڇڏي هن ميلو ٿڌو ۽ هر ڪو پنهنجي ملڪ
 ۾ ڀرڻ موٽيو تب ڪنڪارام جي اندر ڀرڻ بلڪل ڪهڙو هو -
 ڏانهن وڌي دل نه پيشي ٿيس ۽ پنهنجي ڪلياڻ جي

جا سکر شیوک ڪهڙي آهي، آهي ڪٿي ايندا آهن؟ هت
 جوڙي ارداس ڪرائي ويندا آهن - سڪورو جو پنڊاڙا ڪٿ
 آهي؟ سدا انهي طرح هليو پيو اچي - ڪنڪارام چيو ته مون
 هتي وڪڙيل لاءِ ان آندو آهي؟ مان پنڊاڙا جو رهاڪو آهيان
 اڄ مون کان ان وٺي لنگر هلائي سڄي سڪت ڪي ڪارايو جن
 کي سو رهن پير بکر رهڻ ٿيا آهن؟ مذهبي لاءِ پڻ انهي کان
 واڌاري پيو لاپ ڪونهي - سکر چيو ته سڪورو ان کان
 هڻي اچان پوءِ توکان وٺي ديگر ڪنداسون - سو ڪهڙو
 ڪهڙو و صاحبن وٽ ويو؟ ويندي ڪيا ته سري ڀرپ جي
 جنڪل ديش کان هڪڙو آهي هتي ڀاڄري ڪٿي وڪڙيل آيو
 آهي؟ اهو اڄ ديگر ڪرائڻ ٿو گهري جيڪڏهن سائيڊجن
 ڪم ٿين ته ڪرڻ به اچي - مهاراجن فرمايو ته جيڪڏهن
 توکي ڪپڙن اوڻا هڪ کان ٿوري وٺ پوءِ جڏهن ويسا ڪي جو
 ميلو ٿيندو؟ ٽن ايندو ته هڪي رقم ان مان ٿينداسون -
 اهڙي آڳيا پائي سڪن هڪ کان هڪ سو هٽ ڀاڄري ٿو رائي
 وٺي؟ ديگريون ڇاڙهي سڀني کي ڪرائي ڇڏين ٿا -
 پئي ٿيندو ته آونشين ٿيو جو ڪٿان ان ڪو نه آيو ته هن
 ڪنڪارام سرڌا رکي اڳئين ٿيندو وانگر ڪيو؟ سو هٽ ڀاڄري
 ٿوري ٿيندو، ديگر ٿيار ڪيا؟ سڪت ڪائي پوسن ٿي - ٿي
 ٿيندو ته هن اهڙو حال ٿيو؟ سو هٽ اڳئين وانگر ٿوري
 ٿيندو - ديگر ٿيندي رهي؟ سڪت ڪائي ٿي جو ڪم پئي
 ڪيو - پڇي ٿيندو لاڳيتا انهي طرح ٿيو؟ به هٽ به پڇي سو

مصر، گنگا، رام کی قایم و تعجب لکھو۔ ہندو چت اہست لکھو
 لکھو، من و گورو جو ہر پاپ و تقو سے بچا دیا، ہریان ٹی ہندو
 ٹیکسی موتی ہندو چت ان ٹی اچھو قایم لکھو۔ الہی قیدین
 گورو جن وقت دیکھ کان ٹی مٹی آن کھی ویو ہو، ہندو
 کھن آند و کھن ہو، اکی جیکو کھن مان آہو ہو۔ سب
 لکھو ہر مٹی ویو ہو۔ پلا جی ہزارن مالھن ہو کاکو
 ہندو، صروح کان ولی سالجی لکھو ان ورتھو آئی
 مٹ پن ہی نہ کھوج نہ آئی لکھو کھی او قیدین سپنی جو
 بد ہون گد ویو۔ وری جتھن پیو قیدین لکھو لکھن نہ
 کھن پاسی کان ان آہو کھن۔ انا، ہندی گنگا، رام ہندو
 کھی نہ مٹ سبت کی مالھن ہزارین ورتھو اچھو لکھن
 ہندو چت ہی کھٹ لکھو رات قیدین لکھو جی سیوا ہیا
 کن۔ سب ہندو چت ہندو چت کان چھین لکھو، مان
 ہر جیکو رتہ لکھو سبتین سیوا کریان نہ انا، چھو
 جیکو مٹ آہ قبول ہی، ہندی لکھو کہ ہر اہت لکھو نہ
 مان ہر ہندو چھو ہر سکی کھان۔ جتھو ہندی قیدین ہر
 دیکھ نہ لکھو مٹ خیال کھی نہ مٹ وقت وری
 مٹ اچھو مشکل آئی سو دل ہندو کھو کھو لکھو نہ
 لکھو ویو۔ آئی و جی ہچا کھی نہ کھو و جی دیکھ جو
 کھ کھن مٹھو آئی، کھن اچھو ان قیدین ہندو
 آئی۔ سکن ہندیس نہ ہندو لکھو وارن کھن مان اچھو
 آئی، ہزارین مالھن کھن ہندو آہن۔ گورو ہمارا جن

ٻاٺيٺ خوش ٿيو ۽ سڄو ساٿ وٺي سڪورن جي طرف
 هليو. ٻڌت ڪندي ڪندي نيت گورو جي چڪر اچي
 پهتو. ان اهڙائي حفاظت رکيائ ۽ پنهنجي رهڻ جي جاء
 ڪري اندر ۾ گهڻون خوش ٿيو ڇاڪاڻ ته ان هنڌ ۾ بس
 ۽ ساندرون جا ماڻهون گهمندا ڏسڻ ۾ آيس ۽ نلاءَ جو ڪم تمام
 وڏو ڏٺائ. سرن جو ڪم به گهڻن ماڻهن پئي ڪيو ۽ ڇڏي جو
 ڪم به بلڪل گهڻو پئي ٿيو جو ڪيترن ماڻهن کڻڻ جي طرح
 طرح پائين سان ڪيو ٿي. ۽ ڪيترن لوڪن ڪاڏيون پئي
 کڻي ڪيون ۽ ٻريون ٻڌي ڪورن ڏانهن کڻيو پئي ويا. ڪن
 وري ڪڪري کڻي پئي ڪئي ۽ چڱي طرح ٿلهي ٻڌائي رکندا
 ٿي ويا ڪي هنڌ هنڌ سڻيون هڻندا ٿي ويا ۽ ڪي ڪڪري
 ۽ سرن جي ڏڪرائي جا ڀير ڪندا پئي ويا ۽ ڪي انهي ڪي
 ڪيرائي ڏهڪ سان ڪٽيندا ٿي رهيا. ڪن سرخي پئي
 پئي. ڪن چن پئي ڇاڻيو ۽ ڪن گچي کڻي ڪاريگرن کي
 پئي پهچايو. ڪن ٽوڪريون پئي ڇڏيون ۽ سڄو ڏينهن
 سڪورو جو روشن پئي ڪيائ. انهن ڪيترائي سرڌالو
 سڪر هئا جن ٻري رڪي بلڪل گهڻون ڪم ٿي ڪيو ۽ ڪن
 هڙو ري ٿي ڪمائي جي سانجهي ٿيندي هئي ته ڏيهاري
 وڌندا هئا. ڪاريگر به ڪيترائي ڪم ڪندا هئا جن کي
 ماڻهون سڀ شي اڳيان پهچائي ڏيندا هئا. ۽ سڀني
 ڪاربارين مان سڪن کي گهڻي محنت ۽ ڌاڪڙا ڪندو ڏسي

و ما وڌي ڄاڻي ۽ ڏٺا ته پڊهنجي سکر جو وڃڻ به نه ٿو ٿئي
 ۽ پڊهنجي پلي لاءِ ڪجهه سرون ٻڪين جي ملهه به
 اڪهاڙون ۽ اها خبر سڻي سکر ڇڏو نه اڳي به شاهه به اڏي طرح
 پڊهنجو وڃڻ نسل نسل ڪري پکيت جي وهڻ کي مان ڏٺو
 آهي جڏهن پيشر جي پيري سري ڪرڻ مهاراج پرن ڪيو
 هو ته مهاراجت جي هٿ به مان هٿيار هٿ به نه ڪٽندس ۽
 پيشر بهاءُ ڇڏو هو ته آف اوس اوندڪي هٿيار هٿ به
 ڪٽائيندس. جو نيٺ سري ڪرڻ سکر ڇڏي وقت
 هٿيار ڪٽي پکيت جو وڃڻ ڏٺو ڪيو ۽ هٿ سکر ڇوڻ لڳا
 ته ڪو به نه ٿو ٿئي جو اصل کان اهو به آهي ۽ هي ڪا ٿي
 ڳالهه سندن لاءِ ڪانهي.

پڊهنجو شهر به ڪڍڪار ڏئي ڪڙو به ڇڏي رهيو هو سو
 هڪ دفعه ڇاڇري جي سوداگري ڪري وڪري لاءِ ڪٽي
 مسافري تي نڪتو، پڊهنجي سکر ۽ ٻياس ٿڌي لنگهي
 مانجهي ملڪ به آيو ۽ اُتي اچي ڇڏا ڪيا ته ڪڙي هٿ
 ڇاڇري جو ڪاٺ ٿيندو ۽ آساني به اڙي هجي جتي ساڻس
 ساڻس ڏيئي هليو اچي. پڊهنجي ماڻهن هڪي ڏس ڏٺو ته
 سري ڪو روهڻ صاحب ڪڙو وقت ۽ ٿلهو ٿو ڪوڙائي پڊهنجي
 بيشمار لوڪ ڪمائيندا آهن ۽ رهندا به پيشي اتي آهن
 جيڪڏهن انهن اڏاڻن هليو پڊهنجي نه سڄو هوندو ته پڊهنجو
 آه ڪو به نه ٿو ٿئي ۽ ٿلهو ٿو ڪوڙائي به نه ٿو ٿئي.

آلهندجو نرادر نه ڪجي - سکر جي وچن ڪري مشو ڪري
 منڊيڪجي ۽ سامهون ملي وڃي نه آنڪي ڏسي خوش ٿجي -
 ۽ هاڻي تون فڪر نه ڪر اسين آلهندجو ڪارج سدواري ٿا
 ڇڏيون ليڪن آئينده ۽ ڪڏهن به اهڙي ڀل نه ڪجي ۽ ياد
 رک ته سکر جي نرادر ڪرڻ ڪري اوس دڪر جي ٻراپي
 ٿيندي - هاڻي تون موٽي لاهرو وڃ ۽ آلهندجيون سرون سڀ
 ٻڪين سرون جو اڪهر وڪامند يون - جڏهنڪري آلهندجو
 قرض آلهند و ۽ نفع به ٿيندو - ۽ سکر جي سڀوا ڪندي
 نه سڪي رهندي - اهڙو وچن وٺي وٺڻان ڪري ٻڌو موٽي
 گهر آيو ۽ سڀ سرون ٻاهر ڪڍائي ڪو را خالي ڪرايائ - ويچارو
 سرون ٻهليون ڏسي دل ۾ سسڻو ٿي ويو - ٻه وري ڪورو
 جو وچن ياد ڪري مات ڪندو ٿي ڪيائ -

ٻه ميسر جي حڪم سان سکر موٽي لاهو ۾ ٻه سائت اهڙي
 اچي شروع ٿي جو رات ڏينهن هڪ ڪري ڏنائ - ٻي
 ڪندجو ڪورو اڌوقت هر لٽل ڪون هو - ۽ لاهور جي باد شاهي
 قلعي جي ٻيڙهه کوٽي ٻيٽي هئي سا ضرور ڀرائي هئي آلهند
 ماڻهون سرن لاءِ پئي گهڻيا ٻه ڪٿان هٿ نٿي لڳين -
 آخر ست ٻائي انهن ٻڌو ڪي ٻاڏو گهرايو ۽ سرن لاءِ ڇيائونس
 جڏهن ڇيڙن نه سڄو سودو وڪو ٿيندس اڪهر ٻڪين
 سرن جو چاهو - ۽ قلعي جي ٻڌ بلڪل ڪين بگڙندي -
 جڏهنڪي هنن جملي هٿسا خرچ نفع سودا ٻڌي ٻڌو ڪي ڏنا
 سرون قلعي ۾ ڪم لڳايون - ٻڌو سري سکر وٺڻ جي

۱. مہمہجی کے لاء سکورن جو وچن کیل آئی - و اورو
 آہیٹی کون جو سکورو جو وچن کی موزیڈو - ہر من
 تو مالجی وچن کی لسلل کیو ۴ سدس وچن سچو لیو ۴
 ادا ہر لکان ہر اہل لی آئی جہمہجی من مہمہجی کے
 فائدی جو وچن کیو جو جیکٹ من ہو پشن سان گڈ اچہ ہار
 ہیکی ہر جیکٹ کیو جو کرایان ہا ۴ وری ہر سراپ کیو
 سکھوئی ملیو ورو ہو کرایو مانس کھٹوئی ہر ہٹ کین آرو -
 سوامی ایرو ہڈی صحر ہر وچہا ۴ ہڈی جی ہٹ ہر قادی جہما
 پیدا لی - کھٹ ہیٹ کری لہایت فکر مدد لیو ہر ہاٹی
 ہیرا لکا کھٹن کیو سکھدس ۴ اڈیو جی لیو ۴ ہڈا
 معلو ہر لیٹ لہکیس - دل ہر چوٹ لکھو ہر خیر کالہی ڈھالی
 مہمہجی کھڑا ہال لیڈو - الہیریت جڈ من ہو کھٹوون
 کھٹوئی کچہ مدت ائی ویشو ویشو ٹڈ من - سکورن دیا آئی
 فرماو ڈ لو اورو کمر چنگو ڈ کیو جو بکایل سکھ جو سار
 لکائی - گورو جو سکھن جا وچن اڈل آمن ۴ مون ہر اٹھجی
 وچن ہٹاٹھ جو ہل ڈ آئی - ہو مہمہجی وچن کی ہٹائی سکھن
 ڈا مکر مان آٹھن جو کٹی کی قیری لٹو سکھان - ۴ یاہ
 رکھ کھر جو ڈ جیکو - ہکٹ جو وچن چوہو تہمہجی کھی
 ڈ ہمہجی دوران کھمہجی ہر بکایل ڈ چڈی - ۴ گورو
 ہرپ ڈ یمن ہٹ کھمہجی خالی ڈ موزیڈو - ۴ جیکو
 سکھ مہمہجی ادا سکھا مہمہجی کارج سداہ سڈ لیڈا
 ۴ گورو جو سکھن کان سداہ چوٹ کھر جو ۴ کڈ من ہلجی ہر

ڪيو آهي ته سڃاڻي ته ڪورا ڪچائي ڪچا اهدا آهن. -
 ائين چئي هو رهندو رهيو. -

هي ته ڏينهن ٻڌو ڪورن تي ويو ۽ وڃي سرون ته ڏاڍا
 ته جيڪا ٻيو ڪڍي سا ٻيلي پيشي ڪري ۽ هڪي لعل
 ڪريتي کان. - اهو حال ڏسي هو حيرت ۾ پئجي ويو. -
 دل ۾ چوڻ لڳو ته مور ۽ نفع ٻئي ناس ٿي ويا. - هيترو ڌن
 خرچ ٿي چڪو آهي پر هاڻي سڀ مٽي جي مٽي ٿي پيئي. -
 ويچارو ڏاڍو حيران ٿيو ۽ من جو ڀو وٺي ويس ته ڏاڍي
 ڳچي ۾ ڦاسي پئجي ويٺم ۽ ڇا ڪري سگهندس. - وري من
 کي ته رج ته پئي سڃورو جي وچن کي باد ڪپاءُ ۽ ڪم لاهور
 کان ڪري انجنيئر آيو. - ۽ سڃورن جي اڳيان مٿو ٽيڪي
 ٻڌندي وارا ٻڌاڻ لڳو ته سائينجن جو وچن ته ڀروسو
 رکي گور سڃوت کي اها به ته ڏهن ڏينهن هوندي به ڪورا ڪچا لڻا
 ۽ نفع ته گهريو پر مور به هٿ نه آيو. - هاڻي به ڏوهانڪاڻسواءِ ٻيو
 ڪونهي ۽ ڏوهين ڏيا ته ڪند ۽ ته مان قرض ته پئي
 ته پئي مري ويندس. - صاحبن فرمايو ته. - سڃوت کي جيڪي
 نو ڪارايو سو سڀ اجايو وڃائي ڇاڪاڻ ته هڪڙو سڃوت بڪايل
 نو وڌان ڏراس ٿي ويو آهي ۽ اهو ٻاپ جيڪو هو کان ٿيو آهي
 ڪندجو ته ويچار ٿي ڪون ٿو ڪرين. - ٻڌو هٿ جو ڙي
 ٻيو ته سري سڃورو جي جڏهن سڀيئي کائي ڀرسن ٿيا
 ته هن هڪڙي سڃوت اچي ڀوڄن گهريو جنهن کي مون نه ڏنو ۽ هن
 چن ڪيو ته ڪندجو ڪم ڪچو اهندو پر مون هڪي چيو

لکائي وهاوناه. اول ڪيڙن شروع ٿيو ۽ معدي ربابين شه
 کائي سڀاڻا انهن کانپوءِ ارداس پڙهي آهار وٺائي ۽ سڀ طرح
 جا پوڄن وراهي ويا، جي کائي سڄي سڪت بلڪل
 تربت ٿي اڏي ۽ ايتري ۾ ڪڙو سکر اٿڻا ۽ لڪهي آيو ۽ اچي
 پوڄن ڪريائين جي اوهان گورو جي اڏت پندارو ڪيو
 آهي سو مونکي ڀڄ ڪارايو. ڀائي ٻڌو هڪي چيو ته هاڻي
 پندارو ڪيو ورائجي رهيو. اڳي اچين ها ته تون به کائي
 چڙهين ها. ايتري ۾ سکر سڪت هت ۽ وٺي ارداس پڙهي ته
 سري سڪورو جي ٻڌو ٿو هائجو سکر آهي جڏهن سڄي
 سڪت کي ڇڏي طرح پوڄن ڪارايو آهي. هڃا ڪورا اس ٿين
 ۽ ٿو هائجي ڪو به ڪري سڀ سرون ڀڳيون آهن. انهن
 کان پوءِ هن بکايو سکر لکي وٺي آواز ڇيو ته ٻڌو جا
 ڪورا سڀ ڪچا ٿيندا جڏهن مونکي ٻڌو ته آهار نه
 ٿو آهي هڃيون - ررون ڀڄندون ٿي ڪيڙن ۽ وٺو دوش
 لڳندس - ٻڌو ۽ ايترو ٻڌي لڪي کي چيو ته تون وري ٿي
 مان وٺو سکر سامڻو آهين - منهنجي ڪارڇ واسطي
 سري سڪورن جو وڃن لڪڻ آهي ته سڀ ڪورا ڀڄندا ۽
 ڪچو ڪون رهندو ۽ پوءِ اهو ڪير آهي جو آهينجو وڃن
 هڃيندو. ۽ صاحبن جو فرماڻ سدا سلاو ٿيندو آهي -
 پوڄن جي مهل ٻهين تون ڪين ۽ پوءِ ڪرو ڪري
 - راب ٿيڻ لڳو آهين مونکي - لڪو چيو ته مان به
 ڪورن وٺو ۽ ايتري ۾ سکر لڪي وٺي پوڄن کان لاس

پکوان هي ويڪڻ ڌار سمان هوجي ۽ باين سندن رڙا ڪر پئي ڪا
 جدجي ٻڌڻ جو ڦل تمام وڏو آهي ۽ اڳيان ڌن جو ڇير لڳ
 پيو هو جو ڀرپات کان وٺي ڀيٽا ۾ آيو هو - هڪڙي طرف
 داس ڇڏو ر پئي جهلايو ۽ هڪڙو رو آسڻ تي سو پيا ٻائي رهيا
 هوا - چئني طرفين سکر سڌڪت درشن پئي ڪيو جهڙي طرح
 مديشر شو مهاراج جي سڃا ۾ ڪندا آهن (اُتي ٻڌ و وڃي
 ڀيٽا رکي مٿو ٽيڪيو - هيوڙي ار داس ڪئي سري ڪو رو وڃي
 مهاراج هي سائيءَ ڇڻ جو سکر آهي ۽ صدق رکي آسپس ڪهرڻ
 آيو آهي - هن ڪهڙو ڌن خرچي ڪو را چاڙهايا آهن ۽ اُلهجي
 ست ٿيل لاءِ هيٺانن آيو آهي - نوان صاحبن جو وڃن
 ٿي ٿي ڇڏڻا ڇڏڻ ۽ ڀڄڻ ۾ ڪو بکڙو نه ٿي - ڪر ٿا ڇڏڻ
 ايترو ٻڌي سکر ٿانن ٺهاري فرماڻ لڳا ته تهنجو ڪم
 ست ٿيندو ۽ ٽون دل لائي سکن جي سيوا ڪم - تهنجو ڇڏڻ
 سرون عمد يون ڀڄند يون ۽ هن جو مدد ورتو ڇڏڻ -
 ايترو ٻڌي هو هڪڙو دن ڪي وڌن ٺا ڪري موٽي لاهو ر آيو -
 ۽ ڪو رو وڃي وڃن تي ويسا رکي ڪو دن ڪي ٻاه ٿياريائين -
 ڪيترن ٿيڻن کانپوءِ ڪو رو پئي ٿڌ ٿي - سرون تمام سٺيون
 ٿيڪيون ۽ اميد ٿيس ته ڇڏڻ مله ڪند يون - ٿڌ ٿي
 ارادو ڪيا ته سکن ڪي ڀر ساد ڪارائي چنگي طرح ڇڏ ڪرائي
 تهنڪان پوءِ سڀ ڪورا نڪال ڪندس ۽ شاهوڪار جو قرض
 لاهيندس - ۽ گهر ۾ وڃي انيڪ ڪارن جي سواڻي ڇڏڻ
 جي تياري ڪيا ۽ ڪهڙي سکر سڌڪت ڪي ڪوئي ٻڌڪيون

پاسي صاحبن جو مکر ڪڍول هوندو هو ٺهين پاسي بيٺ
 بهاري ڏند و هو - ۴ ماڻهون چرچي ڪرائڻ لاءِ مڪرم ٿو ڪر
 ۵ ٻي ڀيري ڏند هئا ڪيترائي مٿي وجهي ۴ سڀ ٻڙي هٿسار
 ڪلون ڪندا هئا مکر هو ڪي به ڀرواهه نه ڪري ڪو روجن
 ٿانهن بهاري ڏند و رهندو هو - ۴ جيترو بار ڪٽا ٿيندا هو ٽس
 سو ٻاهر ڦٽو ڪري وري ڇو ڪندو ايندو هو - زبان مان ڪڍين
 سان به ڪي به ٻولي ڏند و هو ۴ ٻيهر رنڪر ر ڏنل سوامين ٿانهن
 ٿسندو رهندو هو - اهڙي طرح جيستائين - ري ڪو رو مهاراج اٿي
 ويهي ٿا ڪو ٿا ٿيندا هئا جيستائين پائي بهلو به اٿي ڪم ڪندو
 هو ۴ جڏهن صاحب اتان اٿي ڪڍين ٻي پاسي ويندا هئا به
 هو به ڪو رن جي ڪم ٿي هليو ويندو هو - رات جو سمهندو به
 ٿو رو هو ٻيو سڀ وقت ڪم ٻيو ڪندو هو - انجي به خواهه
 ٿيندڙ چي ڀرواهه نه رکندو هو به بد آلاس سڀا رهواسو ٿان رهندو هو -
 جڏهن مهل ستڪورن کي ٿسندو هو ٺهين مهل هڪ ٿڪ
 منجهن ٿان لائي رهندو هو جهڙي طرح چڪور چنڊن مان
 لائيندو آهي - ۴ هو سرن پڇاڻڻ جو ڪم تمام عمدو ڪندو
 هو - ٺهين ڪاڇو ۴ پائي پڳڙو اٿي آيو جڏهن ٻي ڇت لائي تيرت
 جي چڱي طرح محنت ڪئي - هي پائي پڳڙو اهڙي ئي آهي
 جڏهن سري ڪو رو رامداس صاحب جي وچن ڪري چڱت رهندو
 ٿا ڀرو هو (جڏهن جي ڪٿا مٿي لکيل آهي) هو ڪٿن ۴
 ڪو ٿيندو هو ۴ ڪٿن مٿي جا ٿو ڪرا ڪٽندو هو
 لا هو شهر ۾ ٻڌو ٿا ڪو ڪلا ڪلا

هچن ۴ ٺڪي جلد گسن ۽ نه سگهو ڦٽن - ايعرو ٻڌي بهلو
 بهوڙي هٿ ۾ کڻي آڻيو ۽ وشتا جا چچ ڀري ڪوري ۾ سر ن
 جي چو ڦير وڃي وڃي ۽ اهڙي طرح ٻڌن ڪورن ۾ ڀڻ وشتا
 وڃهند و وڃو - جڏهن آهي ڪورا پڇي ٿيا ۽ سرون تمام
 سدد ۽ لعل ٻڪيون ٿڌن بهلو دل ۾ ڦاڙو خوش ٿيو -
 ڪور واري جن صاحب انعامي سکن جي سيوا ڏسي ڏور رهون
 سرون ڀاڱو ٿي ڪهرايون ۽ ڀاڱي ۾ وڃي هر ٻيڪيا ڪري ڪهڙو
 خوش ٿيا ۽ فرمايو ته هي ڪور وڃي عمد و ٻڪو آهي - ۽ ڀائي
 بهلو جي اهڙي سيوا ڏسي هندي واداري ڪرڻا درشتي
 ڪيا ۽ جڏهن ڪري سگهو ٿي هڏجو انهيڪر ٺ ٺرمل ٿيو ۽ وشتي
 واشداون سڀ چلي ويندس - اهڙي طرح ڀائي بهلو ڪورن جي
 ڪم ۾ چڱي دٻت واقف ٿيو ۽ سرن جو ڪم پنهنجي هٿان
 ڪهڙو ڪڍيائ.

هڪڙي ڏينهن هڪو رو ساڄا پادشاهه انهيڪر ٺ ٺلائي
 ويٺا هوا ٺ ٺلائي ڪري آهي ارداس ڪئي ته ڪور وڃي اچان
 ٿيا ٺي نه سگهو ۽ تڏهن ڪري لاچار لڏڪر جو ڪم روڪجي ويو
 آهي تڏهن صاحب سکن کي چيو ته ڏيک جو ڪم اچ ويو
 ڪور وڃي ڪري ڀائي بهلو انهي ٺي بيبي ويندي ڪم نه
 غريب نواز ساء جن جيڪا پنهنجي ڏهاري مقرر ڪئي
 هئي سا جملي ڪئي ٺي رکي آهي ۽ مان پنهنجو گذران
 ئي طرح ڪند و آهيان - هڪ ٺي نه آڻجو سیت و رلي
 ٺيڪر جي ڪم لاءِ جي ۽ سڀيئي ٺو آڻجو ٺو کائين - مهاراجن

سڀ ڪرم ٻيڙيل ٿين ٿا ۽ بعا سڌا لکي اٿن ڏي.
 ۽ ڏهه ڏينهن ٿي ٿو. انهن ڪري سڀني کان اول سر
 موڙيل ڪوڙ جي جهڙڪري من ٻالڇٽ ڦل ملي سگهي.
 ايترو چئي هو صاحب من مڃي ڏياري مقرر ڪئي ۽ ڪم
 ڏانهن ڏي هليو ڪوڙ ڪرمان آمار ولي وڃي ڪاڌ ۽ پوءِ ايترو
 جو ڪم وڃي ڪوڙ ۽ سڀ سڪت سان ميلاپ رکي ڪڍاڻ.
 ۽ چئي سرن جا ڪوڙا آهن ۽ ڪاليون وڃي پيا ڇڏيائين
 ان هنڌ ڪهاڻي سکر سڀوا پيا ڪن. ۽ ڪلن ڪڇين
 سرن جون جهليون پوي ڪورن ۾ پيا وڃن ۽ جيڪي قدر
 عهد ۾ پڪڙيل آهن انهن کي ٻاڌ ڪوڙ جي اوتري قدر ڪورن ۾
 ڪاليون وڃن ٿا ڪورن ۾ اٿي وڃي سڀني سان ڪم وڃي
 ۽ ايترو جي سڀوا ڪر ايترو ٻڌي ٻهلو خوش ٿيو ۽ سڪورن
 کي مڙو ٿيڪي سڪن ۾ آيو ۽ انهن سان ملي سڄو ڏينهن
 جيترو اٿن ۾ ٻڙ ٻوٽو ۽ دوس ٿيڪي قدر ڪم ڪندو هو ۽
 مڙن مان ٻوٽي مٽي ۽ اڏياري ٿيڪي مٽي ٿڌو سڪن
 ۾ گهرن مان ٿڪي پئي اچي کائيندو هو ۽ کائيندو ۽ ٿوڙو
 ۽ ٿيڪي ٻه سڪورن جي چورن ڪملن ۾ ٻوٽو رکي
 وقت ٻاهي ٿيڪي سڄو ٿاڻو جي سڀوا ڪندو هو
 ۽ ٻوٽو ٻه سڪورن جي چورن ڪندو هو.

۽ ٿيڪي ٿيڪي سرن جي ڪورن ۾ ٿي ٿي اچي
 ۽ ٿيڪي سرن جي ڪورن ۾ ٿي ٿي اچي
 ۽ ٿيڪي سرن جي ڪورن ۾ ٿي ٿي اچي

مٺ ٻڌي آڏو ڦٽ مهاراجن جي طرف ڏسڪار ڪري ڇٽ
 ۾ ٻڪو آسرو رکي ايڪمڊو ٿي سري - سڪورون ڦاٽهن هليو -
 ۽ رڃي ٻڌ رڃي سڀ ٻڌڻ لڏڪهي اچي ڪور ۽ رٻار ڏٺ ٻه ٽو ۽
 جتي سڪورو ڪر ٻال اڻمڇر ٿيسر ڪوڏاڻ لاء ويٺا هئا اُتي وڃي
 ٻڌي مٺ ٻڌي ۽ ڏين ٿي گهڻي ٻي رير سان وڌ ڏاڪيا ۽ ويندي
 ڪرڻ لڳو ۽ سائيندڃن پنهنجي داس چاڻي مون کي گهرائي
 ورتو آهي ڏت مون اڳيائي ڪي ڪا خبر ڪانهي - غريب نواز
 ٿو هانجو ٻڌ آهي ۽ سڌاء سر ٽا ڪٽ جي رڪٽهار آهيو - آڏ
 ڪروڙين جڏهن جا سنڪ ٻاڻي سائيندڃن جي ڇاڻا ۾
 آيو آهيان ڪر ٻا ڪري پنهنجي ڏاڻ جي لڇي رڪو ۽ پنهنجي
 شيوڪ چاڻي ڇڏ مٺ ۾ ڦٽو ليدو - مان ٿو هانجي مهما لکي
 ٿو سگهان مڪر ايترو چوانشو ۽ سائيندڃن جو اچڻ - هن
 ٿو ٿوي ٿي ڦٽل لوڪن جي ڀلي واسطي ٿيو آهي -
 سڪو روارجن صاحب هنجي وٺي ٻڌي ڦٽل لڳا ۽
 پنهنجي سرڌا هوندي ۽ پنهنجي ڪم اڏس ٻوڙو ٿيندو -
 ۽ ٻي ڏين ٿي مان ڦل ٻاڻ ۽ ٻه ٻه ۽ وڻندو ۽ ههيش جي
 ٻاڻ مان لاپ حاصل ڪرڻ اٿو پٺن سڀني مان ڦاٽو
 ڦٽ ڏٺ هن ٿيندو ۽ ڇڏ هن جيڪي سو - رڌا وان هوندو - سرڌا
 ڪانسواء ڪي ٻه مٺ اچي ٿو سڪي - ۽ سرڌائي پڳهي مارڪر
 ٿو مول آهي ۽ گيان روپي ۽ رخت کي اُساري وڌاڻ واري
 هي ۽ سڀڪنهن حالت ۾ ڦل وٺڻ لاء سرڌائي مڪير آهي ۽
 سرڌا جي ڪري ڪو به سنڪ ۾ پوندو - سرڌا کان سواء

چاهه مكري مولكي، گيان پراپت ٿيندو و - پر جيڪڏهن
 اڌ آهين وڃي ۽ منهنجو ڪلياڻ ڪون ٿو نه و نه سرور پير
 مولكي، منهنجو شيوڪ ڇاڻي ضرور وات ۾ وڃي ڪندو و يا
 سڀني ۾ ڪچر ڇاڻائيندو و - ۽ ڪو رو جي سکر، پٺ ڪهڙي قدر
 سمجهائينس ته ٽرڪ جو ويسا ٿون ڇوڻو ڇڏين ۽ چاهه منهنجو
 ٿون ڪيترن ڏينهن کان شيوڪ آهين ته منهنجي ڪرڻا
 ٿون هاڻي هميشه وانگر ڇاڻي، تڏهن اهي ڳالهون من تي
 آڻي هو وقت ڀاڳي منهنجو ڪو ڇڏي سگهو رن ٿا آهن ٻڌڻ پيو -
 ۽ منهنجي پاسي سان توڙي ڪوبه چڻگان سڪن ٿيس ڇوڪر
 پئي پر هميشه منهنجو داس ڇاڻي منهنجي ڪرڻا ٿين
 ٿو ڏي ۽ حاجي وارو پيڪر اڃان وڪيل هوس چاهه ڪلهه دل ۾
 ڀڄار ڪري پري ڪيا ته سڄي دنيا مان اهي پيش
 ۾ وڃن ۽ جيڪڏهن اهي وڃن سرور پير مولكي ٿو ڏاڍو ته
 سٺي آمدن ۽ ڪو رو ٿا آهن ته وڃن ۽ جي وڃن ڪونه
 ته ۽ سڀني ۾ سرور ڇاڻي ڪون ڪيو ته هي پيڪر لاهي
 ٿو ۽ وڃن ۽ انهن خيالن ۾ ٻڌڻ ڪندو و هليو آيو -
 منهنجي ڇوڪر ۽ سکر ڪون هوس - ٿيڻ سڄو رستو لڌي
 منهنجي ڪري آيو ۽ اتي اشدان هاڻي ڪري ڪچر ڪاڌا
 وٺي ڪناري تي پيو ٿي تيار بيٺل ٿي هاڻي ڪچر
 ڇڏي ويٺو - جڏهن پيو ٿي وڃي سڀني آڻي تڏهن
 منهنجي ڪرڻ ۾ هاڻي ۽ سڄو ڇڏي ڪ
 ٿي ڪي منهنجي ڪو رو سمجهيا ۽ ٻيو ٻئي

مړتيو ؟ اچې عرض كيا ؟ كور و چې پور و كهرې - هرې
 گوډر مان اگيانې آهيان ؟ ادين ټي ويندي كئي اټس
 سري كور و بهار اچن ټنډن پورب جدم جو پور لکي سكر سان
 موكلو - چنډن سكر خنوت آيو ؟ سكرورن جو حكمران
 اچي ټنډنډس ټنډنډن مان اهو و ټي اول پندجې سري
 ركيو ؟ پور كولي احوال معلوم كيا ؟ پورب جدم جا
 هر پتا پڙهي چنډر نهايت حيرت لږگيس ؟ ويچار كري
 نيم دل هر ټهراڼه كيا ؟ كور و چې سرط وچل ضرور آهي ؟
 چيكتن مان هائي مدهدجا كي ټاكر جاگيا آهن ؟ چيكت
 جي هكن ؟ پډنډن مان جو ٽاڙو پيو آهيان ټنډن ټنډن چي
 پونډس ؟ جدمن مطلب لاء مدي چن آهڻا كندا آهن ؟
 راجالوڪ راج ؟ پدارت سڀ چڙهي هليا ويندا آهن ؟ اتي
 ٻانډين جون ٽپسياڻون كندا آهن ؟ كي ٻاڙكي ٽر ٽيٽي
 جو ڪمائيڻدا آهن ؟ پٽن ؟ اسٽرين جو موهر چڙهي ٽيڻدا
 آهن ؟ سدا اڪيلائي اڪيلا رڻن كندا ٽرندا رهندا آهن
 سو مطلب مدهدجو سهجيتي بڻي ايندو - باقي هتي ٻاڙ
 ايتري آهي جو مان ڪچو ڪان وٺي سرور جو پوڄاري
 رهيو آهيان ؟ مدهدجي تابع ڪهڙن مان هون آهن سو هائي مان
 سكرورن وٽ وڃان ٿو ؟ سرط پئي وڃي ٿو ارمان ڪرمان -
 چيڪنډن اوڏاهين وچل مان مدهدجو ڪلياڻ آهي ٽنډن
 سرور پير مونكي ڪچر ٻڌ چوندو ؟ پورب جدمو سرشت
 ڪرم ضرور مونكي ڦل ٽيڻدو يندي اهڙو ڪور و ملند

ڪور ڪور جو سڄو شيو ڪ لڳو آهين سدا، من ٿورو ڪري
 سڀوا ڪندو آيو آهين - ۽ جي جي منهنجو اوتار ٿيو
 آهي اتي آتي تون هونسان ڪڍو هڏو آيو آهين سو ماڻي
 ٿيندڙي جدم مرڻ جي ڪشت مٿل جو سمو اچي ويو آهي ۽
 تو چپڪا محنت اٽڪ ڄڻهن ۾ ڪئي آهي ٿيندڙي ٿل
 تو کي ماڻي هتي ملندو ۽ جڏهن انهن جي لاء تون
 سڪايل رهيو آهين ٿيندڙي. ملڻ جي هي مهل اٿي
 ٿيندڙي هڪدم هيڏانهن هليو اچ - سکر ٻڌي اٿاري هن
 وقت ويو ۽ مهاراجن جو فرمان چئي ٻڌائيندس ت تون
 اسان سان اٽڪ ڄڻهن جو ميلو آهين ۽ هڪٽ لڳل
 واسطي ڪشالا ڪندو رهيو آهين ٿيندڙي ٿل ملڻ جي
 هي مهل اٿي، هلي ڪور ڪور مان بخشش وٺ - سکر
 جي وارا ٻڌي هليو حيران ٿي. ويو ۽ ڪيوري مڏت ٿا
 سوچي پوء ورندي ٿا. هون اڪيان کي سڏ ڪار ٿي پوي نه
 مان اڳي ڪهڙن ڄڻهن ۾ هوس ۽ چاهي لاء يا چاهي ڪير -
 سڪورو مڙي ڪو پوء ٻڌائين ۽ ٿيندڙي شڪي سان هون
 کي ٻڌائين ڪهڙائين نه جيڪر چڱو ٿي پوي - ائين چئن هن
 من ڪرم ۽ واپي سان سواهن کي ٺهڪار ڪيو - رات ٻن
 من لڪائي سکر جي ٿال ڪيا - صبح جو سوڙو جڏو سکر هلڻ
 حر ٿياري ڪئي ٿڌا هليو جات اچي چيس ته ٿيندڙي طرفان
 هٿ ٻڌي سڪورن کي ويهي ڪچ نه ڪو پوء ٻڌائين نه
 سکر اچي نه هليو اچندس - سکر اچي ٻڌي صاهين ٿانهن

هو ٺلاڻ ۽ پنهنجي هي وچر بازار لهراياءَ ڇهه ڪيترن دوڪانن
 جي آبادي مٿي - اهڙي طرح سري سنگوڙن جي خوشي
 ٿي ڪيترن سکن آئي اهو پنهنجو ڌنڌو ڪوٺيو - بازار
 پنهنجا دوڪان لهراياءَ ۽ رهڻ لاءِ گهر بڻاياءَ - درجي
 ٻڌو جي شهر ۾ ماڻهون وڌڻ لڳا ۽ چئن ڏوٽن ڪهڙن
 وڌيڪي اچي سري المورت سرڙو ري ۾ رهيا - ۽ ڇهه طرح
 پنهنجو واپار ڪرڻ لڳا - مهاراجن جهان ڪٿان پنهنجا سکر
 گهرائي آڻيندي ڏيئي ۽ لڳايو، جي سرڙا ڌاري ڪهڙي پرسهڻائي
 سان ڪم ۾ مشغول ٿيا - ڪي سکر پائڻي آيا، ڪن کي
 ماڻهون موڪلي گهرائين ۽ تنهنڪري سوا چئن چئن اٺ ڪن
 ڏهن ڪاهائون ڏوٽون پئي ٿيون ٽن ٽن چئن چئن
 پڻهي خلق واڌاري پئي آئي -

ٿلڙي گانو ۽ پهلو ٺالي هڪڙو جات ڏهندو هو ڇهن
 کي هٿ ۾ سونڌو ڳچي ۾ - ياهي ۽ پيڪر شين جو ڏندو هو -
 ۽ ڪهڙن ماڻهون ڀاڻسان وڏي زيادت ٿي وڃندو هو - پهلو
 - پير جو مريد هو ۽ ماڻهون هڪي سلطاني ڪري ڪوليڊا
 - ڪاري ٿيندي سري گورو ارجن صاحب هڏي ٿين
 - ۽ وڪليو، جو سکر ڪڍي هڏو ٽوٽو ۽ - هڪي
 - اڇل لاءِ سکر لکيو هو ڇهه ڏي هو چوڻ لڳو
 - ڪنهن سان ڪڏهن ڪڏهن ڪو نه ٿيو آهي نه
 - ڪي مليا آهن ۽ لکي مان ٿي وڃن ويو آهيان
 - ڪو لکيو جو ڏندو ٿئون، آهڙو

دهانر و سعار ڪيائڻ ۾ جيڪو سکر ڪامدا وارو هجي ۽ هن
 ڳڻ جا سکر ڇاهي ۾ آهي ۾ ملندس ٿو ٻروڪر ۾ سرشت
 ڪئي ٿايندو - انهيڪري ٽلاء جي بڪار ۽ پنهنجي ۽ پنهنجي
 واڌاري ڪو شش سان ٿيندي رهي -

لنڊي ديش جا سکر، شاهوڪار اڻوا ڪڍڪال، هزارين
 سکر تخت هزاراڃا، ڪابل قنڌار پشاور بلخ بخارا ملتان
 ۽ الهندي ملڪن جا سکر ڪي ڇهي مهيني ۽ ڪي ٻارهي مهيني
 ڪورو جو درشن ڪرڻ ايندا هئا آهي ۾ ڪيترائي ڏينهن رهي
 ٿيڻ ڌاري ٽلاء جي سيوا ڪندا هئا ۽ پوءِ سواپين وٽ اچي
 گهر ڏانهن وڃڻ جي رخصت ڪهرندا هئا - سري ڪورو ارڃن
 صاحب مرڪ ڪان ٻڌندا هئا ٻائي سکا ٿو ڪي ڪيترائي
 آهن يا اوهير، ڪيترائي ٻار آهيو جي پنهنجو ڌنڌو واپار ڪريو
 ٿا ۽ ڪڏهن ڪر ٿو هين ڪورو جا سکر ٿيا آهيو - هو هت
 جوڙي چوندا هئا سري ستڪورو جي اسين اتي ڌاڙي ڪورو
 جا سکر آهيون - سائينجن جي ڪرپا - هن هوندي چار پٽ
 آهن جي دوڪانداري ۽ وڻج واپار ڪندا آهن ۾ سوامي انهي
 ڪي چوندا هئا ۾ پٽ اسانڪي ٿي ۾ هتي اچي ڌنڌو واپار
 ڪن ۽ ڪورو پوري رهي پنهنجو دوڪان ڪولين ۽ هتي
 رهڻ ڪري انهيڪي پتي لاپ ٿيندا - ٿڌن سکر ڪورو جو
 وڃن مڃي اچي پنهنجو ڪم مڃائيندا هئا ۽ چاهي ۾ پٽ
 هوندا هئا پنهنجو هڪڙو پٽ اچي رهندو هو جن پنهنجا
 گهر سري انهيڪي طرف ۽ هڪڙي طرف لهرايا ۽ ٻي طرف

اندر سر اچي نلاڊ جي ڪم ۾ لڳا -

سڪورو سڃا ٻاشاهه انڊر ٽيٽ انڊيش ٽيٽي سڪي ٽرم
وڌائيندا رهيا جي بعد ۾ جو سمون ڪري سڀني ڪائونشن
کان چٽي پار پيا ٿي ۽ ماڻهو به سري ڪورو ۽ ارڇن صاحب جي
ڪيري ٿي ٻڌي ٿي پنهان ٿي پنهان وڌاري اچڻ لڳا - سري ڪورو
امدادس ساء کان اڳيان وڌي هاڻي سڪو ۽ ٻي سري ڪورو
وامدادس صاحب جي وقت جا آڏهي سري انڊر ٽيٽي
ڪار جو ٻڌي (۾ جيڪو سڀوا ٿو ڪري ٿي پنهان وڌي ٿي
وڌي ٿي بخشيشون ٿيون ملن) پنهان ڪر چڱي آئي آيا
ڪي نلاڊ ڪوٺڻ جو ڪم ۽ ڪي مٿي ڪٽڻ جو ڪم ڪرڻ لڳا -
ڪي وري سرن لاه ڇڪي مٿي لاهڻ، ڪي ڪار ۾ پٽڻ،
ڪي ڪٽڻ لاه آڻڻ، ڪي مٿي ٿي ڪٽي بهڃائڻ، ڪي
ڪورو ۾ پٽڻ، ڪي ڪائين سٽڻ، ۽ ڪي سرن بهڃائڻ جي ڪم
۾ مشغول ٿيا - آهن مان ڪي پنهان ٿي ٿي ڪاٺي بهڃو
ٿي پنهان ڪورو جي ٿي ڪندا هئا - ڪي پنهان ٿي ٿي
هڏو ۾ لڳي ڪم ڪرائيندا هئا - ڪي ڪورو جي ويڪر مان
ڪاٺي نلاڊ جي ڪم ۾ لڳا ۽ هندا هئا ۽ ڪي اڏا شڪتوان به
هئا جو رات جو وڃي پنهان ڪر هندا هئا ۽ صبح ٿيڻ
سان اچي نلاڊ جي ڪم ۾ لڳندا هئا - هو سڄو ٿي پنهان ٿي
پنهان ٿي ٿي ۽ پنهان ٿي ٿي سڀا هندا هئا -
... - ڪورو ۾ ارڇن صاحب سڀني جي سڀوا ڪي چڱي
... نلاڊ جي ڪار جو خاص ڪري ايتري قدر

سيوار - اوڌان ٿيو ۽ ٻيڙي وقت لڳس - ڪيڪرا ٿيڏهن منڍي
 اهڙي چال ۾ هلندو ۽ ٿسي سواندين هڏجو موڙ ٿاس ڪري
 ڇڏيو - ڪرڻا درشت ڪري ٿام دان بخشياڻوٺس جڏهن
 ڪري هڏجا سڀ ڪارڇ سڃپورن ٿيا - هو ٻيڙي رکي سڪو
 شه ۾ رهي ۽ جهر جڏماترن جو سهيل جاڳي هوشيا
 ٿيو - اهڙي طرح ڇڏن هو نهال ٿي رهيو ٿڌن صاحب
 ڪرڻا ڪري هڏي پاڻوٺ ڪرايو ۽ حڪم ٿيڏوٺس ٿي هڏي
 ٿون ڪهر ٿانن هليو وڃ ۽ آند سان گذاري هرڪل ٿيڏيڏو
 ره - ست سنڪر ۾ ملي وقت ٺهائيندو رهيو ۽ ٻيڙي پڳي
 سان من رڳيندو ڪجهه - ٻيڙي ٺهيندي ارداس ڪئي
 ٿي سري ڪورو جي مهاراج آڻ ٺوهانجو داس آهيان ڪرڻا
 ڪري ٿس ٿيوم ٿي پڏهڏجي آجيوڪا ڪهڙي طرح ڪرڻا
 جڏهنڪري هن ٻوڏل کان به ٻار پوان ۽ دوش به ڪون
 لڳيم - مهاراجن فرمايو ٿي ٿيڳي جي کوٽي ڪوت ڇڏي سڄ
 جي ڪوت ڪجهه - ڪهر ڪورو جي ارداس لڳر ڪجهه - ٻڪشي
 ٿي ڪشي جي سار اجهه ۽ سڌا سڪي ٿور ٻوڏو رهيو - ٿن
 مان آبا پٽو بلڪل ڪڍي ڇڏج ۽ سڪر اٿوا ڪر ٻوڏو جو پاڻو
 چاڻي خوش ٿي هميشه ٺهائو گذارڇ - ٻيڙو سڪو ڏن جي
 سڪالي سڪيا پٽي پڏهڏجي ڪهر ٿانن موٽيو ۽ سڌا آندو
 ٻيڙو اه ڪورو ڇرڻن ۾ لڏو لائي رهڻ لڳو - اهڙي طرح جيڪو
 به سري ڪورو مهاراجن جي سرن ٿي پيو ٺهڏي نهال ٿي
 ڪيا ۽ پوءِ ڪوونڌ وال مان موٽي سوامي سڪوٺي سري

[illegible]

ٺٽي ٿي تون ٻڌهندجو گذران ڪهڙي طرح ڪندو آهين يعني
 ڪاڙي ڪرت ڪري پٺت هاري ٿو آهين. سو ٺٽو
 صاحبڻ جو سوال ٻڌي ٿاڏو لڳي ٿيو ۽ سرير ڪڍي
 لڳس. مٿ جوڙي عرض ڪيا ٿي ٿي سڳورو جي
 مهاراج ٺٽي ڪم ڪم جي چاڻڻ مار آهيو، آڏ ڪرت
 سوٺار ڪي ڪندو آهين جڏهن پٺت ڪرت ڪري
 وقت پيو ٺٽي. مهاراجن فرمايو ٿي ٿي ڪا ڪرت
 ڪر جڏهن مان ٺٽي ٿي ٿي سان گذري. چاڻڻ ٿي
 جڏهن آڏو ڪا ڪرت ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي مان ڪا ڪرت ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 باقي مان ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 سڳورو جي آڏو مان اڏو آهين ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪم ڪم ڪندو ٿو رهان. مان ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ان مان ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 شمار چران ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪتي ڪندي آهين. ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 جو ورتو ڪري چاڻڻو آهين. آڏو مان ٿي ٿي
 ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي
 ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي
 ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي ٺٽي

و رت لاهي نازي جل سان اشدان ڪندا هوا ۽ ٻين
 ماڻهوءَ سمائي لڳائي آفرو سروي جي ڌيان ۾ اڻهت
 ڪندا هوا ڇڏين اوسا ۾ ڀرڻ ۽ ٻاڻ ٿيڻ لڳي ۽ ست چيستن
 هو اڪڻ ۾ آندو پراڻت ٿي ورتي اڪرس جڙي ٿي .

پراڻت جو ربابي آساوار ڳائيندا هوا جا سڪر سڪر
 ٻڌي ٻاڻ ڪوھندي هئي ۽ انيڪ پرڪارن جون راڳر
 واکڻيون آلاپيون هيون جي ڏرڻ ۾ ويهي وڌي ڳاڻي سڪر
 ٻڌندا هوا ڀلا ڪڙي ٺهڻ جي ڪورن جي انهي رت
 روپ ٻاڻي ٿيون هر ميسر جو جس ۽ نشين کان وڌيڪ جاوڻ
 ڇڏيندڪان ڪڏهه ۾ ڇت تي ڀڳتي پيدا ٿئي اهڙا صاحبن جا
 شين ٻڌي سڪر سڪر سدا ٺهال ٿيندي رهندي هئي .
 صبح جو سري ڪورو مهاراج پيشاني تي ڪڍو ۽ ڇڏي ان جو
 ٺاڪ ٿيندا هوا ۽ ٻوڙ سو ڪير ۽ سفيد پوشاڪ ۽ ڪي چئن سورج
 ڌار اٿل اڀري چڪي ٿي . تر ڪڍو ۽ آهي ٿيڻ ڇڏي ڪي ٻاهر اچي
 ڏرڻ ٿيندا هوا . ۽ چئن سورج ڪي ٿي ڪل ٿيندا آهن
 ٿيڻ ڪٽوان ڀرڻس گيان ڀڳت سڪور و جو ڏيڍا ڪري سرها
 ٿيندا هوا . ۽ چئن سورج جي اڀرڻ سان اٿي و ٺاس ٿي
 ويندي ۽ آهي ٿيڻ سڪورن جي ڏرڻ صلي سان سڀ ٻاڻ
 ۽ ڪپڙ ڏور ٿي ويندا هوا ۽ سنڌ ڇڏي روپ بلڪل خوش
 ٿيندا هوا . ڪهڙو ٿيندا آهن ٺاڪ سري سڪور و ڏرڻ ۾ ويهي
 سڪن ڪي آڀو ڀڻ ٿيندا هوا . ۽ آڀو جا ڪاٺي ڪاٺيندا
 هوا . ڏهنڪاڻو رسوئي ٿياري ٿيندي هئي ۽ ڀڳت اچي

کلی بیا، اگر در پرتو گیان درایت لیس - ؛ هکلی
 حکمرانان و ملکی اوست پندهنجی که در حلیو و بیچ ؛ کور و خوی
 اوست و بی دیگر علماء - تولد یون ؛ ازل من - دیون پندهنجی
 تابع و مدد یون ؛ دین و سواپ تو کی کهی اوئو و باط دت
 و کچه - ایعر و چنی پوه الان چلهی سکو و و سکدانا قوری
 و آبا ؛ سپیدی اوکن و سعدن - رشت جس مشهور لیو -

هو قانن دنی مدح پندهنجی که قانن و والو لیو چنی
 من سپکچ دتو - اسیری دت ؛ دیورین مدحا کهطی
 قدر شکر گذار گیا - مدحت کیعرا مط آن در و ز پند و هو
 ؛ اکین کی کور و بی اوست کارائید و هو - من دتی حیالی
 جا قید من سک - سان پندهنجی در واد و گذار یا ؛ آخر کور و جا
 کط کئی وکت لیو - هو ک - وئی - من پور و لغو تدین
 کری همان آنر بد دت -

سکورو - سچا دت شاه سوی امیر و بی کار
 کرانیدی که دت و کور و وال ؛ قانن و لیو - کور و
 مهاراب که وری بی مسوار گیا ؛ بی بیشمار سدکت سعدن
 هر کاب منی -

کور و وال و پند من سان دیس و دیس دیون
 سکیدیون دیون ؛ ایک هر کارن دیون پند ؛ دیون و دیون
 و کی دت وری صامن بی قد من و سر وایا ؛ و روشن

آئند پيا وٺڻ - هر هاڻي اسين ٺههجي وڌو ڪري
 هندي ايجري ڪا شتا ڪين ٿيندا-ون ۽ ٽون اڃان به
 ڪو ڪري وٺ پائي منجهه چيو سڄا پاتشا بهلڪي پنهجي
 صدق دان ٿيو ۽ ٻي اها ديا ڪريو ٿو منهنجي من - چئي
 بهادر ٿي کان اڃا ٿي ائين چئي ٻيهر به مست ٿي هو
 سوامين جي قدم تي ڪري پيو - جهڙي دين ديال
 سڪورن خوش ٿي هندي سارا ڪئي
 سري مڪ واک

منجهه پيارا ڪورو ٽون ڪورو منجهه بهارا -
 منجهه ڪورو ڪا بههه ڇڪ لڪهه هارا -

ارو - منجهه ڪورو ڪي پيارو آهي ۽ منجهه ڪي پيارو
 آهي ڪورو - منجهه آهي ڪورو جو بهو ۽ ڇڪ آهي ان بهي
 ٿي چڙهي بهار ٻوٽ وارو -

ڪورو جن جي ساڪين به مٿين سلوڪ جو ٿانهج ڪهه
 به طرح کولي لکڻ ٿا ٿو سري ڪورو به صاحب پائي منجهه
 ڪي بخشيش ڪئي آهي ٿو ٽون ڇڪ جي بهار ڪر ٿو وارو
 ٿي ٺهه ڪري هو ويهر ٿي ٺهه ٿي بهار جهليو بهو
 آهي ۽ ڪورو جا سڪهه جيڪي هي لوڪ چڱي بهار وڃندا
 ٺهڪي بهه ٿي ڪورو سڪي جو نشان ٿي بهي بهار ٿي
 ڪورو لوڪ بههچائي ٿو -

سري ڪورو بهار جن بهر سمجهون پائي منجهه ڪي بههجي
 بهن به وٺي چائي سان لاڻو جههجي ڪهه بهه ڪپا

[illegible]

ماڻھون ۽ وڙندا اچي ساڻن گڏيا - حڪم ڪيو ته ٺوڙي
 کڻي اچو ۽ ٻاٺ ٿرڻ اچي ڪو به ٿي پهچا - ۽ ٻيا به ڪيترا سڳا
 هي ويجهائي هر هراسي ۽ چندا آئي آيا - مهاراجن ڪڍاري ٿي
 ٻيهي آواز ڪيو ته ڪهڙو ڪو به ڪريو آمين مٿي تي ڪاٺين
 هي ٻري رکي اڻيئي جا ڪيرائي ڇو نٿو هيٺ ڇڏين -
 جواب ڏنا ته منهنجو ڏاڏو منهنجي آهي - سري سڳو رن
 هي هر ڇو نه ليو آهيان ايتري به ماڻهو ٺوڙي کڻي آيو ۽
 سوامين هي مسواري لاءِ ڪهڙي به زمين ڪري وٺي آيا -
 ٺوڙي ڪو به لنگاڻو ۽ ڇپاڻو نه هڻي جهلي ٻاهر نڪري آيو -
 ڇپاڻو اول ڪاٺين هي ٻري ٻاهر ڪريو معان ٻاٺي به ٻيهي
 ٻي ٿي ته پوءِ آيو نڪرندس ۽ ٻري کڻي سڳو رن وٽ
 هلندس . ماڻهن ٿڌا ۽ پهر ٻائين ڪاٺين هي ٻري چڪي
 ٻاهر ڪڍي ۽ پوءِ ٺوڙي کي جهلي پائي منهنجي ڪو به کان ٻاهر
 نڪتو ۽ سري ڪورو ارجن صاحب کي ٻاهر بيٺل ڏسي ڪهڻي
 ڀر ڀر سان پيرن تي ڪري پيو ، ويندي ڪرڻ لڳو ته
 سائيديجن جي هي ڳالهه ڪا نٿي ڪين آهي ۽ توهين اٿئي
 پهر سڳن جي سھائتا ڪندا ٿا رهو ، هاڻي کي ڇڏن ٻاري
 ڪشت اچي پيو هو ٿڌن هن ڦل ارڙھ ڪري توهان کي
 پڪاريو هو ته توهان انڪشهي کي (جنهن ان مهل ڇرڻن جي
 ڇاڻي ويٺي ڪئي) ڇڏي ڪڙو جي مسواري جو ويجهار نه
 ڪري پيري هڻڻ ۽ ڪي اچي هن کي گراه کان بچايو هو ،
 جنهن ٻاٺي به ٺوڙي ٿي ماريس . ۽ توهان پنهنجو ٻرو

۱۲۰
 لوڪي لهيڙي ويئي. - وري وڃي هيس ساهون سو هي چئن
 ڪوشش ڪري اڳتي وڌڻ جي نه هوندا ڇو هيس پئسي
 ۽ نه هڪالو سو اڳتي، پر جو ڏٺو اهي پئسي سو سو هي
 ڪون پوئس نه وڃان ڪيڏانهن ٿو. پر چئن نئن ويو ٿو ڏوڏو.
 واٽ ۾ مڪو ۽ قتل ڪو هو جهجهري هاڻي ٿورو هو ۽ اولهه ۾
 خبر کان ٿي پئي هاڻي منجهه پري سوڌو وڃي اٿس ڪوڙو.
 ڪالين جي پري سڃاڻي وري نه ڏٺو متان هاڻي ۾ پڇي
 پوي ۽ لڏڪو جي ڪم ۾ اٿس ٿي نه ڏٺو. مونکي دوش لهيڙي.
 نه هڪ ڪري اها پري مٿي تي رکي ڳولڻ ۾ بيڏو رهيو. ڪوڊو کي
 پيو ڀاءُ ڪري نه ڪو اهي ڀاءُ ڪريو. ويچارو ڪوڊو جي
 ڀر ۾ رٿه ۾ مست ٿي. لوڪ لاڄ ۽ ڪل لاڄ ٿيا ڪي ڏٺا،
 استري، هٿ ڇڏي ڪوڊو ۾ هڪي ڀريت رکي. ڪاڏو ڪهڙي
 ڇڏي ڀاءُ سرور هڻو ٿي هيس مڪو. ڪوڊو جي چئن ڪالين
 ۾ ڀر ۾ مهان بلوان هوس سو جنهن مهل اهي ڀر ۾ ٿي
 ڪيڏو. ڪي ٿي نه مهل صاحب کان بلڪل ويڏو نه ٿيو ۽
 هڪ ڀاڱي ڀاءُ ڪيڏو ٿو ٿو ڪي وڏو ۽ سڌو ٿي وڃي
 پري ڪالين جي مٿي تي اٿس ۽ ڪوڊو ۾ بيڏو آهي. سڄي
 واٽ ڪڏي ويڏو هيس نه ڪالين جي پري مٿي ٿان ڪين
 لاهيو ۽ ۽ بيڏو ٿي هوندو ۽ نه هڪ ڪري چئن هاڻي کي ڪالڪٽ
 کان ڀڄڻ لاءِ ويڪو ڌار ڇڏي ڇڪيا هئا. نئن پري
 اڳاهي وڌي ڏي وڃن وڃن وڃن وڃن وڃن وڃن وڃن وڃن
 من هجي. ڪي پٺيان ڇڪو ۽ ويو ۽ پيا ۾ ڪي

۱. رهيو مگر سڪورن جي ٻيهر ۾ بلڪل موٽو ٿيو. هڪڙي
 يدهن صاحبن هڪڙي ٻاڏوٺ گهراڻي ڪهڙي قدر سمجهايو ته
 ۲. پنهنيجي سموري ملڪيت وڃائي ميهون گايون ٿاس
 ڪيون. شريڪن ۾ گلارو ٿين (نهن - رور ٻيهر جو منظر
 ۳. ٻاڏو ۽ مڇيا ڇڏي - واهو ٻروڪم ڪيا ۽ اهو سدس ڪيو
 ڪيس ڪڇي ۾ آيو جو ڪو به سڀ ڀدارت ٿاس ٿي ويس
 ۴. عالمي اڇڙيلن ڪورن وانگر هڪ ٻائي رهيو آهي - (تدهڪري
 ۵. عالمي ٽون وڃي آهي جو ڪو ٻاڏو ڪريانه وري وڃي پنهنيجي
 ۶. ٻيهر ڪي مڇيا - ٻاڏي مڇيا هٿ ٻڌي ويندي ڪٿي ڪورو
 ۷. جي مون ڪي سڃاڻ جو سرشت ٽن مليو آهي جو لڪي
 ۸. هڪم ڪسي لڪي چور ٿري لڪي جل ٻوڙي لڪي به ساڙي
 ۹. ۽ جتن ٻيو وراهجي ٿين ٻيو وڏي ۽ انٽ سبي ٻي سهاڻا
 ۱۰. ڪري آهي - حصار مان اٿي ٻيهر ٻيهر ٻان ۽ ماڻا جي محبت
 ۱۱. ۾ لڳي جيڪا عمر مون وڃائي آهي تدهنيجي لاءِ ٻي ڪهڙون
 ۱۲. پڇيائون ٿو ڪريان. ايعرو چئي سڪورن ڪي ولد نا ڪري
 ۱۳. وري هو وڃي ٿيل سڃاڻ ۾ لڳو - هو ڪالين جي ٻي
 ۱۴. آڏو ۽ هو ۽ ٻيو ٻي لڳو جو ڪم ڪار ڪندو هو -
 ۱۵. هڪڙي يدهن هو ڪالين ڪرڻ لاءِ ٻاهر ويو جتي ڪالي
 ۱۶. ڪالي کڻي ڪري ٻي ٻڌا ٻي ڪاڏو وار وٺيس ٿي ڪوڙ جين
 ۱۷. ڪري چار ڪهڙيون ٻيهر لڳي ويٺس - آخر جڏهن ٻي ڪلي
 ۱۸. شهر ٽالهن هليو ته واٽ ۾ اچي طوفان و ريس، ان ٻي اهڙي
 ۱۹. آئي جو هٿ نه ٿي سگهي هٿ ڪي ۽ ڪري ۽ ٻيهر ٿي لڪي

۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲

ڪيائڻ ته سڪورن جو ميوڙو وري به آيو آهي ۽ اڪويه
 روپيا پنهنجي پيٽا ڏو چوي ۽ حڪمران به ڏيڻ و - سڪي
 اهي وڃن پٽي بلڪل خوش ٿي ۽ پٽي کي چيائڻ ته تون
 وٽن ڀاڳن وارا آهيو جوڏهي لوڪن جي ذات سڪورو ٺهڻ
 کي ياد فرمايو آهي ۽ پنهنجو چاٽي ڏيا ڪئي اٿن - مان
 اوهان کي ڪڙو سڪيو ڏس ٿي پٽايان، جو هي آهي ته مون
 کي ڪنهن شاهوڪار وٽ هلي گروي رکو - مان دل ڏيئي
 منجهي ٺهل ڪندس ۽ جيڪي توهان کي گهرجي سو اٽڪان
 وٺي هليا اچجو - پاڻي منجهي ڪي استري جي صلاح پسند
 آهي ۽ ڪيائڻ ته اونهين جو هندي گروي رکي پاڻ وٽن وٺي
 آيو ۽ روپيه ميوڙي کي ڏيئي اٽڪان حڪمران وٺي سڪي
 ٿيو - پڙهي ڏنائين ته مهاراجن مون کي ڀاڳوت سڏايو آهي اها
 ست سڳي اچي پنهنجي استري کي پٽايائڻ چي مان هاڻي
 سڪورو آهي جي سڀوا لاءِ ڏو وڃان - اميد آهي ته وٽن رهي
 هر طرح ريجھائيندس وسان - ۽ ڇڏڻ ڪرڻ ٿي مون کي
 ٺهڻ ڪندا ڏٺن وري اچي توهان ملندس - اها مصلحت
 هڪي ڪري گاه وڪڻي گهر ۾ وڃن وٺي آيو جو ميوڙي
 کاڌو ۽ پاڻ به کاڌي رات جو سهيلا صبح جو سوير وٽن سان
 گڏجي پخت پيو ۽ سکر سان اچي آئي پهتو جتي سڪورو
 سڄا پاشاهه لاءِ جي ڪڍاري تي رونق افروز هوا - مهاراجن
 جو ڏسڻ ڪرڻ سان پاڻي منجهي جوڏيو ڀر جي آيو پرڪش
 ۾ روڪي ورتائڻ ۽ سوامين ٻڌ گهڻون منهن ڪون ڏس

بعد از چشی آلیو - سکه ارداسیعتی در اوقات تیاری سکه
مده می که طوف بر زیر لاجی پیروی و چنانیست که سکه درون
کی مده می طرفان پیرون فی هفت و کجده و ده باط بر آلی
گاه تی ورو و سکه ورو و سکه و لالو سهر یدد و ره ورو -
الیه طرح و همیشه گاه و کاهی آجیو کا سکه ورو و من
چا سب و کار چندی سکه گیو -

[illegible]

خوش ٿيو ۽ من ۾ چوڻ لڳو ته سڪورو سر جي ست ڪٽي
 ملندا آهن سو هي ڳالهه بلڪل خسيس آهي جو سورو اسلام
 ۽ ٻيا هڪدم ٿوري لڳيڻي - ۽ سکر کي آه رڳو سان وٺي
 پنهنجي گهر ويو ۽ استري کي ٻڌايائين ته مون ٽانهن سري
 سڪورن جو حڪم نامو آيو آهي پر آهون ڪن کانسواءِ ٿورو ملي
 پنهنجي ڪا اهڙي صلاح ڪر جو ٽن ٽيئي حڪم نامو وٺي
 ٿي سگهي. سڪي هڪي ٿيڙج ٿيڻي چيو ته اها ڳالهه سکر آهي
 توهين ڪو خيال نه ڪريو. هاڻوڪو ڪواري نياڻي ويٺل
 آهي جنهنجو سکر هن ڳوٺ جو چوڌري چڪي ٿو سو
 جيترو ٽن سکر گهري اونڙو انکان وٺي اوهين پنهنجي سڪي
 ٿور ۽ ڪو ۽ پنهنجي ڪنيا به انهي ڪري وٺي ڇڏي جنهن
 جي سڳائي گورو جي اراد ٿيندي. ايترو چئي هو هڪدم
 چوڌري جي گهر هلي ويئي ۽ مائٽي ڪري پئي طرف خوش
 ٿيا. ۽ جيترو ٿيڻون هوس اونڙو ٽن وٺي آئي پئي جي
 اڳيان رکيا. پاڻي منجهه روپيه ٿي خوش ٿيو ۽ هٿ ۾ کڻي
 سکر جي اڳيان مٿي ٿيڪي پيٽا ٿيڙيا ۽ حڪم نامو وٺي بي
 هڪ آندو ٿيو ۽ ٻار ٻار ٺهڪار ڪري پنهنجي مسڪ
 تي رکيا ۽ ڇت ۾ اهڙو ڀر سڻ ٿيو جو چٽڪ ساڪيات سڪورو
 جي مليو هوس. ڀاءُ ٻاهر نڪري ڪاه وڪڻي آيو ۽ پوڄن تيار
 ڪري سکر کي ڪارايائين ۽ رات جو ٻن چڱي طرح هن جي سڀوا
 ڪيا ۽ سري گورو همارا جن جي طرف جون خبرون پهچيا.
 ات سکر سان ڪڏري وڃي پرڻات ٿي ته سري واهڪورو

جتي هو گاه و گاهي گذران سگند و هو ؛ الثاني بهر سگورن
 چن پريور داور دمد و هو ؛ چيكي دلمد و هو س دلمجا
 چار صا سگند و هو دگرو پاگو گورو جي اوت دلمد و هو ؛
 تن ني دلمجاو نر پاه سگند و هو - جڏهن انهي طرح هن کچه
 مدت گذاري تڏهن ڪو پال سگورن هندي ياد فرمائي
 ارداسيشي سکر کي گهراڻي حڪمرانه ڏيئي سمجهايو ته فلاڻي
 شهر ۾ مسجد نالي اسانجو سکر و هيتو جد هجي ڪي ته پنهن ٿيا
 ته آهه اهي پيشي ؛ بلڪل مفلس ٿي رهيو ؛ هاڻي گه
 وڪڻي هيت قدرت سگند و آهي - هي حڪمرانه ڪڍي البت
 وڃ ؛ جيڪڏهن هو کڏ هجي ته اول هن کان ايڪو به
 روپيه وٺي پوء اسانجو حڪمرانه هت پر ته جالس -

سکر حڪمرانه ڪڍي هڏ پيو ؛ پاڻي مسجد کي گاه
 وڪڻندو آهي لڏاء - پاڻي مسجد سکر کي پير بهي ڪئي
 ؛ هن ٻڌايس ته مان تو ڏانهن سگورن جو حڪمرانه ڪڍي
 آيو آهيان - پاڻي مسجد ايترو پڌي پريور ڪه گه ٿي رهيو ؛
 گورو جي سکر کي ڏسي ڏاڍ ؛ پوسن ٿيو ؛ بار بار افسڪار
 ڪري ڇوڻ لڳو ته ڏهن پاڪر وڌا پاڪر دلمجا جو مون لڏار کي
 سري سگورن پاه فرمايو آهي پلا اهو حڪمرانه ڏيکار ته ديهار
 ڪري اڪيون ٿاڙيان - ؛ دلمجا لاهو جيڪي لکيو اٿن
 دلمجي بجاء ري ڪريان - اردا سچي سکر چيو ته اول
 مڃو ته روپيه پيتا آڻي ڏي ته پوء توکي حڪمرانه ڏيو -
 ن هه آڳيا آهي دسور آهي - پاڻي مسجد نهايت

چهي سڀ ڪليش من جا. ٺاس ڪر - سڃاڻ - سڳورو سان
 منجهن ۽ هاجر - سڳن جي سڳو ٿيل ڪند وڪڙڻ ۽ ٺهه ٺهڻ
 انهن ڪرڻ شت ٿي ويندو ۽ انهن ۾ آڻڻ ڪيان ٻائيندڙين ۽ اڻڻ
 سڳي - پڻ ٺهڻ کان مڪي ٻائي آڻندڙ سڳو ۾ - هائين
 جنهن موجب هو سڳو ۾ سڳو ڪرڻ لڳو ۽ ٻيو ڪيترن
 ٿيندڙين موٽي پنهنجي گهر ويو - مهاراجن جي وچن موافق
 سڀ سماج هن وٽان ٺاس ٿيل لڳو - گهرڙا، ميڏيون ۽ ٻڌارڻ
 ٺاس ٿي ويس ۽ شريڪ مٿان مسخريون ڪرڻ لڳا -
 سڳو ڪوٺڙي زالن ۾ سڳو ڪرڻ لڳو ۽ پير جي پٽ لڳيس
 جنهن ڪري سڀ ڪجهه اڇڙ ٿي ويس ۽ ڪو رسڪي وڙهڻ
 نصيب اچي پٽ ٿيس ۽ - پڻي ٻڌي آهي منهنجي سمجهايو
 ۽ ٻائي ٿو پير کي ڪاڙائي سڀ اوچ پنهنجو وڃايو - هاڻي
 ٻڌڻ ڪور سڳي ڇڏي پير کي نيزاري ڪرڻ ۽ هو ٿو ڪي بخش
 ڪند و ٺهه ٺهڻ ٻائي منهنجي وڙهڻي ٿي ٿي ٿي
 سڳو ڏن جي - ڏن وڙهڻي آهي جنهن پنهنجي ديا ڪري
 مون کي ڇوڻي ٻڌارڻ کان ڇڏائي مڪت ٻڌارڻ جو آڻند
 بخشيو آهي ۽ آڻند ٻڌڻ منهنجي لاءِ سڳو ڪرڻ سڳورو وٽان
 ٿيڻون آهي ۽ پير پير سان منهنجو ڪم ٿي ڪونهي - ڪوٺڙي
 جي پنهنجن منهنجو جواب ٻڌي ڇاڻو ٿي منهنجي مهان مور ڪر ۽
 اڪيان آهي تن صلاح ڪري باقي رهيو ڪهيو ٿيڻ ڪر ۽
 سرداري ڪسي منهنجي شريڪن مان ڪڍي ڇڏيو. جنهن ڪارڻ هو
 پنهنجي ٻيو رٿا استري ساڻ وٺي ٻي شهر ۾ وڃي رهيو -

سرور جو مرید ٿو ڪو ٺاڻين تڏهڪلا، هي سکر ڌرم درلپ
 آهي ۽ تڏهڪلا سوا سکر ڀڃت ۾ اچڻ ٿو وار جي ڌار تي ڀڃت
 ڪرڻ ۾ ۽ نه ڪرڻ ۾ آهي ۽ سکر ڀڃت ۾ مان سو کير ۽ وار
 کان سڌو ن آهي تڏهڪي ٿو ن ڪمائي ڪين سکر ڀڃت
 جو جو انهر سر جي ست آهي ۽ انهر آڀا ڀڄو بلڪل نه ڇاڻائو
 ۽ سر ڌو نه سي ڀڄ نه ڪي ۽ تڏهڪلا سوا ڇڏن ٿو ن
 سڌو ڀڄو سکر ٿيندي نه جڳت ۾ تڏهڪو اڀڄس ٿيندو
 ۽ ڌن ٺاس ٿيندو، ڪل جا لوڪ ٿو نان ڪلون ڪندا-
 ۽ تڏهڪي ڀڄن سان ڪون وهاري ڏند سو جيڪڏهن ايتريون
 جڏيون هاڻسان قبولين ته ڀلي اچي سکر ٿي نت مات
 ڪري ويڏو قبرون ۾ ڇڏي ۽ سکر جو ڌلو ٿي نه وڃي تڏهڪو
 ڌن ڀڄ نه وڃاء ۽ ڪل جي وڌيائي ڀڄ رکيو اچ ۽ ڇو سکر
 ڌاري ڌڪن ۾ هوين ٿو- تڏهن هو ڳچي ۾ پلاڻد پائي ار ٺاس
 ڪرڻ لڳو ته ڇڏي ڏکڻ مڙن سائيندڙن جو درشن ڪيو
 آهي ۽ ڪڏن سان وڃن ٻڌا اٿم- تڏهن ڏينهن کان
 تڏهڪو من مسلمان جي سڀوا کان هٽيو آهي- ۽ اڳيون
 ڳالهائون ياد ڪري ڪهڙو اچي ٿيو آديان سرور ٿر ڪ آهي
 ۽ تڏهڪس ڪرامات ڪانهي ۽ جڳت ۾ مریدي سڌو يس
 فقط د يڪاه يڪي جي آهي- ۽ ٿر ڪ جي اڳيان سرور ٿر ڪريو
 ۽ سڌو ڌرم وڃائون آهي- مون سڌو ڪل ۾ جنم ورتو
 آهي سو مسلمان جي اڳيان وڃي مٿو ٽيڪيان انهي کان
 واقاوي ڌرم ڀڄو ڪونهي ۽ انهي ڪري مان ٿر ڪ جي سڌو

ۛڪ چوڻ لڏو لڳي پيڻي هوندي هيس - هو مٿي تي هتي
 چون ٿو ڪريون ڪٿندو هو ۽ الله کان ٻاهر لڪري ٿي
 وڃي ڇڏي ڏنو هو - اهو ڪم هو وڏي جرأت کان وٺي شروع
 ڪندو هو - هو ويڌي سانجهي ٿا ۽ ڪهڻي ڪڏاري -

هاڻي پڻ وڪڻي پائي مڃي چوڻ ٿي ۽ ڪهڻي ٻيڻ
 ڪم ۾ پڪي جا سنسڪار پيل هئا - ٿر هو ذات جو رجوت
 ڪهڻي مال ۽ ڌن وارو سرور پيو جو هر ڏند - سڪورن ۽
 مهما ٻڌي ۽ انهنجي هاڻي هو اوت وڃي ڪهڻي ٻيڻ
 پڪي ڇا ڪر ۽ ڪو وڏو ڇي درشن جي اپلا ڪا ٿيس جنهن ٿا
 هو ڪيترن ڏينهن پئي سڀيرو ۽ آخر سڪن کي ٿي سڌي
 ٿي سڌي مڃو پر مڏو وقت سڪي ڌرو وٺي ڇو ٿيو ۽ ٿي سڌو
 ٿي سڌو پر وڏو ٿي لڳس ۽ لڳت مڃي ٿي سڌو ڪر ٿي
 سڪور وڏو ڇي درشن ٿا ٿيوار ٿيو ۽ سڀ ڪم ٻار ڇڏي اوڻ
 جو موڙ واري ٻيڻ ٻيڻ ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 ڪري ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 ڪو مل ۽ سڌو ۽ وڏو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 سڀي سڪن ۽ ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 لڳو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 مڏو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 سڪت کان دين ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو
 ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو ٿي سڌو

پٽ موٽي آيو و هاري پاڻ ڳوٺ مان هاڻي ڪٽي و
 آيو ۽ تڏهن ڏٺو ته ڇٽي ويو هو ته جيڪڏهن چل کانسواءِ
 هاڻي بيحال ٿي سگهين ٿا هن تلاءَ جو هڪڙي - ر کولي ان مان
 هاڻي ڪڍي پيا سو ڇڏي مان ڏيڙهه ڪري ٿي سگهيس
 ٿا هن هاڻي پيدا ڪري پيتر ۽ آهو ٿي ٿون و هڏو ٿي -
 ٿو - ايترو ٻڌي ريڍار سمجهيو ته هنجو پٽ ڪرامات جو
 صاحب ٿو ٿي سگهي ۽ پاڻ ۽ ڀيڻ هاڻي پيتر ۽ سڌان ٻي ڪيا
 ٻاڻي پگهو ٻي اڏو ٿي اچي سهڙيو ۽ ٿاڻا اچي ٿي ڀيڻ
 پيتر ٿي سڌان ڪن ٿا هن ماءُ کان پڇيا ته سر ٿي هاڻي
 ڇڪي ڇو نه ڇڏي مائي چيو هي پتر موٽي ڇڏي هن اچي
 ڪهڙون ويا ڪل ڪيو ٿا هن مون هاڻي ڪڍي پيتر ۽
 سڌان ڪري رهيس ته ڀيڻ ٻي آيو ان جن ٻي هاڻي ٻي
 ڇڪي ۽ ڇڪي جي ڳالهه ته مون کان بلڪل و سري ويئي -
 ايتري ۾ ريڍار اچي ٻاڻي پگهو ڪي و ٿا ڪٽي ۽ واکاڻ
 ڪرڻ لڳو جڏهنڪي ست نام جو آبه ڀش ٿي پئي ماءُ
 پٽ اچي پڇي ڪري ڪهڙو ٿي ۽ انهي ٿي تڏهن کان هو ۽ ٻاڻي
 پگهو ڇڪي ۾ ظاهر ٿيو ۽ سڀيئي اچي پگهي ڪرڻ لڳا -
 ۽ بهار ٿي جا لوڪ هڏا ڇڏي ڪم ٿي ٻي لڳا ۽ هڪڙي
 پدارت ٿي ٿي ۽ ڇڏي ڪارائڻ لڳا ۽ ٻي انيڪ ٻي ڪارن سان
 هڏا ٻي ٻي ٿي ٿي پگهو (جڏهن وقت ۾ سهڙو رو
 ار جن صاحب سري انصورت سر جو تلاءَ ڇڏي لڳا) تڏهن
 وقت اچي هن من سان اچي ڪم ڪرڻ لڳو ۽ سڄام ۾

ٻاڻي ۽ ڪيڙي ڪين، ٻنٽ جهڙو ڇوڻ و سڙي وڃي
 ۽ ٻير ٻساري معصوم ذات ٺهاري لڳي ۽ ويچارڻ لڳي ته
 منهنجو ٻنٽ ڦاٽو ۽ ڪٽوان ٿو ٿي - ڏاڍو ڏس ٻسڻ
 اٿس ته ڪي ڪري ڪندو ٻاڻي ٻيڻ ڦاٽو ۽ ڪيڙي
 ريڍار ان منهنجو ٻاڻي ڦاسي حيرت آڻي ٻيڻي ڏي
 خيال ڪرڻ لڳو ته هن اڃا به آس پاس ويجهڙائي ۽ ڪو
 ڪوٽ به ڪونهي ته ٻاڻي ڪين آيو ۽ نه ڪنهن سوانه آڏو
 ٻاڻي ڪونهي. اهو ڏسڻ آيو ته ڪڏهن به ڪنهن ٻاڻي
 نه ٿو ۽ خاص ڪري هن جيست واري معصوم ٻيڻي
 ٻاڻي ڦاٽو آهي ته اٿان به ڪي ويڌو آهي ۽ ٻرست
 به. اٿان ڪن ٻيڻي آهي ته ڪو آهي ڪو ٻيو خبر
 ناهي ته اهي اهل وسعو ٻڌا ملهه. ته ڪنهن ٻڌا ٿي ۽
 ٻيڻي طرح ڦاٽو ۽ ڪڍو آهي ته ٻيڻي معصوم ٻاڻي ٻيڻي
 وري سامهون ٺهاري ڦاٽو ته ڪهڙا ٻيا ڪن ۽ ڪري
 ٻيڻي مائي آهي ٻيڻي آهي ته ڪنهن ڪنهن ڪڍو ٻيڻي
 ڪڍو آيو ۽ ٻيڻي لڳو ته مائي هن منهنجي ٻاڻي جي ٿي
 به ڪن ٻيڻي ته ڪي اڃا به ڪڍو ٻاڻي ڪڍو
 آهي ۽ ٻيڻي ٿو ته ٿو اشارو ڪيو آهي ۽ ٻيڻي به آهي
 سو ٿو ڪي ڪا هن بابت خبر ڪڍي ته ٻيڻي ٻڌا - ته ٻيڻي
 مائي ريڍار ڪي ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي
 منهنجو ٻنٽ ٻيڻي ٻيڻي مان ٻيڻي ڪڍو ٻيڻي ٻيڻي
 اڏي ٻيڻي مان ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي ٻيڻي

کانسواء کھٹی ککلیف ٿيندي۔ پڳتو چيو ته ماڻا جي معي
 ويجهڙائي ۾ جل بلڪل ڪونهي۔ هڪڙو ڪوٺ معان چار
 ڪڙه پٺت آهي اُتي هلي توکي جل پياريندس۔ مائي
 چيو ته منهنجي راءِ ڪونه پٺت ڪرڻ جي به سمجهي ڪانهي
 ۽ جي جل ملندو ته پٺان به بچندو نٿو هتي به مري
 رهندو يس۔ چوڪري کي ٻڌو لڳو ته معان امان مري وڃي
 ٿي هڪڙي هڪڙي چيائين ته ٻلائون هن وٽ هيٺان ويهي ته مان
 جلد وڃي ٿو هاڻي ڪٿي اچان ۽ تيسهه دل کي ڏيرج ڏج۔
 ٻه جيڪڏهن هر ڏينهن وڃي اُنڃي ايتري قدر رسائين جو ته سين
 ۾ هاڻي پٺان ٿا وڃن ته هو سڪل ٿلا جو سامهون آهي
 ۽ هڪڙي هڪڙي سر پائي ڪري اُنڙن پائي هي پنهنجا
 پٺان بچائين ۽ وري به سر اڳتي واکڙو کي ڇڏڻ چئن ٻئي
 ڪهه هڪڙي خبر نه پوي۔ مائي کي ائين طرح سمجهائي هاڻ
 شادي سان ڪوٺ ٿانهن جل لاءِ ڪيو۔ پڳتو جي وڃڻ کان
 پوءِ جڏهن ماڻس ٿو نه هاڻي اُنڃي ڪهڙن هلاڪ ڪيو آهي
 ۽ واقاري ترسي ٿي سگهان ٿي ته هن سري ٿلا ٿي وڃي ۽
 هڪڙي وڃي سر اڳتي ٿانهن ته مهان اوڄل ۽ سيل جل
 ڪيو وهي ٿي ته هن اُنڙ هٿ وڃي ڪهڙن خوش ٿي۔ هاڻي هي
 بيت ٻڌايو، انڊر ۾ سيلهائي ٿيس، ٿي هڪڙن پوءِ دل
 ٿيس ته سڄا ڪري پٺت جو ٿا ڪڙو پڇيان ۽ ٿي ته مٿيان
 سو ڪهڙن سوڌو اشخان ڪري اٿا پوڙي رهي هئي ته
 ايتري ۾ هڪڙو رڳو ڏين جو ٿي چاريندو اُتي آيو۔ مائي

می هالک و تن پاکن وارو لو تہ سچی ؛ کٹوان لو ہائے
 جہم سچی جہم سان اوگاری شروع لی آہی جہم سچی
 مکی پیتا تہی چکا آہن ؛ چیکو مہجو ولس لیدد و سو
 بر تہ سچو تر اسان لی حکم ملائیدد و ۔ اندھنی چیکو
 سچان لوک آہی ویدا ہوا تن ۔ پیہی مہجو تر ڈاڈاسچہ گا چٹو
 چالھکی ؛ ائین لو ۔ ؛ سچیہی من ہالک کی پکھو نالی سان
 سڈی لکھا ۔ جڈ من ہو لو رو وڈ و لیدو تر سدس ہا ہراک
 ہڈاریو ۔ ہائی پکھو جیتو لیک وڈی عظمت وارو ہو تب
 ہاٹ کھٹون ، چہاڈ ؛ ہندھکی وڈی اڑی وکیا جو سدس
 لکٹ وڈی ؛ مکی سہی کڑی نہ سکھیا ۔ مکی
 تہ بدھن ہو ہندھکی مانا سان کڈی سکھون وڈ وڈ
 لیکٹ آہی ؛ من کرم والی سان سچن شوکن والکو
 سکھ مانا سکھون جو روشن کڑی نہایت آندوت لیدو ۔
 اکھان ۔ ری گورو ارجن صاحب پکھو کی تہی کھٹون خوش
 لیا ۔ ہو کھیرا تہ بدھن گورو وادی ہر تکی سکھاس ۔ ہمد
 جو سمون کدد و رھو ؛ ہو سکھون جو خوشی ہائی ۔
 نوئی ہندھکی گھر تہن موڈو ؛ چٹن نہ سدس مانا وڈی
 عمر جی مٹی لہدھکی آسہر آسہر ہڈی کددا ملیا ہٹی
 ویا تہ بدھن ہوا کرمی جا جہم وارو مہجو ، سورج مٹی
 چامو نہ مائی کی آہی لکھ لکھ تہ من ہٹ کی چہاڈ
 ہکا مولکی کھٹی ملا کی لی لٹو ؛ وڈاری مان ہڈ کڑی
 لٹی سکھان ؛ لکھ تہ وڈا چار ، کیو الم ؛ مولکی مل

ٲڏيئي ويٺا آهيون تڏهندڪري هاڻي منهنجي وٽس اچي توهان
 جي گهر ۾ جدم وٺندو ۽ انهنڪان ٿي اوهانجو وٽس وٺندو.
 ۽ اهو ٻالڪ پڳڻي جو سروپ ٿيندو ۽ تڏهندڪري انجو نالو
 پڳڻو رکڻجو ۽ منهنجي حياتي کان پوءِ هو انيڪ دين جو
 گورو ٿيندو ۽ منهنجو وٽس ڪهڙون وٺندو ۽ ٻالير وٺيندو ۽
 سڀ لوڪ هننڪي عزت جي نظر سان ٿيندا.
 اهڙا وڃن سري گورو رامداس صاحب جا ٻڌي پڊهي
 استري ۽ ڀرڻس سر زمين سان لائي سڃڪڙن کي ٺهڪڙ
 ڪيو ۽ آگيا ٻائي موٽي پڊهنجي وطن آيا ۽ وٺي سڄي
 پڊهنجي اسٿان تي رهڻ لڳا. آخر جڏهن ٻارهن مهينا پورا
 ٿيا ته وٺي ٻالڪ جو جدم ٿيو جڏهندڪري هو نهايت ڀرڻ
 ٿيا ۽ سرڌا سان سڃڪڙو جو جس ڪاڍو. ٻالڪ جي ڄمڻ
 ڪري منهنجي ذات ٻارن ۾ وٺو آندو ٿيو ۽ ڪهڻي انشاء سان
 استريون ۽ ڀرڻس هننڪي واقايون ٿيڻ آيا. اڻوڻ ۾ آهر
 جو حال اهڙو غريب هو جو ڪي به ڇڏيو پر ان جو سڀرڻ گهر
 ۾ ڪون هوس. گياڻي منهنجو مسڪين حال ٿسي پڊهنجي
 ڏورن ڦوڙي ڪري ڪي به ۽ اناج هڏو ڪٽي آيا جو هڏن
 ڪيترائي ٿينهن کاڌو ۽ پوءِ پيو ڊر ڪهڻوئي اچي ملين.
 سڀني کي هن ٻالڪ جي ڄمڻ کان ڪهڻي خوشي ٿي ۽ ماڻا
 پوءِ لاءِ نه سڀڪان وٺيڪ آندو ٿيو. ۽ منهنجي ڄمڻ شرط
 هڏارت موجود ٿي مليو تڏهندلاءِ سڀ ذات ٻائي ٻاڻر ڪٿا
 ٿي ٻالهيون ڪرڻ لڳا ته هن منهنجاڻن ڪٿي ڀيرڻ ڇيو ته

مائی گھٹو آداس ٿي ۽ پتي کي چيا ۾ ڀورن سڪورو
وٽ اوس ٻٽ جي آرداس ڪجو ۾ هو ڏر سسي اسانجي
اپلا ڪا ڀوري ڪندا - هو سڪن وٺن کي ساڻو ڪرڻ
وارا آهن ۽ سمور ٽي آهن ۽ اڻ ٿيڻي کي بڻائي سڪن ٿا
۽ ٻڪ ڇاڻي ۾ هو جيڪو وڃن ڪندا سو ڪڍاڻت ڏر ٿو ڏوڏو -

اهڙي طرح پتي کي سمجهائي ڏيئي زال مڙس آيا رات
جڏهن ٻن ڪري ڪئي - اڃان صبح مٿس ٿيو ۾ سڪورن
هڪڙي سکر کي موڪليو ۾ آهه کي ڪوئي اڇ ۾ ڀڄي
سيوا هو من ڪهر ٻڌل وٺي وڃي - ٽنهي استري ۽ ٻنهي
ڳڻي جي سڪورن وٽ ويا ۽ آندڻ ٿي سر ٺاڙيا - سري
گورو مهاراجن فرمايو ۾ جيڪو مدورو ٺوڻي ڪهر ٿو آهي سو
بلاشڪ ڪهر ٿي وٺو - ڀڄي هٿ هو ڙي ويهي ڪٽي ڏر ڪرڻا
ڏاڻ اسانجو مدورو ٿي آهي ۾ ٺوهين صاحب وڃن فرمايو
۾ اسان کي پهر سڏيان ٿي ڇهه ڇو - ڇو وٺس ٺوڻي
ڪهر جي سڪي ڪمائي - ايترو ٻڌي سڪورن ڏيان لڳي ٿي
ڏوڏو ڏر سڻ ۾ کي ۾ ۾ آهه ٺڌن ڪڇ ۾ ڀر کان ڀوءِ مٿن
کي چيا ۾ اولاد اوهانجي پاڪ ۾ آهين ڪون - ۽ ڀوءِ
ڀري ڪٽي اڪيون ٻوڙيا ۽ چنگي ۾ ڪوچا ڪڙي ڏوڏو ۾
آهه ۾ نصيبي هٿ آهين ڪون ٺڌن ويچار ڪرڻ لڳا
مائي ڇا ڪجي ۽ سکر کي چيا ۾ ڀيلي اسان ڀلي ڀالت
ڀر ٿو آهي ۾ اولاد ٺوڻي لکيل ٿي ڪونهي ۾ ٺوهان
۾ ڀري وڌي سيوا ڪٽي آهي ۽ اسين ٺوڻي وڃن

مونکي پنهنجي ڌرشن جو دان بخش ڪريو ۽ هي ڪ
 اپلا ڪا ڪانهي. هن جي ائين چوڻ تي سڪورو انٽريائي
 هدايتي هن جي ڪٿا ڄاڻي وري فرماڻ لڳا ته ڇو نه ٿو
 پنهنجي هن جو مدد رت ڪري وٺين ۽ اسين توکي ڪهڙو
 ڀر سن ٿيا آهيون جيڪي ڪهڙي سو ملندو ۽ ويڇاري
 جات کي لڳا پيشي ٿي ۽ شرم وچان وري به ائين چئي
 ٿا ٿاين ته مونکي پنهنجي ڌرشن جو دان بخشيو. ڪهڙو
 ڪهڙو جا وائي ڀريو هدايتو اندروني آئينه سمجهي رهيا هئا
 هدايتي لوڪ لڳا ٿي ماريو اڏوا پڇاڻڻ جو ڀر ٿي پيس تنهن
 ڪري هن کي حڪم ٿا ٿا اڄ موٽي پنهنجي ڪهڙو هليو وڃ
 ۽ توکي هدايت پنهنجو مدد رت ڪهڙو ٿئي ٿي هدايتي
 وري سڀاڻي ڀريات جو اچي پاڇا ڪاڇو ته پنهنجي سڀوا
 سڦلي ٿيندي ۽ توکي ڪرناڻن مان ٻاڏي ٿي ٿي ٿي. آه
 مٿو ٿيڪي ڪهڙو هليو وڃو پر ڪرناڻو غرق. اڳيان اسدي
 پڇيس ته سڪورو کان ڪهڙي بخشيش وٺي آئين. چيا
 جي. اپلا ڪا ته پٽ وٺڻ جي هيم پر شرم وچان ڪورو جي
 اڳيان چئي ته سڪهيس. ڇاڪاڻ جو پنهنجي ۽ پنهنجي
 عمر وٺي ٿي وڃي آهي ۽ هي وهي ڀاڻڪي اولاد ٿيڻ
 جي نه آهي ۽ ٺڪي پڇاڻڻ ڪهڙي سڌان ٿيندي وڃي
 آهي انهي ڪري ڌرشن جو دان کڻي ڪهڙو ڀر هليو بهل
 مونکي صاحب فرمايو ته تون پنهنجو مدد رت اڄ ڪهڙي ٿو
 سڪهين هدايتي وري سڀاڻي اچي ڪهڙو. ايترو ٻڌي

مونکي پندهجی د رشن جو دان بخش کړو ؟ هي کا
 اپلا کا کانهی - من جي ائين چوڻ تي سکو رو انځريامي
 هنجي من جي کټ چاڼي وري فرماڻ لپکا نه چو نه ٿو
 پندهجی من جو مدور دت کهری وڻين ؟ اسين ٿو ٿي کھڻو
 پر سن ٿيا آهيون جيڪي کهرندي سو ملند - ويچاری
 جات کي لڇا پيئي ٿي ؟ شرم وچان وري به ائين چئي
 ٿا ٿاين نه مونکي پندهجی د رشن جو دان بخشيو - کھت
 کھت جا واسي ڀر ڀو هنجو اڌ وڻي آشیر - سماجی رهيا واهر
 هڻکي لوڪ لڇا ٿي ماريو اڻوا پڇاڻڻ جو ڀر ٿي پيس تنهن
 کري هن کي حڪم ٿا ٿا نه اڄ موٽي پندهجی کهر هليو وچ
 ؟ ٿو کي مدور دت پندهجی مدور دت کهر ٿو ٿي نه هڻکي
 وري - چاڻي ڀر ڀات جو اچي پاچا کاجر نه تدهجی سيوا
 سڱلي ٿيندي ؟ ٿو کي کهر نار من ڀانڄت ٿل ٿيندو - آهر
 مٿو ٿيکي کهر هليو وڏو ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر ڀر
 پڇيس نه سکو رو کان کهری بخشيش وڻي آئين - چيا
 جي اپلا کا نه پٽ وڻڻ جي هيم ڀر شرم وچان کورو جي
 اڳيان چئي نه سگهيس - چاڪاڻ جو تدهجی ؟ پندهجی
 عمر وڌي ٿي ويٺي آهي ؟ هي و هي ڀانڳي اولاد ٿيل
 جي نه آهي ؟ ٺڪي پڇاڻڻ ڀر کدهڻکي سڏعان ٿيندو ٿي
 آهي انهي کري د رشن جو دان کڻي کهر ڀر هليو مهل
 مونکي صاحب فرمايو نه ٿون پندهجی مدور دت اڄ کهری ٿو
 سگهين تدهڻکي وري سڀاڻي اچي کهر چ - ايترو پڻي

ن من سوامين سڀني کان ڪالين جي ملڻ جي دريافت
جي - هنن ڇيو ٿر ڪو رو جي ڪو سکر هو سو سڀني ٿيرون
ڪالين ٿي پند و پئي ويو - ان مهل لنگر جو رسو يو ڇ
هنن جي اڳيان بيٺو هو تنهن اوه اس ڪٿي ٿي ا
اڳيو سکر ٿي ڇي ڪڙي ٿي ڇي ڪالين جي لنگر
اسٽي ٻي ٿي پئي و پند و آهي ڪيترو ڪال ٿي پندي
اٿس - ڇيو ٿيڪ انهيءَ سکر وٺن کان اها ڳالهه ڪڍ
ڪان هئي تب هئي جي ڪهال جو قدر ڪرڻ لاءِ ڪ
پڇيائو ٿي ۽ ان وقت حڪم فرمايو ته انهي سکر کي
اسالو ٿي ۽ ان جو جڏهن هي ڪهال ڪهالي آهي ته انکان ڪڍي
ن من جو ڪڍو ڪڍو وقت آهي ۽ اهو ڪامنا هجي بعد ڏي
پوري ڪجي - تنهنجي سکر و جي هڪي ڪولي لڏو جو
خوش ٿي ٿرت اچي درٻار حاضر ٿيو ۽ وٺڻا ڪري وٺ
پڌي اڳيان بيٺي رهيو - سکر وٺن من ٿان هن لاري فرمايو
هائي سکر تنهنجي من جو مدد ورت ڪڍو آهي هاڻي تنهنجي
ڪهال ٿان پيشي آهي ۽ جيڪو وڏو ڪهڙو هجي سو ڪهڙي
وٺ - آدم بهار جن جو واکيه پڌي ماڻ ڪري رهيو
ڪو جواب نه ٿي پئي ۽ وڃي وڃي ٿيڪو ته مان پيرس
وڃو آهيان ۽ هاڻي هو ٿيڪي او لاد ڪٿان ٿيندو تنهنجي
ڪچ ٻڌو ڪهڙو ۽ وڃي اهو به خيال ڪيا ته تنهنجي اس
ٻڌي ٿي وڃي آهي تنهنجي ٿيڪي ۽ وارا ٿيڪي لڏو
آه اها ٿي ڪري من وڃي ڪٿي ته ڪو

ڪرڻ لاءِ گهر کان روانو ٿيو ۽ ٿوري گهڻي ڌيڏهن ڪورده واري
 پهچي سٽڪورن کي ڏسڪار ڪري سڌڪت واري جاءِ
 وڃي رهيو - هو هر روز ٻن ٻن سڪلن ڪالين جون آڻيندا
 هئا جڏهن ڪڙي پري ڪورده جي لڪر ڌيڏندا هئا ۽ ٻي
 ٻاڻ وٽ رکندا ويندا هئا - ۽ رسوئي پنهنجي ڪاٺيندا هئا -
 اهو ٿيڻ هڏن جو هميشه هليو آيو - انهي طرح هڏن کي آڻي رهندڙ
 ڇهه مهڏا گذريا ۽ هن ٽن سان مهاراجن جي ٿل ڪندا رهيا -
 ڪڙي دفعه سڪورو سڄا پادشاهه ٻاهر آهيا ۽ جڏهن ڪيهرن
 ڌيڏهن کان پوءِ موٽي پنهنجي اسٿان تي آيا ته ساڻن ڪچه
 سڌڪت آئي هئي - اهي ڌيڏهن هئا - سيار جي ڌي ٻن سان
 ٻئي ٻيئي تڏهڪري ماڻهون ٿڌه ٿيڻ جي پيا - آخر جاڻ
 اٺو ڦٽ جي خڏ مت غديمت چاڻي ڪهر ڪشي ڪالين
 ڌيڏ تي ٻيهي ويو ۽ ڌيڏهاري هڪ ڪڙي ٻچائي جيڪي
 ڪالين کڻي ڪيون هئا تن مان سڀني سڌڪتين کي
 پهچائڻ لڳو - ڪالين ملڻ ڪري سڀني وٽ آڳوڻيون
 پري ويٺون ۽ سڀي لاهي باڪل سڳي ٿيا - ڪنهن مهل
 سڪورن مٿان ٻيهي ڏٺو ته سڀني جي ڌيڏن ۾ آڳوڻيون
 ويٺون ٻن ۽ ڌاڍي روشنائي لڳي ٻيئي اهي تڏهڪري
 صاحبن وڃي پڇاريو ته هڏن کي هيتريون ڪالين ڪئن هٿ
 آڳوڻيون ويجهو ته اهڙي جاءِ ڪالين جي آهيئي ڪان ۽
 شايد ڪنهن ماڻهون هڏن کي آڻي ڌيڏن آهن - جڏهن
 ضريح ٿيو سڀا لڳي ۽ ٻيئي سڪورن جو روشن ڪرڻ

وارو پیدا کون ٿيس - انهيءَ ڪري هن وقت ڏاڳي الهی
 وقتن وقتن ٻيرون ۽ فقيرون جون ڪهڙيون خذ مڃون
 ۽ انهيءَ ٻڌيان لکيو مگر ڪهڙي ڪان به مڃي مراد
 ۽ ٿي انهيءَ ڪري بلڪل آدام ٿيو - ڪري دفعه مڃي
 ڪڍي ڪڍي مگر سان ملاقات ٿي ۽ جڏهن هن سان
 مڃي اڏي جو احوال آڏو ۽ ڪيترائي آڏو ڪري ره
 آهيان پر ڪنهن به ڪم نه ٿيو اٿس - ٿڌن مگر ڏيس
 جيڪڏهن مڃي ڇوڙ ڪري ۽ ڪڍي ٿڌن مگر ٿڌن
 آدم مڃي ڪيو - انهيءَ ڪري پڌايس نه سڃي وڌو
 صاحب جيڪي ۽ لکي ڪار جو اوقار ٿي ڪڍي آهي جهڙڪار
 پوءِ سري لکي صاحب ڪو وڌو ٿيو ۽ انهيءَ جاءِ تي سري ڪوڙ
 امر داس - ۽ ويڏو انهن ٿڌي کان پوءِ هائي ڇوڙي پالشاڻي
 صاحب تخت نشين آهن مڃي ڏام شريف سري ڪوڙو
 رام داس صاحب آهي آهي ٻوڙن پوڙن آهن ۽ انهيءَ
 داسن هي آس ٻوڙن ڪرڻ لاءِ هر طرح - هون آهن انهن
 وڃي انهيءَ خدمت ڪرڻ ٿڌي ٻيتر ڪامدا انهن
 ۽ ري ٿيڌي - آدم جات مگر هي صلاح نه وڌي ٻوڙن
 ويچار ڪرڻ لکيو ۽ آه هائي ٻوڙو ٿي وڌو آهيان - سو ڪل
 وڌي ٻوڙن ڪن لکيو - اهو سڄو دل ٿي آهي ڪهڙيون ڪل
 ويڏو ۽ آخر لکيو ڪيا ۽ جيڪڏهن سڃي نه ٿيڌو ۽
 مهان ٻوڙو ڪي - ۽ اهو ڪرڻ ڪري ٻوڙو ڪوڙو ۽ هارن هي

ڪٿائين لڪڻ جو ضرور ڄاڻي سرون جي آندڙ وڻل لاءِ ڪي
 وارڻاڻون هيٺ لڪجن ٿيون جڏجي - ٻيڻ ڪري ٻاڻ ناس
 ٿي وڃن ٿا ۽ سرون ۾ بهان پنڄر جو ڦل ٿا پائين - ۽ ٻيڻ وڻا
 ٻاڳر آهن انهنجهڙا جي هڏوڦٽ آهن ڪٿائين جو ويچار ڪري
 رهيا آهن جن جي سرون ڪرڻ سان سڪورن جي چرن
 ڪملن ۾ ٻيڻ لڪي پئي -

انهن هر پڳن مان جڏهن اڻيڏت ٻيڻ ڌاري شيواڪي
 آهي ۽ سڪور و جي مٿي وڻي ڄاڻي آهي - ۽ ٻيڻ ڪيان
 جو بهان آندڙ پاڻو آهي ۽ جڏهن سرون جو ڀاري هڪ ڪٽيو آهي
 سو ٻائي ٻڌو صاحب جڏهن سري گوروڻاڪ صاحب سان مليو
 هو ۽ ٻوڙ جهڙي طرح ٻين هاشاهين سان ورتندڙ رهيو آهي
 انهنجهڙي سڀ هٿي ٿا اڳي اچي چڪي آهي ته هڪري وري
 ٿي لڪجي ۽ ٻيو ٻائي پڳو جڏهن جهڙي ٿي ڪمال ڪمالي آهي ۽
 ٻين مهاراجن جي وڃن سان انجو جڏهن ٿيو آهي سو وڻاڻ
 خواه ٻين سڪن جون وارڻاڻون جڏهن کورو پڳوڻت جي مٿي
 ٻاڳاڻيل آهي - سي جهڙي طرح مون ٻڌي ٿو آهن سڀ هيٺ
 ظاهر ڪريائون - هيا ٻائي دل لائي ٻڌو -

ٻيڻي گورو مان ست و جاڻي ڪل ۾ آدم نالي هڪڙو
 شخص هو ته هڪجي گهر ۾ سٿان کان ٿيندي هئي - هو
 ڪيتري جو ڪم ڪندڙ هو ۽ وڻو ٻاڳوان هو - پر هڪجي جو اولاد
 ڪون هو ته هڪري هميشه انجي ٿيڻ جي چوڻا رهندي
 نيس - هڪجي انهي خيال ۾ ڪيترن سال گذري ويا مگر هڪ

انیک مدشن تی نوازش فرمائی جمدکری کمر کمر مددچی
کیر تی جی سڀکند جا هڪار ٿيڻ لڳا۔ سکر اڏوا
شيوڪ جمدکي پنهنجو مددڪر ڪرڻو ٿي ٿيو سو
هڪدم اچي ٿي ٿلا جی کمر ۾ جمدیو۔

ٿلا تی کمر ڪندڙ هزارین لوڪ هوا جنمان ڪن مکیر
سکن جا ٿالا هڻي ٿڌ چن ٿا۔

ٻاڏو ٻڏو صاحب سڄي ٻوڙ وار پٽن ٻوڙن سمیت، ٻوڙ کڻ
ڦار پائي ڀڳيو، جو ڪارڊر کڻي ڪند و هو ۽ سڄاڻ جو جاپ
ٻڌ چيڻ و هو۔ ٻائي مڇي ۽ ٻائي ٻراڻو سڄي ڦر ٿي
وڪاڻل، من جی انسان سان کمر ۾ لڳا رهندا هوا۔ ٻاڏو
ڀڳي جو هلاس وٺندڙ ٻائي کور داس۔ ٻائي ٻوڙ ٿو۔ ٻائي
ڇو ٻڙ۔ ٻائي چوهری مل۔ ٻائي ٻيڙو ٻائي ڪشدو۔ ٻائي
ٻالچند ٻائي سڳڙ ٻائي تلوڪو ٻائي سمند۔ ٻائي ٻولو ٻائي
چند ڀرار۔ ٻائي ٺلسیو ٻائي ڀاڳیرت ٻائي ڪلیماڻ ٻائي لعلو
ٻائي ٻالو ٻائي کوکو ٻائي ٿوڌو ٻائي جهنجهو ٻائي ڪیدار
ٻائي کوٽندو ٻائي موهن ٻائي ڪوڪا ٻائي ٻالا ٻائي مرواها
ٻائي جوڌو ٻائي ڇیتو انیاد ڪ انیک کمر ۾ مشغول هوا
۽ مسند سڀني دیسن مان هزارین سدکعیون وٺي ایددا هوا۔
۽ ٿلا جی ڪار ٿی خوش ٿییدا هوا ۽ نیون نیون سدکعیون
اٿي حاضر ڪندا هوا۔ ۽ ویسا کي آڏ ڪ ٻرین تی تر بی شمار
فلقون اچي ڪنیون ٿییدا یون هیون جی سڀیڻی ٻیٽائون
کڻي ایددا هوا۔ میلو ڀر ٿی وییدا هوا ۽ سري انجرت

۴ ڪو سڪورو ۾ سرڌا رکي ڪم ۾ لڳندو. سو جهڙي ڪار
رکند و تهڙي پورن ٿينديس. ۴ تحقيق نوامين جو هن
اهوني هونءِ ڪري هن (مسندن) سيني ڏانهن ڪم نه
لکي موڪليا جي پتي هر ڪو هاڻون هاڻ سعي سان پڪ
پئي آيو. ۴ ”سري سڪورو نهايت پرسن ٿيندا آهن. اهي
وچن پتي سيمي سکر اندر ۾ بلڪل خوش ٿيا. ۴ پنهنجي
هڪدي آمري ۴ وسع پيدا ڪئي ڪوڪيان ڪوڪيان
انهي طرح هزارين سکر اهي ڪئا ٿيا. ۴ تهڙي ڪتار
پر ساڄا ٿيندو هو جو گهڻيون ڀيرو رڪي سکر اهي ولندا
هوا. ۴ سري سڪورو سڀ وقت سخت کي درشن ٿيندا
نهال ڪندا رهندا هوا. ڪنهنڪي پت ٿيندا هوا ڪنهنڪي
ڏن بخشيندا هوا. ڪنهنڪي مال (چوپائي) وٺي
آيس ڪندا هوا. ڪنهنڪي سرور ٽروڪي ڪندا هوا. ۴
ڪنهنڪي همان جا سڀ ڇوڪر بخش ڪندا هوا. ڪنهن
کي ويراڳ، ڪنهن کي ٿار جو ور ٿيندا هوا. ۴ ڪنهنڪي
من جا وڪار ناس ڪري ڇڏيندا هوا، ڪنهنڪي شات
ڪنهنڪي ڌرج، ڪنهنڪي ڪميائ، ڪنهنڪي ديا، ڪنهنڪي
سدوش بخشيندا هوا. ڪنهنڪي پگهر ڀري ڪنهنڪي عذر
روسرين، ڪنهنڪي دان، ڪنهنڪي اشنان، ڪنهنڪي چه
سنجمر جو وو ٿيندا هوا. ڪنهنڪي هردي ۾ برهم گيان ۴
پرکاش ڪندا هوا. ڪنهنڪي معاني (آهاڻو) ۴ معا ميني
ڇڏيندا هوا. اهي بطرح شيخا هي صاحب سري گو رو ار جن دي

انهي لاء سڪورو ارچن صاحب سدا ورث رکيو هو ۽
جيڪو جهڙي ڪامدا رکي هن ٽلائي تي پورو ڪندو ۽
نر سڀني آهو ٿل ٻائيندو ۽ ٽنهنڪري ڪيڪرا لوڪ پنهنجي
اٿو کائي ۽ ڪم ڪورو هو اچي ڪندا هئا ۽ جنهن طرف ٽلائي
واڌاري ڪوڏاڻون ٿيندو هو سواءِ اُن هنڌ اچي ويندا
هئا ۽ فرش ۽ فرش وچائڻجي ويندا هئا ۽ ڪو ڪاڍي پوندي
هتي جنهنهتي ويهي ۽ ڏين ديال پريو داسن کي نهال ڪندا
هئا ۽ هڙور ۽ سڄو ٽنهن مهاراجن جو درشن ٻائي خوش
پيا ٿيندا هئا ۽ انهيڪري ڪم ۽ ٻيو ڇڏندو هو ۽ ڪر پنهنجي
جي طرف ٽلائي ٺهرايو هئا جنهنهتي سڪورو ويهي انهي
پاسي جو ڪم سڀايندا هئا ۽ درشن ۽ روازي جي طرف
ٻائي ٻڌو صاحب گهڻي چڻي ۽ چالاڪي سان ڪم ڪرائيندو
هو ۽ اهڙي طرح جڏهن هڪ هنڌان ڪم آهي ويندو هو
۽ ٿري ٻي پاسي ٿيندا هئا ۽ جن جيون جا وڏا ڀاڳ
هوندا هئا سي ٽلائي جي ڪم ۾ اٿي ٺهرايا ۽ ڳا رهندا هئا جن
کي هر دم سڪورون جو درشن نصيب ٿيندو هو ۽ هر ست نام
جو اُچار ڪندا رهندا هئا ۽ ڪيڪرا هيندو ۽ رانهن ڏيسن
جا (جتي سري ڪورو مهاراجن جون ٿرم شالاڻون هيون)
پنهنجي پنهنجي سرسڳت سان ٿيڻ جي ڪارڪرائڻ
لاءِ اچي حاضر ٿيا جن (سڪن) کي هنن (مسندن) چڻي طرح
کولي پڌايو هو ۽ جيڪو ٽلائي جي ٿيل ڪندو ۽ پنهنجي صاحبن
جي گهڻي پرسندا ٿيندي ۽ اُنکي چارئي پدارت سڀ ملندا

آندڪان ڪم وٺڻ اڳا - ۽ چئن چئن ڪم پئي ٿيو ٽن
 ٽن - پيئي واڌاري آدم ڪندا رهيا - انهي ريت سڄو
 ڏينهن ڪم ۾ گذاري شام جي مهل موٽي ڳوٺ ۾ هليا
 ايندا هئا - ڪور واري ۾ ڊيڪر ٿياري هئي ۽ سڀ
 بکرايل کائي ڇڏ ڪندا هئا - هڪڙي ڏينهن سري سڪورو
 ڪيترن سکن سان آئي ويا ۽ ڪم هلايو ۽ ٽي ٺاڻ جي
 ڪڍاري تي بهي مشڪي فرماڻ لڳا ته هن ٺاڻ جي مهل
 وڌي ٿيڻدي - هن جو ٺالو سڌو ڪر سر مشهور ٿيڻدي ۽ ڪنهن
 وقت بلڪل عمد و بطحجي ويڻدي - ۽ چڻهي پاسي ڀڪو
 پڻ ٿيو - ۽ جيڪو ڀرڻ هڻر اشدان ڪري ڪور ڀاڱي پڙهندو
 ۽ سڌام جو سهرن ڪندو ۽ ٽنهنجي اندر ۾ سڌو ڪر پيدا
 ٿيندي ۽ سڀ ڪلپيش ۽ ڊڪر آڏجا ناس ٿي ويندي ۽ ٻيا ٻڌ
 ٺيڪ لاپ جن سڀني ۾ مکير آهي سڌو ڪر سي سڀ آهي
 ڀرڻ کي ڀراپڻ ٿيندي - ۽ هن هڻ جيڪو سکن کي ٻو جن
 ڪارائيندي سو سڌاء ڪر ماڻيندي ۽ هن ڀرڻ جو وڏو مهانر ٿيندو -
 ۽ هي پاسي سري اڻمڇرت - ۽ جو ڪم جو سڪورو
 هر داس ساڻ جي آڱيا موجب سري ڪر واري داس صاحب
 واريو هو ٽنهن لاءِ خيال ڪرڻ لڳا ته جيڪر ڀڪي سر سان
 ٽاڻي منجهس هڪڙو سڌو ۽ هر بندر جڏهن ڪور ۽ ڀار ٿئي
 رائجي ۽ سڌاء ۾ ويچار ڪندا رهيا ته شال سڪوئي هئي
 ۽ ڙيون ٻڌ جن - هر اڻڪاري سڪورو ۽ روزنير سان ٺاڻ
 ڪڍاري تي اچي ويندي هئا ۽ سڌڪت ٺاڻ جي شيوا ۾ لڳي

۱۸۸۱
 ۳. منهنجي موتي. - سڪورن ڏانهن. گو وڌو وال وڃڻون پيو
 ۴. ڪم ايتي. - رهجي ويو. ۴ ڇڪو ٿورو ڪهڙون اسان
 ٿورا. هوءَ ٿورو ڀرتي اچي پيئي ٿين ڀري ڀورو ڪري
 ڇڏيس فقط نشان مائر وڃي رهيو هو ڇهه ڇڪي وري ڪوڏاڻ
 جو اسانڪي ڪهڙون ڇاه هو مگر اهو هڏي ڀاڙي لشي سڪهياسون
 ۴ ماڻي. سڪورن ڪرڻا ڪري سڀ ڪارج سڌو رها آهن
 ٿورو ڪري ٿورين سڀيئي سڪر هن ڪم ۾ آهن. ٽن ۴ ماڻي
 سان آمد ڪريو ٿ. سڄو سڪر ٻاريو. ۴ ڊڪواري ڪم شروع
 ٿي ويو ٿ. ٻيو ٿورو ٿورو ڪهڙن اچي ويو ٿ. ۴ مڪنت ڪري
 ٻه ڇڪو روز ٿوري وڌندا ويو ٿ. ايترو ڇڪي سري
 ڪورو اڃان ٻيو ڪٿا ٻرسان جو ڪم ٿيو. ڇهين موجب
 ڪم ڇڪو ڪٽو تيار ٿيو. صاحبن الوقت چڻي. سڪورن
 جا ٽالا وٺي اٿي اڏاس ڪئي ۴ سڀيئي ماڻهنڪي پنجاهه رت
 وراهي ٿيو. اهي طرح وڌن ٿاڙي مهورت ڪيو
 ۴ ٿڪي ڪوڏر هٿ ڀرجي اڏا، ٻاڻ ٿيو هڏيا ۴ ٿورو ٿورو
 ڪم موجب سڪر مشغول ٿيا. ڪن هٿ ۴ ڪوڏر
 وٺي ٻل ۴ ٻري سان زمين ڪوڏل جو ڪم ڪيو ۴ ڪن
 ٿورو ٿين ۴ مٽي ٻيڙي شروع ڪئي ۴ ڪي ٿورو ٿيون مٽي
 ٿي ڪٽي ٻاهر اڇلائي لڳا ۴ ڪي آهن ڪي جس شاباس
 چئي هڏاڻ ٿيا. اهي طرح سڀيئي جي ٿوري ۴ وڏو انشاء
 ڄاڳو ۴ سڀيئي ٿلا جي ڪم ٿيو ٿيون ٿيون مشغول
 ٿيا. ۴ ٻراڻڪاري سري. سڪورو. سڀيئي. ۴ ٿورو ٿيو

نوبدو ٿي پيو آهي۔ جڏهن اسٽان جو اهڙو مهاڻو هائي هلي
 آيو اڪين سان ٿو۔ انهي طرح سڀ لوڪ چٽ جي آڻڻ
 سان وکر وڌائي عجب کائيندا هليا ويا۔

اڳيان اڪري ۽ ڀرڻ پٺيان سري گورو مهاراج سکر
 سدڪت جي پيڙ سميت آهستي آهستي ڀڄي ڪري آئي
 آيا ۽ سڀني اهو هٿ اچي ٿو۔ ان وقت هن ڌاري هٿ سان
 اشارو ڪري چيو ته هي پير ۽ هي ٻاڻي جي کڻي آهي۔ هن
 هٿ پٿي جي ڪاري چٽي ويٺو هيس جڏهن ٻيو اسٽان
 ڪري هي ٿل ٻاڻو آهي۔ صاحب فرمايو ته هي پير ۽ کڻ
 پنهنجي آهي جتان اوهانجي ڀر هڻائي آهي ۽ هي جل،
 انجوت آهي جڏهن ر اسٽان ڪري هنجو سرور ڪري
 ٿيو آهي۔ جڏهن هندن پنهني هٿ جوڙي چيو سري گورو
 جي لکڻي هي آهيتهي آهن۔ ۽ سکرورن ٻاڻ ان اسٽان
 جو ڀر ٿاڀ ٻڌي هٿ جوڙي نمسڪار ڪيو۔ اهڙي طرح سڀني
 لوڪن اهو اسٽان ڀيرت جو ڀڳين ڪري مراد حاصل ڪئي۔
 ۽ سڀني خدش ٿي ڇوڻ لڳا ته ڌن سري گورو جي مهاراج
 ٽوهين سڏائين سرور ڪيو آهيو۔ ائين چئي سڀني سکرورن کي
 نمسڪار ڪيو۔ جڏهن مهاراجن سڀني جي روڙو
 هي وڃن فرمايا جي سکرورن جي ڀر هڻا سان ٻڌا ”ته
 سڏجڻو پتا سري گورو امر داس ساڻ جي حڪم موجب هن
 ڀيرت جي مشهور ڪرڻ لاءِ معي آيو هو ۽ ڪهڙن ماڻهو لڳائي
 هڪو نالا ڪوٺايو هو ته ڀر اڃان ڪم پورو ٿيو ٿي ڪين

[illegible]

۴ جڏهن وقت هن اشدان ڪيو هو تڏهن وقت شڪرات
 لکي هئي. ۴ انهي ڪري ئي مون پنهنجي پيءُ کي ڀرپور
 ڪئي هئي ته اتي وڃي مڪرو وڌو ۽ ٺلاڪ بڻا ۽ جڏهن
 تي هن انهي همت اچي ٺلاڪ ڪوڏيو جتان هن ڪوڏيو
 اشدان ڪيو آهي ۽ ٺوڪي پٺ ھاڻي ائين لائق آهي ته
 درطرح انهي وڌي ٺلاڪ جي بڻائڻ جي ڪوشش ڪر.
 ۴ ڇڏين ٿيا ته ان همتان ٿورو ٺلاڪ ڪوڏيو هو جڏهن
 چئجي پاسن کان ھاڻي و هي اچي پيو ۽ پوءِ مٿان دس مٿي
 پيئي پنهنجي ڇڪجي ويو ۽ فقط نشان ماڻو وڃي رهيو
 جڏهن ته ماهر ظاهر ڪرڻ واسطي پيئي ڪن اها حقيقت
 نه ڄاڻائي هئي مگر ھاڻي وڌي مٿي ٿو هين اهـ و
 سرشت ٺلاڪ ڪوڏائي مشهور ڪريو ۽ آڏو ٺالو سري اندر ڪر
 وڃي چئجي پاسن کان سيد و پوڙيون ٻڌائجو. ۴ هن شهر
 جو ٺالو رامداس پور ۽ ٺلاڪ جو ٺالو رامداس سر پٺ سڏجڻ
 ۾ ايندو. - سري ڪورو اوجن صاحب انور ۾ پنهنجي ٺاڻي
 جو درشن ٻڌي ۽ انکي نمسڪار ڪري گهڙون پرهن ٿيا
 ۽ انهي همت جي پٺ تي ڪرڻ لاءِ پنهنجا ڪڍل جهڙا ٺيڻ
 ڪوليا ۽ چٽڪ صبح ٿيڻ سان ڇهن ۾ گل ٽڙي پيا. ۴ پهر ڀاءُ
 پهر ڀاءُ خوش ٿي ماڻي کي چيو ته پٽري ٺون سڀ سدسا
 من ٺان دور ڪري ڇڏ ۽ تحقيق هي پنهنجو پيار آهي.
 ۴ اسان ئي پٺ ٺو آهڪار ڪيو آهي جو ڪيتري مدت
 کان مونکي اهو ويچار هو ته ڪنهن دستور هن ٺيڻ جي

کارائيددي هيس ۽ پوءِ پاڻ کائيددي هيس ۽ رات ڏينهن
 اُنجي سڀوا ٿيل ڪندي رهيس. ماڻهون منهنجي پتي
 کي ڏسي ڪراهن ٿا هئا ۽ اُنجي پوءِ کان ڏک پوڙي
 پري پري چوندا هئا. تنهنڪري مون اُنجي ڇڪ کان هن
 پاسي هڪڙو ٻيو جو وڻ آهي جتي ڪجهه قد رزمين هيٺاهي
 آهي ۽ اهر پاڻي بيٺل آهي اتي منهنجي پتي جي ڪاري
 لاهي رکي ڳوٺ ۾ بکيا ڪرڻ لاءِ ويس ۽ اتر طرف جتي
 ٿونڪر وهدا آهن اُتان بکيا وٺي منهنجن جي مهل ڇڏن
 موٽي ان هنڌ آيس ته منهنجو پنڪلو پتي اتي نه ٿيڻ ۽ بنا
 روڪ هٿن ۽ پيرن - ان ساوڌان هي آدمي ٿيڻ نه وڌو آهي -
 جيڪي هي ڇڏيو تنهنجي مولڪي ويساهه ٿيو اچي، ته ڪن
 هي ٿيون ٿيڻ وڌو وڌو - ماڻي جي ساڄي حقيقت ٻڌي
 سٽڪو رو اتر پاسي ۾ ڪان پڇڻ لڳا ته ٻڌاء ته منهنجو
 سريو پنڪلو ۽ روڪ ٻريل هو سو ڪنهن اهو ڳوٺ آهي - ساڄي
 ڳالهه چئن جو ٿيڻ ۽ ساڄي ٻڌائين ته وڏي سزا ٿيڻدي -
 ۽ تو جو لوط لاءِ هي ڪرم ڪيو آهي سا تنهنجي ڪهر ڪيڙو
 هلي رهندي - ايترو ٻڌي مڙس چوڻ لڳو ته منهنجو
 وڌائت هن طرح آهي - نه ڇڏن هي منهنجي ڪاري پير
 هيٺان رکي پاڻ بکيا لاءِ هلي ويئي ٿي هن اُتي هڪڙو ڪاڻو
 آيو جڏهن اُن هٿان پاڻي ۾ منهنجي ڪنڀ پڇاڻا ته
 هڪدم سڀيڏي ٿي پيرس ۾ اُتي هٿس جي هٿي
 ٿيڻ ۽ ڪا ٿيڻ

۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲

اها ڳالهه وسهڻ ۾ لڏي اچي بلڪ پنهنجي به ارادي ۾.
 گمان ٿو پوي - ۴ جيڪڏهن منهنجي پاران پيار واري
 ويو آهي ته مان ٻي پنهنجي پاران اُنجي پٺيان ڇڏيندس
 جيڪڏهن بلڪل ڪين ۽ ٿو ڪو ڀڳڙائي پوءِ مان به مري
 رهندس مگر پڻ ڀرڻ جو اندڪ نه ڇهندس - پنهنجي طرح هر
 جون دانهون ٻڌي ڪيهر ماڻهن اُنهي اچي ڪڍا ٿيا. ۴ هڪڙي
 پڇڻ لڳا جنهنجي پنهني پنهنجي پنهنجي حقيقت چئي ٻڌائي
 هر ڪنهن کي به منهنجي ڳالهه سمجهه ۾ نه آئي ۽ سڄي چين
 هاڻي اوهين پاڻ ۾ جهڳڙو ڇو ٿا - اوهان جو نياڙ پيو ڪو نه
 ڪندو - سري ڪور واري صاحب مهان اُدار ٿاوان
 انهيءَ سڀ ڪجهه ڄاڻهار هتي لڏي آهي اوهانجي
 ڳالهه ٻڌي سڄي چئي ٿيندا ۽ جيڪي آهي فرمائين سو
 بلڪل سڄي سمجهجو. ۴ ڪور سسوءَ ٿي پئي اُنجو
 وڃن سمجهجو - اها خبر ٻڌي اسيري کي دانهه ٿي ته
 حقيقت اهڙي ست ڀرڻ کان منهنجي سسوءَ ورتيندو -
 ٿڌن هن هو پئي ڪجهه ماڻهون پاڻ سان وٺي سگهو واري
 صاحب وقت آيا جتي اُنوقت مٿئين ٻوڪي جو هر سکر پئي
 هليو ۽ ماڻهن کي اُنجون ڳالهيون ٻڌي عجب پئي لڳو ته
 هيڏانهن هي ٻي حيرت اچي هڙي ۽ هٿ جهڙي مهاراجن
 کي مٿو ٽيڪيا ۽ اُنجي پيار ٻي مسڪ ٺاويو -
 سگورو ويچار جا ساگر اُنوقت ٽلا جي ڪڍاري ٿي
 ويٺا هوا ۽ سندن ويجهو خلق هي گهڻي پيو هتي جن اُنهي

۷۱۱
مدهنجو پغار جو مالئي هجي ڇڏي ويئي هيس سو ڪو
آهي ڪهڙي دهر ڪا لکي اٿم ۽ جاهد جواب ڏي ۽ جيڪا
مسان اوڻائي ڪئي آهي ۽ آڏو ئي داهن ڏيندڙس
جيڪڏهن ڪئي هيڏانهن هو ڏانهن جهڙي ڇڏيو هجي
۽ مولڪي ان جو ڏس ڏي ۽ شعاڻي ڪري مولڪي مدهنجو
وڌيڪار - جوان مدهنجو وڃن پڌي ڇڏيو ۽ اٺون مولڪو
سڃاڻي لڏي آڏو مدهنجو هجي آهيان - هي ۽ رماڻا اوڻ
پدهنجي اندر وڃن ۽ مدهنجو وڌائت پڌ ۽ مالئي مدهنجو
ڪي ۽ رب مدهنجو جاگيا آهن جو اوڻو ڇڏي اوڻو مولڪو
هي ڦل پراڻت ٿيو آهي - مان ڪاري ۽ ويڏو دوس - ڏاڏو
۽ ڪڙي ڪاڏو من ڄڻ ۽ اڇي سڌان ڪيو سو مڪو
پلٽجي هيس ٿي ۽ ڪارو وٺڪو بد لڳي سڏو ٿي پيس
اهڙو ڇو وڌا ٿيو ۽ ڏي - مون ۽ ڄڻ ٿي پلٽي ڪي هلي
هن ۽ وڌو ۽ مدهنجو هجي ۽ ڪڏم اوڻو ٿي پيئي ۽ سڀ
الڪر سڏو ۽ پڻجي پيا - ۽ مان ساڳيو ٿي مدهنجو هجي آهيان
۽ اٺون من ۽ ڪا شڪار ڪر - هي پيڙهي مالئي اٺون جهڻ
اڇي مولسان مل ۽ مدهنجو پڻاڻ سان هي پاري ڪر
مولڪي مليو آهي - راجڪڙيا اهو پڌي ڪر ٿي ويئي
۽ ڏي واکي جو ٻڌ لکي ۽ مڃاڻ ۽ مدهنجو اوڻ
ڪري او مدهنجو هجي ماري ڇڏيو آهي - پلا ڪوڙو
۽ مالئون ڪڍن اهڙو پڻي سڳهندو ۽ ڪڍن مٿن ۽ پيرن
۽ گڏيل آهي جا مٿ ۽ پير وري اهڙا ٿيندا - مولڪي

ڪوٽ ۾ ۽ ٻئي ڪوٽ مان ٿئي ۾ اهو طرح بکيا وئي ڪڏ ران
 ڪندي آئي ۽ پنهنجي پيءُ کي جتي ڪٿي سر تي کڻي
 گهٽائيندي رهي. - جڏهن ڪنهن ڪوٽ ۾ پيڪر وٺي وڃندي
 هئي، ته معان پٺن اوڪن کي سوڪر اچي يا ڪاوڙجن
 ٺهندي پٺاري پٺاري ڪري وڃندي هئي ۽ گهرن مان بکيا
 وئي جلد ئي هو ٿي اچي ڪاري سنڀاليدي هئي. - انهي
 ريت ڪيترائي ڪوٽ گهٽائيندي گهٽائيندي ڪوٽ ڏي هون ڪرڻ
 جي چڪ آئي ۽ سڪور وڃي هڪ مان آهار وٺي پٺاري سميت
 کڻي ڇوڙ ڪيا. - ٻئي ٿيڻ پٺي جي ڪاري پيرين جي
 ڇانو ۾ رکي پاڻ ٿو ٺڪر ٿاڻي ڪوٽ ۾ جو پٺ ڪوڙو ٺڪر جي
 ويجهو هو بکيا ڪرڻ لاءِ وڃي. - جڏهن وٺي جي هيٺان
 ڪاري رکيل هئي سا ساڳي پير هئي جا هاڻي هڪ پنهنجي
 ٿاڻي سان مشهور آهي ۽ سڀڪ سنڪٽ آئي اشدان ڪندي
 آهي. - ان پير جي ويجهو ٿاڻي جي منهن ۾ ڪڙي کڻي هئي
 جڏهن ٿورو ٿاڻي بيٺل هو پر ان ٿاڻي ڪنهن جو ٿيڻ
 نه هو. - اهو ٿيڻ هو مڪر شڪرات جي پير جو جڏهن
 ٿيڻ هئڻ سڃاڻي آهي پير تي هڪڙو ڪاڙو اچي ويٺو
 ۽ اڄ جي سڄي دنيا ٿاڻي ۾ ٺاهي هيٺ آيو ۽ اڃان
 پنهنجي ڇهڪر ٿاڻي جا پيڪر نه هڻجو هر ڏوڏ ۾ مل ٿي پيو ۽
 انهي ڪري ڪاڇر سڃاڻي جا ڳيس جو وڏو ٿيڻ ٿاڻي اُٺ
 اشدان ڪيا جڏهن ڪري هڻجو ڪارو رنگ بد لڳي ڪڍر
 سفيد ٿي ويو ۽ ڪاڙو مان مٽجي هٽس ٿي پيو. - پنهنجي

اسين ڪڏهن به ڳالهه جو فڪر نٿيون ڌريون ڏهن ڳالهه ڪي
هي بلڪل نئي مڃي ۽ پنهنجي مٿ تياري ڪئي اٿس
۽ اسان سڀني چئي پنهنجي اندس خاطر ڀائي آهي۔ جو ر
راجا ڀارن هي ڳالههين تي ڪاوڙجي ۽ ايشور جو ڀرو
چڙهي پنهنجي راج جي ايمان ۾ ڀرجي سڀني معن جي برخلاف
پنهنجي پنهنجي پنهنجي ڌيئرن کي ڀاڱو ڏنو ۽ انهن جو
مٿو ڪٽي ورتو آهي ۽ ڪڙي ڪڙي کان ڌار ڀڄي لڳو
ڌڻيءَ ڌن ڌن ڪڏهن ڏاڳ تي ڀوڳين۔ جنهن جي وڌين
چڙهي چيو ڌن هي پڻ اسين پنهنجي ڏاڳ ڪاڻون ڀڄي
۽ مڙا ماڻيون ٿيون ۽ ڌن اسانجي هر ڏهن سڀيالي ڏو
لهين ۽ اسان کي آهار ڏين ڏو ڏهن ڪري اسين سڀ پنهنجو
ڏاڳ ڏو ڏهن ڏيون ۽ سڀني ڪاٺي ڏيڍي راجڪماري
هڻي طرح ڏو ڏهن ڏي پڻ ڪڙي جو ڏاڳ۔ ڏو ڏهن
اهل ڳالهه ڪڏهن کان ٿي آهي۔ هر ڪو شاوڪار اڏو
ڪڏهن پنهنجو پنهنجو ڏاڳ ڪٽي خواهه ڏو ڏهن ڏي ڏو ڏهن
ڏو۔ اهو جواب ڏئي راجا ڪم ڪم ٿي ويو سڀني جي
ڏو ڏهن ڪم ڏو ڏهن اسانجي ذات ڏين ۽ فلاڻي ڪڏهن
ڪي ڪڙو پٽ لالو ۽ پنهنجو آهي جنهن جي ڏو ڏهن ڏي
وڏا آهن۔ هي پنهنجي نياڻي ان کي ڏي ڏي ڏو ڏهن
پنهنجو ڏاڳ ڪاٺي ڏو ڏهن سڀان ڏو ڏهن۔ راجا لاري پڻ
ڏو ڏهن، ڏو ڏهن ڏو ڏهن پنهنجي ڏو ڏهن ڏو ڏهن ڪيا۔
ڏو ڏهن ڏو ڏهن پنهنجي پٽ کي ڪٽي ڏو ڏهن ڏو ڏهن

کالهيون ٻولهون ڪندي، هئا هي وڪاڻ ڪڙڻ لکيون نه
 هئا اسان کي ڪهڙي پدارت بخشيا آهن؟ هو اسانجي
 کاڌي پيئي؟ هوڻ هي سچال ڪري ٿو؟ جمدا جمدا
 مٽيا؟ هو شاڪون ڏئي ٿو۔ اها وارا پڌي ننڍي ڇوڪري
 ڇوڻ لکي نه مون نه سڀني هي ڀالڻ وارو ٻرميشر ٿي ٿو
 آهي جو سڀني ڏاڏن جو ڏاڏا؟ سڀني هي ڪامڊائن ٻورن
 ڪرڻهار آهي۔ اهو ئي هر هميشه سڀني کي پڙ ڪر ڇوڪا ٿي ٿو
 اڃو ٿي ٿو ڪافي، اسين نازڪي ٻارون ٿا۔ جيڪڏهن اهو
 ڏاڏا نه ٿي نه ڪر سڀ هٿ ٿي وڃن۔ ان کي
 ڇڏي ڇيون هي اس رکڻ ڌڻي ٿي آهي؟ اهوئي راجا
 ٿوري دلڪ؟ ماڪوڙي نه وڙي مٿي سڀني جو ڏاڏا
 ڊالڻ ڏار آهي۔ اهي رڪهڙي۔ مڙهي آهي جو ڇيون کي
 ڪٿي هالي سگهي۔ ايتري پڌ ٿي سڀني ٻه ٻيون
 نرون ڇوڻ لکيون نه اسان کي نه سڌا هئا ٻاڻيندو
 م۔ اسان نه ڪٿي من نه ٿو نه ڪههڪي وار وڃي
 اهو نه ٿي آيو ٻلا مائنن کانسواءِ ٻين؟ وسع ٿيا ڪرڻ
 ڪير جو ڪٿي من ڪههڪي ٿي۔ اهي ڪلهڪو ڪند
 ٿيڪڙن ٻالڻ وٺي ٻيون؟ وڃي هئا کي آڪامي ڪ
 ٿا اسين سڀ ٻين ڇيون نه اسين هئا جو ٿو ٿيون ڪاڻ
 ٿا ڪي ڪي ٿي ڪري۔ ٿا ٿيڪو اسانجي هر
 ٿا ٿي ٿي ٿي ٿي اسان کي ننڍي ٻالڻ کان هالي
 ڪير ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۱. پٺيان لوڻان مڊڻ لان ڪڍڻان وڃڻان

انڊڇ چيرڇ آڻڻ پڇان ڪاڻي شيعه پڇان

سو مٺ جاڳي ڏاڏڪا سٿران ميران جڏهان

ڏاڏڪ جڏت اڀاڏڪي سمالي - پڇان

جن ڪڙي ڪارڻ ڪيا چڏتا ڀر ڪڙي ٺاه

اڏت - ماڏڪن کي ۽ وڻن ۽ درياهن ۾ ڪڏارڻ وارن
۽ ڀر سائ جي پاڻي تي پيدا ٿيلن ۽ پوکن ۾ رهندڙن پٺان
ڌارين کي سڀني طبقن، ملڪن، ديسن، ڪڏڻن بلڪ
ساري ڀر مڊڻ ۾ چڏي ڪاڻين (آڻي جي پڏداش - چيري
جي پڏداش - معدنيات ۽ ٻگهر جي پڏداش) نلاون ۽ ٻهاڙن
۾ رهڻ وارن جيون کي ۽ ٺهڪاڻسواءِ ٻيا ڀر اڻڪ پرائي
هو ٺاڏا جڏجو اڏت پاڻ ڀرور ڪار چاڻيٿو، ڏاڏڪ اهو ٿي
سڀني کي اڀاڻي ۽ - چڏي جي سڀيال لهي ٿو ۽ جڏهن ڪرڻا
هي جوڙ جوڙي آهي ٺهڪي ٿي ان رزق جي چڏتا ڪڙي
ڀوي ٿي - اهڙي طرح سري ڪو رو ڏاڏڪ صاحب جو سلوڪ
ٻڙهي ۽ سنهن ويچارڻي فرمايو ٿو ٺهڪي لوڪن جي سڀني
جيون کي ڪڏهن ڀر اڏڪاڻسواءِ ڀر بيشر هميشر ٻالڻو ۽ جو
جو پٺان ڌاري جڏهن، جڏهن جوڻ ۾ آهي ۽ جڏي جڏي آهي
اُن کي ڪڙ ڪاڻ ڀر ڀر آڻي آڻي اڏ ڪو ٻهچاڻي ٿو - اڏن جي
مکان اما وارڻا ٻڌي راجا جي ٺهڪي ڪڏيا اُن ئي ڀڪو
ٺسڇو ڪيو -

ڪڙي ٿينهن راجا جون پڏجتي نياڻيون پاڻ ۾

۱. آهن لوڪن کي ٿي جيون مڪت چئجي ٿو ۽ آندجڙوئي
 اڳيان (ڪليشن جو مزل) ٽاس ٿيو آهي. اهڙن جيون جي
 ۲. ڏيئي ڪنهن به حدت هر ٿو ٿئي، اهو ئي اسٽان ٿي. اٿوا
 ٽيڙو ٿي ٿي آهي آندو سروي ۾ لڏي ٿي وڃن ٿا ۽ آهن
 کي ٽڪو چنڊ آهي ٽڪو مڙ ۽ ٽڪو اڇل، ٽڪو وڇل. ڏيئي
 ۳. اٿوا ٽاس ٿي وڃي ٽنڊجڙو سوچ ٿي. ڪري هو سدا
 ۴. اڪر س ۽ هنڌا آهن اهڙي طرح جن عاشقن سڀ پيائي ڪڍي
 ۵. ٿري ڪٿي آهي ٽنڪي اکن ڪنڊ ۽ درياءُ جو ڪنارو پئي
 ۶. ڪجهڙا آهن - ائين ٿئي جان - ٽڪورن يو ڪيشر ٿا آهن
 ۷. ڪر ٻا ۽ رشت سان ٺهاريو ٿي هڪدم موهر جو ن پيڙيون
 ۸. ٿئي پيئڻيس ۽ هڏجي اندر رست گيان جا ڳيو ۽ چنڊ جهڙا ٿي
 ۹. جا نسا لهي ويس - يو کي سٽڪورن جي وچن جو ٻر ٿاپ
 ۱۰. (هڏجي ٻڌل شرط سڀ موهر ٽاس ٿي ويس) ٽسي سڙو آهي
 ۱۱. صاحبن جي قد من ٿي پيو ۽ پندجڙي اوستا هڏج ورن
 ۱۲. ڪر ٻل لڳو ٿي هاڻي مڙي ڇڏي پڙي ٿي آهي ۽ چيڪي
 ۱۳. وڙي ڇاڻڻو هو - و مون ڇاڻي ورتو ۽ توهان صاحبن جي
 ۱۴. ڪر ٿا ڪري منهنجا سڀا ٿو رت ٿيا ۽ ست چيٽن
 ۱۵. ٽنڊ سروي کي پراڻت ٿيس ۽ هاڻي مان پندجڙو سري
 ۱۶. باڳ ڪندس چاڪا ٿي جيڪڏهن جيئرو ۽ هڏس ٿي
 ۱۷. ٿي سڄيون ڪو ڪارج ڪري ٿي. سڪندس ۽ ٽنڊڪانسوا
 ۱۸. ڪي ڪري ٿي سون مان ڪري رهيس، ۽ توهان ٽڪري

[illegible]

۱. آهن لوڪن کي ئي جيون مڪت چئجي ٿو ۽ آندجڻو
 اڳيان (ڪليشن جو مزل) ڏاس ٿيو آهي. اهڙن جيون جي
 ديهي ڪنهن به حدت مرڻو ٿئي ۽ اهو ئي اسٽان ٿي اڏو
 ٿيڻ ٿي ٿي آهي آندو سروي ۽ لين ٿي ڇڻ ٿا ۽ آهن
 کي ڏکو ڇنڻ آهي ڏکو مرڻ ۽ ڏکو اچڻ ۽ ڏکو ڇڻ. ديهي
 دهي اڏو ڏاس ٿي وڃي ٿيڻجو سوچ ٿي ڪري هو سڌا
 اڪر س ۽ هندا آهن اهڙي طرح جن عاشقن سڀ پيائي ڪڍي
 ٿي ڪٿي آهي ٿيڻي اکن ڪنڊ ۽ ڊڙڙا جو ڪنارو ٻڌي
 مڪڙي آهي آهن - ائين چئي جان - سڪورن ڏي ڪيڻي ڏانهن
 ڪرڻا هڻت سان ٺهاريو ٿي هڪدم موهر جو ن پيڙيون
 ٿي پيڙيس ۽ هڻجي اٿو ڊر سٿ گيان ڇا ڳيو ۽ ڇڏي ڇڏي
 ڇا نسا لهي ويس - يو کي سڪورن جي وچن جو ڀر ٿاپ
 (هڻجي ٻڌڻ شرط سڀ موهر ڏاس ٿي ويس) ڏسي سڙو آهي
 صاحبن جي قد من ٿي پيو ۽ پنهجي اوستا هڻي وڌن
 ڪرڻ لڳو ٿي هاڻي مون کي ڇڏي پڙين ٿيو آهي ۽ جيڪي
 مون کي ڇڏيو هو سو مون ڇڏي ورتو ۽ توهان صاحبن جي
 ڪرڻا ڪري منهنجا سڏا سڀ نور ٿيا ۽ سٿ چيئن
 آندو سروي کي پراڻت ٿيس ۽ هاڻي مان پنهجو سڙو
 ٿيا ڪر ڪندس ڇاڪاڻ ٿي جيڪڏهن جيئن ۽ همدس ٿي
 وڌي سڙو ڪو ڪارڇ ڪري ٿي سڪندس ۽ ٿيڻا سوا
 ٿي ڪري ٿي سو مان ڪري رهيس ۽ توهان ڏاڪري

۱۱۱
 ڪوئي خدا آهن ۽ مذهبن حالت ۾ ڪو به ڪنهن به طرح ڪچه
 ۽ الهابت چئي نٿو سگهي ۽ هو الاهي آهي ۽ سندس آه
 چئي نٿي وڃي مذهبن حالت ۾ مذهبو ڪنهن ڪرڻ اجازت آهي
 مگر جڏهن ڪو وقت پاڻي سڪوڻو ۽ واهه خش وٺي سموره ڪليشن
 سموت اڪيان لاس ڪري ڪيان پائيٽو اٿن هن هنڪي آهي
 ڪالهه جو هرگز ٻوڏي ٿي ۽ هو ٻوڏن آڏا ٻوڏر آهي نه هنڪي
 اندريون ڪنهن به طرح ۽ ڪي نٿيون سگهن. ڪيائون
 ٻارن هن ڪي اڪين سان ٽن ٿا ڪنهن سان ٻڌن ٿا، زبان
 سان چون ٿا ۽ ٻڌ پنهجي اندر ۾ چئن جو نٿن ڄاڻندا.
 ۽ ڇوڙي طرح اندريون هن ڪي ۽ ڪي نٿيون سگهن ۽ هن آڏن
 سڀني ڪي ۽ ڪي ڇڏي ٿو ٻوڏي طرح ٻوڏر ڪي هن ۽ ڪي نٿو
 سگهي ۽ هو (ٻوڏر) سڀني ڪي سڃاڻي رهيو آهي. هو ڪو
 ۽ سڀني جو آڏا آهي ۽ جيڪي هنڪي چڱي طرح ڄاڻن ٿا
 مذهبو ٺاها ٻڌو مذهبو وڃي ٿو. هو بلڪل سو ڪيم کان سو ڪوڙ آهي
 ۽ هنڪي ٿي وقتن کان وقتو چون ٿا ۽ سورج آه ڪي ٻوڏا
 وان سڀ آڏجي موت آهي ۽ اهوئي ڪوڙ سڃي ڇڪت
 جو ڪارڻ آهي ۽ جيڪو پنهجي اندر ۾ اٿو ويچار ڪري ٿو
 سو ئي انڪي پائيٽو. هو آگاهه وانگر سڀني ۾ ٻري
 رهيو آهي ۽ سڌا ٽپل ۽ آواگون کان رهت آهي. جيڪو
 ان پنهجي من اسٽر ڪري ٿو، اهو ٻارن اندر ٿي ٿو
 وڃي. اهو طرح هن ٻارن ۾ ڇڪت پڇاڻيو آهي سي
 ٺاها ٻڌو ڇڏي انهي ڪري جي آند ۾ مست ٿي ديا آهي

کري سٽ ڀڃدا آهن ۽ ٻي مايا آها آهي جا ڏاڏا پٽو ڏيکاري
 ٿي بعد ايل طرحين طرحين روپ وٺي ڏيکاري وکيپتا ڏا
 ٿي کري. اها مايا سڄي جڳت جي پيدا ڪرڻ واري
 آهي ۽ ٻي مثل آهي ڪنهن انسان انجي مشابعت کري
 ٿئي سگهي ۽ جهڙي طرح اونداهي رات ۾ ٿوڙي ڏٺا ڪري
 ٿي پيٽي هجي ۽ انجي ڪنهن کي سٺ ڏي هجي ته انهي
 ٿوڙي کي جيڪو وڏو ڏاڏو ڇانو وڃي. هاڻي ڏسو ته
 هو ڏاڏو آهي بلڪل ڪين پر ٿوڙي جي پر وڙ ته هٿ
 ڪري اڪيان هندي ڏاڏو ڪري ڇا ٿاڻو آهي تهڙي طرح
 پليل جيو مايا کي ڪڇي جو ڪڇي سمجهي انهن غوطا
 کاڌي رهيا آهن ۽ ٻرهر جهڙو آهر وٺي هوءَ وٺي ٿي
 ٿڌهن کي پٺ ۾ ڪي ڇڏيو اٿس يا جتن ڪوئي ۾ اونداهي
 ڏسبي آهي ته انهي جو ڪارڻ آهي خواه آها ڪوئي ڏت
 ٻاهر اونداهه ڪانهي ٿڌهن کي ڏاڏت آهي انهي اونداهه
 جو سبب اها ڪوئي آهي پر وري اها اونداهي اٿيئي
 پڪڙجي ساڳي انهي ڪوئي کي ڇڪي ڇڏي ٿي جهڙو ڪري
 ان ۾ پيل ڪو به ڀڄارڻ ڏسي نٿو سگهي. ٻرهر جي
 مايا ٻه انهي وانگر آهي جا ٻسري خوه جهڙو ايشو ۽ بعد
 ٻرهر کي ڇڪيو ٿي ڇڏي.

هاڻي هن وارڻا مان صاف ظاهر ٿيو ته هر حقيقت
 مايا آهي ڪي به ڪين پر اڪيان انکي سٺ ڪيو آهي ۽
 اڪيان آهي رڳو ٻرهر سو ڇڏهن آهو ٻرهر ٿئي ته هو

آهن - ۴ پتوان پش پش ائين سمجهدا آهن ۳ زيور جي
بطاء کان اڳي به هي سون هو ۴ هاڻي هن مڻهي جي روپ
۾ ساڳيو ٿي سون آهي ۴ جيڪڏهن گهات پڇي پوند
تب سون کان سواءِ ٻيو ڪي ڪينهي - اهڙي طرح جيڪي
کان اڳي به فقط بهر هو جڏهن انهن روپ بطجي ٻيا
آهن ۴ وري جڏهن اهي ٽاس ٿين ٿا تڏهن به ان هڪڙي
کان سواءِ ٻيو ڌنڌو ۾ ڪونه ٿو اچي - ٻيا جيڪو سون روپ
۾ به ڪونهي ۴ ائين به ٿو رهي تڏهنڪي وڃ ۾ ساڳيو ڪيئن
چوڻ گهرجي - تڏهنڪي توھين هي ساڳيو پيارو بهر روپ
ڪري ڇڏيو ۴ انهن جا هاڻوڪا روپ سڀ ٻر سمجهو -
انهي ئي اڃان به هدايتي ڪرڻي جو ڪرو مثال ڏسو ته
جڏهن ته رڻي ۾ وڻ جو ٻج پوکجي ٿو ته ٻه رڻي آهن - ۱ ۴ ۲
جڏهن ٻوٽو پڻ ٿا آهن تڏهنڪي ٻوٽو ٿيڻ ٿيڻ ۴ انهن
۾ ڪل ٿا لڳن - هاڻي ڏسو ته اهو به ساڳيو ايتري
ڪڙو ٻاڻ ڏو رهي - پر پيشر به اوهين انهي ۴ انڪر ڇو نه
دهداجي اڃا سان انهن سڙو ٻڌائي ساڳي بهر هدايتي
پيدا ڪري ٿو ۴ پنهديجي شڪتي سان انهن ۾ وس ٿو ۴
جيون ۾ چڱو ٿئي ٿي ، جڏهنڪي سڀڪو پنهديجي ڪري
نٿو ٿي ۴ ٻيو ۴ ڪر ۴ ڪر ۴ سڀ ٿو ٿئي ۴ انهي ڪر
فلت ۾ هيو پنهديجي ڪر ۴ هاڻي ٿو - پر جڏهن به پيشر اتي
من سي ٿي اچي ٿو ته سڀ ڪجهه ٽاس ڪريو ڇڏي هاڻي
تي سڀڪي ڏسو ته ڪير پيدا ٿيو ۴ ڪير ٽاس ٿي ويو

من ئى ڊڪرو مثال ٻڌو ۽ ڇوڪرو مٿس ۽ وڃي
 ويٺو ۽ ڏک ڇڏي ڇل ۾ ٻڌ ٻڌا ٻڌا ٿيڻدا آهن ٻوڙ انهيءَ ڪري
 ٻڌا آهن ۽ ڪي ٻڌا آهن ۽ وري ساڳيا ناس ٿي ويٺا آهن
 ٻڌ جي ويجهو ٻڌ ٻڌي ٻڌ ٻڌا ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڇل آهن - ۽ ٻڌ ٻڌا ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڇاڻڪو ۽ ٻڌو ۽ سو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ويا - ٻڌ ٻڌ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڇاڻڪو ٻڌ ٻڌ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 يعني اسين آه ٻڌ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ڪريون ٿا ٻڌ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 انهن سڀ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

سرون ٻڃائي داس ڪيائون ۽ سوامين کي هميشه چت
اهو اولو رهندو هو ته شال هي ڪمرڪر سان ٻورو ٿي وڃي
ڇاڪاڻ ته سري گورو اهر داس ساڻ مذهبجي پعا کي آڳي
ڪڍي هئي ته اهو ٺلا ڇڏي ڪڍڻ هر وقت وڻي ۽ پڪين
سرن سان ٻڌجي ۽ مذهبجي پعا وري اهو ساڳيو ڪمرڪر
ٿي رکيو ته تون ٺلا جي ٺهل ٺهل ٺهڻي ڪرائجي
جيڪڏهن اهو ڪمر ڄڻ جو تهر، مذهبجي هٿان لهي وڃي
ته ڇڏي ڇڏي سڪورن جي رضا ٻورو ٿي چڪي. انهي طرح
سوامي اکين کورن جا وڃن ياد ڪري ٺلا جي سڄي
ڪمرن ۾ شادي ڪرائيندا رهيا. ۽ پاڻ ٺلا جي ڪڍاري
ٿي ويهي سڪر کان ڪم وٺندا ۽ انهنکي اپڏيش ٺهڻ
رهندا هئا ته سڪور وڏو هالڻجون سڀ ڪامڻائون ٻورو ٿيون
ڪڍو ۽ ٻورو ڪر ٻورو ٿي وڏو مرنجو ملندو و. انهي طرح ٺلا
جو ڪم ڪرائيندي ڪيترا مهينا گذري ويا ۽ ڪم به ڪهڙون
ٿيو هو بلڪ ڄڻ پوءِ ڄڻ واقاري پئي ٿيو ۽ سڄي ڪاروبارين
ڪهڙي حرص سان ڪم پئي ڪيو. ۽ ٺلا به ڪو ٿيندي
ڪو ٿيندي ڪهڙون اونهنون ٿيو ۽ مٿي به ٻاهر ڪڍندي
ٻاهر ٻڙجي ويو. ڇڏي هن انهي ريت ڪوئي ڪهڙي اونهائي
ڪيائون ته اتي هڪڙو وقت و گهٽ ٿي ٻورو ٿيو ۽ ڪم
اچي بهاراجن کي خبر ٿي ته ڪو ٿي ٺلا به ڪم ٿيو
ٿي ٺهڻي اچي اچي ڪم ٿي ٺهڻي اچي اچي ٺهڻي اچي اچي

سرون ٻڃائي داس ڪيائون ۽ سوامين کي هميشه چت
اهو اولو رهندو هو ته شال هي ڪمرڪر سان ٻورو ٿي وڃي
ڇاڪاڻ ته سري گورو اهر داس ساڻ مذهبجي پعا کي آڳي
ڪڍي هئي ته اهو ٺلا ڇڏي ڪڍڻ هر وقت وڻي ۽ پڪين
سرن سان ٻڌجي ۽ مذهبجي پعا وري اهو ساڳيو ڪمرڪر
ٿي رکيو ته تون ٺلا جي ٺهل ٺهل ٺهڻي ڪرائجي
جيڪڏهن اهو ڪمر ڄڻ جو تهر، مذهبجي هٿان لهي وڃي
ته ڇڏي ڇڏي سڪورن جي رضا ٻورو ٿي چڪي. انهي طرح
سوامي اکين کورن جا وڃن ياد ڪري ٺلا جي سڄي
ڪمرن ۾ شادي ڪرائيندا رهيا. ۽ پاڻ ٺلا جي ڪڍاري
ٿي ويهي سڪر کان ڪم وٺندا ۽ انهنکي اپڏيش ٺهڻ
رهندا هئا ته سڪور وڏو هالڻجون سڀ ڪامڻائون ٻورو ٿيون
ڪڍو ۽ ٻورو ڪر ٻورو ٿي وڏو مرنجو ملندو و. انهي طرح ٺلا
جو ڪم ڪرائيندي ڪيترا مهينا گذري ويا ۽ ڪم به ڪهڙون
ٿيو هو بلڪ ڄڻ پوءِ ڄڻ واقاري پئي ٿيو ۽ سڄي ڪاروبارين
ڪهڙي حرص سان ڪم پئي ڪيو. ۽ ٺلا به ڪو ٿيندي
ڪو ٿيندي ڪهڙون اونهنون ٿيو ۽ مٿي به ٻاهر ڪڍندي
ٻاهر ٻڙجي ويو. ڇڏي هن انهي ريت ڪوئي ڪهڙي اونهائي
ڪيائون ته اتي هڪڙو وقت و گهٽ ٿي ٻورو ٿيو ۽ ڪم
اچي بهاراجن کي خبر ٿي ته ڪو ٿي ٺلا به ڪم ٿيو
ٿي ٺهڻي اچي اچي ڪم ٿي ٺهڻي اچي اچي ٺهڻي اچي اچي

هتي هتي ٻيس تڏهن سڀ اوڻائي ڀري زمين ڀرڻ ڪري
 ڇڏي هئي جهڙوڪي هتي لڳي لڳي سگهيو - هيڏانهن
 هيڏانهن ڪهڙي سڀ ٻيڙن وٺي ڇڏي ڏني. آهو ٻهر جو
 وٺي ڏيڻ ۾ نه پيو اچي پر ڦاٽي جو وٺي نظر آين هئي - هڪڙو
 هڪدم ٻيهر رهيا. ڏسو ته هي ڪالڙن جا ڪيائنا سڪور و سڃا
 پاتشا ڦاٽا جا نشان اهو ۽ اهو ڦاٽا ڦرڻ وارا ڪرڻ پيا ڪڍين -
 ڦاٽي جي وٺ وٺ ڏني ڏني ڦاٽا نشان سڀ هتي ويا هئا پر
 ڪڇ ڳوڙو رهيو هو جهڙوڪي هڪ لڳي هتي ٿيڻ ڪري
 انهي آسپاس ڦري هتي ڏني ۽ ان هنڌ اچي جو ڪڙو جو
 وٺي ۽ ول ٻيڙيل هئي - سي به ڳوڙي رهيا ته نظر لڳي آيا -
 ۽ حقيقت سڪورون انهي هنڌ جو وڏو مهاڻو رکڻون هو
 جهڙوڪي اڪوڙي لڳي ڏيکارڻا پر ڇڏي ڦاٽي وارو هنڌ
 ڏٺو تڏهن اُتان آدم ڪرڻ شروع ڪيا ۽ آهوئي هنڌ
 ڦيرت جو مڪر ٺهرايو - ۽ سري سڪورون - پيڻي کي کولي
 ٻڌايو ته سري ڳوڙو اهوڏاس سا جي حڪم موجب
 منهنجي ٻڌا جي آڳاٽي مان هنڌ ڦيرت ڇڏي جي هتي ۽
 هي ڦاٽي جو درخت ۽ کوٽيل زمين ظاهر ظاهر ڏي - ڏسڻ اچن
 ٿا - ايترو ٻڌي سڀني هڪ ڪئي ۽ چيا ته سائينجن جو
 فرماڻ بلڪل ٻڌو آهي ته - هن هنڌان کوٽيل زمين
 ٻڌي اولهي هئي پانچجي ۽ ٽيهڪان سواءِ توهان صاحب
 کان واقعي ٻار ڪو پيو ڪير آهي - اهو طرح هڪ ڪري پوءِ
 آهه هنڌان ڦاٽا کوٽيل لڳا ڪهڙن سڪو ۽ مڙو لڳائي ڪر

راجا اهي وڃن ٻڌي گهڻون آمدن ٿيو ۽ هر ڏينهن سمجهون
 اڪيون هل سان ڀر جي آيس ۽ صاحبن کي مڻو ٿيڪي
 رخصت ٻائي ٻائي ڪلياڻ کي ساڻ وٺي پنهنجي ديس
 ڏانهن موٽيو. ۽ سکر سان پهچي پنهنجو راج مال سلامت
 ڏنائو. ٿورن ڏينهن کانپوءِ راجا ٻائي ڪلياڻ کي ڪڇ خزانو
 ڏيئي پنهنجي آدمين سان روانو ڪيو جي اهي سري
 ستڪورن وٽ پهتا. سوا مين ڏن آيل ڏسي لاءِ جي پڪي
 ڪراڻڻ جو آدم رکيو ۽ ٻائي ڀڄي صاحب ۽ ٻائي ڪو داس
 سان صلاح ڪري اهو اسٽان ڏسي سکر جي ٺارڻ لاءِ
 سري انمهر نسر اُٿر ٿيرون وڃڻ جو سعيو ڪيو. جنهنجي
 ڪٿان ڪوي سڏيو ڪر سکر هٽارج سان ڪٿي آهي. ۽
 مهان هر اُٿڪاري سري ڪور و ارڃن صاحب جي مهاراجه
 جن انيڪ جيون ڪي اُڀر ڏيئي ڪر ٺارڻ ڪيو آهي
 سي پنهنجي پٽا جا وڃن ياد ڪري ٿيرون وڃڻ جي اڃا
 ڌاري سڄي سدڪت سميت سر زمين ٿي آيا ۽ اچي اهو
 هٿ ڏي وٺي ڏاڏو لپيئي ڏي، هڪري ڏي ٻهرياءُ ڪوٺي ڇڏڻ
 ڪي گهڻون وقت گذري ويو هو ۽ پوءِ وري اُن هٿ ڀاڱي
 گهڻون ڪڍو ٿي ويو هو جنهنجي سڪي وڃڻ ڪري جو
 اٺ ٻيو هو ٽنهن سڀ نشان ڀر جي ويا هوا ۽ الهڪري
 اڳيان ڪرڻيل هٿ سڀ مٽجي ويا هوا ۽ اڳي جو وڏو
 ڪو لال لڳو ٻيو هو سو باقي ڪو وڃي رهيو هو ٽنهن
 آهسته آهسته ٻاڱي پوندو رهيو ۽ مٿان جو چنڊي پاسن جي

ڪلياڻ جو، ڄاڻجھ جو ٺوڪڻ وٺي آيو آهي ۽ ٺههڪري ٺون
 هنجو ٻيڻي کان ٻاڏاري شڪرگڏار رهجھ - راجا و ٻيڻي
 ڪئي ٿي. هي منجهنجو ايشو و آهي ۽ مان سڌا منجهنجو -
 منجهجي ٿه من ٿي رکي هنجو سفرن ڪندس - ۽ جڏهن
 مان موٽي پدمنجي گهر ٿاڻهن و بعدن ٿڌ من هڪي پاڻ
 سان وٺي ويندس ۽ گهڙون ڀاڙ ڪري هڪي خوش ڪندس
 ۽ ڀڄن من سان ڀيٽاڙ موڪليندس -

انهي طرح معوان راجا ڪيترا ٿيڏهن سڪورن وٽ
 گذاري طرحين طرحين اڏايش ٻڌندو سري ڪرڻار جو
 سهرن ڪندو رهيو ۽ ٺيڪ ٿيڏهن ٺڪي هت جوڙي
 سوا مين کان رخصت گهرڻ ۽ ويندي ڪرڻ لڳو. هي ڪرڻاڻات
 منجهجي اپلا ڪا آهي ٿر هاڻي مان پدمنجي ملڪ ٿاڻهن وڃان،
 ۽ پدمنجو ڌن ٿو مان ٿاڻهن موڪليان اهو ٿو مين پدمنجي
 هٿن سان سڪي اڙڻو ڪريو يعني سڌو استان ٿسي اهڙو
 ڪو ٿلا ٿهرايو جهڙو هميشه ٿرمل جل ٻيڻو رهو - منجهجي
 اهڙي ڀاولا آهي آندو ۽ چئن سائينجن جي رضا هجي - سري
 گورو ارڄن صاحب فرمائڻ لڳا ٿر الهی ڪاهه ٿي منجهنجو
 مرم سڪورو ٿاڻڪ صاحب ڦيري آندو آهي ۽ منجهجي ڀڄڻ
 اهڙي اڃا آهي ٿر معي سري الهوت سر ٿالي وڌو ٿيڻ
 ٻڌائجي ۽ جيڪي ڌن ٺون موڪليندي سو سڀ اسين
 الهی ٿلا ٿي خرچ ڪندا سون جهڙوڪري ٺههجو ڌن
 سڪي اڙڻو ٿيندو ۽ ٺوڪڻ ٿي ٿر ٺههجو وڌو اڻڪار رهندو

جاگرت ۾ ڏوڪڻو هو سو توکي ڪڙي رات ۾ ڏوڪائي ڇڏيائون
 توکي جو سندس ڀرو هو ته ڇڏي هن ڀر ميسر جو لکيو ڪو به
 ڏيئي نٿو سگهي ته ڀروءَ سڪورو ڪڙي سھائتا ڪندو ۽
 ڏهن ڪري انجي سڀوا نسل آهي۔ اهو ئي ڪارڻ هو
 ڏهن ڪري اها حالت توکي ساڪيات ڪري ڏيکاري ويئي
 ۽ مندرج سڪورو سھائتا ٿا ڪن۔ ۽ جيڪو سڪو سڙا رکي
 سڪورن وقت اچي ٿو ڏهنڪي مھان ڪشت کان بچائي وٺندا
 صاحبن جا وچن ٻڌي راجا ڀر ۾ ڪڍ ڏئي وڌو ۽ ويٺي
 ويٺي اکين مان لڙڪ وڃڻ لڳس ۽ سڪورن جي چرن
 ڪمان تي سر رکي چوڻ لڳو۔ ته ڏن سڪور و ڏن سڪور و
 ارڃن صاحب جي مهاراج، تحقيق ٿو ھين ڏسن جي
 عرض او ٺاڻي لائق آھيو ۽ آءٌ مھان ڏين ٿو مان جي
 ۽ رڳو ر اچي پيو آھيان ڏهن ڪري ڪرڻا ڪري ٻانھن
 کان وٺي هن سندس ساڪو کان ڀار ڪريو۔ ۽ مان ٿو مان
 صاحبن جهڙو ڪور و پيو ڪمان ٻانھن ڏس ڇو جو ٿو ھين ڏهن
 مڙج جو مھان ڏک ڪاٺھار آھيو۔ ڏيا ڪري موٽي پنھنجي
 چرن جي ٿل بخش ڪريو ۽ ڀرو ڀرو ڀرو سڪو بڻايو۔ سري
 ڪور و ارڃن صاحب ڏهنجي ڀورن سڙا ٿي ۽ ڏهنجو من
 سندس کان فارغ ٿيل ۽ ست چاڻي اڏوڻ جل گھرائي ڏني
 پنھنجي چرن ٿل ڏني جا راجا ۽ راجي ٻئي ٻي من کان
 سڪورن جا سڪو ٿيا۔ ڏهنڪان ڀرو مهاراجن ٻائي ڪلياڻ
 کي گھرائي انجي روڙو راجا کي چيو ته هي اٻڪار ٻائي

سندسڪٽ - هي ديهي چڙهي الر - ايعوي ر مدهنجي اکر
 کلي پيشي - هو صبح هو چڙهن بشڪاري چاها سون
 آ آي آهين چنڊالن اهي مولڪي ورايو ۽ چيڪو ڪندسپ
 مون خواب ر ڏٺو هو سو ساڳيو مولڪي جاگرت ۽ نظر آيو -
 ۽ چنڊال جي جدمر ۾ مدهنجي اسدي ۽ ڇٽ ۾ اهي ساڳيا
 مون ڏٺا - ۽ هين ۾ مولڪي سڃاتو ۽ جهڳڙو ڪيائ چنڊالو
 او مان صاحبن پدهنجي وڏو ڏيکيو - مائي مدهنجي
 ويڙهي آهي ۽ اهو سڄو وڏاڻت جو مون سڀي ۽ جاگرت
 ۾ ڏٺو سڄو آهي ۽ ڪوڙو ۽ مڙهي ڪنهن ڳالهه ۾ پٿين
 لڳو ٿي لدهنجي ڇٽ ۾ ڇڏي چنڊا ٿي اهي الر -
 ڪرڻا ڪري اهو سڄو پيد مولڪي کولي سمجهايو ۽ هي
 ڪوڙو عجب مڙهان ٿي ڪڍيو - راجا جي سڄي حڪايت
 ڏي سڄو رو دهن ۽ ڏال فرمائڻ لڳا ۽ پرميشر جو لکيو
 ڪوڙو مڙهي لکي سڄي دهن هوادي ۽ سڄو رو - هاندا ڪري ڪو
 ادا ساڳي حالت توسان ۾ ٿي آهي ٿون پدهنجو مون پنڌڪر
 ۾ ڪر - ڏس ۽ ڪنن توسان سڄو رو - هاندا ڪري جو
 چنڊن ڪا - هو ۽ هري ۾ ويهڻو ڏي ڪيو - ڪا ۽ ٿو اکين
 - ان ڀر لکي ڏي - توکي چنڊال جي ڪو جدمر ڀاڻئون هو
 اهو لکيو ددهنجي ڏاڳ - هو اٿس هو ٻو ٿون پدهنجو ڪو چڙهي
 - ڪو رو جي سرن آئين ۽ اهي سڙاويئي ۽ ڏاڙت پيدا
 ڏي ۽ سڙاوي ڇٽ پيرن ٿي ۽ ڪيئي لدهنجي
 سڄو رو توسان - هاندا ڪري ۽ اهو ڪو ٿو ڪي ائين وري

۾ ٿي اچي ۾ هي سڀني جي ڳالهه جا گوت ۾ موٽي ڪٽر
نظر آئي. خير رات جو ٿر راجا پنهنجي ڌيري ۾ روئو
هاڻي ڪاٿي آرايو ٿيو ۽ ڌنهن جي ڪشالي جو ڏک پڳا
جڏهن ڀرپات ٿي ۾ سعي سان اشمان هاڻي ڪري
باد شاهي و ڳوڙي ڪي هٿيار پندوهار ڀيري پنهنجي وزيرن
۽ پهلوائن سميت ڀيري پخت مهاراجن ڌاڻن هليو ۽ من
ٺهراء ڪيا ۾ ۾ منطرح ڏين ٿي سڪورن کان الهي ڳالهه
جو پيد معلوم ڪندس. ۽ نيٺ ڏرندا ڏرندا اچي صاحب
جي حضور ۾ پهتا سڀني مٿو ٽيڪي ڏرڻ ڪيو ۽ راجا
ٺهراء ڌاري سڪورن جي اڳيان ويٺو. سري گورو مهاراجن
مرحبا ڪرڻ کانپوءِ راجا کان پڇيو ۾ هي راجن ڪهڙو
سبب آهي جنهنڪري توهانجو من پند ڪر ٿيو آهي ۽
ڌڪر مدد پيا ڏسجو. راجا هٿ جوڙي چيو ڏين ڏال
توهين سدا سروي ۽ سمورين آهيون. توهان کي ڏهن
ڪالن جي گيڙا آهي ۽ ظاهر ٿوڙي ڀاڻن سڀ وارا جا
ڇاڻڻ آهيون. پنهنجي من ۾ ڪڙو وڏو سندس پيدا ٿيو
آهي جو توهان کان سواءِ مٿائي ڪو نه سگهندو. جنهن
جي حقيقت منطرح آهي ۾ ڪالهه رات جو مون پنهنجي
ڏٺو هو ۾ مان سرير نيا ڳي مري ويو آهيان. پنهنجون رانديون
۽ سڄو راج شوڪ ۾ وياڪا، ٿي روئڻ پٽل اڳو آهي پوءِ
مون چنڊال، جي گهر وڃي جهمر ورتو آهي ۽ اٿي پنهنجو
ڀروار گهڙون وڌيو آهي. آخر اٿي ڀر عمر ڀري ڪري

اسان جي گهر ۾ ويهه و هو۔ اسان سڀني هڪڙي طرح
 سڃاڻو آهي۔ ٻلا سڃاڻندا۔ مون ڪنهن نه ڄاڻو۔ هن اسان سان
 سڄي عمر ڪاٽي آهي۔ هاڻي اسين هڪٻئي ڪيڏانهن
 وڃڻ نه ٿا سگهون۔ پير جي ڦرو ڦرو وڃي تب بههڻجو
 ڪندڻ پالسان وٺيو وڃي۔ هن چسان ميعري عمر گذاري
 آهي سي هاڻي ڪٿي وڃي ٿو ڪر ٿو۔ سري گورو ارن
 صاحب سدا روڪيو ۽ سڄاڻ مڃي ڳالهه ٻڌي فرماڻ لڳا
 ته اوهين ڇڏو ٿا ته اهو سڀ ٻڌي اوهانجو مري ويو آهي ۽
 توهان هڪڙي ضرور قبر ۾ وڃي ڇو ويو هوندو۔ هاڻي اوهين
 وڃي اها قبر ڏسو جيڪڏهن اهو مڙو اهو ٻيو هڪڙو نه
 اوهين هڪٻئي بههڻجو نه سمجهو ۽ جي اهو اٿي ته هڪڙو نه
 ٻيو توهان جو چوڻ سڄو ڄاڻبو۔ پوءِ ادا ڳالهه قبول ڪئي
 ۽ چيو ته اوهانجو چوڻ بلڪل سچو آهي۔ اهو وقت
 ڪيترا چنڊال اوهين ڏکي ويا ۽ قبر ٻئي وڃي ٿو
 نه دفن ڪيل هڙو اٿي ويو آهي۔ ٿڌن سڀيٽي پشومان
 ٿيا ۽ پري حجت ڪا نه ڪيو ۽ هڙن سان سراسر راجا
 آي ۽ اهي ڪوٽ ٿاڻهن موٽيا ۽ سالڙهي هاڻي اچي
 بههڻن اسان تي بههڻا۔ هو راجا کسي ٿاڻو ولاچار ٿيو۔
 ڪنهن کي بههڻي نه ٿي ٻيو سڳو ۽ دل بههڻي
 وٺي۔ اهي ميرت ۾ غوطا پئي کائڻا ته اچي مون سان جا
 ٿيو۔ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ
 پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ پوءِ

کري آئي پڳو آهين ائين ٿو کي واجب نه آهي ۽ ڪٿان هي
 بهارت هت لڳا ائيني. هت کي چوڻو ڪو نه رڳو ۽ چوڻو
 هاڻي گهر جا مڙا ماڻهن ۽ ڇاڪاڻ ته همدجي پروار سان ملين ٿو
 جڏهن انهن سڌا پيار ڪندو ورتي. آخر سڀ ڇڏڻا همدجي
 لپڻ جو هت ي ائي اچي پهتا ۽ راجا کي چوڻا ڏي ويڙهي رها. ائي
 راجا ڏاڍو ششدر ٿيو ڀلا هي رات واري سڀني جي ڪا اهر
 ٿو ويڙهي نه هي پروار سڀ سڌس آهي ۽ هي جا ڪرت
 حالت ئي ٿو نظر رکي نه همدکي هئا ٿو ٿو پوئس. نهن
 هوندي به گهڻوئي پيو چوين نه پيلي آه اوهاڻجو سنهڻي نه
 آهيان مان فلاڻي بهار جو راجا آهيان مولڪان پري هتي بهو.
 مان ٿو ڏاڳي نه جهڙو س، ٿوهين ٿيڇا ماڻهون آهيون. آهين
 بههڻاڻا ماڻهو ڇو ٿيا سڃاڻو ۽ ڇو مولڪي بههڻاڻا ماڻه ٿا
 بڻايون. انهن ريت همدکي جهڳڙو ڪندي ڳچي مهنت ڪري
 ايتري به سٽو رو سڃا پائشاهه سڃي لشڪر سميت ائي.
 اچي سهڙيا جتي ڇڏڻا راجا کي گهيريون ويٺا هئا. صاحب
 حڪم ڏيئي چڱي کي پري هٽايو ۽ پوءِ وهاري انهن احوال
 پڇيا ۽ سڀ ماڻهون ڇپ ڇاپ ڪن ڏيئي همدجي
 حقيقت هت لڳا. ڇڏڻا راجا ڏانهن اشارو ڪري چيو نه
 هي اسان جو سڳو آهي ۽ اسين سڀ همدجا ڪٽمهي آهيون.
 هي مڙو ڇو ڇل ڪري اسان ڏٺا ڏکري ويو هو ۽ خبر نه
 آهي نه هي پوڻاڪه بڻيا هٿيار ۽ گهوڙو ڪٿان هت ڪيو
 اٿس باقي سرڙ جي ڪري هي ساڳيوئي ماڻهون آهي جو

۴ آڏي ڏاڍو وياڪل ڪيس - پٺيان ماڻهو ن بهڃي ڪو نه
 سگهيس آخر هيڏانهن هوڏانهن ڦري ڪڙو ڳوٺ ڏٺا
 جنهنجي ٻاهران وٽن جي چاڙو ڏسي اُٿي لهي پيو ۽ ڪهو ڙو
 وٽ سان ٻڌي ٻاڳي جي ٺلاش ڪيا ۽ ويجهوئي ڪڙو
 ٺلا نظر آيس جنهن ۾ پير ڌوڻا ۽ ٻاڳي هي آڏي
 مٽايائين - ۽ وٽ جي هيٺان ڪهاڙي چاڙو ڏسي راجا جو من
 ڀر مڃي ويو ۽ ملا ڪي ڪرڻ ڪري ٿڪ ٻڌل هوس ڏهنڪري
 ڪپڙو وڃائي اُٿي ويهي رهيو ۽ اُس کان بهڃي ڏاڍو سڪي
 ٿيو - ۽ من ۾ ويچار ڪيا ڏهينهن مڙي ڏهه ڏهاڻ
 ڇڙهان، ٻلي سڏڪتي ۾ اچن ۽ نيسٽا چاڙو ڏو سکر وڌان -
 هوڏانهن سري ڳورو ۽ هاراچ پهلو ان سان ڪهو ڙن ٿي
 ڇڙهي راجا ڪي ڳوليندا هليا آيا - ڏهه ڏينهن ۾ اچي ڏاڍو
 ٺٽو ۽ راجا جو ٻاڳي وارو ٺوڪر ۾ سڀوا ڪرڻ لاءِ هيڏانهن
 هوڏانهن ڪهڙوئي ڦريو پر راجا نظر ڪو نه آيس -

هاڻي وري راجا ڏانهن ٿورو ڌيان ڪريو جو وٽن جي
 چاڙو ۾ ويٺو آهي - ڇڏن هن هنڪي ويٺي ڪيچر مٿي ڪڍي
 ڏهه خواب واري چنڊال جو هڪڙو ڇوڪرو اُٿي اچي سهڙيو
 ۽ راجا ڪي ڀريان ويٺل ڏسي سڏيائين ڏهه ڏينهن بهڃي پيو
 آهي پر هنڪي شاهه ٻاڳي ٻو شاڪ ڏسي ڇپ ڪري پري بهي
 رهيو - دل ۾ پيو چوي ڏهه ڏينهن بهڃي پيو ۽ شايد مڙ
 جو چل ڪري نڪري ويو هو - ڏهن ڏوڙي وڃي ڪهه ٻڌايو
 ڏهه ڏوڙو ڏاڍو ٻاهر ويٺو آهي - مٿو ڪون هو چل

مهدجي زال و رلاپ پيئي ڪري ۽ هي پيار ٺهندجو هيندو
 پروار آهي ۽ هيندا - سو ٿو ٻاليا اٿيئي ۽ ڪها معارا بيٺا آهن
 اهي سڀ ٺهندجي آري آهن ٺڪي ڇڏي ٿون ڪيڏانهن
 هليو وٺين ۽ ڇاڪاڻ ٿيڻ ۽ ٿو اچين - اهڙي طرح سڄو
 ڪٽمپ رهندو ڇڏي موٽي ٻاهر ڪڍي ويا آهن ۽
 آئي وڃي هڪڙي کڻي ۽ ٻي ٻي ٿي.

ايعري ۽ راجا جي اکر کلي پيئي ۽ ڇا ٿي ٿاڻو حيران
 ٿيو - ڪياري مهل ۽ اهي ٿي رهي ٿي خواب خواب مون
 ڪين ٿو - صبح جو سوڙو هڪڙي سکر اچي ڪورو جو
 حڪم ٻڌايس ۽ ٿياري ڪريو ۽ اڄ شڪار ٿي هليداسون -
 راجا اڌ وقت آئي اشدان ٻاڻي ڪيو ۽ ڪهڙي ٿي ڇڙي
 لشڪر ساڻ وٺي شهر ۽ آيو ۽ اٺان سڄو دن ڪي ساڻ ڪري
 شڪار لاءِ ٻاهر نڪتا - راجا ڪي سڀني واري ڳالهه هر هو
 ياد ٿي پيئي مگر زبانان چئي ٿي سگهيو - مهن ٿاڻو
 هاري ۽ ٻيو هوس ۽ شڪار ٿي ڇوڙ ٿي دل ٿي ٿيس ٻو
 ڪورو جي حڪم ملڻ ڪري لاچار ٿي ٿيو هو - وقت ۽
 هر ٿي جو شڪار ڪندا ڪهڙا ڇوڙائيندا مليا پيئي ويا ۽ ٻڙن
 کان پکين جو شڪار پيئي ڪرايو ايعري ۽ راجا جي اکيان
 ڪوڙو ٻوڙ ٿي لنگهيو راجا اٿي پٺيان ڪهڙو ڇڏيو ۽
 هر ٿي مارڻي رهندو رهيو - راجا اٿي پيئي ٿي ٿي ٿي وٺي
 ڪهڙو ٿي ٿي ٿي پٺيان پيس ۽ آخر وڃي مارڻي ٿي
 هر کان ٻاهر لڪي وڃي - ڪرني جي شڪار

ٻيٽي ۾ راجا وڃي سڀڄائي آراءِ ملي ٿيو - پهريندار خبرداري
 سان پهرو ۾ ٿيڻ بيٺا - اڌ رات لڙي ۾ راجا هڪڙو عجيب
 سونهن لڌو، ڇا ٿو ٿئي ۾ آءٌ پنهنجو راج ٻوڪي ٻڌو ٿيو
 آهيان ۽ منهنجو ٻروار ڪهڙو ن وڌيو آهي جو اکين سان
 ٻيو ٿيڻ سان آخر موت اچي ويجهو ٿيو اٿم - سڄي راج
 ٿاڙو شوڪ ٿيو آهي نيٺ سڄي کي ڏند وڇڏي ڀران
 ٿيا ٻيا اٿم ۽ ڇڏال جي گهر وڃي ڄاڻو آهيان جتي مون کي
 پٽ پٽ ڪري پيا ڪو ٿاين - اٺي ٻوڙ ٻوڙ پائي وڌو
 ٿيو آهيان - ڇڏن ٿن وڌن ورهين ۾ پير ٻڌو اٿم ۾ لاڏين
 ڪو ٿين منهنجو وڏو ڪيو اٿن مهاڻان ۽ ڇڏال ڪهڙو
 منهنجي شادي ۾ ڪاٺ وڇاڻي آيا آهن ۽ انهن ٿاڙي ۾
 خوشيون ٿيون آهن نيٺ ٻوڙجي پنهنجي گهر ۾ اچي
 رهيو آهيان ۽ پنهنجي ڪٽنب سان ڪهڙي محبت
 ٿي اٿم - ڪن ورهين ڪڏن بعد جواني آئي اٿم ۽ ڪهڙان
 ٻار ڄاوا اٿم وري انهن جون پٽ سڳيون ڪيون اٿون
 ڪي پٽ ٺهيا آهن ڪي وڏا ۽ ٺيڙيون ٻڌن ڪي ننڍيون
 ڪي وڏيون ۽ طلب ۾ ٻروار وڌندو رهيو آهي ۽ انهن
 ۾ ٻار ٻچا ڪهڙان ٿيا آهن ۽ آءٌ پنهنجا پٽ ۽ ٻوڙ ٿي
 ٿاڙو خوش پيو ٿيان - ۽ انهنجي سکر ۾ هر ڪر شوڪ ۽
 دڪر سکر سهر پيو ڪاٺيان اهڙي طرح ڇڏال جي گهر
 جدم پائي سڄي اورجا ٻوڪي مٿي چڙهيو آهيان ۽ آخر
 ڀران ڇڏي اٿم - منهنجي پٺيان ٿاڙو شوڪ ٿيو آهي ۽

وای ایکی مددچی پا کن و دیو وودو - وارا من فرمایو
لکھو چی وودو کین لب کو رو آنکی چکو کری
چندیدو - ۴ - سگ کانی سکر چی پراچی گرائیدو و
پندجو چاکی سکر کی بچائی وودو - یعنی پریشانی
طرفن لکھو : بحال لیدو - پاک : سکر سان گڈری ایندی -
۱ - اڑی طرح لالت دو لکھو ، بطون : اڑی اڑی طرح
کو رو چی کر پا کر بل کری کشل بر اوس لپٹون
آدی : اود پندی جو لیر آدی سو ضرور وودو لیدو - راجا کی
صاحبن چی وارثا دل سان نہ آڑی - و چوٹ لکھو : دین
دال پشی کالہیون کتین بٹی سکھدیون - ایکی من
چاکر : لکھال پو کٹون وودو : پو کو رو چی مدد کری
کر چی : تو مان صاحبن جو فرماٹل مو جب کو رو
ی - سمانا اوس قس لیددی : پا کر لکیل جت من متجو
چنگو لیدو : آڈ من : پو کٹل کان چتو - و الیکری
و لکی خاطری لقی لقی : پشی کالہیون سا کی و قر
کتین سچدیون گی سکھدیون - سوامین فرمایو :
تدین لکو : تو مان کی الھی وارثا چی سچچی لسا
ملی ویددی : لکھالہ کو رو کو رو کر چی سکی متجو و
سما لورت کچو - راجا سکودان : وچن متجو و
پیتا و آندیون موہ سی اڑیل کی : پو مشر تو
پندجو سکودو سچ آید : کو رو چی دیکر جو : وچن
سچچی کر یا : سکر سان گڈری جت من

جو بند و بست رکجو۔ وزیر ايعرو ٻڌي راجا کي ڪٿائي
 محلات ڏانهن ويو ۽ حالت موجب اها ڪرڻ لڳس ۽ ڪڏو
 پهتو ۽ اهڙو ڪارائڻ لڳس جهڙو ڪهڙي وقت جي ٻيل بيهار
 ۽ ضعيف کي ڪارائيندا آهن آخر ڪيترن ڏينهن کان پوءِ
 جڏهن راجا جڻن جو نمن ٿو بندو ٿيو ۽ ٽن ڏينهن ڪلياڻ کي
 ڪهڙي عزت سان پاڻوڻ ڪرائي خوش ٿي ويندي ڪيائين ۽ سري
 سڪورو ڪهڙي مدد رهندا آهن مولڪي سندن دهرشن جي
 پياس آهي ڪرڻا ڪري پاڻسان وٺي هلي ۽ ڀدار ڪرايو۔
 ڏائي ڪلياڻ چيو ۽ ٻڌو ۽ ديس (پنجاب) ۾ ڪورو جو چڪ
 مشهور آهي جو سري ڪورو امر داس ساڻ کي اڪبر بادشاهه
 اچي پيٽا ٿو ۽ هو اتي چڻي طرفن جا لوڪ سڻي ۽ دن جي
 پوڄا ڪري سڀ ڪامڻيون حاصل ڪندا۔ سڪورو ۽ پڳت
 مڪت جا ڏاڏا آهن ۽ جوڪو ۽ ٻڌي ڏاڏا رکي وڌن ۽ چيڻو
 ڏهندڙي ٿي پورن کن ٿا ۽ ڏهندڙي ٿي ڪرڻا ۽ ٻڌي وڌا
 ڏاڳر جا ڳيا آهن جو سوامين جي دهرشن جي۔ ڪڙي اڻيئي
 هلي سر ڏام سڪر ٿيئي ۽ ٻنهي جهانن جا سڪر ٿاين۔ ايترو
 ٻڌي وڌ ڏاڳي راجا کي مهاراجن جي دهرشن جي ڪهڙي ٻڌت
 جاڳي ۽ سڀني سميت ٿياري ڪورن جي طرف روانو ٿيو۔
 ڏائي ڪلياڻ هڻي مڙل ۽ مڙل وڌن ٿايندو ۽ نيٺ اچي
 وامداس پور پهتو ۽ سڄي عملي کي شهر جي ٻاهر ٿورو
 ڪرائي ڏاڻين ڪهڙن سڀاهه ڏاڻين داسن ۽ داسين سميت
 سڪي ڪري سڪورن جي قدمن ۾ پيٽا ڌار ٿا ۽ آندلن

پنہیدان تہو لت ہو مری ویعدو ؟ اوہین سنت سدا
مکدائی آہو رخر فرمائی ملی مہجی رکھا کریو۔ الہی طرح سک
کی مدائی راجا وقت ولی دیا جو وچر ہیو ہو ؟ چوٹاری کھٹی
خاق بیٹی دیس۔ راجا ڈالہن تہی پائی کلیاٹ چہو نہ
سری کو رو ارچن صاحب پورن سکورو آہن جیکڈ من
اوہین الہی مہجی سکی تہو لایو ؟ من سان کو رو ہ سرقا رکو تہ
ہو تارو کی لت کرن کارن آہن ؟ پٹ اوہین اعا سکا
سکیو ؟ آہدوت ملی مہو تہیکیداسون تہ سچھی کڈائی
سعام چھی سکوروں ڈالہن ہمار کری سر تارو ؟ ارداس
کریو نہ سری سکورو جو ہی ہماراج آہن سب آہی تود لاجو
ہ رشن کیداسون ؟ اوہین راجا کی عالمی سک سان اتاری
سارڈان کریو۔ الہی طرح پٹی کلیاٹ الہی سیکارو چہن
موجب من سچھی مٹ ہڈی سری کو رو ارچن صاحب جو
ٹاو ولی ہرٹام کیو ؟ پٹ پائی کلیاٹ کی پیری ہیا نہ اوہین
پٹ گورو ہماراجن کی ویعدی کریو چہن الوقت ہر گہرائی
مٹ پیرق وئی اتی ارداس کی نہ سری کہ جو ہی ہماراج
راجا ہی رکھا کریو ؟ ہدمہجو چالی دکر کان بھائی ولوس
؟ عالمی ہی تہن ہی سرن ہیو آہی تہہدکری دیا آلو
مہجی اوکیا ہدف کریو۔ پائی کلیاٹ ارداس ہو ری
کری مہو تہیکو نہ راجا سرچہت گہو ؟ اکیرن کولیا
ماٹھن مہکی اتاری وہاریو۔ مہکی چیا نہ مولکی گہر ولی
ملو۔ ؟ ہرہی سنت جو آد رکجو ؟ مہجی کڈی ؟ ر

۱. اڃان ڀاڻيا ۽ ڌڻ ڌڪ مڙاس ڌڻ راجا هڪدم ٻيهوش ٿي
 ڪري پيو ۽ ٻيئي ٻيئي جو اوچتو مورچا ٿي ويو، لڏڪر
 ۽ ڪٽل لڳس ۽ وڃ ڦري ويس ٽنهنڪري سڀني ماڻهن
 جو ڌيان ارڙاهين چڪيو ۽ هڪدم ٽڏڪر ۽ ٻانهن کان وڌي
 ڪڍيائونس مڪر هو اهڙو وياڪل ٿي پيو جو سرير جو ڪو
 سمان ڌڻ رهيس۔ ٻائي ڪلياڻ کي آڻيئي ڪٽي ڇڏيا ۽
 سڀني مٺي راجا جي سڃاڻي جو اپاءُ ڪرڻ لڳا۔
 سیتل جل ۽ طرح طرح سڳندت يون ڪٽي آيا ۽ آهستي آهستي
 هوا ڪرڻ لڳا پر راجا کي ڪو ڏند و ڌڻ ٿيو ۽ اٿيڄو اٿي
 بي ست ٿيو پيو هو۔ انهن هر کي سياڻن ماڻهون، ڌڻ هوا هو
 ويچارڻ لڳا ڌڻ راجا کي ايتري هر ٿيو ڇا۔ پر ڏسي جي ٽڏڪر
 ڪپڙ جو حڪم ڏنا ۽ اڃان جلاهد انجي ويجهو ويوئي هن
 ڌڻ ٻيهوش ٿي ڪريو ٽنهنڪري بهتر آهي ڌڻ اوهين هن
 پر ڏسي کي ڀرسن ڪريو ۽ جتن هو چوي لئن مڃيو ڌڻ ڀلو
 ٿيڻو۔ ماڻهن هندنجي وڃن ٿي نسڇو ڪيو ۽ چيا ڌڻ هن
 ڪڇ، ڪيو هوند و انرشڪ ڪرڻي۔ ٽنهنڪري وزير ٻئي هٿ
 ٻڌي ٻائي ڪلياڻ جي سڃاڻي ٿيو ۽ ويڃي ڪري چوڻ لڳو
 ڌڻ ٽوھين سنت روپ آھيو اسان کي ڪا خبر ڪان پيئي ۽
 ٽوڊانجي اوکيا ٿيڻ ڪري اسين گهڻون پشيمان ٿيا آھيون
 ڪرڻا ڪري اسان کي خطا بخش ڪريو ۽ هاڻي اسان
 ٽوھان جي مھما وڏي ڄاڻي آھي۔ ٽنهنڪري ڏيا ڀالي راجا
 وٽ هلو ۽ هو جو مڙدي وانگر ٻيهوش پيو آهي ٽنهنڪري مٺي

راجا پنهنجي نير موجب ڏاکڻ جي مندر وٽ ويو ۽ پوڄا
 ڪري. جڏهن چڙهي چڙڻ لڳو وٺي ڏاکڻ جي اڳيان
 سر نواڻي ٻوٽو ڏکڻ ۾ هن وڏي وٺي وٺي آيو
 ۽ اچي اسانجي روبرو هڪ ڏکڻ وٺي ٿاڻ ڪريو. پنهنجي راجا
 جا دوت سڳا ڪي هڪ وٺي آيا. راجا هڪ وٺي وٺي آيو ته
 جڏهن هو مندر وٺي ڏاکڻ ڪي پٿر ڪوٺيو آيو تڏهن ڏکڻ
 سخت سڙا ٿي ويهي ٿي ڇو ته مون کان وٺي ٻي ٿي
 آيو ۽ جڏهن ٻيا سڀ ڏاکڻ جي اڳيان ٺهڻ ٿا تڏهن
 انهن وانگر ڪر. هتي ڪلياڻ راجا جو ڏکڻ ٻڌي ٿو ته
 منهنجو سڪورو وري ڪو وري اچڻ صاحب وٽن کان وٺي
 آيو ۽ مون پنهنجو سر انکي ڏنو آيو سو ڪٿي هن ۾ پئي
 ڪڍڻ وٺي ٿو ته وري مان سڌا پنهنجي سڳا اٿس.
 اڳيان سو پٿر ڪي ٻه ٻه ڪٿي ڇڏڻ. ايترو ٻڌي راجا
 گهڻون ڪاوڙيو ۽ ڇوڻ لڳو ته هي بلڪل اهو ڇو ٿين
 ڪري هڪ وري وري ٻي سيڪٽ ٿي پئي ڪري ۽ ڏکڻ ڪيا
 ته جلاءِ ڪي سڏي وٺو ته هڪ وٺي ٿي ڪي پنهنجي
 راج کان ٻاهر ڪڍي ڇڏيس. هڪ ٿي شرط جلاءِ اچي
 حاضر ٿيو تڏهن هڪ ٿي ڪلياڻ سڪورن ڪي سڳا آيو ته
 هي سڪورو وري سڳا پائشا ٿو هانجي سڳا جو هي سڳو آيو
 ۽ جڏهن ٿو مان هڪ وقت پنهنجي مڪان فرمايو ته ته هليو
 وڃ ٿو سان ڪورو سڳا ٿي وٺو سو هائي هڪ ٿي وٺي
 ٻڌو ته وري راجا هڪ وٺي ٿي ڪي ٿي لاءِ لڳو آيو

چيئدعا ئي آهي ۽ جو نعا ٻڙي سڄي ڊڪٽ کي ڏيکار آهي
 ٽنهنجي ٽو هان پٿر ڪري ڇا ٿو آهي. اهـ و اهڙي طرح آهي
 جهڙي طرح ٻڙي ۽ مڊل جي مهاراجا جي سدھان ڪرڻ لاءِ
 ڪي سو رک. لوڪ ڪڙا آڻي وڃائين، ۽ انهي وٽ لاءِ هڪڙي
 چوڻ. ۽ اوھين ڪو وڃي ٿا ڪريو ۽ ٻڙي ٻڙي مان ڪي
 فقط پٿر ۾ ٿا سمجهو. پر ائين ٿا ڇا ٿو ٿي. جو جل ٿل ۾
 رمي رهيو آهي رام، سو هتي هتي اٿو ٻڙي جهڙن ۾ ٻڙي ٻڙي
 آهي. هـ و سڀني جي ڇڙ ۽ چيئرن ۾ ويا پڪ ۽ ٽنهي ڪاڻن ۾
 اڪرس آهي ۽ هن جو قدم ٽنهي لوڪن جي مٿان آهي ۽
 ڪنهن سان به هنجي مشابھت ئي نٿي سگهي. مگر اوهان
 آهي ته ٽوهين اهو ٿا ڪري ڪڙي ڪڙي پٿر ٿڪ ۾ ڪاڻي
 ڪري رهيا آهيو سو ڀلا ڪهڙن حالتن سان ٿو هان ٿي
 پر ميسر ٻڙي سن ٿيندو. مڊهنجو ڪو ڪو ڇا ڪيا ٿو ڪو ڪو ۽ سڌا
 سھائتا ڪندڙ آهي انهي جو چڏڻ ڪريو ته ٿو هان جو
 ڊر ڀلو ٿئي.

اڳيائي راجا پاڻي ڪلياڻ جا ڀٽا رت و چن ٻڙي
 گھڻون ڪاوڙيو ۽ چوڻ لڳو ته هي وڏي سيمڪ جو لائق
 آهي تڏهڪري هڪڙي قيد ڪري وڃو ۽ مڇائي وڃي
 ٽاڪرن جي اڳيان مٿو ٽيڪاڙوس ٿي صبح جو هڪڙي
 سخت سزا ڏني ويئي. راجا ئي حڪم ملڻ شروع ٿا ٿا
 ڪلياڻ کي سڀاهي بدديخائي ۾ وٺي ويا هتي
 رات سڪورن ۾ ٿو سهرن ڪندي ڪاڻي.

هو فلفط کو رو کی بود و شب و رتی گدھکی لٹو مچی ۴ لدن
 تہن واری تو دلچی آکیا جنز اشمی ہی دوت ہی
 ہٹ کرن نہ کیا - ۴ وری سیدی سان اہلو بی دہو تو
 کالہائی دو مکی ۴ چٹکے سدس مت وئی آہی - راجا
 انہی کالہ ہٹن کان کھوپ لہو ۴ حکم کیا نہ سڈی
 ولوس ۴ تہون ۴ کھڑو مت الہ ۴ کھڑی کوئی مت
 قاری ائین چہو ۴ مہجو کورو لکھ کانسواہ کھو ۴ آہی -
 ہٹی کلیمال کی جلد ہی کھڑی دوت اچہ سڈی ۴
 کھڑو وئی راجا دت ولس - راج سہا ۴ ہٹی رن راجا
 کسی ہر نام کھو ۴ اکیان وئی رن - مہاراجا حکمان
 کھڑو ہی اچھو لڑی کون کھڑی دس دو ماکھو آہن
 ۴ کھڑی کورو اڑکی اہو اہدش لٹو آہی ۴ لہجو ۴ و
 ۴ ہیکہ کھڑو آہی لہجی پانی کلیمال چہو ۴ - کھورو
 لاکھ صاحب - چہو جکت و مشور آہی لہجی کادی
 ہی مدوقت سوی کورو ارچن صاحب ویش آہی ۴ آو الہن
 راجن ہی سکی دو کورو آہیان - مہجو اہدش اوکے
 ۴ ۴ سکھ لٹو وادو آہی ۴ ہٹی بر آو الہجی ہرندو
 آہن - لہجی مان پتر کی نہ ہو چہدو آہیان ۴ و
 ۴ تہس لکھی ہڈی لکھی کائی لکھی کالہائی لہجی
 ۴ ۴ سن لٹو ہٹا چا لٹون آہی ۴ چا اسلکی
 ۴ کھڑی مہجو لٹن وٹون آہی - ۴ دو سیدی
 ۴ ہرین ووپ آہی ۴ مہجو آری لہجی

د فخر امار ڪندو هو سو به واجبي ۽ سرڌا سان سڪورن جو سمورن ڪندو رهندو هو۔

انجا پاڙيسري منجھي ملت ٿي ۽ ڀڄڻ لڳس نه ڪالهه نو ورت به ڪونه رکيو ٿڪي اڄ ٿا ڪرداري ۽ آئين ۽ نه ٿا ڪرن جو چرنامي ورت و رٿه سو ڇو۔ ٻائي ڪلياڻ منجھي جواب ۾ چيو نه منجھجو ٿا ڪر هميشه پيو جا ٻي ۽ هو ٻو اٿا ٻو رک آهي ۽ اسان ڪي سدا سکر ٿيندو رهي ٿو۔ پٿر (جڙ) جي ٻو جا ورت آهي جو ٺڪي ڪاٺي ٺڪي ٻولي ۽ ٺڪي خوش ٿئي۔ ۽ ٺهين کانسواءِ تو هين ڪڏهن ڪڏهن ورت ٿا رکو ۽ فلط اهو ٿيندو ڪارن کان پاسي ٿا رهو ٻه منجھجي ڪورو جا جيڪي سکر آهن سي سدا الپ امار جو ورت رکن ٿا ۽ هميشه ڪار ۽ ڪرو ڪان گوشتو ڪندڙ آهن ۽ منجھجو رهو انهي ٻهر ٻه منجھجي سمورن ۾ لڳو رهيٿو انياد ڪو واک ٻائي ڪلياڻ جا ٻڌي سڀ ماڻهون ٻاهر ڪلڻ لڳا ۽ منجھجي وڃن ئي شدڪا آڻي ڇوڻ لڳا نه هي مو رک ٿو ٿا منجھجي ۽ ڪا خبر نه اٿس جو سال ڪرام جي ننڍا ٿو ڪري ۽ منجھي ٻهڻ جي ٻاڙي ٿو ٿي ۽ انجھي ماما بلڪل ٿو ڇاڻي۔ اها ورتا ۽ رجي بد رجي منجھي شهر ۾ مشهور ٿي آخر راجا جي ڪن وڃي پيئي نه هن ننڍڪر ۾ ڪڙو همدو ٻهڻي رهيٿو منجھجي همدو ٿو ر ۾ سان ٻهڻ ڪانهي۔ هو سال ڪرام مان عيب پيو ڪڍي ڇو پيو نه ان پٿر ۾ ڇا آهي ۽ ورت به ڪونه رکندو آهي۔

دن کٽي پوءِ اهي سڪو رن جي فرمودي موجب نلاء جو
 ڪم ٻڪو ڪري. سڪن هٿ جو ڙي ويٺي ڪئي. - اچي
 پائشاهه اهي راجائون گورو جا سکر ڪين آهن پوءِ ڪئن
 هو ڏن ڏيندا جن ڪا به ڪرامات نه ٿئي آهي
 جيستائين ڪگورو جو جسر همن ردي نه ٿي ٿاڙيو آهي ڪئن
 جيستائين هو نه ٿي ٿاڙيو ٿاڙيو ڪندا. هو پٿر جي ٻوڙا ڪرڻ وارا
 ۽ ڀانڀڻن ۾ ويٺا آهن. ٽن مان ڪهڙي طرح ڪم ٿي ٿو.
 مهاراجن فرمايو ته جيڪو هن نلاء جي ڪم ۾ آهر ڪندو
 تنهن سان سڪو رو سڌا سڌا ڪار ٿيندو ۽ ٻنهي جهانن ۾
 انکي وڏائي بخشيندو ۽ اچي هڪئي ڪو مشڪل اچي پوندي
 اتي سڪو رو کي ٻاڪر ٻاڪر سان مڃيو ڪم پورو ٿيندو. - جڏهن
 - واهين کلي سڀا ۾ اهڙو ڇڏيو ٿو هن ڪلياڻ ٿاڙي
 هڪڙي سکر هٿ ٻڌي عرض ڪيو ته سري پوپ جي
 جيڪڏهن آگيا ٿي ته هي داس انهي ڪم ڪرڻ لاءِ حاضر
 آهي. سڀ ڪال ۾ سڀا ٿي واهين ٻاڪر ڪڇو ۽ ٻنهي جهان
 ڪارج ٿو هين ٻاڪر سڌو ٿو ٿاڙي ٿاڙي ٿاڙي طور ٿي ٿو
 پوان. - اميد آهي ته ٿو هينجي پوئتي سڀ ڪم پورو ڪري
 ايندو من. ايترو چئي ٻاڪر ڪلياڻ هن پراڻڪار جي ڪم ۾ آهر
 ڪرڻ واسطي ٿرڻ ساوڙان ٿيو ۽ سري گورو مهاراجن جي
 آگيا ٻاڪر ٿيو ٿي اوڻا هين آهيو ۽ اتر ڏانهن مهن
 ڪري سري سڪو رن جو جاپ جهڙو هليو ويو.
 ۽ رهي رهي ٻيڙي اهڙي مڃي ۾ اچي پيو ۽

۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹

پٽ کي ٻالي نهڙي طرح سڪورو هڻي پيار ڪندا ۽ ٻاليندا هئا.
 هو ٿيڻ ڇڏي ائين ٿي سڀ پڻههجي اسيري سان وڃي
 ڳالهائون ڪندو هو ته نيٺ شي جا مالڪ ٻاڻ ٿي آهيون.
 سري ارجن کي پڻههجو پٽ ڪونهي سو ٿي سڃاڻي ته آخر
 کور ٿا پڻههجي گهر ۾ ايندي. هو مهروان کي گهڻون
 پيار ڪندو ۽ ڪو ٿاڻيندو آهي ۽ مڙيا ۽ لڻا سڀ ٺهرائي
 ٿي ٿو. سو اٺ ۾ پڻههجو راج به هڻي ٿي ڏندو ۽ پوءِ سڀيئي
 لوڪ ٻاڻي کي پوڇيندا. اهڙي طرح هٿان ويل کور ٿا گادي
 وري ٻاڻي کي ملندي ۽ پڻههجو وٽس ڇڪت ۾ وٺندو.
 انهي ريت هو پڻههجي ڪوٽي سڀا موجب ٻيون ٻڌ ڪيترن
 ڳالهائون ڪري پٽ هو فخر رکي خوش رهندو هو ايئن
 ٻيو ٻي اٺ جي خبر کان ٿي پيس ته ٻڌي جي هن ۾
 هڪڙي ۽ صاحب جي هن ۾ ٻي.

سري کورو ارجن صاحب کي پڻههجي پيا سڪورو
 واسطو صاحب جو فرمودو سري انجرت سر ٺهرائڻ به نسبت
 هميشه باد رهيو آيو جنهن لاءِ سڌا اونو رهندو هو ته
 ڪنهن دستور ٿي ٿي ته ڪم ۾ هٿ وڃي
 جنهن لاءِ آخر ڪري ٿي جنهن سڀا ۾ ويٺي سڀيئي جي روبرو
 فرمائڻ لڳا ته جنهن ڪم ڪرڻ ڪري سڀيئي سڳو ٻڌاڻي
 سڏجن ته ڪم مان ٻي ڪم سڀ کان وٺو آهي ۽
 جيڪي ٻڌن سڌا ٻڌاڻي ڪندا رهندا سي گهڻون آڻين ٿا
 پائين. ۽ ٻي ٻڌاڻي جون انيڪ واٽون آهن جي هن وان

ڪڍي ڏنا هئا. سڪت جي ڀڄڻا ۽ ڌوڻ سڀ صاحبن کي ملندو هو. ۽ ٿيڻي ٿاڻر هڪڙي ۾ مڇاڻپ رکي ورتل لڳا. پر اهو وهندو اڇو مڇو فقط ڀاڙيون هو مگر الله وهر شريڪت جو وڏو خيال هون. ۽ سري ڪو وهرجن صاحب جن ڏيڙهون، سمان ڇت، وڪار وٺت ۽ سوڌي سڀا وارا هئا ۽ پريڳڇند ههيشه والڪر ٿلڪو هليو آيو ٿب سوامي مڇو ڪوٽ ٽل ۾ نه رکندا هئا ۽ سڀني سان چڱو طرح ملندا هئا ۽ اهڙو ويچار نه ڪندا هئا ته هو اسان سان هه شريڪي ٿا ڪن يا ڪئن.

تڏهه طرح ڪڍا ڀڄندي ڇڏن ڪهڙو ڪال وٺيت ٿيو نه پريڳڇند کي هڪڙو ٻي ڄاڻو چڱو مڇو ٿاڻو ههروان رکيا ۽ سڀني هروڙو ۽ آندو ۽ وڌا ٿاڻن ٿيا ڇڏن هو ٿو دن ههڙن جو ٿيو نه مائت هڪڙي ٿيڻي خوش ٿيندا هئا ۽ سري ڪورو ارڇن صاحب ڇڏو ڪڍي ايندا هونئس. ڪهڙاڻي هڪڙي ڀاڙيون سان پڇهڻي ڪوڊ ۾ وٺي ڪوٽائيندا هئا ۽ ڪهڙو سڙها ٿيندا هئا ۽ پڇهڻي ٿوڻل سڀا ڪري ٻين جو ڀر هه طرح ٻلو چاهيندا هئا. ۽ پريڳڇند هه مڇوڙن جو ڪهڙون اشديه ٿيڻي ڇوڪر ڪر ٿيڻي صاحبن وٽ وٺي ايندا هو. هه ڇڏن هن سال ۾ ٿيو ۽ الهه سڙوڙ ٿيڻن ٿڌن هه هه اڇن وٽ ويٺو هه ٿيڻ ڪندو هو ۽ سڀاڻي هڪڙي ٻيڙ ڪندا ۽ ڪوٽائيندا هئا. ڪان وٺي پڇهڻي ڪوڊ ۾ هه هه اڇن هونئس. ۽ ٿيڻو ڪوٽائين ۽ عمدا ڪهڙا سڀاڻي اڇي ٿيڻون ٿيڻي هڪڙي پڇهڻي هه ۽ ٿيڻن ڪو پڇهڻي

نه ڏٺي. ۴ سڀني کان ٿا اميد ٿيا. انهي عرصي ۾ پاڻي
 گورداس ۾ وڃي پهتو جڏهن سڀني کان گورو جي ڪار
 سمجھائي ورتي. ۴ سخت کي هائسار، وٺي سڙي سڪورن
 وٽ آيو. ۴ پر ٿيڻ ۴ مها ديو ڀٽ ۾ ڏن سان ڪٽي موٽي
 آيا جن گهڻيون ڪالهون ڪري اچي رولو وڌو ۴ پئي
 پائو جهڳڙو ۴ ڇائي بيٺا ته جيڪڏهن گورو جي ڪار سڀ
 اوچين وٺندا ته هو ۴ اسين ڪٿان ڪٿان ڪندا سون ۴ هي
 گورو جو ماريو گورداس اسان کي ڪٿان ۾ ڏن وٺي وٺو
 ڇڏي. آڳري ۾ ڀران ٿي ويس ۴ هي گورو اسان ۾ بلڪل نه
 ڪهر جي. اڳي سڌا اسين ڏن وٺندا هواسون ۴ سڀ ڌيئي
 لپتي خرچ پڪو اسانجو چڱي طرح ملندو هو ۴ هاڻي جو اهڙي
 سختي ٿي آهي سو اسانجو ڪڏن ڪٿان ڪٿن ٿيندو ۴ خصوصا
 ڇڏن ۾ سڄو جهان ڏن آڻي ٿو اوهان کي ڏي. ۴ اسين ۾
 گودان وانگر پي ۴ ڇا پٽ آهيون. ۴ ٻه ڪري ائين ڪريو
 جئن اسانجو ۴ ڪڏن ۾ پيو ٿئي ٿي اها ڪالهه چڱي نه
 ٿيندي ۴ اسين بادشاهه وٽ وڃي فرما ڪندا. ون جڏهن
 پائي گورداس آڏو ڪن بهارجن کي سفارش ڪئي ته منهنجي
 ڪجهه آڏو ٿرائي ڏيڻ ڪهر جي ۴ جهڳڙي ۴ ٿڌل لاءِ ٻڌي
 طرفن وٽ پهت ڪري ٿي. ٿر ۴ ڪيا ۴ ۴ وڪاڻن
 جي مسوا ۴ بازار ۾ وڪري لاءِ آيا، شين جو محصول ٻڌيڻ
 ڪٿي ۴ ٿا. ۴ چوڪ جي چڪاٽ مها ديو وٺي. اهڙي طرح ٻڌي
 جي ڪڏن ۾ ٿر ۴ قبول ٿيو. جڏهن ان هو ٻڌي ڪاٺ ۴ خرچ

ٲڏي - و پٽيل ڪيڙان اچي پيدا ٿيو- ٻڌي- ڪو رهاس
 هڪڙي ٿڌي مهن مهنجو ٻالهاڻو پنهجي ڪن سان ٻڌي
 ڪاوڙيو ۽ هڪڙي روڊو هٿ ۾ ڏي ڇڏيائين جيڪڏهن مان
 اچو ٻڌو ڪم ڪندو هوندس ٿو مانجي چوڻ موافق ڪشت
 ٻڌي مهنس ۽ ٻڌي جي مهنجي ڪا لالچ ٿي هوندي ٻڌي
 مان انجو نصيحو اوڙي مهنس ٻڌي جي مهنجو ڪرڻ واهي
 آهي ٿو مان جو چوڻ سڀ اچيو ٿي مهنس ۽ ٻڌي کان سواءِ
 جيڪڏهن حق واري کي حق ٻڌي وڃي ۽ ٻڌي واري کي
 روڪجي ٿو انجو پنهجي اٿو آهي ۽ انهي سڪورو سدا
 راضي رهندو- ۽ مهن مهنجو ڪو قصو ر ڪونهي ٿي مهنس
 ٿو مان جو چوڻ سڀ نسل ٿي مهنس- اڳي طرح ڇڏي مهن
 پاڻي ڪو رهاس هڪڙي مهن ڇڏي جواب ٿو ٿي مهنس
 مهن وري ان سان ٿي ٻالهاڻو-

ڇڏي مهن ٿو ٿي ٿي طرفن کان ڪار ڪور وري
 وري ٿي مهن ٿي بلڪل پشيمان ٿيا ۽ آمد ٿي کانسواءِ ٿي
 هيٺ ٿي رهيا مهن گهڻائي ڪيا ٿي ٿي ٿي- سڪر
 سڪر کي ساڄي پيٽ جي خبر پنهجي و پنهجي ٿي مهنس
 ڪنهن به مهنس پيٽا ٿي ٿي- سڀيئي سري ڪورو ارهن
 صاحب جن جا چرن ڪڍڻ ٻڌي ٿي- ۽ سڪر کي مهن
 گهڻو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي- انهي ريت ڇڏي مهن
 مهن جا اڳ سڀ نسل ٿيا ۽ ٿي کانسواءِ ٿي ٿي ٿي
 پيشن آين ٿي مهن وري مهن وري ٿي ٿي ٿي ٿي

ڪلياڻ جو آبهش پئي ٿي ۽ جڏهنڪي ٿي ۽ ڇڏي سڪن
 ٿين ڇاڻو ۽ ڪورو هي ٿي آهي ۽ پيا سڀ لوڻي ۽ ٽن جا
 ڪورو آهن ۽ هڪ آهي ۽ سڪورو ۽ امداس صاحب پنهنجي
 اسٽان ٿي هن ٿي ڪر پانڌان ڪي واريو آهي ۽ هو ويچارن
 ٻوڙ ٿي سڪن ڪي ٻيڙي ٿي ٽن ٽن واسطي پنهنجي ڪور
 ٿانهن وٺيو ٿا وڃن - هنن ۾ ڪو به ڪڍ ڪونهي سو سڪن جو
 ڪلياڻ ڪن ڪندا باقي رهي وڃي ٿي ۽ ٿي ٿي ٿي
 ڪري پيا ڇڏا ٿيندا - ۽ هنن صاحبن ۾ هنن وانگر وڪار
 ڪونهي ۽ هي سا ڪليات سڪورو جي صورت ۽ سڃا جا صاحب
 آهن - سڀني سڪن جي ملي رهڻ بعد سري گورو مهاراجن
 هندن جو پٽا ڏوڪر سمنان ڪيو ۽ سڀني ۽ ڪور جي ٺاري
 ڪري سڀني ڪي پر ساد وراهي ٿي ۽ ٿي ٿي ٿي صاحبن
 جي وقت ۾ ٿيندو هو ٿي سڀني سڪن ڪي سڀني
 جي ڪهڙي خوشي سان وٺي ڏيکارڻ ڪري پنهنجي ڏي
 ٿانهن موٽيا ۽ سڀني سان سڪورن جون تعريفون ڳائيندا
 ۽ ٿي ٿي سڪر - سڪر ملين ٿي ۽ انهنڪي پٽرو
 ڪري ٿي پٽا ٿي ۽ هن وقت سڪورو سري گورو ارڃن
 صاحب جن آهن - جڏهنڪي ڪيترن ملڪن شهرن ۽
 ڳوٺن ۾ سري سڪورن جو جس ڇڏو ۽ وانگر سڪوئي
 وڌي ويو -

انهي طرح جڏهن پاڻي ڪورو اس آهي ڪري ٿي آندو
 ٿي هنن ان مان ڪاڏي پيئي ۽ ڪپڙي لٽي جو وهندو ۽ پي

ڪري مون ڏانهن وٺي اچو - سڪن ٻنهي طرفن جي آمين
 مون ڳالهيون ٻڌي هڪڪي سمجهايو ته ڪور و جي ڪار
 جيعري ڪه اسان وقت هئي سا سڀ اسان کان ڪور داس
 وٺي هليو ويو آهي ۽ هاڻي اسان کي فقط درشن ڪرڻو رهيو
 آهي سو جي ڪور و ڏوڏ و آئي ڪنداسون ايترو ٻڌي
 هندن جا دوت سگت ڪئي ۽ مڪاڻ لڳا ته ڇاڪاڻ
 ڏوهان ڪور و جي ڪار هڪڪي ٿئي - ڪور و جي گادي تي وڌو
 ٻٽ ويٺل آهي ۽ اهوئي سگت جي ڀڄڻ پوکيو آهي -
 اڏيو نالو پر ٿيڻ ڇڪت پر مشهور آهي ۽ ڪو هڪجي ٻراڙي
 ڪري اهو سگي - اها ڀيٽا اوهانجو ٿل ڪور و دوت قبول
 نه ڀولي جا ڏوهان وڌي ڪي ڇڏي ٻڌي وٺي آهي -
 پر هاڻي جيڪي ٿيو سو ڪڏهن مڪر آئيندا ڀاء و ڪڇو ۽ ڪڇو
 پر ٿيڻ ڇڪت جي ڪر هليا اچو ۽ ڪڇو ٻڌو ٻڌو اي نه
 لڳاچو - اهو طرح سڪن کي سمجهائي ۽ ٻڌهجي طرف
 جي ڪهڙي تعريف ڪري هندن کي خالي ٿي ڪهڙو ڇڏي
 ٿاڻا جي ٻوڙي ڪور و ارڃن صاحب وقت آيا ۽ درشن
 پائي بلڪل پرسن ٿيا - سڄي جي مدو ڪامنا ٻوڙي
 ٿي ۽ سڪورن جي موما پر تڪيه ٿاڻا جي ٽروڪار ڇت
 ۽ شانت سر ڀڄو ۽ پيشاني ۽ بي مثال چوت ٻئي ڇمڪين
 هڻي ۽ بي ٻوڙا ۽ ڀيڻ کي ڪت ٿيڻ هارا ڏاڍا سندن
 مومند ۽ شيرين زبان المهورت سمان هئي ۽ درشا
 ڪنهن مڃڻ وٺي مٿي نه هيون ۽ سڄي کي

کورداں سری کورہ مہاراجن وٹ ٹکی پیو مہر کیجرا
 تہ بدھن آتی کڈاریا تہ سدھو رہیو نہ ہو ہئی پاڈر - پ تہ
 ہاٹھ کٹی و بدھا ہوا۔

[illegible]

تو هانجا پائو تو هان سان برابری کری نه. سگهن. - ری
 گورو مهاراجن پائی کور داس جي صلاح ٻڌي فرمايو نه.
 مهن بدھي جي من ۾ فرشدا هڪدم روقي ويئي آهي ۽ ڇڪي
 ڇڪي وڃي ٿا ڌن روکين ۽ هو ڪه ٿي ٻالهاڻي چل ڪري
 ۽ ٻل لڳائي رات ٿي مهن پائين کي ڇڏي پيا آهن تڏکي
 سدوش ڪنهن ايندو. - ۽ مون کور ٿا ڌن واسطي ڪين
 ورتي آهي ۽ ٺڪي فرشدا ڌار ٿي سان من هيٺو ٿيٺون آهي
 بلڪ سڀيئي وڪار انهن داس ڪندا نڌهه ڪري ڀدارت جي
 آما مان ڪنهن ڪريان. ۽ ڪنهن مان سگهن جي اندر جا
 وڪار داس ڪري سگهندس ڇڏن خود مون ۾ ئي آهي جاء
 ڪري ويندا. ۽ ٿلا آه ڪي سڀيئي ڪنهن جي سري ٿلاڪ
 سڀيال ڪندو ۽ ڇڏي اسان جو اڻهي ٻهر بار آهي. - ۽ و
 چيڪڙن تون پراڻڪار ڪرڻ ٿو چاهين ۽ ٿلا بطل ڪري
 مڏسڻ جو اڌار ڪرڻ ڪهين ٿو ڌن تون ئي ٺڪري اهر ڪر
 ۽ گورو ٻيهر ميسر تڏهجي سهاڻا ڪندو. - پائو گورو داس
 مهاراجن جا ڪهڙا ٻڌي ويچار ٿي ٿو نه. صاحب من ساڄي
 وار ٿا ڀڄا رت چٽي آهي ۽ تحقيق مڏجي مهن وانگر ڪرڻ
 ٿي بطل ڇڏي سگهن جا وڪار داس ڪرڻ مان آهن. ۽ سگهن جو
 سگهي ۽ گورو ٿي فرشدا وارن وانگر مڏجي هيٺان هن هوٽان هن
 ڇڪي بلڪل ٿي ٺهه ڪري. - سڄي جڳهه جي ڀلي واسطي
 مان ئي اهو آدم ٿو ڪريان. ۽ سڀيئي کي اهو ڀڄي ٿي
 سگورن جي مشوري ڪندس. اهو خيال ڪري ٿي

۴ من پدمی پائون جي ڪو ٿاڻي (جا ۽ و چئن ۽ و ۴ نئن
واڌاري ڪندا رهيا) ۴ سده و رهيو آخري چئن من کان
مهندجي ڪو ٿاڻي سٺي ۴ وڃي جو هو هميشه سڪعين کي
ڦريدها ٿي رهيا ٿيندڪري ڪري ٿيند من سري ڪو رو ارڇن
صاحب کي چيا ۴ ڪو وٺا ۴ ٿو مان پاڻو آهي ۴ ٻوڙا هو پيا
ڪرائين سا ڳالهه ٿي ٿي ۴ انهي طرح ڪئن ٿيا ۴ ٿيند
۴ ٿو مين ڪڇو ڇو ٿيا ۴ چئن سڪو رو ٿاڪ صاحب ۴
جوت ڪڇي پٺيان ڇا ڪندي آئي آهي ٿين اوڻاڪي ۴ جڳت
۴ مشهور ۴ ٿيڻ ڪهي ۴ ٿو مانجي ۴ و ۴ لڪڻ لائق ۴ آهي ۴
ٿو مانجي جڳت ۴ سڪي ۴ و ٿاڻي ڪهر ۴ ۴ ٿو مين ڪرامات
۴ ٿي سان ٿن وٺو ۴ چندي طرفن کان ۴ شمار سڪت
پاڻو ۴ ڪئي ڪريو ۴ انهي طرح مهندجي من ۴ ۴ سڪو
ٿو ۴ ۴ جيڪڏهن ٿو مين ۴ ٿو مانجا پاڻو ۴ ۴ رهي رهندا
۴ ٿو مان و ٿن بلڪل ۴ ۴ ٿو مانجي ڪهر ڪي
ڪڪالڙو ويڙهي ويندو ۴ ۴ ٿيندڪا سوا ۴ سري ڪو رو ۴ ٿو مان
صاحب ٿو مانجي الت سمي پدمجي مڪر سان ٿو مانجو ۴
۴ ٿو مين سري ۴ ٿو مانجو ۴ ۴ ڪر ڪر انجو ۴ ٿو مان
ٻڌائي ۴ ڪو ٿو مانجو ۴ ۴ جيڪڏهن ٿو مين پدمجي و ٿي
مطرح رکيا ايند ۴ ٿر ٿاڻي ٿي ٿاڻي ۴ ٿو مان ان ڪر
۴ ٿو مان ۴ ڪهر ۴ آهي ٿيندڪو ٿو مان ۴ ٿيند ۴ ۴ ٿي
ڪي ٿو مين اڏو ۴ ڪي جڳت ۴ ٿي ٿي ۴ ڪري ڪري

جو گھٹن ڏينهن کان پوءِ اسانجي گهر ۾ ملي آيو آهين هر ڏينهن
 جي گهر ۾ هجي ۽ آهار ۽ بٽي ۽ پيا ۽ ڪيترن قسمن جا خوراڪ
 ڪجن. ۽ هي ڪالهه مون توکي پنهنجو پاڻ ۽ گھڻو ڇاڻي
 جئن پيرائعي ملي آهي تئن ڀڄائي اٿم ۽ اميد آهي ڏن
 انهي ڪري دل ۾ ڏڪهين -

ڀڄائي ڪو داس ڀلو ماڻا ڀائي جي - سڄي وارن ڀڄي
 ڄت ۾ گھڻيون سدڪائون اڏارڻ لڳو ۽ هي ڏاڍو اڇو ڪر
 ڪم ٿي جو سري ڪورو ارجن صاحب شاعري ڌاري رهيا
 آهن ۽ ڪنهن سان به ڪجهه ٻولين نٿا ۽ هو ڀل ۽ چل ڪري
 ڀاڱي ڪوري ۽ چوڻي - سڪين کان ڌن ڪسيدها ٿا وٺن ۽ ڪورو
 جو چيڙهه ڪم آهي سکن جي سهڻا ڪرڻ جو سو ذهن مان
 سرڻون ٿي ڪين آهي هر اهو ڀرلوڪ ۽ رهيو هو - اول هن
 لوڪ ۾ ٿي ڪيترن قسمن جا ڀاري سدڪت سکن کي
 پون ٿا جهڙوڪ ڪو پٽ جو پياسي هوندو ڪو ڌن جو
 سوالي هوندو ٿر هنن منجهان ڪنهن جو ڪارڇ سڌ
 ٿيڻون آهيتي ڪون جهڙي سکن ۾ بي و پيا هي
 ٿيڻي ۽ ڀري ٻڌ ڀري سڀ ڪورو گهر جي پوڄا ڪرڻ ڇڏي
 ڏيندا ۽ الهه ڪري ڪور سڳي بلڪل هتي ويندي ۽ هي
 ٿاڻ ڪو جڙو ڪري سگهندو جيڪڏهن ڪورو ڪپت
 رهندو ۽ ٿاڻي ڪو به لکي ڪو نه سگهندو ۽ سواءِ
 مشهوري جي ماڻهن کي سڌ ڀوڻ ڪئن آهي - اهو ويچار
 ڪري هو ڪورو جي چڪ ۾ سڪورو وٽ رهجي پيو -

۱. مغلن والکر کری ما نہ گورنا مقامین کو پیر ولی و ہی
 ما۔ چاکاٹ نہ ہی امانت سدا شیعو کن ہی آمی ۴۵ عویلی
 کری کو کو رو نہ بطیو آمی پر سری ار دن نریم قاری
 سووی نکل ہی لچہ و کی ۴ مہمچو مدورن پور و لیو ۴ پٹ
 مہمچو پتا جو و جن سچو کیا۔ الہیکری مہمچو
 لیدی پت کی آفرین صد آفرین ہی جہن۔ پوا کری
 پمہمچو پتا کی پر سر، کیو ۴ کو و یاؤ پتی ہاسی و چٹ
 نہ قالی ۴ پمہمچو کہو ۴ ہا لیا۔

ماٹلی ہو شانت پت مات کری و پتو آمی لکو
 کو اہم کری ۴ نہ کدھکی چوی یا پدی ۴ ہو پتی کہ مہدا
 گولدا سکت کی لپیڈا ٹا وٹن۔ پمہمچا ماٹھون موکلی
 ہارن ٹی ہارن سکھین کی و دایو پالوٹ کہرائین ۴ پور جڈو
 ہو اہن نہ اٹھکی چون نہ اہن کرو جا و قدا فرزند ماٹلی
 گاہی نشین گیا آدیون۔ امین چٹی سپ دن مہمکان پلو
 رکن ۴ مہمکی سری ار جن ٹا پچھٹ نہ لقا چڈین ۴ ہارن
 ٹی رقم و لیو اماٹھیدا پیا وچن ۴ ہی کہو و پتو ہمیشو و پچن
 کری ۴ اتفاق کو سک اچو مہمکی پوچھت نہ نہ لیا پلو۔
 ۴ ہو الہی مال مولدی نہ پل ۴ چل کری چمی طرفین
 ماٹھن کی مدح پیا کن نہ معان کو مدوت اچہ ۴ مہمکی
 پالچرو نہ لقا چٹن ۴ لکی کاڈی واسطی کچھ مہمکی
 و دایو چین ٹا ۴ الہیکری ٹی سدا استانوت کاڈی۔ پیتی
 زہیتی لنت آوکان نیاز و اسانکی کیڑا آمی۔

دوا و پکشتن پنداریدو آهی در اسین معی اچی دھیا آھیون -
 کت من در ائی پور سیخی سان گت دھدا دواسون ؟ قتادو
 آندد جو وقت کت دندو و و ماطی در اھمچی خھر سکت در
 کت من کت من ئی اھی - شکر آھ دھکی ایشو در جوئی
 دھ - دھئی پلور آھ - کت من پائی کور دھاس دھو در دھمچی
 کھ قتھن سب سکت سالت آھ ؟ سب دھدا و قت خھر
 دھمچی آھن ؟ مولکی در کھتا قتھن قتلی لیا و و سري
 کورو دھارھن کان دھ - دھمچی کورو حال احوال آھ دھمچی
 سکت واط لاء آھو آھیان در مولکی در قسی حیرت وئی
 دھئی آھ در اون پلن دھ کل و دھئی آھن دھمکری
 دھمچی پوط لکھن ؟ و و دھمچی دھمکری کورو دھمکری
 صاحب سان گھو دھمکری تون چکر ماکا آھن اھمکری
 دھئی طرفن دھمچی پوجھد آھن ؟ دھن کان سراء تون
 سچی چکر دھمکری و قت پاکھ آھن سو آھ دھمکری دھمکری
 ئی آھس در اھی چٹن دھ و دھئی کاکا در - دھمکری کھ در
 و قتی و قتی ملیل آھ ؟ تھان کی چکر کورو دھمکری
 ملی آھ دھن دھدی ؟ دھن چکر لھو سو اوھان دھ
 کھ دھ کورو حال آھ - پلا دھن کھ در کاکا دھئی ئی
 دھمکری دھدی دھدی در آن کھ در دھو دھمکری کورو
 دھمکری دھمکری دھمکری سب آھ دھ تھمکری اھری
 قدر دھمکری دھمکری دھمکری دھمکری دھمکری دھمکری
 چھد طرفن تون سھمکریون دھن دھن دھن دھن دھن دھن

آهيو ۽ انهي ڪري آءٌ ٽوڙائجو سکر آهيان ۽ مولائي ۽ طرح
 ٽوڙائجي ٻوڙا ڪرڻ لائق آهي ٽنهن هوندي به آءٌ ڪهڙن
 اڏامن کانپوءِ ٽوڙا وٺ آيو هوس ۽ هي بهريون ئي
 دفعه پڌهائجو ڪڏهن جيئي ٿيو هو ٽوڙين مڏهائجي ڀاڙائجي به ٿيو
 ۽ سٽڪو رو سڏا جا صاحب ٻيڻ آهيو ۽ مان ٽوڙائجو مامو
 به لڳان ۽ ٽوڙائجو سکر به آهيان ٻيو مولائي ٻوڙن جو
 آءٌ به ڪين ڪيو سو خبر نه آهي نه ڪهڙي سبب -
 سري ڪور و بهاراجن مشڪي فرمايو نه جيڪي ٽنهنجي
 ٻيڻ ٻيڻ ۾ هو سو ٿو ڪاٽو ۽ ٻيڻ کي ٻيڻ ٽنهنجي روڙو ملو
 ٿو کان لڪائي ڪنهن ٻيو ڪين ڪاٽو آهي - ٻيڻ جيڪڏهن
 ٽون واقاري مهماني چاهين ٿو نه اڏو ماڻا وڃي آهي
 جا اسان کي ٻيڻ موڪلي ٿي ۽ مهمانن کي ٻيڻ بهچائي ٿي
 بلڪه ڊيڪر جو سڄو ڪم ٻيڻ ٿي ملائي ۽ اها ماڻ مڏهائجي
 آهي نه ٻيڻ ٽنهنجي به آهي اٽڪان وڃي سبب ٻيڻ نه جا
 ٿي چوي - ايترو ٻيڻي ٻيڻي ڪور داس ٻيڻو - واهين وڌان
 هٿ ٽوڙي ڪري اڏو ويو ۽ سامهون ٻيڻ کي ويٺل
 ٽسي ٻيڻ ڪيائ - ماڻا ٻيڻي ڊيڪر اسٽان ٿي ويٺل
 هئي ٽنهن هڪ کي ٽسي چيو ٻيڻي آئين ٻيڻ مڏهائجي اٿي
 لڪي ويهه - خبر ٻڌاهه مون ۽ موهري هئي ٻيڻ ڪٽنب
 سميت خوش راضي هو ۽ ٽون به ڪهڙن ٽنهن کانپوءِ هتي
 آيو آهين نه ڪڏهن پڌهائجي حال احوال جي سٽ لڪي هئي
 ۽ نه ڪڏهن اسان کان پڇيئي جڏهن اڪر - ري ارجن جو

[illegible]

ڪم شروع ڪرائيندس انهي طرح مامن کان آگيا وئي
 سڄي سدڪت سميت ٿياري ڪري ورتن تي چڙهي
 ڪوٺند وال کان روانا ٿيا ۽ واٽ ۾ ڊڪري رات رهي پئي
 ٿيڻهن ڪو رو چڪو ۾ پهتا ۽ پڇا ٿي اڃان به مٿو ٿيڪي
 پڇيڻي ڪري ڪو ۾ پيرا هائڙ - سڀاهي ٿيڻهن ڪو ۾ پوري ۾
 رهيا ۽ پڇا ٿي آگيا هميشه اندر ۾ راند هين - سڀ سدڪعيون
 وٺن اينديون هيون ۽ سکر ڀيٽ ۾ ارڙهي ارداس ڪرائيندا هئا -
 هو ٿانهن آڪري شهر جي ڪچر جيئري سدڪت ڀائي
 ڪو رڌاس سان کڻي جي سڪورن جي درشن لاءِ شهيد ڪيرن
 ڪندي هلي پي آئي ۽ واٽ ۾ جتي رات پوندي هين انهي
 ٿڪي ٿڪ پڇيندا هئا - پهرين ۾ پهر ۽ ٻيون پهر رات جو
 سڀيئي کڻي ۾ ۾ سان ڪيرن ڪندا هئا ۽ واٽ ۾ پڌت
 ڪندي پل ڪرائيندا ايندا هئا - انهي طرح هو منزلون
 هڻندا ۽ وڌندا هليا آيا ۽ مڊڄهن مڪير ڀائي ڪو رڌاس هو جو
 سڀيئي کي خوش ڪندو سڀني سان کڻي پئي آيو - جڏهن
 سڀ پڌت لڙي بياس ٿي پي پڇا ٿي اني ٿڪا بيٺل هئي
 پيڙي ۽ لڪو هو رهڻ جو سهنجو ۽ درياھ جو پاڻي به تمام
 وڏو هو ٿيڻهن ڪري ڪڍاري ٿي بيهي سڀيئي ٿيڻهن لڳا ۽
 وڌيڪا رڀا ٿي پيڙي ايندي صبح جو سو جيڪڏهن رات ٿا
 هتي رهون ٿي سڀ شي وسڻ جي اڳاٽي ٿيندي ۽ سدڪت
 کي ٿاڍي هلا کي پهچندي - اڃان ڀائي ڪو رڌاس انهي
 ڪٽي ۾ هو ٿي مڊڄهڻن ڊڪري سکر جڏهن ٿي جي ڪڍاري

ناراضو ۽ پرسدعا ايعري قدر سڦلي ٿي رهي جو قضايل
وسايل ۾ ڏير بلاڪل ٿي لڳين - ڀلا ايعري سهر ٿي
ڪڏهن ڇپي سگهي ڇا پوءِ انيڪ سببن ڪري ظاهر ٿيڻ لڳي
ستڪورو گهٽ گهٽ ڇا وائي سڀ ڪجهه ڇاڻيل هار سڪن
شيونڪن کي گهڻي قدر ڇوڪل لڳا - انوقت ڪيتر
سکر ڪرامات ڇا صاحب ڀڄي هئا جي سڀني ۾ ڪورو جي
صورت ڏسندا هئا ۽ آهي ڪورو کي همسڪار ڪري ويجهي
سيوا ۾ رهندا هئا ۽ ٻيهي ارڏاس ڪندا هئا -

سري ڪورو ۽ رامڏاس صاحب جي ڇالاڻي جو ٻڌي
سنڪڙيون انيڪ ڀرڪارن جون ڀڄتاڻ ڪڍي اتي ايدڻ جون
هيون - ۽ ڪورو جو روشن ڪري ڦل ٻاڙي جس ڳائيندڻ جون
پڇهڻجي گهر ڏانهن هليون ويهندڻ جون هيون - انهي ريت
سري ڪورو ارڇن صاحب ڏيس وڌيس ۾ مشهور ٿي ويا ته
ڪورو جو ٿڌو ٻڌ ڪاڏي ٿي ويٺو آهي جڏهن ستڪورو ڏاڪ
صاحب جي ظاهر جوت پيشي چمڪي ۽ سندن ڏالو سري
ارڇن ڇڏي آهي -

هوڏانهن ڀڄي ويا، جو وڃي سري انجهڙس رهيو هو
ٻنهن ڪهڙي ماڻهڪي ٻڌايو ته مان ڪورو ٿيو آهيان ته
ڪڏهن به هڪڙي ڇوڙ نه ڇڏي ۽ نه ڪڏهن هڪڙي مٿو
پڪيو - هو ڪهڙا آڀاڙ ڪري رهيو ته آخر غمگين ٿيو جو
سدڪت سان وس هلي ڪوڙ سگهيس -

انهي طرح جڏهن سري ڪورو ارڇن صاحب ڪيترا مهينا سکر

جا مالڪ آھيو ۽ ٺھڻ ڪري ٺھڻ سان گڏ ٻڌل آھن ۽ من
 ڪڏھن اسانکي ٻر مٺو ڪريو. صلاحتي اھا ست ٻاڻي ھڏجو
 ڪھڙي قدر سڌمان ڪيو ۽ ٻڌل ٻڌو ۽ سري ٺاڪ صاحب وقتو
 جڳو ٻير ٿيو آھي ۽ مان ٻڌل ٺھڻ سان صاحب جي خدمت
 ڪري ٺھڻ ڪري ريڙھائي ٻڌڻ ڪري مراد حاصل ڪندس ۽
 ڪڙو ڪھڙو ڇاڏي جي عھدي پنھنجي سڌجي سان ۽ ڪي
 ٽن ٻڌڻي جي اڳيان پيٽا ٿي ڪھڙي ٻڌت سان ھڏي
 ڪڏھن ٻڌو. ٺھڻ ڪھڙي مٿا وڃن ٻولي ھڏي ڪڙي
 ٻيٽس قميٽ سر وٺا ٿي. ٻڌو ٻڌي ٻاڻر ٻاڻي ٻولي
 ٻڌل وٺل ڪري يارائي ٻڌي ٻاڻي. ۽ صلاحتي سان گڏ
 جيڪي ٻيا مسلمان ھئا جڏھن ھو چنگي طرح ٺھيل ھو ۽
 جتي ڪڙي وٺل ٻڌو ۽ ٻيا ٻڌل جيڪي ھڏجا ٻڌو
 ھئا ٽن سڌي کي ٻڌڻي ٽن مھل ڪھڙون ٽن ۽ سرو ٻا
 ٻڌي ٻڌڻي ڪيو جي سڀ اھڙي ٻڌي ڪھڙون خوش ٿيا
 ۽ صلاحتي جي اڳيان ساراھون ڪرڻ لڳا ۽ ڪورو ٻڌڻي
 چنگو اولياءَ آھي انھي طرح ٿي ٻڌن ھو ٻاڻر ملاقات
 ڪندا رھيا. آخر ڪڙي ٻڌن صلاحتي ھڏي ٻڌو ۽
 ٺھڻ جو ڪم ڪار ھجي ۽ ٺاھدار آھيان بلاشڪ چٽو
 ٺھڻ مٿن جو ڪم ھو ٺھڻي ٻڌڻي آھي ۽ مان ٺھڻي
 باد شاھ کان ٻڌل ٺھڻ جو چنگو سڌمان ڪرائيندس. ٻڌڻي
 چوڻ لڳو ۽ ڪورو ٻڌل ٺھڻ ٺھڻي ايمان بخشيئو. ٻڌڻي
 ٺھڻي ڪھڙي قدر ٻڌو آھي. ٺھڻ سڀ ڪارڇ ڪرڻ

ڪڙي ماڻهون پڇي بيٺو ۾ ڪو سکر شيو ڪو ويجهو ۾
آيس وري تهاڻ اٿيڪي ڏينهن ٻيون سڪيو ن آيون آهن
۽ اکين کي ڏسي سري ڪورو ارڇن صاحب کي شيو ۽ ڀري
ڀري جا لوڪ اچي ڀيٽئون ڏيڻ ۽ نمڻ لڳا - ڀرڻو ڪيڪرا
ڏينهن اندر حال ڏسي سوڍ پيئندو رهيو ۽ اڏهر پدمجو
ڪهڙو فرادر ڄاڻا - ۽ سڀ تصور ٻاڻي - ڀري ڇند آڏ ڪ
مائٽر ۽ پاڻي پڌي صاحب آڏ ڪن جو سمجهيا - اندر
ڀر - سريو ڪهڙو ڦي پئي ڀر ڀس ڪو ڏي مليس ۽ اٿيڪي
ڦي پاليا ۾ موٽو جو ڪڙي پڌا ڀر ڪا ڏي اڏي ۽
سڀ هو ڏانهن ٻيا وڃن اها سڀ مڃي ڪت آهي
هي لڳن کي ڀر مائي ۽ ڇوڙ ڇوڙ ڇري - سري ارڇن صاحب
کي وڃن ٿا پوڄائين - انهي ڪري مڃي لاهه ڦي رهڻ چڱو
ڏر آهي بهر آهي ڏر انهي ڪري ڀاڙ ڀڙ ڄاڻان - اهو به ڄاڻا ڪري
هو ڪهڙو ڏکي ڦي موٽي سري انهي ڪري ڦاڻن روانو ٿيو -
انهي ڏينهن ۾ دھلي جو بادشاهه جهانگير هو چهندو ۽
صالح ڏاڻي ڪڙو آمراڻ رهندو هو سو آهي سمي ڪشت
ڪندي ڪهڙي لشڪر سان مڃي ڀر ڪڍي ۽ اچي سهڙيو -
هي ڏانهن ڀر ٿيو ڀر پدمجو پوڄا ڏيڻ جي فڪر وٺيو ۽ ڏر
صاحبي جي اچڻ جي خبر مليس - سو وڏو سماج ساڻ ڪري
جي مٿان ملاقاتي ٿيو ۽ ڪيڪريون امواڪ وٺي وڃي
سڀ ڀڙ ڀڙ ڦاڻا - ۽ پڌا ڏيڻ ڏر ڏانهن سري ڪورو ڏاڻڪ
ڪندو - ڪاهو ۽ مٿا آهيان ۽ ٺهين ڏر سڄي ملڪ

چميا ڪر ۽ وڌيڪ ڇڏي ڏي ۽ مون کي پنهنجو ڪهڙو ڪم
 - منهنجي پيار ڪر - هي سڀيتي ماڻهو پها هي مرضي موجب
 مون کي پاڳر ٻڌائڻ لڳا آهن ۽ جيڪڏهن تون وڌيڪ
 و ساري ڇڏين ته مان هي پاڳر تون هي ڪٿي پنهنجو
 مٿي تي رک - ليڪن وري ڪڏهن مونسان دشمني
 ڪج ۽ مون کي پاڳر کان ڏيڍو ڇاڻي هميشه مونسان قرب ڪند
 رهج - انهي طرح - چيني جي ڏسندي هر ٿيئي پها ڪر وڌيڪ
 خوشي سان پنهنجي مٿي تي ٻڌي - ۽ من هر ڇاڻي لڳو
 هاڻي مان ڪورو بڻيس ۽ ٻيڻ خيال ڪرڻ لڳو ته ڳور ٿا لائق
 به مان ٿي هوس - سڀ لوڪ هنجار افحال ڏسي صبر رهيا
 ڪورو - ري ارڃن صاحب کي منجهان تون - پوءِ هر ڪو پنهنجي
 پنهنجي اسٿان تي وڃي وڌن ڪورن جي ساراه ڪرڻ لڳو
 ۽ هيڏانهن ٺراهندڪار، شانت ڇت، ڌير جوان، هر ڪر شوڪ
 کان رهت ۽ بهان گنجپير سري ڪورو ارڃن چندن مهاراج، چڱي
 - چيني ڪٿن هر ڏين ڏسي ۽ هر ڪي پوءِ پها ڪر وڌيڪ ڏو
 سي هميشه والڪر اڪرمس وٺڻ لڳا - هي ڏينهن - ڏکيوون
 آيون ۽ دستور موجب انيڪ طرح جون پيڻيون آندا
 - ڪورو وڌائڻ ٻڌي ويچار ڪري - ري ارڃن صاحب کي
 ڪورو ڄاڻ ۽ جملو پيڻيون پنهنجي اڳيان ڌري - چيني
 مٿو ٽيڪيو - ۽ مدوڪا مڏا پائي هن کي سري ڪورو رامداس صاحب
 جو روپ ڏسڻ لڳا - پر ٿيو هڙون جا هزار ڏن آيل ڏسي
 سڙي ڪامي ويو، ڪروڙ به ڏاڍو ڇاڳيس ۽ گهڻائي آهيا

چرلیو سہاری نہ سکھو ۽ چو کائی چو ط لکھو نہ اون نہ
 سہران امین پاٹ چو لکھو ویچار کریں ۽ جیکو اڌکاری
 مہجی تہہ مہجو نالو چئی ٿی۔ جیکڏن پئی کٹی کھن
 ئی کاوڑ کئی تب وڌی ۽ لیدی جو سڌو ڪئن رهندو
 تون کٹی ویچاری ٿس۔ ۽ جیکڏن توهین نہ اها مرجات
 بکاو یدد نہ سڃاڻی توهانجا پوڙیان نہ اونین ڪندا ۽ انین
 ڪرط ڪری سڃی ہی ڪل ریت بکاوی و یددی ۽ سڃو
 خود مخدیار ئی ابدا پیر کڏدو۔ جہہ معنی پاڻی یددی ۽ پاڻی
 موڌری چہہ چو نہ چئن سڃو رن جو فرمودو آہی لئن
 توهین پڌو ۽ اسین امی وچن اورانکھی لڳا سکھون ۽ انہی
 کان ہی طرح ڪرط بلکل ہی واجہی۔ آہی انین چئی ہاگہ
 مٹ نہ کٹی یددی چئن سری ارچن صاحب کی ٿی۔ نہ دو
 جو پدہ مہجی ہی ۽ وانکر سڃو جو نرمل ہو ۽ مرک ۽ شوک
 پاڙان ڪھی ڪجہہ ہوا، ویچار ط لکھو نہ ہاگہ نہ آہی چا۔
 سڃو رو ہوا چا وچن نہ مٹ جا ڪین آمین انہنجی بخشش
 سداہ استر آہی سا لکی آہی ڪہہ مہجی کس ط جی ۽ نہ
 چو رائط جی۔ ۽ جیکو رنکر مہن پدہ مہجی مہن سان
 چو مہن چڏو آہی سو ڪروڙین انہن ڪرط سان نہ آہی لکھو
 سکھ۔ ہوہ ناحق ڪلہ ڪرط مان ڪھڙو لاپ۔ اهو ویچار
 ڪری ہاگہ کٹی، پئی مٹ یددی، سمان چت سری ارچن صاحب
 چرلیو کی چو ط لکھو نہ ہی پاڻی تون مہہ مہجو مرہی ہا
 آمین ۽ آہ سداہ تہہ مہجی آری رطوارو آمیان تون ڪروہ

چو ريو ۽ ٻڌ چيو ته اسين ته اوئين ڪندا آهن جنهن اسان کي
 سري رام داس فرمايو آهي ۽ ٻڌي ٻڌي صاحب ٻڌ چيو ته
 ٿو هان کي وهاري ٻڌ آڏو کي گهر جي جڳهه جي لاءِ سري سڪورن
 آيا ڪي هجي - توهين سري گورو امر داس ساڻ جو اٿس
 آهيو بلاشڪ جتن ٿو هان کي صاحب اچي نهن ڪريو -
 ٻڌي موهرِي ڇڏي چيو ته ٿو هان جو ڇو وٺي ٿو آهي ٻڌي
 اڳيان ڀرتيو ۽ مان اهدڪاري آهي ۽ ڪهڙي ڦڻ سڄي خيال
 ڏاڍو وقت لڳل آهي سو اوس سڄي سان بد شد ڳالهائيندو
 ڇو جو هن کي ڪشور ۽ ڪڍڻ کي ڳالهائڻ جو سڀاڻ ٻڌجي
 ويو آهي ۽ اسان ساڻ وروڻ رکندو ۽ ائين ئي ڄاڻندو ته
 هن کي هنن ڪاريو آهي - ندهن ڪري بهر آهي ته سڄي
 لڳائي و هجي جتي اول هجي سڀاڻ کي ته هجي ته
 ٻو لي ڪنهن ٿو - اهڙي پريڪيا ڪري پوءِ ٻڌائي ڇڏي
 ۽ ته سڄي ته هجي سڀاڻ وروڻي ۽ ڪشور آهي ۽ ٻڌي
 جي سارا ٻڌي ڪم ٿي ٿو وڃي ڪنهن - اهو ويڄاڻ
 ڪري سڀ ٿڌا وقتا ٻولي صاحب جي درٻار ڪٿا ٿيا
 جڏهن کان پوءِ سري ارڄن صاحب، ٻڌي ۽ مهاڏيو کي
 ماڻهون هڪ گهرايا ۽ ٻڌي ٻڌي صاحب آڏو سکر ٻڌي
 سڏايا جي سڀ اهي ان سڀا ۾ ويٺا - ان وقت ٻڌي موهرِي
 ڇڏي سڄي کي وقتي آواز ڇڏي ٻڌايو اچ ٻڌي ٻڌائڻ
 ٿيڻهن آهي تڏهن توهين سڄي سکر شيوڪ ۽ سڄي
 ويٺا آهيو جتن ڇڏي نظر اچيو نهن ڇڏو - اهو واک ٻڌي

١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠
٢١
٢٢
٢٣
٢٤
٢٥
٢٦
٢٧
٢٨
٢٩
٣٠
٣١
٣٢
٣٣
٣٤
٣٥
٣٦
٣٧
٣٨
٣٩
٤٠
٤١
٤٢
٤٣
٤٤
٤٥
٤٦
٤٧
٤٨
٤٩
٥٠
٥١
٥٢
٥٣
٥٤
٥٥
٥٦
٥٧
٥٨
٥٩
٦٠
٦١
٦٢
٦٣
٦٤
٦٥
٦٦
٦٧
٦٨
٦٩
٧٠
٧١
٧٢
٧٣
٧٤
٧٥
٧٦
٧٧
٧٨
٧٩
٨٠
٨١
٨٢
٨٣
٨٤
٨٥
٨٦
٨٧
٨٨
٨٩
٩٠
٩١
٩٢
٩٣
٩٤
٩٥
٩٦
٩٧
٩٨
٩٩
١٠٠

ٻاڏو موڙي ڇهند صاحب سري ارڃن صاحب کي عام لوڪن
 وانگر وڙلاپ ڪندو ۽ ٿي مٿن وڃندڙن سان ڏيرج ڌڻو
 سڪورو وڃي ڪٿي ٻورن آڻي ڪو سڙا رکي انهيءَ
 ياد ڏوڪري آڻي اچي انهيءَ سهايعا ڏاڪن ۽ اهو ساڳيوئي
 سڙو ٻوڙين آڻيو هي لوڪن کي ڏيکارڻ لاءِ ائين ڪريو
 ٿا. تڏهين هر طرح جي شڪي ڌارڻ هارا ۽ ڪن جاسهائڪ
 آڻيو. انهيءَ ريت ڏيرج ڌڻي ۽ سڀني کڻي ڦل چوند يا
 ۽ سڀ ڪري چڱي ٻوڙي ڪري ڪوونڊن وال ٻوڙيا.
 هوڏانهن امرتسر ۾ ٻوڙيئي کي ڪنهن ماڻهون وڃي
 خبر پڻائي ته سڪورو ڪرپال ڪوونڊن وال ۾ هڪڙي رات
 رهي پئي ڏينهن سري ڇڏي ٻوڙي ڏياري ۽ سري ارڃن
 صاحب هڪڙي پڇي هڪڙي مٿن سان سيڪاريو ۽ سڀ ڪري
 بلڪل چڱي طرح سان ڪٽي. اهو احوال ٻڌي هن جي
 چت کي ڏاڍي ڇاڻڪ لڳي ۽ رات گهڙي تي ڇڏي
 ڪوونڊن وال ڏانهن هليو. ۽ مانا ڪري آهڪ استريون ٻڌ
 سڀيري هڪڙي پٺيان روانيون ٿيون. پر ٿيو ڪوونڊن وال
 پهچي اچي ڏسي ته سڀ لوڪ هڪڙي هڪڙي ڪٺا ٿيا ويٺا
 آهن ڀاڱس ۾ هاديو ته ساڻس کڻي هو سي ٻا هر لهي اڪيون
 ٻاڱي سان ٻوڙي اندر گهڙيا. پر ٿيو چل ڌاري روئي ڪرڻ
 وڌائي وڌي آواز چوڻ لڳو ته چڱو ڪوونڊن وال هڪڙي مٿي
 جو ٻوڙا ٻوڙي ڏينهن ۾ ٻي ڪيئن سٺا. ۽ پاڻ ٻوڙاڻ
 جي لالچ تي پئي ڪي ڪهڻ سان ماري ڇڏيا.

[illegible]

جتن نون چوندي هو نئين نئون سوامي قبول ڪندا هوندا. ه
وري نوکي سري ارڃن جهڙو ڀرين پٽ ٿيو آهي جڏهن
سوڍي ڪل جو مڏهن مٿي ڪيو آهي ۽ گو رڻا جي وڏيائي
پٽن کان مٿائي ڀاڻوٽ رکي اٿس. ٺهندڪري ٺهندڪري
ڇڪر ۾ سڱلو ٿيو ۽ جيڪي جهان ۾ ڪرڻو آهي سو سڀ
نون ڪري چڪي آهي ۽ هاڻي باقي ڪي ٿيندڙ ٺهندڪري
سري ۾ ۽ ٺهندڪري ٿيندڙ ٺهندڪري ڀرڻ پٽ
ڀو ٿي ۽ وي ڪو پوءِ سهندڪري سان سري ٿيندڙ ۽ ڇڪي
هو نئون ملندڙ ٿئي. ۽ اڄ ڪا ن وڏي هر ڪر شو ڪ ۽ راکر
هو ٿيڻ نوکي بلڪل نه ٿيندا. انهي طرح سڪراس سڪورن
مڏڪري ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ
ڪي سري ارڃن صاحب جي ڀارت ڪري ڪشا آسڻ تي
ڇاڙ ۽ ٿاڻي سمهي رهيا ۽ جهڙي طرح هاڻي گلن جي مالا
ڇڏي ڇڏيندو. آهي ٿيندڙ سڪالا ٿي سان هي پنڊڃن نئون
جو سري ٿيندڙ ويڪڻ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ
واڙا ڇوڪري ديونا ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ
ٿيندڙ ۽ آڪاش ۾ ويڻن جي مٿين ڇوڪر جو ٿيندڙ ٿيندڙ
ٿيندڙ ۽ ڪپور ۽ ورڻ آه ڪي سڀ لوڪ ڀاڳ ۾ جوڙي اچي
بيٺا. ديونا ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ
۽ مڏڪر ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ
ٿيندڙ ۽ گلن جا ٻڪ پري هٿارن اچلا ٿيندڙ ٿيندڙ
ڪيٽا ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ ٿيندڙ

الهی شیوا در تصور در کعدو نو مین صاحب - هائیک لی
 سخیال کعدا رعدا - او جواب بکلی - شکور و کھڑون در سن
 گیا و فرمایا در کون دن آمین و کون هر طرح لائق لیسه در -
 الهی طرح و کون چنی و بکلی پراککاری حکم کورن برلوک
 قالمین و چط جو سالهاو کیو - ری کور و مهاران جی
 نیادی قسی و کپا کپا ماما پانی کی مری و پریز پری
 آیو و پتی مکت بکلی - ر نوانی و پتی کورن لکلی در هی
 پریز او مین هر طرح - مروت آمیو و جن نو مان کی انیر
 چانو آمی سی و کون پاکن وارا آهن - نو مین من اوک خواه
 برلوک جا - هائیکار آمیو و جن نو مین چامیو نشن کری
 سکھو گا - سو مدهجی مدهجی آمی در آو سائیدجن سان کت
 هاندیس و لومان کان پور نوان در و کدیس - چاکا طر
 من جهان در دوسوی دشمی و لجه و راحت همیشه بطی
 و پتی و مدهجی مکت پریز و چاکا فساد پری کری مدهجی
 قسی مدهجی من کھڑون دکی نشی گو و مدهجی لومان او مدهجی
 واسو ممان آند در آمی - سو آو سپ فکرات کان چتی
 نو مدهجی سکھ و مدهجی - ماما پانی هی کومل واطی
 بکلی سری کور و دامداس صاحب فرما نط لکلی اس هی
 و کپا کپا توکی انرین آمی و کاکر اسوری مدهجی سمان
 در هوندی - پلا مدهجی من سری کور و امرداس سا آمی
 مدهجی ککری کاکر مدهجی هوندی و مدهجی - واه نوانی
 در خاص کری سکھورام هی انوری قدر پرسنعا مکتی جو

[illegible]

ٿيو ۽ سڀ کانئ پندھنجي پندھنجي ڄاين ٿي وڃي آرا
 ٿيا مگر ماڻا پاڻي جي من ۾ ڏاڍي چڏيا جڏهن طرح طرح
 ڪٽيئون ٿي ڪٽيون - ۽ سري ارڄن صاحب جو ڪهڙن ڏينهن
 جو وڇڙيل هو سو سڀني سان ملي بلڪل آندو ٿيو -
 مامن ۽ مامين هڪجي ڏاڍو پيار ڪيو ۽ مٿي تي هٿ
 ڦيرڻ لڳس - ۽ پاڻي پڇي صاحب آه ڪهڙي سکر سري
 گورو مهاراجن وقت جا ڳرو ڪري وڃن واس ڪندا رهيا ۽
 سکرورن جي ٿياري جو ويچار ڪري ڪوبه سمجهيو ڪون -
 جڏهن ٿي هر رات جا ڪڙ ريا ۽ پوڏون ٻهر ٿيو تڏهن مامين
 پندھنجي نٿ ڪريا ڪري ماڻا پاڻي کي سڏائي سکر سکر
 کي ساڻ وٺي پاڻي موهن ۽ موهر ٿي سميت ڏاڍي
 ۾ اچي اشدان ڪيو - تڏهڪانپوءِ ربابي آسا جي وار ڪاڏل
 لڳا ۽ ڀانت ڀانت جا شبد اُچاريا ۽ ڇيڙي ڇيڙي ڌاري
 ٻڌل لڳا ۽ سکرور و سڄا پاتشاھ سڀني جي وچ ۾ راجمان
 ٿيا - ۽ سدا لڪرس ۽ ڀرم اکاڏ سماڏي آتڻ آندو ۾ لڳي
 رهين - شهر جا ماڻهو جملي صاحب جي اچڻ جو ٻڌي
 اٿي آيا ۽ سڀ ڇپ ڪري اچي ويٺا - جڏهن اچو
 صبح ٿيو ۽ آسا جي وار کي ڏوڪر ٻيو تڏهن هٿ جوڙي
 مٿو ٽيڪيا ۽ ويچار جا بدل سکرور و فرمائڻ لڳا - ڏر ڪورو
 جا پيارا سکرور هين هري ڀرميشر جو سهرن ڪري پندھنجي
 جيون - ٿلي ڪريو - هاڻي اسانجو اٿت سمو ٿيو آهي ۽
 سر ڀر چڱي ڀرلوڪ ويدداسون - ٻه ريا سکرور و نانڪ صاحب

قد رونا - آخر سڀئي استعزين د لاسو څښ و مډمن اگهي
 اگياندر و يښيون - هه ځانن سڅو ون وټ پاني مډمن
 ملي آيو چي مڅيښن کي ځمڪار کري خوش ٿيا -
 هه پيا پټ ڪيترن سياڻن لوڪ اڏوٽ آيا چي وڏن ڪندا
 آئي وڌندا ويا - هه ٻيڙي پڌي صاحب کان وٺي جيڪي ڊر
 سڅي سڅو ون سان آئي آيل هوا سي پټ سڀ ڪو وڌ وال
 چي سڅي سان کڻي ويا - اڏوٽ پٽي صاحب
 سڀي کي ڀر ٿي چي ڳالهه ڪري پٽي نه هڻارج مڇي
 ڀيڻو هه ڳالهه ڪيانهه ايمان ڪيو اٿس هه ڳالهه
 اٿس ٿڌن اسون مڇو ڪوٽو سڀي ڏسي هه ڳالهه ڪري
 آيا آهيون - هه سڅو ون - ري ار چن صاحب کي پڇي
 ڪاڏي ئي ڏاڍو آهي هه ڳالهه ڏيکار چي وارا آهن -
 ايترو پڌي پڌي ڏيکارن کي ڪهڙون ارمان ٿيو هه ڳالهه
 نه ڀر ٿي ڏاڍو اڇو ڪم ڪيو هه ڪا سڀا نه ڏرياهه
 اسان اول ئي اٿي سڀي ڪيو هو نه هي لوپ جو مارڻ
 آهي سو اوس ڪوٽ ڪم ڪندو - هه پٽي چي چيڙي هو
 هه ڪيو هه هه هه ڳالهه سڄو دنيا ڏيکار چي ڪيڙو
 هه ڪم نه ڪندو وڌندو - ائين چي افسوس ڪو
 ڪي هه ڳالهه نه ڀر ٿي هه ڳالهه ڏيکار چي ڏيکار چي
 هه پٽ - پ لوڪ نهايت ڦڪر مڇو ٿيا نه ڪو ڳالهه ڏيکار
 سڄو دنيا - هه ڳالهه پٽ ڪيڙو ڏيکار چي ڳالهه ڏيکار چي
 ڀر آهي سڀي کي مڇي ڏيکار چي - آخر ڏيکار چي

سڀ مون پٽي ڪيون ۽ توهان کان وٺي سڄي ڀر وار جا
ڪم ڪاريون ۽ سار سڀڀار به مون هي ڪئي ۽ ڪم ڪار جي
ڪم ڪندي به سٺ ڪانه هئي سو به مون پٽي ڀورو ڪيو -
ائين چئي ٻوڙ گهٽ وقت لفظ ڳالهائڻ لڳو جي مون کان معي
لڳيا ٿا وڃن هڪڙو ايترو چئبو ته همدجو ڳالهائڻ سخت
۽ ايو ڪر هو - پر چميا ٿان سڪورن پنهنجو ڀرو چاڻي
ڪارڙ جي پنهنجي پٽ کي سراپ ته ٿو فطرت ايترو فرمايو
ته هتان اٿي وڃ - اسانجي اڳيان نه بيهه ۽ اڄ کان وٺي
اسانجو منهن متان چڙهين - تون وقت ۽ ڪم ڪم ڪم ۽ دن
جو لاڳي آهين ۽ پنهنجي من، جي وٺي بلڪل خراب
خيالن سان ڀريل آهي - ايترو پٽي پر ٿيڻ چيو ته جيڪڏهن
هو لکي ڇڏي ته ته توهين به سکر ڪري ڪين و همد -
توهين مون لکي ٿا ڇڏيو ته مان به توهان کي ڇڏيان ٿو
وري ڇڏن توهان کان انهي جو بدلو وٺندس ته هن
منهنجي اندر هر سائن ٿيندي ۽ منهنجو به پون آهي ته
ڇڏن اوهان پنهجي پٽ پٽن کي ڏک ڏيکاريندس ته هن مان
پنهنجو نالو ڀڙ ٿيو سڏائيندس - اهڙي طرح اهڪار ڪند
۽ ڪڍو وڃن ڳالهائيندو و ڀار کان ڏکري ڪهه ٿانهن روانو
ٿيو ۽ واٽ ۾ ويڌي به ڪوڙا وڃن ڀوليندو و ٿي واکو
ڳالهائيندو و سڀي جي ڪنن ۾ ڀرندي و ڪهر ۾ لڏڪي ويو -
غصي سڄي دن ۾ ڦاڙيو هڪي ٿيو ليڪن وس ڪوڙ هليس
رات جو سري ڪوڙو و همارا جن و پڇار ڪيو ته فساد ڪر

[illegible]

مڊهن ڪارو ٿيندو و - ۴ جڏهن ڪي هري جو ڏالو ڏٺو ۽ لڳي
 سو ئي داس ۽ پڳت آهي ۽ ان کان ئي ڀرڻو جو سا ڪيائڪار
 ٿئي ٿو - اُنڊجي ٺهڻا ڪرڻ ڪري ڪچه ٺهڻ ٿي ايدو و ۴
 جيڪو ڪندو سو پنهنجي مٿي ۾ ڌوڙ پائيندو و ۴ آخر ڀڄي ٿيندو و
 ساڄي آهي ٿي جنهنجي اندر ۾ ڪرڻا جي اندو لڳل هوندي
 سو ئي سڱورو جي مڙها ڄاڻندو و - سري ڪورو ڏاڏڪ - سري
 ڪورو انڪد - سري ڪورو اهر داس ۴ مون سو ڌوڻ ڇار
 پيڙهيون ڳڻ ڏيون آهن جي سڄي جڳهه ٿيون هيون ٿي
 انهنجو اوچ بڻجيلي ڪرڻ سان ڪنهنڪي ٻي نصيب ٿي ٿيو
 مڪر اهر ڀر ٻڌ انهنڪي ئي حاصل ٿيو جن شيو ڪه ڀاءُ رکي
 خڏ مٿ ڪئي سو اهڙي ٺهل ٿي ٺهندي و ڀڄيو ٻي ڪڏهن
 ڪاڏي آئي باقي ايمان ۽ چل سان سو ڀرڻو رٿي و ڀڻو هونتي -
 ۴ مون ٺڪي ٿي ڪچه ٻي ٺهي سمجهيو ۴ پاڻ چل ڌاري وڌو
 مان رکي ويهي رهين - ۴ حسد ڪري چنهيون وئي ڪپڻ
 سان پاڻ وٽ لڪائي رکين - ۴ وري جڏهن مون ٿو کان
 ڀڄيو ٿي وٺي ٻلي ٻي خوف ٿي ڪم ڌاري قسم
 ڪئي چڪين ۴ ڪوڙي قسم جي ڀاپ جو ڀڙو ڪو ٿي ٿئي ۴
 مون ٺڪي اڻڄاڻ ڪري سمجهي ٿي - ڀلا ٺهڻا کان سواءِ سڀوا
 ڪٿان ٿين ٿي پر سڀوا ٻي ڪئي - ٿو وٺ ٿي هر لڪر جو
 ڪو وٺ - پهرين ٿي ٿي سڀ جو مڙها ٺهڻا آهي سرڌا جڏهن
 سکن ٿي واري ڀرڻو جو سڀو ٿي ٿو سو ڀرڻو رکي جيڪي
 ٻڪي و ڀسار سان سڀوا ڪن ٿا ۴ آڀا ڀڻو ڪڍي ويراڳي ٿا

نمی اندر هر آوازه چو لکيا لکت لارا
 اندکی پنخيلي کوئی کیا کری چو کا انکر کری
 میرا هر کر تارا

هر در ۵۲۱ من میری من ۵۲۱ - هر چمر چمر کی سپ
 دو کر لوار ط قارا - ره ره

در پکت چمان کو پنخشا هر المهورت پکت پندارا
 هر در هر وی :- انکی ریس کری نس هلت هلت
 مهن کارا

سی پکت سی شیو کا جن هر نام پندارا
 اندکی سوا می هر پائیز - هر لعدک کی بازی چارا
 دس گهر و رقی سوئی چلی چکت کور ذاک بو هر
 کره - پندارا

پنداری آد چگاه پنخيلي کمی در پند هر شیو
 پند پندارا

جس دن کا تم کرپ کرت ہو سو دن کسمہ نہ آپ
 اپدیش کرت ذاتک جن نمکو چٹو سندھ تھو جاء
 سدھاپ

ہت پرٹیمنا دن ہو کیرپ کرط اجایو آمی الدجو دن
 ۲۰ سو نہ رکہ جو نہ دن کٹر چٹي وچٹ وارو آمی۔ ۲۰ مان
 دن ہوم ہچمائیدد و رہجی وجین ۴ ٹوکی پی سان ہمہڑو
 کرط لہجہ ٹٹی ٹٹی۔ ٹوکی جکائی نہ دن ہری ہرمیشہ جو
 سمرن کر ۴ ہمدجو اہو اپدیش چگرو کرط نہ ہمدجی
 دن ۴ من جا سپ سدھاپ داس ٹی وچن ۴ وری گڈ من نہ
 لوپ ٹو وٹ جاء نہ کری۔ انہی ٹی پرٹیمچد کی ہیکاری
 چڑ لہجی ۴ چوٹ لہجو نہ سچدی جی دو ہرو ہمدجو نہ آدر
 کرپ کو ریائی ندی ہت کی قیٹی مرنکی ڈا اپدیش
 ڈیو نہ ہری ہرمیشہ جو سمرن کر۔ چدگرو وچہ وٹی مرن
 کی انہی اپدیش جو اڈکاری چانو اڈو ۴ سہجہ یوم ڈا نہ
 کو رو جو داس ٹی گوہد جو پچن کر نہ سپ کامدانون
 پوریون ٹیٹدی۔ اہو اپدیش ہمدجو پاٹوٹ سرکہو رکو۔
 ۴ پگوان سپ بنی کدو۔ اچو کر کرط ہل وچہار کوڈ
 ٹی کیو ۴ ہادی ڈا چوم نہ ہری ہری چو۔ سزی کو رو
 مہاراج ہت جا کو ڈا واکہ ہتی ۴ ہمدجی اہڑی ہلت
 (نہ ہو ہمدجی ہت کان ہیٹ ٹھو لہی ۴ کک کوڈائی
 ٹی سدھیریو بیٹو آمی) قسی ہی شہت اچارط لہجہ۔
 سری ہکر واکہ - وہی مہلا چار

کی چٹی ڈی نہ کر پائیرم، چترم، پعا کیری لٹن تو
 خوش لٹی۔ دو دن دنیا جا مالک آہن الہمدی سامہور
 کیر ہولی سکھدو۔ ایترو پتی ای ہی صاحب کٹو
 مات کٹی، پرتیکھد کھر ڈالہن علیہ دیو۔ غصہ
 ہر اہی کھٹ وڈہ کالہانیدو، ان دکی ٹی پعا دت دیو
 مکر مان من طرح کوروا وچن ہولٹ لکیر نہ اوہان ہی
 کوروا الہدی کیر جو مہمدی شی ندی کی کٹی ڈیو۔
 کوروا دیکر این نہ کری، نہ اکی کدہن این کوروا
 آہی۔ اوہان مون سان چاٹی والی کت کیر آہی، خور
 کالہی نہ کھڑی کھاہ کری، ونکی ایما کر گیو اڈو۔
 ہر چڑی اوہان مولسان کٹی آہی تھڑی ٹی اوہانکی
 پھس ایتدو۔ مورت مدوقیت دن کھٹون آہی۔ وہی لو
 کدہن زہ راور بادشاہ سان کڈ جان، ای دن خرچہ،
 الکی ہمدی کری ہر، اوہان ہدی پتی پتن کی نہ کر
 ڈیکار بندس، ہر، جڈن ہمدی کوروس نہ ملدو نہ
 ہمدی کھٹ کالساہ ٹی کوروا، ونکی ملدے۔
 الہی طرح ڈیو، کوروا کٹی مچھا، جھنڈی سری کوروا
 مہراجن ہی شہد آچارو۔

سری مکر واک سونکر محلا چار

کے می ہوت جگڑت ہو سکے پاپ

حک۔ خطی و ڈیوی ہر دن سیون جگڑت پاپ۔

لائق هو ۽ هڪي سرشت مٿ سمجها ۽ ها ۽ هي لائق
 وڌي ۽ پٽ جي آهي ۽ هو در طرح اٽڻو لائق آهي ۽ هڪي
 ٿاڀڻ ڪري ٿو هانجو سڀ و همدوار چنگي طرح پيو هلدو ۽ جو
 جو هو سڀيالي واسطي بلڪل سياتو آهي - ۽ اهڙي طرح هڪي
 سمجهاڻي ٿيڻي پٽ کي گاهي ٿيڻ کان روڪيندس ها
 ٿڌن هن ٿو کي سڀ جيڪر سياتو سمجهن ها پر اها ڪا
 ڪرڻ جهڙي ۽ ٿو ڪڍي ڪين پالڻ ٿرت اڻي ٿاهي تلڪ
 ٿيڻس - سڀ - هاڻي ٿون پنهنجي ڪڍي کي ڪو لڇا ٿيندي
 ليڪن سڀڪت ۽ جيڪي سياتان سڀ آهن سي به به
 پنهنجا افعال ٿيڻي رهيا جي ٿو کي سمجهان ڪو ٿيندا
 هوا - ٿر جيڪي ٿيو سو گڏ ريو - هاڻي به مان چنگي طرح
 ٿياري ڪري ان کان گاهي ڪسي وٺندس ۽ ڪچر جيڪو
 ٿن خرچي اوها ن سڀني جو ڪڍي کي ٿيڻائيندس -
 ٻاڻي ٻڌي صاحب فرمايو ۽ ڪاوڙ ٿو ڪرين جيڪڏهن
 ٿون پتا جي شيوا ۽ ٿر ٿارين ها ۽ هو ٿو کي اوس لائق
 ڄاڻن ها ۽ ٿر ٿي به ٿي جيڪو ٿو کي بخشش ڪن ها
 ۽ هاڻي حسد ڪرڻ سان ٿو کي ڪا حاصلات کان
 ٿيندي، وري به ٿر ٿا ڪر ٿر من ٿاڻي ٿل پائين - ٿو
 پتا جو وچن مڃيو ڪين ٿيندي ٿو کي ٿو ٿا تلڪ ٿر
 مليو - ٿون ڪورو جو پٽ ۽ وڌي وڌي ٿي وارو آهين ۽
 اولئين به سڀيئي ٿو هانجي ٿو چين ٿا به - ائين ڪرڻ
 مان واقاري ڇا هت اچون آهي - انهي ڪرو ۽ وڪا

آدن - هوڏانهن سري ڪو رو رامداس صاحب سڃا ۽ براجمان هو
 ۽ چئڻي طرفين سر سڌڪت ڪڏن ٿي ويندي هئي - اڌوقت
 بهاراجن سري ارجن صاحب ڏانهن بهاري من جي گهڻي
 پر سڌڪائي سان فرمايو ته سڀني شهيدن جا چار چرن ٿيڻدا
 آهن - توهان پنهنجي شهيد جا ٿي ٻڌ بڻايا آهن ۽ اڃان ڪڙو
 ٻڌ رهيل آهي آهو اسانجي روڊرو بڻائي شهيد ڪي ڏوڪر هاريو
 جنهنڪري چڱيت هر سر سڌڪت پڙهي ۽ ٻڌي ڪهڙون خوش
 ٿئي - ۽ ٻاڻي ٻڌي صاحب ٻڌل اڌوقت خوش ٿي چيو ته
 سڪورن جو چوڻ بلڪل ٻورو آهي - ايترو ٻڌي سري ارجن
 صاحب سڪورو بهتا ڪي - ر ٺهائي شهيد جي چوڻين مصرع
 هن طرح ٻڌائي - سري مکر واک

ڀاڳر هوڏا ڪو ر سڌڪت ملايا - ٻري ابداسي گهر بند ٻايا
 سيو ڪري ٻل چسان وڃڻا جن ٺاڌڪ داس بهاري جي
 هٿون گهولي هٿون گهول ڪهڻائي جن ٺاڌڪ داس بهاري جي
 جا ٻڌي سري ڪو رو بهاراج ڪهڙون خوش ٿيا ۽ سمجهيا
 ته هي ٻاڻي ڪهڻي بڻائيندو ۽ پنهنجي بڻاوت اچي ۽ صف
 پر ڪي ۽ ٻڌل بدا دير توت بڻائڻ ٿي پنهنجي ٻوڏر مڪا
 بدد سان ٻڌ ڪي آڪيا فرمايو ته ٻاڻي بهارنا واري بڻائجي
 جنهنڪري پڙهي ٻڌي ۽ ويچاري وڪارن سميت اهڙڪ
 داس ٿي وڃي بهتا جا وچن ٻڌي سري ارجن صاحب
 ٻڌي هٿ جوڙي ڪهڙون اڏهن ٿي وڌنا ڪري چوڻ لڳو
 ته ڪرڻ ڪرائڻ هار توهين صاحب ٿي آهيو ۽ آه

۱۳ و رهيز ڪاٿيا آهن ۽ هاڻي ٻر ٿو مانجي آگيا ٻائي ۽ ر شر
 اچي ڪيو اٿس - ٻاٻي ٻڌي صاحب جا وچن ٻڌي سڪو رو
 ۱۴ ردي ۾ نهايت آندو ٿيا ۽ مناجو ساراهيل سري ارچن
 پنهنجي ڪل ۾ چند وانگر ٻڌو ٿيڻ و ۽ هي اسانجون
 گهڻيون ئي ٻيڙهيون سنڀري ٿيڻ ڪي سار ۽ اسار جي چڱي
 ٻريڪيا آهي ڇو جو جيڪو جو هر مڪي جو هري ٻري ٻڌو
 ٿو ڪري سو سڄي جڳت ۾ هتي ڪٿي ظاهر ٿئي ٿو - ۽
 صاحبن ٿيڻ ڪاٿيو جتان ڪٿان سڀني سڪن کي سڏائي ورتو
 ۽ سڪت جو ميل ڇڏيو چڻي طرفين خبر پئجي ويئي -
 ٺاريل ۽ پنڊا پئسا گهرايا - انهي وقت سڀ سڪر منتظر ٿيا
 ٿر ٿي سڄي ٿر سڪو رو ڇاڏا ڪن - وڏي ٻڌ سان ٿر اڳي
 ٺاراض آهن - انهي مهل ڪيان ساگر سري ڪو رو رامداس سا
 ۱۵ ڪر ٺاڻي ٺاريل ۽ پنڊا هٿ ۾ کڻي سري ارچن
 صاحب کي لائق ڄاڻي ٿي ۽ فتح ٻڌ ڪٿان ٿيڻ پيڻا رکي
 انهنجي اڳيان مٿو ٽيڪيو ۽ گهڻون ٻڌن ٿيا - ۽ پوءِ
 سوا مين جي آگيا پاڻي ٻڌو ۽ صاحب خوش ٿي اٿيو ۽
 ۱۶ جڏهنجي پيشاني ڀلن ڀاڳن سان ٻري پيئي هئي تڏهن
 سري ارچن صاحب جي مستڪ ٿي پنهنجي هٿ سان ڪو رڻا
 راج جو تلڪ ٿيو - ازان بعد مهاراجن سڀني کي وچن فرمايو
 ٿر سڪو رو جا پيارا سڪو ٿو هين سري ارچن صاحب کي
 ۱۷ منهنجو روپ ڪري ٿو سڄو ۽ جڏهن موٽي سڄو ٿا ٿين
 منڪي ڪري ڇاڏجو - اسين منڪي ڪو رڻا گاهي ئي ٿا پيون

[illegible]

کي سر و کير نه چاڻهي ايتو چل ڌاري لڪي ڪيئي. اهو ڪپر
 بڻجندو و آهي انهن سان جي الهڪير (ڏوري معوارا) هجن
 ٻيو به هيند انهن هوندا انهن هجي نه اهي سان نين پانچ ڪڇي
 ۽ نه هجي من ر ايترو به نه سڄو ڪون هو ۽ هڪڙي به ٻار
 جهڙو ڪري ٿي چاڻهي. ايترو ٻڌي سڄي سڀا حيرت
 هنجي ويئي ۽ اهي به ڏنڊ ڏير. آڱريون ڏيئي چوڻ لڳا
 من هي ڇا ڪيو. ۽ ٻڙ ٿيڻ ڇڏي چل ٻڌو ٿيل ڏسي
 لڳي ٿي ڪڇ ڪين ٻوليو ۽ ڪنڌ هيٺ ڪري ويٺو رهيو
 ۽ سڀني جا ڪوڙا وڃن ويئي سٺا. ۽ ڄڻ ڪو ڪڇ ڏيکاري
 ڏيکي ڪري نه هي هير و آهي ۽ اُنڊجي ٻيڪيا ٿڌ من ٿي
 ڄڻ من هير و آهي اُنڊجي پيٽا ڪڇي ٿڌ من ٿي ارجن
 صاحب سڄو هير و ٻڙ ڪيو و ٻو ٿڌ من ٻڙ ٿيڻ ڇڏي
 ۽ پور ٿي لڳو. هوءَ سري ڪورو رامداس صاحب اهي چئيون
 پنهنجي هٿين کولي ڪهڙي ٻڙيت سان ٻڙ ٿي ۽ اُنڊر ڏرڻ
 جي ٻاچا ۽ ٻوڙن ٻڙيت سان تمام عمدون ٻڙيتيون مصرعون
 ٻڙ هي بلڪل ٻڙيت ٿيا ۽ اهي ٻڙي صاحب کي هٿ ۾ ڏيئي
 فرمايائون ته ٻوڙين ٻڙي ٿي. سو نه ڪنن آڻي ڇو جو ٻوڙين
 سڀني هڪڙو دن جي ٻاڙي جو آشير ڇا ٿيندڙ آهيو. ٿڌ من
 ٻڙي ٻڙي صاحب اهي چئيون جنهن ٿڌون ٻڙايل شهيد هو
 سڀني کي ٻڙي ٻڙيو جو ٻڙي سڄي سڀا خوش ٿي ۽
 سڀني سري ارجن صاحب کي ڏنيوا ڏنو.
 ٻڙ ٿيڻ ٻڙ جي وڏي ٻڙي ٻڙي ڏي ٿي ٿيو ۽

14

۱. چئوون مهر ڪيان آيون - مهاراجن فرمايو ته چوڻ نه موڏا
۲. پنهجي مٿ سان مڏمان ڪاغذ ڪڍي ڏي - لهڻ
۳. ڪري پر ٿيڻ ڪڍي سڀا ۾ پهچي وڌو ته ڪيسي ۾
۴. سڀ ڪاغذ ڪڍي ٻاهر ڪيا ۽ هي سڪورن وٺي
۵. پنهجي اکيان رکيا ۽ انهن ڪاغذن مان هتي چئوون
۶. ڪڍي ورتون هي ڏسي سڀني سڀا سڌان ڪي ڏاڍو
۷. اڇو لکڻ ۽ اهي هتي چئوون مهاراجن پنهجي مٿ ۾ مٿي
۸. ڪٽي سڀني کي ڏيکاري ڇيو ته ڪئن پائي ڪورمڪو ڇا ٿا
۹. ڀليون - ڏسو هي وڏو غريب لڪهت ٿيڻ لڌن کان رهن
۱۰. مهان لهر ٿاوان آهي جو پهچي ٿو پنهجي مٿ کان هيٺ
۱۱. ڪين لڏو نه ڪري هي ڪورو ڪل ۾ ٽالايڻ پڌرو ڪڍي
۱۲. ٿو - اسان هڪي هڪي اولاد سميت ٿيا ڪا ڪريون ۽
۱۳. هڪي پاڻ موجب اوڇو پڌ هڪي ملهڙي ڪولهي - هن
۱۴. کي جهٽ ۾ هي لهندا ٿا ٿي ملهڙون هو ۾ هڪو وس ۾
۱۵. ڪولهي اهڙو هڪ ٿي ڪو نه هوس جو هڪي سهانغا ڪري
۱۶. ما ۽ جيڪو هڪو سڏان پڌا ٿيندو سو ڪورسڪن هي سڪي
۱۷. ڪمائيندو ۽ ٿڌن هڪو سڪت سان ميل ٿيندو ته نه
۱۸. آهي نه ٻاهر مڪي رهندا ۽ اهڙي طرح راجا جهڙي پنهجي هٿن
۱۹. کي (هن سڌس وڃن نه هڪيو) راج ٿاڪر کان ٻاهر ڪيو
۲۰. اهڙي طرح سري - سڪورن پنهجي هٿ سان ظاهر ظهور
۲۱. هات ڪئي - اهي وڏن ٻڌي اٿم معوان ٻاڻي ٻڌي صاحب
۲۲. پر ٿيڻ ڪڍي ڇيو ته نه ڪڍي مٿ ڪئن وٺي جو هڪ ڪورو

مگر ڪڍول ڏانهن پئي ٺهاريو ۽ ڪن ٻڌڻيچند جي شوخي
 ڏانهن پئي ڏٺو - انوقت سوامين وري به سڀني جي روبرو
 هڪي چيو ته اڃان به تون منهنجي چوڻ کي سمجهه ۽
 جشي چڻيون لکائي رکيون هجن اٿان ڪڍي ڏي ته
 منهنجو ڪم وٺي جيترو به ته بهڪڙندو ۽ جيڪڏهن ته
 ٿيڻ ڏين ته تون کي فائدو ڪو نه ٿيندو - ۽ نا حق ڳالهه ضد
 ٿو وجهين ۽ ٿوري حاصلات جي لاءِ وقت و لاپ ٿو وڃائين -
 ۽ امڙو ڪم تون بدلا ويچار ڇو ٿو ڪري - اها گفتگو ساڄي
 سڀا ويٺي پئي، ليڪن هن مهان موڙڪر ايتري چوڻ تي
 به ڪو ڌيان نه ڏنو ۽ وري به اونٺي ورندي ڏنائين ته
 چڻين مان مونکي ڪهڙي وڏيائي ملڻي آهي يا انهنجي
 سانڍڻ کان ڪو راج ملڻو هو يا انهن کان ڪا دلچسپي
 وسڻو ملڻي هئي ڇا جي مون لکائي رکيون آهن - جنهن تي
 سري ڪورو مهاراجن وهره ڪڍيو ته وڏيائي منهنجي ڀاڳ ۾
 ٿي ڪانهي سو نالايق تون راج ڪن ڪمائيندين ۽ دلچسپي
 وسڻ به ڀاڳن بدلا هت نه ايندي آهي پوءِ پائي ٻڌي
 صاحب آڏڪ - پئي سرڻ جي ڏسدي سڪورن آهو جانون
 منهنجي اڳيان ڏنو ته هي جانون ڏس ته منهنجي ڳاڇي جو
 آهي يا نه - پر ٿيڻچند اهو ڏسي چيو ته هاڻو هي منهنجو
 آهي ڪنهن گهران آندو ٿو ڏسجي - صاحبن فرمايو ته هاڻي
 پنهنجن مٿن سان جاني جي کيسي مان چڻيون ڪڍي
 ڏي - پر ٿيڻچند چوڻ لڳو مون ههه ته وڏيون آهن خبر نه آهي

پتی گھر ڈالھن ویو۔۔ ہلے وی دی نہ۔ وامن ہت کسی
 سمجھاو نہ جڈن من چنن ر کمر بر کونہی نہ پلا جو لکو
 کیدی ڈیکارین و سندن سڈی کالہ ر ڈنکو جو ڈر لین،
 یاد کری قس جی دکیون جی، اجانی ہوڈ نہ کر و
 کیدی آلی ڈی۔ مگر پاوی۔ مہان ہر پل جہمچی ہر پل
 پریٹی۔ مگر ون جو چوٹ ہلکل نہ مہمچیو۔ ٹی د نعر وی
 وی چیاڈنس ہر ہو ڈیتی ہیرا انگاری ڈیو و ون متایہ
 و آخر ر کاو ڈی پوٹ لکو نہ مہمچیو چوٹ ڈوان سب
 کوڑو کری سمجھو آمی ہر مولکی ڈوالچی چرن جو
 قس آمی جیکڈ مین مون جہمچی چٹ ڈلی ہوڈی۔
 افسوس ا من ہمچی ہما کرو کی سرو کیہ (سب جو چالطہ ر)
 نہ چاو و جہمچی و ڈی مہما کان اٹ واقف رہیو۔ پلا جہن
 کی کہمہمچی اچی کٹی قہمکی اوچو ہد کٹن پراہت ٹی۔
 ہوڈالھن داس ہر لیکھہ جی گھر ہمچی پیغام و جی
 ڈر و جہمچی استری (کرمان) کی ادوی خبر۔ ہلکل نہ
 مہی لدھن ڈالھی کی اشارو کیو جہن جامون کٹی آلی
 مہکی ڈلو۔ سکر ادو جامون و ڈمی سیز مہی ہمچی کھڑی
 ر۔ اکائی کٹی آو جہن کھمکی سڈ ہر کالہ پیٹی و
 آسہ آلی۔ مہاراجن جی اکیان و کیا۔ الوقت شعورن
 ہمچی ہت مہادیو کی اتی سڈاو و پیو ہٹ سنجو دیوان
 کیو لہو و ایک سیٹا سکر (جہمچی ہت ہلکل ٹرمل ہو و
 و کار و مت ہوا) اچی حاضر لیا۔ کن خری شعورن دن مہی

و هالڄو وقتو ٻيٺ وٺي موٽي ٻاهر و هاري پاڻ گهر لنگهي
 ويو ۽ وري ٻاهر اچي موٽي چيائڻ ۾ سري سگورن چڻي
 ٿي. هاڻي ٽون موٽي لاهور وڃ ۽ هتي اچي سکر آندڻ جي
 خبر زباني وڃي لاهور ۾ پڌرائجي ۽ موٽي ٿو هالڄو روشن
 ڪرڻ ۾ نه ٿو ٿئي ۽ ٻاهران ئي روانو ڪري ڇڏيائيندڙ ۽ ٻي
 واقاري ست موٽي ڪانهي. پر ٿيڻي جي اهڙي کوٽائي
 ٻڌي سگورن جو ارادو ٿيو ۾ هنجو ڪوڙ ٻڌو ڪجي.
 تنهنڪري سڀا ۾ پڇڻ لڳا ۾ پر ٿيو ڪٿي آهي ۽ هڪڙي
 سکر کي حڪم ٿو ۾ هڪڙي هڏي اچي. اُتي ڪن چيو ۾.
 ڪوڙ ٿي ويندو لڳو هتيائي ۽ اشدان ڪري. صاحبڻ فرمايو
 ۾ جلد وڃي اُتان وٺي اچوس. سکر آيا پاڻي اوڏاهين ويو
 ۾ اشدان وڃي ڪيائڻ ۽ ڪيترا شيوڪ اڳيان بيٺا هئس جن
 سان کلي ڳالهائڻ هئي ۽ هجن شيو هتي ڪٿي ۽ پاڻي هتي
 مٿان واهائونس. ڪنهن سرور هتي هتيئس ۽ ڪو اٿا هت
 ۾ جهليو اڳيان بيٺو هو م. ڪنهن هتي اڪهي اڳيان هتي رکيس
 ڪنهن پر هت جا وڃن ٻولي هتي وٺڻ رانس انهي طرح آهيو
 چؤڌاري هنجو سڏمان ڪري رهيا هوا ۽ هو چل سان انيڪ
 پرڪارين خوشيون ڪندو رهيو ۽ اهي ٿيندڙ هوا گرمي جي
 چؤ هاسي جا جهڙڪري اشدان جون فرحتون هتي وٺيا.
 ايعري ۾ سکر اڳيان هت جوڙي وڃي چيس ۾ ساڻ ٿو هانگي
 سري سگورن سڏايو آهي جلدي سڀا ۾ ملي سيني کي
 روشن ٿيو. ايعرو هتي هن ڪپڙا پهريا ۽ ڪپڙ ۾ پر هين

[illegible]

دوه کورکړه کور کور ماتهیرن - میری میری چېرې پراهمین
هر راه کور و کور پور - وریاه کرامت و ورا

۵ - سوډوی آس - سوډو داس - سپهون کا کور سډارا
هر کورشن کور کور کور - سگت کی پچ سډواری
ست وچن کور و کا کیما - دهلې و جا سر ویدا

کور ر تیغ بهادر میری - جس چار پدارت میری
مده ډرم دیت - سر دین چیت - نور کیشر پیا دیتار
۶ - کلکلی ډر - کور سچانا - کور بعد سکر کور و مهانا

رچ پندت خالصا پاری - هر کور کی فتح آچاری
سپ لور کور کا چیدا - لچ لور کور پیا کا کیما
کور و کور کور کور - کور کور کور کور کور کور کور کور
۷ - کور و کور کور کور کور کور - ست روپ سدت سکدانی
سوامی سډو کور کور کور کور - سډون کی ورس پیا کی
میری سدت کور کور کور - پورې پورې سډو هر کاشی

۸ - کور کور کور - کور کور کور کور - کور کور کور کور
کور کور کور کور کور کور - و دیا کور سډون سیوی

هر کور کور کور کور - و و لور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور - کور کور کور کور کور کور

۹ - کور کور کور - کور کور کور کور - کور کور کور کور

Small handwritten mark or character.

Vertical handwritten text on the left margin.

Handwritten text at the bottom left corner.

- ۹۳ سری المهرتسر و چٹ جو ہر سنگ
- ۹۷ کلا و کوتیحدی دکاری یو کیشور چوٹکرت ۴۰ اہدیش
- ۱۱۶ کوروی جو ہر سنگ
- ۱۳۱ سحرور سر جو ہر سنگ
- ۱۳۵ سری المهرتسر و چٹ جو ہر سنگ
- ۱۳۹ پائی پکھو جو ہر سنگ
- ۱۵۰ پائی مشیہ جو ہر سنگ
- ۱۶۳ مہکورو ارچن صاحب جو کووند وال قانہن و چٹ
- ۱۶۶ ہوزی - وٹاری جو ہر سنگ
- ۱۷۰ سری المهرتسر جو ہر سنگ
- ۱۷۲ پائی بہلو سک جو ہر سنگ
- ۱۸۱ پائی ہٹ و جو ہر سنگ
- ۱۸۸ گنگارام پردھن جو ہر سنگ
- ۱۹۸ کورو جن جو مشعدن کی سراپ قیط
- ۲۰۰ روشن پگوان جو ہر گھٹ قیط
- ۲۰۱ خد و چٹ جو ہر سنگ

فهرست

چا بابت

سري ار جن صاحب جو پعا سان ملڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ جو ڪپٽ ظاهر ٿيڻ

سري ار جن صاحب جو گور ڪادي ٿي وڃڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ جو پعا سان ملڻ

سري گورو رام داس صاحب جو هر لوڪ پتار چڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ جو پعا جي چالاڪي ٿي گورو دند وال هر اچڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ جي پر چا ٿي ٿيڻ ۽ مدجو صلاحڪي سان ملڻ

سري گورو ار جن صاحب جو اوج

سري گورو ار جن صاحب جو گورو جي چڪر ۾ اچڻ

۽ پاڻي گورو داس جو آڪري مان موٽڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ ۽ مهاديو جو زور وٺڻ ۽ گورو داس ڀلي جو

سڪورو و ار جن صاحب وٽ اچڻ

پاڻي گورو داس جو پر ٿيڻ ڇڏڻ ۽ مهاديو جو سڪورو وٽ اچڻ

انهنجي ڪار بند ڪرائڻ ۽ مهاديو جو سڪورو وٽ اچڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ ۽ مهاديو جو سڪورو وٽ اچڻ

پر ٿيڻ ڇڏڻ جي ڀت ۾ - سڪر سخت ڀت سڌاري

پاڻي ڪلياڻ جو ڀاڙ - ترڪال ڪو چڪر پکياڻا

ڀاڙي مهاديو جو پاڻي - مهاديو جو پاڻي ڪو ڌارا

وٽ اچڻ - صاحب ڪو روپ سڀڪائي

ڀاڙي راجا جو گورو جي گورو وٽ اچڻ

راجا جو سڪر ٿيڻ ۽ مهاديو جو ڄڻم

خزانو موڪلڻ - راجا وٽ وڃڻ

سڪورو وٽ اچڻ

